

Banca Națională
a Moldovei

Conturile internationale ale Republicii Moldova

Anuar statistic

2016

Chișinău, 2017

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

**Conturile internaționale ale
Republicii Moldova**

**anuar statistic
2016**

Chișinău, 2017

Colegiul de redacție: Cristina Harea, viceguvernator al BNM – președintele colegiului de redacție
Ion Veveriță, șef al Departamentului raportări și statistică
Angela Gherman-Cernei, șef al Direcției statistica conturilor internaționale

Echipa: Marina Soloviova, Ecaterina Rusu, Angela Ghilan, Angela Moraru, Ion Borș, Tatiana Ciloci, Galina Șișcova, Veronica Chicu, Oxana Gavriliță, Victor Ababii, Mariana Apostol, Dumitru Nederița, Anastasia Sivoconi, Alexandru Stajila, Loredana Savenco, Diana Ștacu, Alexandr Rodideal

Redactor stilizator: Elena Mămăligă

Conturile internaționale ale Republicii Moldova, anuar statistic, 2016 / Banca Naț. a Moldovei ; col. red.: Cristina Harea [et al.]. – Chișinău : BNM, 2017
176 p. – 14 ex.

ISBN 978-9975-3015-1-0

ISBN 978-9975-3138-8-9

Această publicație reflectă evoluția relațiilor economice internaționale ale Republicii Moldova, prin prisma statisticii conturilor macroeconomice internaționale: balanța de plăți externe, poziția investițională internațională și datoria externă ale țării.

Banca Națională a Moldovei

Bd. Grigore Vieru nr. 1, MD-2005,
or. Chișinău, Republica Moldova

Telefon: (373 22) 822 410

Fax: (373 22) 220 591

E-mail: official@bnm.md
www.bnm.md

© Banca Națională a Moldovei (BNM), 2017.

Datele din această publicație sunt difuzate de către BNM pentru informare generală. Orice utilizare a informației din această publicație trebuie să fie însoțită de o referință la BNM în calitate de sursă. Reproducerea sau traducerea unor fragmente substanțiale ale acestei publicații sau orice utilizare în scopuri comerciale necesită permisiunea explicită, prealabilă, în formă scrisă din partea BNM. BNM nu poartă răspundere pentru eventualele pagube ce ar putea rezulta din folosirea datelor din această publicație.

Balanța de plăți, poziția investițională internațională, datoria externă și normele metodologice la ele sunt plasate pe site-ul oficial web al BNM: www.bnm.md, compartimentul Statistici și Publicații / Anuarul statistic "Conturile internaționale ale Republicii Moldova".

Anuarul statistic „Conturile internaționale ale Republicii Moldova” pentru 2017 va fi publicat cel târziu la 28 decembrie 2018.

Întrebările, comentariile, solicitările de informație suplimentară pot fi adresate la:

Telefon: (373 22) 822 648

E-mail: Ion.Veverita@bnm.md

ISBN 978-9975-3015-1-0

ISBN 978-9975-3138-8-9

339.72(478)(083.41)

C 69

Lista acronimelor și abrevierilor

- AID – Asociația Internațională pentru Dezvoltare
BDCE – Banca pentru Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI – Banca Europeană pentru Investiții
BERD – Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNM – Banca Națională a Moldovei
BNS – Biroul Național de Statistică
BP – balanța de plăți
CC – contul curent
CIF – cost, insurance, freight
CSI – Comunitatea Statelor Independente
DE – datoria externă
DMFAS – Debt Management Financial Analysis System (Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST)
DST – drepturi speciale de tragere
EX – export
EUR – euro
FIDA – Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii
FMI – Fondul Monetar Internațional
FOB – free on board
GP – gospodăriile populației
IFSLSGP – instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației
IM – import
ISD – investiții străine directe
MBP5 – Manualul “Balanța de plăți”, ediția a V-a
MBP6 – Manualul “Balanța de plăți și poziția investițională internațională”, ediția a VI-a mil. – milioane
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PIB – produsul intern brut
PII – poziția investițională internațională
RL – restul lumii
RUB – rubla rusească
SA – societate pe acțiuni
SRTI – sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale
TL – termen lung
Tr. – trimestru
TS – termen scurt
UE – Uniunea Europeană
USD – dolarul Statelor Unite ale Americii

CUPRINS

I. NORMELE METODOLOGICE.....	1
1.1. INTRODUCERE.....	1
1.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA	2
1.2.1. Definiții și principii generale.....	3
1.2.2. Normele metodologice referitoare la balanța de plăți a Republicii Moldova.....	8
1.2.2.1. Structura balanței de plăți	8
1.2.2.2. Modalitatea de înregistrare a datelor	17
1.2.2.3. Sursele de informație.....	18
1.2.3. Normele metodologice referitoare la poziția investițională internațională a Republicii Moldova.....	24
1.2.4. Normele metodologice referitoare la datoria externă a Republicii Moldova	27
II. BAZA INFORMAȚIONALĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI, POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE ȘI A DATORIEI EXTERNE.....	30
III. PREZENTAREA GENERALĂ A PRINCIPALELOR EVOLUȚII ALE CONTURILOR INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA ÎN ANUL 2016, CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL	40
IV. BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA PENTRU ANUL 2016 .	48
4.1. SITUAȚII GENERALE	48
4.2. CONTUL CURENT	51
4.2.1. Bunuri	52
4.2.1.1. Comerțul exterior cu bunuri FOB-FOB	52
4.2.1.2. Comerțul exterior cu bunuri FOB-CIF.....	53
4.2.2. Servicii.....	59
4.2.3. Venituri primare	61
4.2.4. Venituri secundare	62
4.3. CONTUL DE CAPITAL	65
4.4. CONTUL FINANCIAR.....	66
4.4.1. Investiții directe.....	67
4.4.2. Investiții de portofoliu și derivate financiare.....	71
4.4.3. Alte investiții	71
4.4.4. Active oficiale de rezervă	74
4.5. PREZENTAREA ANALITICĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI.....	76
V. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE.....	77
VI. POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ LA 31.12.2016	82

VII. ANCHETA COORDONATĂ A INVESTIȚIILOR DIRECTE LA 31.12.2016	92
VIII. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2016	95
8.1. Evoluția și structura datoriei externe	95
8.2. Indicatorii gradului de îndatorare	102
IX. MODIFICĂRI OPERATE ÎN BALANȚA DE PLĂȚI, POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI ÎN DATORIA EXTERNĂ PENTRU PERIOADELE PRECEDENTE (ANII 2009-2015) COMPARATIV CU VARIANTA PUBLICATĂ ÎN EDIȚIA PENTRU ANUL 2015	106
X. MODIFICĂRI METODOLOGICE CONCEPTUALE LA TRECEREA DE LA MBP5 LA MBP6	109
XI. ANEXE	114
Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP6, milioane USD	115
Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP6, milioane EUR	122
Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2016, prezentare desfășurată, conform MBP6	129
Anexa 4. Sinteza balanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică, 2012-2016, conform MBP6	136
Anexa 5. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP5	137
Anexa 6. Exportul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free, prețuri FOB	141
Anexa 7. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare, prețuri CIF	143
Anexa 8. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free, prețuri FOB	145
Anexa 9. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare, prețuri CIF	148
Anexa 10. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free, prețuri FOB	151
Anexa 11. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare, prețuri CIF	154
Anexa 12. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, sinteza generală (MBP6), milioane USD	158
Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, sinteza generală (MBP6), milioane EUR	161

Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2016, cu detalii suplimentare (MBP6)	164
Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, prezentare analitică, sectorială (MBP6)	168
Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare analitică, pe scadențe (MBP6)	169
Anexa 17. Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe, pe țări, stoc la sfârșit de perioadă, 2012-2016	170
Anexa 18. Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe, pe activități economice (CAEM rev.2), stoc la sfârșitul anului 2016	173
Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2013/MBP6), milioane USD	174
Anexa 20. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2013/MBP6), milioane EUR	175
Anexa 21. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2003/MBP5)	176

I. NORMELE METODOLOGICE

1.1. INTRODUCERE

Conturile internaționale conceptual reprezintă sinteza relațiilor economice dintre rezidenții țării și nerezidenți. Ele se prezintă ca o succesiune de conturi interdependente, fiecare din ele reprezentând generalizarea unui șir de procese, stări și fenomene economice care au loc în relațiile cu nerezidenții într-o anumită perioadă / la un anumit moment. Legătura dintre ele este realizată prin intermediul unor conturi/articole tranzitorii ce asigură reconcilierea datelor prezentate într-un șir consecutiv de sinteze cu structură și nivel de agregare diferit. Putem menționa următoarele conturi:

- **Balanța de plăți (BP)** – cont macroeconomic care reflectă într-o formă generalizată tranzacțiile economice ale unei țări cu restul lumii într-o perioadă definită de timp (an, trimestru, lună).
- **Poziția investițională internațională (PII)** – cont macroeconomic ce reprezintă sinteza activelor financiare ale rezidenților (care sunt creanțele rezidenților față de nerezidenți și activele sub formă de lingouri de aur, plasate în calitate de active de rezervă) și a pasivelor rezidenților față de nerezidenți la o anumită dată (sfârșit de trimestru sau sfârșit de an). Diferența dintre activele și pasivele financiare internaționale ale țării (poziția netă) poate fi pozitivă (creditoare) sau negativă (debitoare).
- **Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare** – sinteză ce oglindește toată varietatea de fluxuri, ce generează modificările stocurilor, prezentate în PII, suplimentar tranzacțiilor efective între rezidenți și nerezidenți, reflectate în BP (de exemplu, modificări din reevaluări ale prețurilor, din fluctuațiile cursului de schimb ale monedelor originale față de valuta de evaluare, alte modificări de volum – reclasificări, anulări) și care permite stabilirea legăturii dintre stocurile reflectate în PII și fluxurile din contul financiar al BP.
- **Datoria externă (DE) brută** – sinteză macroeconomică ce reflectă evoluția acelor componente din pasivele externe ce reprezintă instrumente de natura datoriei (împrumuturi, titluri de angajamente, alocări de DST, depozitele și valuta nerezidenților, credite comerciale față de nerezidenți, alte angajamente de datorie).

Cele mai importante relații în cadrul statisticii conturilor internaționale:

- înscrierile din contul curent, contul de capital și contul financiar sunt echilibrate;
- suma soldurilor contului curent și de capital trebuie să fie egală cu soldul contului financiar, denumit *capacitatea netă (+) sau necesarul net (-) de finanțare*. Diferența reprezintă erori și omisiuni ce rezultă în practică din imperfecțiunea surselor de date și a compilării;
- soldul PII la finele perioadei este egal cu soldul PII la începutul perioadei plus fluxurile din contul financiar al BP și schimbările reflectate în contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare, efectuate pe parcursul perioadei date;
- activele și pasivele financiare reflectate în PII generează venituri primare din investiții, reflectate în contul curent al BP;

- compoziția DE se regăsește în articolele PII și reprezintă soldul cumulativ la o anumită dată a instrumentelor financiare de natura datoriilor, reprezentate pe scadențe și sectoare instituționale.

Conturile internaționale oferă o imagine completă a tranzacțiilor economice între rezidenți și nerezidenți și stau la baza analizei și aprecierii relațiilor țării cu străinătatea, a activității economice internaționale și a politicii economice externe. Coerența datelor între conturile internaționale și conturile naționale permite compararea acestora și analiza complexă a activității economice a unei țări, atât pe plan intern, cât și internațional.

Conturile internaționale ale Republicii Moldova se întocmesc în baza art. 5 din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 „Cu privire la Banca Națională a Moldovei”.

Conturile internaționale ale Republicii Moldova sunt elaborate trimestrial și anual, unitatea de măsură fiind milioane dolari SUA. Informația din aceste statistici nu include datele pentru raioanele din partea stângă a râului Nistru și municipiul Bender.

Conturile internaționale sunt revizuite cu regularitate, articolele sunt actualizate/modificate cu indicarea obligatorie a efectuării revizuirilor, a cauzelor și motivelor acestora, în conformitate cu următoarea politică:

- datele trimestriale sunt actualizate în fiecare trimestru următor și revizuirile pot cuprinde până la trei trimestre ale anului curent;
- datele anuale sunt actualizate la momentul compilării variantei finale și revizuirile pot cuprinde până la patru ani precedenți.

Confidențialitatea datelor. În conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, BNM asigură securitatea și confidențialitatea informației colectate privind tranzacțiile economice internaționale. Datele sunt utilizate numai în scopuri statistice, fiind prezentate sub formă de indicatori și analize doar în stare agregată.

Diseminarea datelor. Statistica conturilor internaționale este diseminată în conformitate cu Standardul Special de Diseminare a Datelor al FMI, angajament asumat de către Republica Moldova în mai 2006, în termenele stipulate în calendarul de diseminare a datelor (Advance Release Calendar - ARC) și în conformitate cu calendarul de plasare a informațiilor de acces public pe pagina web a BNM.

1.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA CONTURILE INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA

Începând cu anul 2015, Direcția statistică conturilor internaționale din cadrul Departamentului raportări și statistică al Băncii Naționale a Moldovei publică datele balanței de plăți compilate conform noilor standarde metodologice internaționale recomandate de Fondul Monetar Internațional în *Manualul „Balanța de plăți și poziția investițională internațională”, ediția a VI-a (2009)* (MBP6), care a înlocuit *Manualul „Balanța de plăți”, ediția a V-a (MBP5)*. În noul manual este incorporat și ghidul *Derivatele Financiare: Un supliment la Manualul „Balanța de plăți”, ediția a V-a, 2000*.

De asemenea, din anul 2016, se publică și datele datoriei externe brute compilate conform noilor standarde specificate în manualul *Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori* (MBP6/SDE 2013).

Începând cu anul 2017, și statistica poziției investiționale internaționale este publicată conform MBP6.

Statistica BP, PII și a DE revizuită conform MBP6 este disponibilă începând cu anul 2009. În paralel, pentru asigurarea comparabilității datelor, indicatorii BP, PII și DE se calculează și conform cerințelor MBP5.

De asemenea, în anul 2015 a început calcularea indicatorului suplimentar *remiteri personale*, compilat conform recomandărilor din manualul „*Tranzacții internaționale cu remiteri – ghid pentru compilatori și utilizatorii*” (2009). Informația este disponibilă din 2011.

1.2.1. DEFINIȚII ȘI PRINCIPII GENERALE

Conturile internaționale reflectă situația și tranzacțiile între rezidenți și nerezidenți, indiferent de amplasarea lor geografică.

O unitate economică este considerată **rezident** al unui teritoriu economic atunci când are în acest teritoriu centrul de interes economic predominant.

Gospodăriile populației se consideră rezidente ale unui teritoriu economic în cazul în care membrii acestor gospodării au un loc de trai pe acest teritoriu pe o perioadă indefinită sau finită, dar destul de îndelungată (un an sau mai mult), sau au intenția de ședere de durată, cu excepția studenților, pacienților, diplomaților, militarilor și a lucrătorilor sezonieri, ce se consideră rezidenți ai teritoriului economic unde au domiciliu permanent, indiferent de durata șederii peste hotare. O *întreprindere* se consideră rezidentă a unui teritoriu economic în cazul în care este angajată în activități și tranzacții economice semnificative, deținând spații de producție sau alte locații pe acest teritoriu. Organizațiile sectorului *administrației publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* sunt rezidenții teritoriului economic unde au fost fondate și înregistrate.

Teritoriul economic al unei țări constă din teritoriul geografic administrat de un guvern, unde persoanele, bunurile și capitalul circulă liber și sunt subordonate aceluiași autorități monetare și fiscale. El mai include: spațiul aerian, apele teritoriale, teritoriile din apele internaționale asupra cărora țara are drepturi exclusive, enclavale teritoriale situate pe teritoriul altor state, cum ar fi reprezentanțele diplomatice, consulatele, bazele militare etc. Respectiv, enclavale teritoriale de acest gen ale altor state nu sunt incluse în teritoriul economic al țării date.

Evaluarea tranzacțiilor se efectuează *la prețul pieței*, acesta fiind definit ca suma de bani pe care un potențial cumpărător este gata să o plătească unui potențial vânzător, pentru a achiziționa ceva, când ambii sunt părți independente și urmăresc numai interese comerciale.

Momentul de înregistrare a tranzacțiilor este momentul, real sau estimat, când o valoare economică este creată, transformată, schimbată, transferată sau stinsă/ anulată. În realitate, acest moment nu întotdeauna este evident și poate fi atribuit momentului în care părțile

înregistrează tranzacția în conturile lor contabile. În mare parte, tranzacțiile sunt înregistrate în balanța de plăți conform principiului de „*drept constatat*”.

Stabilirea momentului înregistrării ține de tipul operațiunilor. Pornind de la specificul sistemului statistic de colectare și compilare a datelor, BNM înregistrează:

- tranzacțiile cu bunuri – la momentul schimbării dreptului de proprietate asupra lor;
- tranzacțiile cu servicii – la momentul prestării serviciului sau efectuării plății;
- remunerarea salariaților, beneficiile sociale, transferurile personale – în perioada în care are loc plata sumelor respective;
- dobânzile la împrumuturi și la alocările de drepturi speciale de tragere – la momentul când ar fi trebuit să fie efectuate plățile conform acordurilor, după principiul de „*drept declarat*”, la depozite – la momentul efectuării plății, la titlurile de natura datoriei – conform principiului de „*drept constatat*”;
- granturile și asistența tehnică – la data efectuării tranzacției;
- reinvestirea veniturilor – în perioada în care sunt realizate;
- dividendele – la momentul declarării lor (în cazul băncilor) și în perioada în care are loc plata sumelor respective (în cazul altor sectoare);
- operațiunile cu titluri de participare – la momentul înregistrării tranzacției în conturile contabile pentru emisiile noi la băncile licențiate, la data efectuării tranzacției pentru alte sectoare;
- creditele comerciale – în momentul schimbării dreptului de proprietate asupra unui activ nefinanciar;
- titlurile de datorie – la momentul schimbării dreptului de proprietate asupra lor, care determină data efectuării tranzacției;
- tragerile de împrumuturi – la data efectuării tranzacției;
- rambursările de împrumuturi – la momentul când plățile au fost efectuate, reeșalonate sau iertate de creditor.

Fluxurile sunt tranzacții economice efective și rezultatul unor evenimente care au avut loc într-o anumită perioadă. Fluxurile internaționale se înscriu în conturi ca tranzacții (în balanța de plăți) și ca alte modificări ale activelor și pasivelor financiare în contul altor modificări. Fluxurile definesc valoarea stocurilor, respectiv orice modificare a stocurilor este prezentată conform esenței sale. Stocurile și fluxurile activelor și pasivelor financiare se grupează după categorii funcționale și instrumente. Fluxurile pot fi:

- fluxuri legate de tranzacții economice;
- alte fluxuri.

Tranzacții economice – activitate economică a două unități instituționale, care se desfășoară conform acordului reciproc și reprezintă un schimb al dreptului de proprietate asupra unor valori economice sau un transfer.

Tranzacțiile înscrise în conturile internaționale se efectuează între două unități instituționale, una din ele fiind rezident al țării care prezintă statistica, iar alta – nerezident. Pentru fiecare tranzacție se efectuează două înregistrări – pe credit sau pe debit la articolele contului curent

și/sau ca majorare/micșorare a activelor/pasivelor financiare. Noțiunea de tranzacții nu implică neapărat un flux real și unul financiar (ca în cazul importului/exportului de bunuri și servicii), putând fi reprezentată atât prin contra-fluxuri nemonetare (barter) sau unilaterale (transferuri de bunuri), cât și prin contra-fluxuri pur financiare, reflectate la active și pasive (împrumut, investiție).

Tranzacțiile din conturile internaționale se clasifică după diverse criterii. După reciprocitate tranzacțiile sunt bilaterale (*schimburi*) și unilaterale (*transferuri*), după natura valorii tranzacționate – sunt fluxuri monetare și nemonetare, după modul de calcul – sunt fluxuri reflectate la valoarea efectiv tranzacționată (utilizare/rambursare de împrumut) sau la valoarea calculată pentru perioada dată (dobânda la împrumuturi, dividende), pot fi tranzacții calculate direct (servicii de transportare) sau indirect măsurate (SIFIM – servicii de intermediere financiară indirect măsurate).

Schimburile reprezintă tranzacții în care are loc furnizarea unei valori economice contra altei valori economice echivalente. Valorile economice, în linii mari, pot fi împărțite în resurse reale (bunuri, servicii și venituri) și instrumente financiare și derivate financiare. Tranzacțiile cu instrumente financiare nu țin doar de modificarea dreptului de proprietate asupra creanțelor și angajamentelor existente, ci și de crearea/apariția sau stingerea/anularea acestora. Schimburile sunt cele mai numeroase și mai importante tranzacții raportate în BP. Achiziționarea de bunuri și servicii, remunerarea salariaților, plata dividendelor, contractarea împrumuturilor etc. toate sunt schimburi.

Transferurile sunt tranzacții în care un partener furnizează o valoare economică unui alt partener fără să primească în schimb o altă valoare. Deoarece tranzacțiile în BP sunt înregistrate în partidă dublă, transferurile sunt utilizate pentru a efectua înregistrarea compensatorie valorii economice a obiectului tranzacției. De exemplu, bunurile primite sub forma ajutorului umanitar se reflectă la *bunuri* (valoarea de piață a bunurilor) și la *cooperare internațională* (înregistrare compensatorie a valorii bunurilor respective – transferuri). Exemple de transferuri sunt taxele și impozitele, subvențiile, iertarea datoriilor, moștenirile.

Tranzacțiile monetare sunt tranzacțiile în care o unitate instituțională efectuează (primește) o plată sau acceptă o obligațiune (achiziționează un activ) exprimată în unități monetare.

Tranzacțiile nemonetare sunt acelea în care obiectul tranzacției nu este exprimat în unități monetare, de exemplu: barterul, remunerările și plățile în formă naturală; ajutorul umanitar sub formă de bunuri etc. Înregistrarea tranzacțiilor nemonetare are loc în baza valorii de piață a obiectului tranzacției.

Regruparea tranzacțiilor înregistrate în conturile internaționale este de trei tipuri:

1. Redistribuirea tranzacțiilor (de exemplu, de la un sector instituțional la altul, contribuțiile în fondurile de asigurări sau de pensii se efectuează de unele unități, dar se referă la gospodăriile populației);
2. Divizarea tranzacțiilor (de exemplu, dobânzile către plată/spre achitare din intermediere financiară se divizează între veniturile din investiții și serviciile de intermediere financiară indirect calculate);

3. Înregistrări convenționale (de exemplu, reflectarea tranzacțiilor calculate indirect ca venitul reinvestit al întreprinderii cu investiții străine directe, venitul din investiții în cazul rezervelor tehnice de asigurare, venitul nedivizat al fondurilor de investiții).

Alte modificări reflectă fenomene economice reale care modifică activele și pasivele unei economii de la începutul și până la sfârșitul perioadei de raportare, altele decât tranzacțiile înregistrate în BP.

În conturile internaționale alte modificări se referă doar la activele și pasivele financiare și se înregistrează în PII. Ele se clasifică în două categorii mari:

1. Alte modificări ale volumului activelor și pasivelor;
2. Reevaluarea activelor sau pasivelor, care apare ca rezultat al modificărilor de preț sau al fluctuației cursului valutar în diferite perioade.

La alte modificări în volumul activelor/pasivelor se înregistrează *anularea unilaterală datoriilor de către creditor, schimbările în clasificarea activelor/pasivelor, monetizarea și demonetizarea aurului în lingouri* și alte procese economice.

Anularea datoriei are loc în cazul când creditorul recunoaște unilateral imposibilitatea de a recupera datoriile. *Iertarea datoriei* însă apare ca rezultat al unor acorduri bilaterale între părțile implicate, având ca motivație acordarea unor beneficii economice. *Iertarea datoriei* se deosebește de *anularea datoriei* și se înregistrează ca tranzacție în contul de capital (transfer de capital) al balanței de plăți.

Stocurile reprezintă valoarea activelor și pasivelor la o anumită dată. Ele se înscriu în poziția investițională internațională. Datele despre stocuri, de regulă, sunt prezentate conform situației la începutul și la finele unei perioade (trimestru, an). Modificarea stocului de la începutul perioadei și până la sfârșitul ei se efectuează ca urmare a fluxurilor înregistrate în perioada dată (tranzacțiile din BP și alte modificări).

Unitatea instituțională este o entitate economică care corespunde următoarelor criterii:

- desfășoară activitate economică, este proprietarul bunurilor sau serviciilor și în relațiile cu alte entități instituționale deține dreptul de schimb asupra acestor proprietăți;
- are autonomie de decizie în exercitarea funcției sale principale de activitate economică și poartă toată răspunderea în fața legii;
- poate deține angajamente față de alte unități instituționale și poate încheia contracte;
- dispune de contabilitate completă (are documente contabile și un bilanț al activelor și pasivelor sale).

Unitate instituțională se consideră atât filiala / sucursala, cât și unitatea instituțională convențională, în cazul în care se respectă criteriile expuse mai sus.

Există două tipuri principale de unități instituționale:

1. Gospodării – persoane fizice sau grupuri de persoane fizice;
2. Societăți (corporații sau quasi-corporații, societăți necomerciale și unități ale sectorului administrației publice – persoane juridice sau organizații obștești), a căror activitate este recunoscută de stat și care activează conform legislației în vigoare. Quasi-corporațiile sunt întreprinderi fără personalitate juridică, dar care activează de parcă ar exista separat de proprietarii săi.

Unitățile instituționale se grupează în sectoare instituționale. Tranzacțiile se atribuie sectorului instituțional din care face parte unitatea rezidentă participantă. Astfel, articolele conturilor internaționale (venituri secundare, transferurile de capital, investițiile de portofoliu, derivatele financiare, alte investiții) sunt înregistrate în funcție de sectorul economic căruia îi aparține unitatea rezidentă implicată în tranzacție.

Conform noii metodologii MBP6, a fost lărgită noțiunea de sector instituțional care presupune gruparea unităților instituționale în baza funcțiilor lor principale și a surselor de finanțare. Astfel, *banca centrală* este prezentată separat ca sector, iar *autoritățile monetare* rămân un concept esențial pentru definirea gestionarului activelor de rezervă ale statului. În cazul Republicii Moldova aceste două sectoare sunt similare, deoarece Banca Națională este gestionarul activelor oficiale de rezervă. Se introduce divizarea *altor sectoare* în „*alte societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLSGP (instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației)*”.

Clasificarea sectoarelor instituționale:

1. ***Banca centrală (autorități monetare)*** – Banca Națională a Moldovei;
2. ***Societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale*** – băncile licențiate;
3. ***Administrația publică*** – instituțiile guvernamentale, autoritățile publice locale;
4. ***Alte sectoare:***
 - a) ***Alte societăți financiare***
 - fonduri ale pieței financiare;
 - fonduri de investiții;
 - alte societăți financiare de intermediere;
 - auxiliari financiari (*casele de schimb valutar și operatorii transferurilor de bani*);
 - societăți de asigurare;
 - fonduri de pensii.
 - b) ***Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației***
 - *societăți nefinanciare* – întreprinderi industriale și comerciale;
 - *gospodăriile populației* – persoane fizice, care deseori (dar nu neapărat) sunt unite în familii;
 - *instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* – societăți de binefacere, societăți profesionale, religioase, culturale, partide politice.

1.2.2. NORMELE METODOLOGICE REFERITOARE LA BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA

1.2.2.1. STRUCTURA BALANȚEI DE PLĂȚI

Balanța de plăți este alcătuită din următoarele conturi: contul curent, contul de capital și contul financiar. Contul curent include: balanța comerțului cu bunuri, balanța serviciilor, balanța veniturilor primare, balanța veniturilor secundare. Contul de capital cuprinde: achiziționarea / disponibilizarea brută a activelor nefinanciare neproduse și transferurile de capital. Contul financiar constă din: investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții și active de rezervă.

Indicatorii agregați ai BP în contul curent și de capital sunt prezentați în bază brută ca sumă a tuturor tranzacțiilor înregistrate la articolul respectiv, atât la intrări, cât și la ieșiri. Indicatorii contului financiar sunt înregistrați în bază netă, reflectând valoarea diferenței între intrări și ieșiri pentru fiecare categorie/instrument financiar al activelor și pasivelor, separat pentru *procurarea netă de active financiare* și *acumularea netă de angajamente* (*procurarea netă de active financiare* reprezintă majorarea activelor minus scăderea activelor, iar *acumularea netă de angajamente* este egală cu acumularea angajamentelor minus diminuarea angajamentelor).

Articolele *balanței de plăți* sunt structurate în felul următor:

Contul curent reflectă totalitatea tranzacțiilor între rezidenți și nerezidenți ce țin de comerțul internațional cu *bunuri și servicii* și încasările și plățile de *venituri primare* și *venituri secundare*.

Contul curent este divizat în: *bunuri*, *servicii*, *venituri primare* și *venituri secundare*.

Articolul **Bunuri** cuprinde tranzacțiile cu bunuri în care are loc schimbarea dreptului de proprietate asupra acestora între rezidenți și nerezidenți, fără a ține cont dacă bunurile au traversat sau nu hotarul țării (bunurile ce nu traversează hotarul țării sunt: bunurile procurate în porturi de către transportatorii internaționali și mărfurile negociate peste hotare). De menționat că unele bunuri sunt incluse la servicii, de exemplu, consumul ambasadelor pe teritoriul altor state – la bunuri și servicii guvernamentale.

- *Mărfurile generale în baza balanței de plăți* cuprind bunurile care fac obiectul unui transfer de proprietate economică între un rezident și un nerezident și care nu sunt incluse în alte categorii specifice, precum bunurile negociate peste hotare și aurul nemonetar sau ca parte a unui serviciu. Mărfurile generale sunt evaluate la valoarea de piață pe bază franco la bord (FOB).
- *Exporturile nete de bunuri negociate peste hotare* presupun achiziționarea de bunuri de către un rezident de la un nerezident și revânzarea lor ulterioară unui alt nerezident, fără ca bunurile să traverseze hotarul economiei raportoare. Exporturile nete de bunuri negociate peste hotare reprezintă diferența dintre vânzările și cumpărările de bunuri negociate peste hotare.
- *Aurul nemonetar* cuprinde toate tranzacțiile cu aur, în afara aurului monetar. Aurul monetar este deținut de către autoritățile monetare și înregistrat ca *activ de rezervă*.

Bunurile pentru și după prelucrare, precum și bunurile trimise la reparații nu se includ în mărfurile generale în balanța de plăți, pentru că nu are loc schimbul dreptului de proprietate, iar valoarea serviciilor de prelucrare și de reparații se include în articolele respective în cadrul serviciilor.

Articolul *Servicii* înregistrează serviciile prestate între rezidenți și nerezidenți. Serviciile nu sunt elemente separate asupra cărora să se poată stabili drepturi de proprietate și nu pot fi separate de procesul lor de producție.

Serviciile sunt clasificate ca:

- *Servicii de prelucrare a materiei prime ce aparține altora* – includ prelucrarea, asamblarea, etichetarea, ambalarea bunurilor, realizate de întreprinderi care nu dețin în proprietate bunurile în cauză. Prelucrarea este realizată de o entitate care primește un comision de la proprietar și, fiindcă dreptul la proprietate asupra bunurilor nu se schimbă, nu este înregistrată nicio tranzacție cu mărfuri. Valoarea comisioanelor pentru serviciile de prelucrare a materiei prime ce aparține altora nu este neapărat egală cu diferența dintre valoarea bunurilor trimise pentru prelucrare și valoarea bunurilor primite după prelucrare.
- *Servicii de întreținere și de reparații* - cuprind lucrările de întreținere și reparații efectuate de rezidenți asupra bunurilor care sunt deținute de nerezidenți (și invers). Reparația și întreținerea vapoarelor, aeronavelor și a altor echipamente de transport sunt incluse la acest articol. Curățarea echipamentelor de transport este exclusă, fiind inclusă la *serviciile de transport*, întreținerea și reparațiile construcțiilor sunt incluse la *construcții*, iar întreținerea și reparațiile calculatoarelor sunt incluse la *serviciile de informatică*.
- *Servicii de transport* - reprezintă procesul transportării persoanelor și bunurilor dintr-un loc în altul, precum și serviciile auxiliare conexe. Serviciile de transport sunt specificate pe: (i) tipuri de transport: aerian, feroviar, auto, maritim, prin conducte și transportul prin rețele electrice, și în continuare pentru fiecare tip de transport se specifică: (ii) transportarea de pasageri, de mărfuri și alte servicii auxiliare din cadrul serviciilor de transport, precum sunt cele de încărcare / descărcare, deservirea unităților de transport, depozitare și antrepozitare, ambalare și reambalare, curățarea echipamentelor de transport, efectuate în porturi și aeroporturi etc., cu excepția transportului prin conducte și prin rețele electrice. Conform MBP6, serviciile poștale și de curier sunt evidențiate separat în categoria serviciilor de transport și includ preluarea, transportul și livrarea scrisorilor, ziarelor, periodicelor, broșurilor, a altor materiale tipărite, a coletelor și pachetelor.
- *Călătorii* - includ bunurile și serviciile achiziționate într-o economie de către călătorii nerezidenți, în scopuri de afaceri sau personale (inclusiv călătoriile ce țin de tratament și de studii). Pe credit se va înscrie valoarea bunurilor și serviciilor personale achiziționate de către nerezidenți în cursul vizitelor lor în Republica Moldova. Pe debit se va înscrie valoarea bunurilor și serviciilor personale achiziționate din alte economii de către rezidenți în cursul vizitelor peste hotare. În călătorii sunt incluse serviciile de transport local pe teritoriul țării vizitate, iar serviciile de transport internațional sunt reflectate la *transportul de pasageri*. De asemenea, se exclud bunurile achiziționate de

călători pentru revânzare în economia proprie sau într-o altă economie. Călătoriile sunt divizate în:

1. *Călătorii de afaceri* – achiziționarea de bunuri și servicii de către cei care călătoresc în interes de afaceri (inclusiv de către lucrătorii sezonieri, transfrontalieri și alții care nu sunt rezidenți ai economiei unde sunt angajați). *Călătoriile de afaceri* sunt divizate în continuare în *bunuri și servicii procurate* de către lucrătorii de frontieră, sezonieri sau alți lucrători temporari și *alte călătorii de afaceri*;
 2. *Călătorii personale* – cuprind bunurile și serviciile achiziționate de către călătorii care se deplasează în străinătate în alte scopuri decât cele de afaceri (vacanțe, participarea la activități recreative și culturale, vizitarea rudelor și prietenilor, pelerinajul, precum și pentru educație sau sănătate). În cadrul *călătoriilor personale* se evidențiază: *cheltuielile medicale, cheltuielile de învățământ și altele*.
- *Servicii de telecomunicații, de informatică și de informare* – reprezintă serviciile internaționale de telecomunicații (sunete și imagini transmise prin intermediul telefonului, faxului, radioului, internetului; deservirea canalelor informaționale, alte servicii conexe), *serviciile de informatică* (serviciile destinate componentelor hardware și/sau software, de prelucrare a datelor, de consultanță, de instalare, de întreținere și reparare a computerelor, de asistență privind gestionarea resurselor informatice, analiza, proiectarea și programarea de sisteme informatice „la cheie” (inclusiv dezvoltarea și proiectarea de pagini de internet) și furnizarea de consultanță tehnică pentru programe de calculator (software); licențele pentru utilizarea programelor de calculator nepersonalizate; dezvoltarea, producerea, furnizarea și elaborarea documentației pentru programele de calculator personalizate, inclusiv de sisteme de operare realizate la comandă pentru utilizatori specifici; întreținerea sistemelor și alte servicii auxiliare, precum instruirea în cadrul activităților de consultanță; serviciile de prelucrare a datelor, cum ar fi introducerea, sortarea și prelucrarea datelor; serviciile de găzduire a paginilor de internet și gestionarea echipamentelor informatice); serviciile de informare (serviciile agențiilor de presă, serviciile privind bazele de date (stocarea, păstrarea și diseminarea datelor), portalurile de căutare pe internet, precum și abonamentele individuale la ziare și ediții periodice prin poștă sau electronic, serviciile bibliotecilor și arhivelor);
 - *Servicii financiare* - cuprind comisioanele pentru serviciile de intermediere financiară și pentru servicii auxiliare prestate între rezidenți și nerezidenți. Ele pot fi divizate în:
 1. *Servicii financiare facturate explicit și altele* – constau din diverse comisioane pentru acceptarea de depozite și acordarea de credite, pentru garanții unice, pentru rambursări anticipate sau întârziate, de administrare a conturilor, servicii de carduri bancare, comisioane și taxe legate de leasingul financiar, factoring, subscrieri și compensarea plăților.
 2. *Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)* – exprimă valoarea estimată a serviciilor furnizate de intermediarii financiari pentru care nu se încasează taxe sau comisioane explicite, dar care sunt cuprinse în diferența dintre rata efectivă a dobânzii și rata dobânzii pe piața interbancară.

- *Construcțiile* cuprind crearea, renovarea, repararea sau extinderea activelor fixe sub formă de clădiri, amenajări ale teritoriului și alte construcții (inclusiv drumuri, poduri, baraje etc.). Sunt incluse lucrările de instalare și asamblare, amenajare a teritoriului, servicii specializate, precum și gestionarea proiectelor de construcții. Contractele de construcții din comerțul internațional cu servicii sunt pe termen scurt. Proiectele mari de construcții care durează un an sau mai mult vor conduce la înființarea unei filiale rezidente, a cărei activitate este reflectată la investiții directe. Construcțiile sunt divizate în:
 1. *Construcții în străinătate* – cuprind serviciile de construcții furnizate nerezidenților de către întreprinderi rezidente ale economiei raportoare (credit/exporturi), precum și bunurile și serviciile achiziționate în economia gazdă de întreprinderile respective (debit/importuri);
 2. *Construcții în economia raportoare* – constau din serviciile de construcții furnizate rezidenților din economia raportoare de către întreprinderi de construcții nerezidente (debit), precum și bunurile și serviciile achiziționate în economia raportoare de către întreprinderile nerezidente respective (credit).
- *Alte servicii*: de asigurare; taxe pentru folosirea proprietății intelectuale; servicii personale, culturale și de recreare; bunuri și servicii ale administrației publice; alte servicii de afaceri (cercetare și dezvoltare, profesionale și de consultanță în management, tehnice, legate de comerț etc.).

Articolul *Venituri primare* reprezintă remunerările acumulate de unitățile instituționale pentru contribuția acestora la procesul de producție sau pentru furnizarea de active financiare sau din închirierea resurselor naturale altor unități instituționale și este divizat în:

- *Remunerarea salariaților* – reprezintă valoarea totală brută a remunerărilor în numerar sau în natură, inclusiv taxele, impozitele și contribuțiile în sistemele de asigurare socială, medicală etc. când angajatorul și angajatul sunt rezidenți în economii diferite. Din valoarea brută nu se exclud cheltuielile de întreținere efectuate de angajați în țara gazdă, acestea se înregistrează compensatoriu la articolul *călătorii*. La fel se reflectă impozitele în țara gazdă, înregistrate compensatoriu la *venituri secundare*.
- *Veniturile din investiții* - reprezintă încasări și plăți aferente creanțelor și angajamentelor externe. Această categorie cuprinde veniturile din investiții directe, investiții de portofoliu, alte investiții și active de rezervă. La intrări ele includ venituri de încasat provenite din capitalul investit sau împrumutat în exterior de către rezidenți, la ieșiri se reflectă veniturile nerezidenților obținute din capitalul investit în Republica Moldova sau împrumutat rezidenților. Cele mai uzuale tipuri de venituri din investiții sunt veniturile din participații la capital (dividende și retrageri din veniturile quasi-corporațiilor, profituri reinvestite) și veniturile aferente instrumentelor de datorie (dobânzi):
 1. *Dividendele și retragerile din veniturile quasi-corporațiilor* sunt constituite din câștigurile distribuite alocate acțiunilor sau altor forme de participare la capitalul social al întreprinderilor în cadrul investițiilor directe și de portofoliu.

2. *Profiturile reinvestite* reprezintă veniturile investitorilor străini direcți ce nu le-au fost distribuite sub formă de dividende sau alte beneficii.
 3. Veniturile aferente altor investiții constituie *dobânzi* de plătit în conformitate cu un acord cu caracter obligatoriu între creditor și debitor (de exemplu: dobânda la împrumuturi, la depozitele bancare; cupoanele la titlurile de valoare etc.).
- *Alte venituri primare* sunt clasificate în funcție de sectorul instituțional al economiei raportoare (*Administrația publică* sau *Alte sectoare*) și includ următoarele componente:
 1. Impozite pe producție și importuri;
 2. Subvenții;
 3. Renta.

Articolul *Venituri secundare* include înregistrările compensatorii aferente trecerii dreptului de proprietate asupra resurselor materiale și financiare de la rezidenții unei țări la rezidenții altei țări, fără încasarea unor valori economice în schimb. Totalitatea tranzacțiilor reflectate la venituri secundare sunt *transferuri*.

Veniturile secundare sunt divizate după sectoare: *administrația publică și societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației*.

Exemple de *venituri secundare* des întâlnite în practică sunt transferurile personale, contribuțiile și beneficiile sociale, impozitele, ajutoarele umanitare și asistența tehnică în cadrul cooperării internaționale, primele și despăgubirile în cadrul asigurărilor (altele decât cele de viață) etc.

Contul de capital cuprinde achiziționarea/disponibilizarea activelor nefinanciare neproduse și transferurile de capital.

Activele nefinanciare neproduse constau din: (a) resurse naturale; (b) contracte, închirieri și licențe; (c) active comerciale (mărci). Achizițiile și disponibilizările de active nefinanciare neproduse sunt înregistrate separat în valoare brută (*achiziționarea brută - debit / disponibilizarea brută - credit*). La acest articol din contul de capital se înregistrează numai achiziționarea sau vânzarea de astfel de active, nu și utilizarea lor.

Transferurile de capital constau din (a) transferuri de proprietate asupra activelor fixe, (2) transferuri de fonduri legate sau condiționate de achiziționarea sau cedarea de active fixe și (3) iertarea datoriilor de către creditor. Transferurile de capital se pot efectua în numerar sau în natură și sunt clasificate în funcție de sectorul instituțional din economia raportoare (administrația publică sau alte sectoare).

Exemple de transferuri de capital guvernamentale sunt: granturile investiționale de la donatori internaționali, iertarea datoriei de către un creditor extern ș.a. Transferurile de capital între gospodăriile casnice țin de cadourile prețioase (cum ar fi imobilele, cote-părți în capitalul întreprinderilor) sau moștenirile valoroase.

Suma soldului *contului curent* și *contului de capital* conform noii metodologii definește indicatorul „**capacitatea netă(+)** / **necesarul net (-) de finanțare**” a țării în relațiile economice cu restul lumii.

Contul financiar înregistrează tranzacții cu active și pasive financiare ce au loc între rezidenți și nerezidenți și care reflectă *procurări nete de active financiare și acumulări nete de angajamente pe parcursul* unei perioade.

Creșterea atât a activelor financiare, cât și a pasivelor financiare este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea activelor și pasivelor financiare – cu semnul minus.

În dependență de categoria funcțională, tranzacțiile financiare sunt clasificate ca: *investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții, active de rezervă*. Tranzacțiile financiare sunt divizate în continuare pe tipuri de instrumente, sectoare instituționale și scadențe. Se disting trei categorii mari de tipuri de instrumente: (1) titluri de participare și acțiuni în fonduri de investiții, (2) instrumente de datorie și (3) alte active și pasive financiare.

Investițiile directe sunt un grup de tranzacții transfrontaliere de investire asociate cu un rezident al unei economii (investitor direct) care deține controlul sau un grad semnificativ de influență asupra gestionării unei întreprinderi care este rezidentă a altei economii (întreprindere cu investiții directe). În conformitate cu standardele internaționale, deținerea directă sau indirectă a 10% sau mai mult din drepturile de vot ale unei întreprinderi rezidente într-o economie de către un investitor rezident în altă economie este dovada unei relații de investiție directă. Noțiunea de investiție directă este similară metodologiei OCDE din *Benchmark Definition of Foreign Direct Investments*.

În cadrul investițiilor directe se reflectă separat următoarele componente:

- *Participațiile la capital și acțiunile fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor* se referă la toate participațiile directe în capitalul statutar al entităților economice într-o altă economie, ce reprezintă întreprinderi cu investiții directe, precum și indirecte, deținute de filialele, sucursalele și întreprinderile asociate ale acestora, în cazul când este valabilă relația asociată de investiție directă cu ele.
- *Reinvestirea profiturilor* reprezintă partea veniturilor nedistribuite, ce revine investitorului direct după distribuirea veniturilor sub formă de dividende, proporțională cu participarea investitorului la capitalul social (contrapartida se înregistrează în contul curent la contul venituri primare ca venituri din investiții directe). Reinvestirea profiturilor reprezintă intrări de investiții, însă poate fi și negativă în cazul când întreprinderea cu investiții directe suportă pierderi sau când dividendele distribuite în perioada de raportare sunt mai mari ca venitul net pentru această perioadă. Profitul reinvestit negativ este considerat ca fiind retragere de capital din economie.
- *Instrumentele de natura datoriei* reprezintă totalitatea pozițiilor debitoare ale investitorului direct cu entitățile afiliate (în relație de investiție străină directă), în special împrumuturi între întreprinderea-mamă nerezidentă/rezidentă și filiala rezidentă/nerezidentă și invers, filiala rezidentă/nerezidentă către întreprinderea-mamă de peste hotare/din Moldova. Aici se reflectă și alte tipuri de datorii între entitățile înrudite, de exemplu, creditele comerciale, alte creanțe/datorii, cum sunt datoriile istorice pentru importul de resurse energetice.

Tranzacțiile reflectate ca fluxuri de participării la capital nu reprezintă neapărat fluxuri financiare, ele pot fi și sub formă de mărfuri, servicii, alte resurse oferite de către investitorul

direct întreprinderii cu investiție directă sau invers. Dacă nu sunt stipulate alte condiții, aceste fluxuri conduc la creșterea participării investitorului direct.

În cazul aprecierii sumelor de venituri reinvestite pot apărea situații mai complicate ce țin de supradividente și dividendele de lichidare, ce sunt tratate ca retrageri de capital și nu ca venituri către plată în perioada curentă investitorilor direcți (nu se reflectă în contul curent ca dividende plătite, ci se înregistrează în contul financiar ca reduceri de *participații la capital și acțiuni*). Definirea unui dividend ca supradividend este complexă și necesită o analiză a activității întreprinderii cu investiții directe și a performanțelor economice de durată ale acesteia.

Datoriile între anumite tipuri de instituții financiare înrudite (*banca centrală, societăți ce acceptă depozite, fonduri de investiții și alți intermediari financiari*, cu excepția companiilor de asigurare și fondurilor de pensii) nu se reflectă la investiții directe ca instrumente de datorie. Ele se înregistrează în funcție de tipul instrumentului financiar la *alte investiții* (la împrumuturi, credite comerciale, alte active/pasive) sau la *investiții de portofoliu*.

Participațiile la capital și instrumentele de datorie sunt clasificate și în funcție de tipul de relație dintre entitățile înrudite și de direcția fluxului investițional, astfel se disting trei tipuri de relații:

1. Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe – categorie care include fluxurile de investiții de la investitorul direct la întreprinderile cu investiții directe ale acestuia;
2. Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă) – categorie ce include fluxurile de investiții de la întreprinderile cu investiții directe la investitorul lor direct;
3. Între întreprinderile afiliate din același grup – categorie ce include fluxurile între întreprinderile care nu se controlează sau influențează reciproc, dar care se află sub controlul sau influența aceluiași investitor direct.

Investițiile de portofoliu includ tranzacțiile transfrontaliere care implică titluri de datorie și titluri de valoare de natură participativă (acțiuni), altele decât cele incluse în investițiile directe sau activele de rezervă. Condiția de bază a reflectării tranzacțiilor cu un titlu în cadrul investițiilor de portofoliu este capacitatea acestuia de a fi negociabil pe piețe specializate organizate sau direct, cu excepția tranzacțiilor cu derivate financiare, care, cu toate că reprezintă titluri de valoare negociabile, nu se includ la investiții de portofoliu, ci separat la categoria lor funcțională. Investițiile de portofoliu sunt sub formă de:

- *Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții* - în cazul în care investitorul nu întrunește condițiile de investiție directă asociată și deține mai puțin de 10% din capitalul propriu al întreprinderii, precum și în cazul *fondurilor de investiții, fondurilor de hedging*;
- *Instrumente de natura datoriei* - cuprind obligațiuni și instrumente ale pieței monetare.

Profiturile reinvestite ale fondurilor de investiții se înregistrează ca tranzacții ale balanței de plăți ce implică creșterea investițiilor, în cazul când sunt pozitive, și micșorarea, în cazul când sunt negative. Instrumentele de natura datoriei sunt prezentate după scadența inițială (pe termen scurt și pe termen lung).

Derivatele financiare sunt titluri de valoare ce reprezintă instrumentele financiare corelate cu alte instrumente financiare sau indicatori, sau anumite mărfuri care pot fi procurate sau vândute la o dată viitoare, prin intermediul cărora pe piețele financiare pot fi comercializate riscuri financiare (riscul ratei dobânzii, riscul valutar, riscul variației valorii titlurilor de participare și prețului mărfurilor de bază, riscul de credit etc.). Această categorie este identificată separat de alte categorii datorită esenței sale specifice, deoarece se referă la transferul riscului, nu la furnizarea de fonduri sau alte resurse. Spre deosebire de alte categorii funcționale, la derivatele financiare nu se acumulează venituri primare. Aici sunt reflectate operațiunile cu swap-uri, opțiuni, depozite de garanție ș.a. înregistrate în bază netă.

Alte investiții includ operațiunile cu active și pasive financiare care nu sunt incluse la categoriile: *investiții directe*, *investiții de portofoliu* sau *derivate financiare*. *Alte investiții* se clasifică pe sectoare instituționale și pe scadențe.

Alte investiții reflectă tranzacțiile cu următoarele tipuri de instrumente financiare:

- *alte participații la capital;*
- *numerar și depozite;*
- *împrumuturi;*
- *credite comerciale și avansuri;*
- *alte creanțe/angajamente;*
- *drepturi speciale de tragere.*

Alte participații la capital reprezintă participații, altele decât cele sub formă de titluri de valoare de natură participativă. Respectiv, ele nu se înregistrează la investițiile de portofoliu. Alte participații la capital se includ la *Alte investiții* atunci când ele nu sunt investiții directe și nici active de rezervă. De exemplu, participațiile la capitalul multor organizații internaționale nu sunt sub forma de acțiuni și de aceea se clasifică ca *alte participații la capital*.

Numerarul și depozitele. Numerarul cuprinde numerarul în valută deținut de rezidenți (active) și în moneda națională deținut de nerezidenți (pasive). Depozitele constau din conturi curente, plasări la termen și alte tipuri de plasări ale rezidenților în străinătate (active) și ale nerezidenților în sistemul bancar național (pasive). Depozitele sunt contracte standardizate, nenegociabile, oferite în general de instituțiile care acceptă depozite, ce permit plasarea și retragerea ulterioară de către creditor a unei sume de mijloace bănești. Depozitele presupun, de obicei, o garanție dată de către debitor în sensul rambursării mijloacelor deponentului.

La *împrumuturi* sunt înregistrate activele și pasivele financiare care apar în urma împrumutării directe de către un creditor a unei sume de bani unui debitor, fără să rezulte un document sau un instrument negociabil. Aici sunt incluse împrumuturile financiare, împrumuturile destinate finanțării comerțului, alte împrumuturi și avansuri (inclusiv creditul ipotecar), creditele și împrumuturile de la FMI. Leasingul financiar și contractele de răscumpărare (REPO) de asemenea sunt incluse în acest articol.

Rambursările de împrumuturi sunt înregistrate după principiul plății efective a principalului. Arieratele la dobândă sunt incluse în articolul *împrumuturi* ca trageri convenționale, pentru a asigura reconcilierea cu stocul reflectat în PII, unde sunt incluse arieratele la dobândă. Conform MBP6, arieratele sunt incluse la instrumentul original la care se referă, fie activ sau pasiv, și sunt reflectate ca un articol informativ în cazul când se referă la finanțarea

excepțională, în celelalte cazuri ele se înregistrează doar în informația suplimentară la balanța de plăți.

Creditele comerciale și avansurile reflectă creanțele/angajamentele financiare rezultate din acordarea directă de credite de către furnizorii de bunuri și servicii clienților lor și plăți în avans pentru activitatea în curs sau care urmează a fi realizată, sub forma efectuării în prealabil a plății de către clienți furnizorilor pentru bunurile și serviciile care încă nu au fost furnizate. Creditele comerciale se înregistrează în cazul în care plata pentru mărfuri sau servicii se efectuează mai devreme sau mai târziu față de momentul schimbului dreptului de proprietate asupra acestora, ceea ce, de obicei, se specifică în contractul tranzacției și reprezintă creanțe sau angajamente pe termen scurt sau lung (excepție fac contractele de leasing ce sunt tratate ca împrumuturi). Acordarea creditelor comerciale nu duce la apariția instrumentelor pieței financiare. În balanța de plăți a Republicii Moldova la acest articol se înregistrează plățile / încasările în avans pentru bunuri și servicii, valoarea mărfurilor livrate anticipat în țară / peste hotare fără încasarea plăților aferente și diferența valorică între mărfurile tranzacționate barter.

Alte creanțe/angajamente reflectă activele și pasivele financiare de alte tipuri decât cele enumerate mai sus. Articolul cuprinde activele și pasivele financiare create în contrapartidă la tranzacțiile în care există o diferență de timp între aceste tranzacții și plățile corespunzătoare. Sunt incluse datoriile/creanțele aferente impozitelor, achizițiilor și vânzărilor de titluri de valoare, comisioanelor pentru acordarea ca împrumut a titlurilor de valoare, comisioanelor pentru împrumutul în aur, salariilor și remunerațiilor, dividendelor și contribuțiilor sociale, acumularea și stingerea lor ulterioară.

Drepturile speciale de tragere. Drepturile speciale de tragere (DST) emise de Fondul Monetar Internațional sunt unități monetare de cont care au funcția de echilibrare a lichidității pe plan internațional. Emiterile de DST sunt alocate țărilor membre în funcție de mărimea cotelor de participare ale acestor țări la constituirea resurselor FMI. În balanța de plăți acestea sunt reflectate, pe de o parte, drept completare a activelor de rezervă ale statului (dețineri de DST), pe de altă parte, drept majorare a pasivelor externe (alocări de DST). Dacă valoarea alocărilor de DST este mai mare decât deținerile de DST (din activele oficiale de rezervă), țara respectivă achită FMI o dobândă, iar dacă deținerile de DST depășesc alocările, FMI achită o dobândă acestei țării. Actualmente, Republica Moldova este un debitor net în raport cu FMI și achită dobânzi la alocările de DST.

Activele de rezervă reprezintă activele externe ale statului gestionate de autoritățile monetare, în cazul Moldovei de către Banca Națională a Moldovei. Ele reprezintă acele active externe care se caracterizează prin disponibilitate imediată și control al autorităților monetare pentru utilizare în scopul acoperirii necesităților de finanțare a balanței de plăți, intervenții pe piețele valutare pentru gestionarea cursului de schimb valutar și în alte scopuri conexe (precum menținerea încrederii în monedă națională și în evoluția pozitivă a economiei naționale sau ca bază pentru serviciul/acordarea creditelor externe de către stat). Activele de rezervă trebuie să corespundă obligatoriu condițiilor de convertibilitate liberă, fiind exprimate în valută liber convertibilă (de preferință din coșul de monede al DST) și având un grad înalt de lichiditate. Activele potențiale sunt excluse din compoziția activelor de

rezervă ca necorespunzătoare condițiilor de disponibilitate imediată, deci de grad înalt de lichiditate.

Activele de rezervă includ aurul monetar, drepturile speciale de tragere, poziția de rezervă la FMI, activele în devize liber utilizabile și în titluri de valoare.

1.2.2.2. MODALITATEA DE ÎNREGISTRARE A DATELOR

La baza întocmirii balanței de plăți stă *principiul dublei înregistrări*. Fiecare tranzacție este reprezentată prin două înregistrări egale ca valoare absolută, dar opuse ca semn: una se efectuează pe credit, iar cealaltă – pe debit. În așa mod, suma tuturor înscrierilor pe credit este egală cu suma tuturor înscrierilor pe debit, iar soldul net (diferența între înregistrările pe credit și debit) al înregistrărilor din balanța de plăți trebuie să fie zero.

Pe credit se înscriu următoarele tranzacții: exporturile de bunuri și servicii, veniturile primite, micșorarea activelor și majorarea pasivelor financiare. Pe debit, respectiv, se vor înscrie: importurile de bunuri și servicii, veniturile către plată, majorarea activelor și micșorarea pasivelor financiare.

Majoritatea înregistrărilor în balanța de plăți se efectuează cu semnul *plus*. Abaterile de la această regulă țin în principal de corecția tranzacției conform logicii globale a acesteia, de exemplu în cazul activității de negociere a bunurilor peste hotare, procurarea acestor bunuri nu este reflectată la importuri, ci la exporturi cu semn negativ. La fel se va proceda în cazul returnărilor de resurse materiale sau financiare.

Însă indicatorii în bază netă din contul financiar se reflectă atât cu semnul *plus* (când prevalează creșterile), cât și cu semnul *minus*, când prevalează micșorarea indicatorului dat. Astfel, creșterea netă atât a *activelor*, cât și a *pasivelor financiare* este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea netă – cu semnul minus.

A. Operațiunile ce generează intrări / încasări de bani se înregistrează după cum urmează:

– Pe credit:

- ✓ exportul de bunuri și servicii, remunerarea salariaților rezidenți de către nerezidenți și obținerea venitului aferent factorilor de producție deținuți de rezidenți și utilizați de nerezidenți sau aferent titlurilor de valoare în posesia rezidenților, emise de nerezidenți;
- ✓ încasări din creșterea de pasive financiare și vânzări/micșorări de active financiare sub formă de investiții directe și investiții de portofoliu, vânzarea titlurilor de valoare străine de către rezidenți și cumpărarea titlurilor de valoare moldovenești de către nerezidenți, tragerile la împrumuturile primite de la nerezidenți, rambursarea împrumuturilor acordate de rezidenți, intrările la alocările de DST.

B. Operațiunile ce generează ieșiri / plăți se înregistrează după cum urmează:

– Pe debit:

- ✓ importul de bunuri și servicii, remunerarea salariaților nerezidenți de către rezidenți și achitarea venitului provenit din utilizarea de către rezidenți a factorilor de producție deținuți de nerezidenți sau provenit din titlurile de valoare în posesia nerezidenților, emise de rezidenți;

- ✓ plăți ca rezultat al reducerii de angajamente financiare și procurări de active financiare sub formă de investiții directe sau investiții de portofoliu, răscumpărarea titlurilor de valoare moldovenești de la nerezidenți și procurarea titlurilor de valoare străine de către rezidenți, rambursările împrumuturilor acordate de nerezidenți, tragerile la împrumuturile acordate de rezidenți nerezidenților, plățile la alocările de DST;

C. Venituri secundare și transferuri de capital

Spre deosebire de operațiunile descrise la literele A și B, care presupun angajamente reciproce, la articolul *venituri secundare și transferuri de capital* se efectuează înregistrarea compensatorie a bunurilor și serviciilor primite sau furnizate gratuit, precum și a ajutoarelor bănești și a altor operațiuni de transfer unilateral, cum ar fi asistența tehnică acordată din exterior țării, contribuția țării în organismele internaționale sau transferurile personale efectuate de persoanele fizice de peste hotare.

D. Erori și omisiuni

Modalitatea de înregistrare în balanța de plăți bazată pe contabilizarea în partidă dublă implică o egalitate a sumei înscrierilor pe credit și pe debit. În practică, însă, nu se întâmplă așa, deoarece datele pentru diferite articole sunt colectate din diverse surse, drept rezultat se obține un sold net debitor sau net creditor, care este compensatoriu înregistrat la un articol special numit *erori și omisiuni*. Astfel, dacă balanța componentelor reprezintă un sold net creditor, se va efectua o înscriere compensatorie la debitul acestui articol și viceversa. *Erori și omisiuni* pot apărea în urma variației ratelor de schimb, decalajului de timp între momentul tranzacției și înregistrarea acesteia, a suprapunerii perioadelor de raportare, precum și din alte motive.

1.2.2.3. SURSELE DE INFORMAȚIE

Principalele surse de informație utilizate pentru colectarea datelor aferente balanței de plăți sunt Biroul Național de Statistică (datele despre comerțul cu mărfuri și servicii, investițiile directe ale altor sectoare), instituțiile sectorului bancar (băncile licențiate, casele de schimb valutar și departamentele BNM), instituțiile guvernamentale (Cancelaria de Stat, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Educației, Biroul Migrație și Azil, Agenția Relații Funciare și Cadastru, Comisia Națională a Pieței Financiare), reprezentanțele organismelor internaționale în Moldova, precum și agenții economici.

Datele din sursele menționate sunt completate cu cele din sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale (SRTI). Prin SRTI prezintă date două categorii de agenți economici:

- (1) băncile licențiate și Banca Națională a Moldovei care raportează despre operațiunile bancare internaționale efectuate atât în numele clienților, cât și în nume propriu;
- (2) alți agenți economici – rezidenți care au conturi deschise în băncile din străinătate raportează despre mișcarea mijloacelor din aceste conturi.

Pe lângă datele colectate din rapoarte statistice sunt efectuate un șir de **estimări și ajustări** în scopul îmbunătățirii calității și plenitudinii datelor:

Bunuri

- Din datele oficiale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri, prelucrate și transmise BNM de către BNS se exclud:
 - exportul/importul de bunuri după/pentru prelucrare pentru care nu are loc schimbarea dreptului de proprietate,
 - o parte a valorii bunurilor vândute de către magazinele duty-free, care se consideră procurate de către nerezidenți, se include la servicii.
- Valoarea mărfurilor importate este recalculată din prețuri CIF în prețuri FOB, excluzând costul serviciilor de asigurare și transportare, care au fost estimate la 10% din valoarea importurilor din CSI (cu excepția Ucrainei) și 6% – din restul țărilor (cu excepția României). Recalcularea nu se efectuează pentru mărfurile importate pentru prelucrare (transportul este asigurat de către proprietarii nerezidenți ai acestor mărfuri).
- Datele oficiale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri efectuat de persoane fizice sunt completate cu estimările BNM.
- În baza datelor din SRTI se calculează valoarea bunurilor procurate de către transportatorii internaționali aerieni, maritimi și auto în porturi și aeroporturi de la vânzători – rezidenți ai altui stat.

Servicii

Servicii de transport

- Importul serviciilor de transport de mărfuri este evaluat în baza datelor obținute de la recalcularea valorii mărfurilor din prețuri CIF în prețuri FOB (vezi compartimentul *Bunuri*). Datele astfel obținute sunt divizate estimativ pe tipuri de transport (aerian, feroviar, maritim, rutier și prin conducte de gaz).
- Exportul serviciilor de transport de mărfuri este calculat în baza datelor colectate prin intermediul SRTI, pentru serviciile auxiliare de transport se efectuează estimări suplimentare.
- Valoarea serviciilor de tranzitare a gazelor naturale pe teritoriul Republicii Moldova se înregistrează în baza rapoartelor primare colectate.
- Serviciile de transport rutier, feroviar, aerian și maritim de pasageri se calculează în baza raportului de la BNS și a informației colectate prin intermediul SRTI.
- În baza datelor privind asistența tehnică acordată țării se estimează o parte din serviciile de transport aerian prestate nerezidenților (vezi compartimentul *Venituri secundare*).

Servicii de călătorii

- Serviciile de călătorii sunt calculate în baza mai multor surse și sunt specificate în două componente principale: *călătorii de afaceri* și *călătorii în scop personal*.
- În baza datelor colectate prin intermediul SRTI se fac estimări pentru următoarele subarticole: bunuri și servicii procurate de către lucrătorii de la frontieră, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt, servicii medicale, servicii de învățământ și altele.
- O altă sursă importantă pentru evaluarea serviciilor de călătorii este informația privind operațiunile de vânzare / cumpărare a valutei de către casele de schimb valutar. Datele obținute sunt distribuite estimativ pe subarticole.

- Exportul de mărfuri de către magazinele duty-free se utilizează pentru aprecierea valorii mărfurilor procurate de către nerezidenți la plecarea din țară.
- În baza datelor privind asistența tehnică acordată țării se estimează valoarea serviciilor de călătorii ale experților nerezidenți.
- Utilizând numărul declarațiilor vamale înregistrate de Serviciul Vamal despre importul / exportul de bunuri efectuat de persoane fizice, se estimează cheltuielile de călătorii ale persoanelor fizice ce se ocupă cu importul / exportul de bunuri. Cheltuielile de întreținere se determină ținând cont de durata șederii și zona geografică (țara).
- Din valoarea remunerării salariaților moldoveni aflați peste hotare se evaluează cheltuielile de întreținere ale acestora în țările respective.
- Se estimează serviciile de călătorii prestate rezidenților / nerezidenților ce își fac studiile sau se perfecționează profesional peste hotare / în Republica Moldova. Estimările se efectuează având în vedere numărul de persoane (studenți, elevi, stagiari etc.), țara, durata studiilor, tipul și valoarea contractului, bursele de care beneficiază rezidenții peste hotare și, respectiv, nerezidenții în Republica Moldova.

Alte servicii

- Informația colectată prin intermediul SRTI este utilizată pentru calcularea valorii serviciilor de construcții, de reparații, serviciilor financiare, de informatică și de informare, a altor servicii și parțial a serviciilor administrației publice.
- În baza datelor BNS despre comerțul exterior cu servicii se calculează valoarea serviciilor poștale și de curier; a serviciilor de telecomunicații și a serviciilor personale, culturale și de recreare.
- Exportul serviciilor de asigurare se calculează în baza datelor BNS, iar pentru evaluarea importului se aplică un coeficient la valoarea primelor de asigurare plătite de către rezidenți companiilor de asigurare străine, ce sunt obținute prin SRTI. Suplimentar, în baza numărului de autovehicule importate de către persoanele fizice se estimează serviciile de asigurare a acestor mijloace de transport.
- În baza datelor despre mișcările de valută pe conturile ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova peste hotare sunt calculate bunurile și serviciile administrației publice.
- Se estimează serviciile administrației publice calculate din suma asistenței tehnice acordate Republicii Moldova de către organismele internaționale și guvernele străine.

Venituri primare

- Remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată nerezidenților se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale, în cadrul balanței de plăți (vezi subcapitolul respectiv).
- Remunerarea salariaților nerezidenți ce lucrează în Moldova se estimează în baza valorii asistenței tehnice, a numărului străinilor ce lucrează în Moldova în baza contractelor de muncă pe termen scurt raportat de Biroul Migrație și Azil, precum și a informației colectate prin SRTI. În baza datelor SRTI sunt estimativ determinate pragurile valorice pentru repartitia transferurilor de bani efectuate de persoanele fizice din Republica

Moldova în favoarea celor de peste hotare după tipul tranzacției în: (a) remunerarea salariaților nerezidenți și transferuri curente ale persoanelor fizice, (b) transferuri de capital între gospodăriile casnice, (c) investiții directe (active).

- Pentru aprecierea venitului reinvestit se utilizează datele despre rezultatele activității întreprinderilor cu capital mixt și străin, precum și datele din SRTI referitoare la dividendele plătite. În conformitate cu principiul rezultatelor operaționale curente, la calculare se iau în considerație rezultatele nete doar din activitatea operațională, cu excluderea veniturilor / pierderilor determinate de fluctuația cursului valutar, precum și a modificărilor de stoc determinate de reevaluare etc. Dividendele primite de rezidenți în urma investițiilor directe peste hotare se estimează în baza datelor din SRTI.

Venituri secundare

- Transferurile curente personale se estimează în baza datelor din SRTI, procedura fiind similară celei descrise la articolul „*Remunerarea salariaților*”.
- Exportul de mărfuri de către magazinele duty-free se utilizează pentru aprecierea valorii mărfurilor procurate de către rezidenți la plecarea din țară pentru a fi oferite drept cadouri nerezidenților.
- Transferurile curente privind învățământul bugetar și perfecționarea cadrelor din contul organizațiilor internaționale și guvernelor străine se evaluează în baza informației de la instituțiile de resort.
- Transferurile curente ce țin de impozitele și taxele achitate de rezidenți în țările unde se află la muncă sunt calculate utilizând un coeficient aplicat la valoarea remunerării salariaților.
- Transferurile curente în domeniul asigurării (altele decât asigurarea vieții) sunt calculate având în vedere suma primelor de asigurare fără plata estimativă a serviciilor de asigurare.
- Asistența tehnică și granturile acordate de către donatorii externi sunt evaluate în baza bugetelor proiectelor disponibile în Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe, valoarea aferentă perioadei de raportare fiind estimată aproximativ și completată cu asistența acordată altor entități, din afara acestor proiecte, în baza informației din SRTI. Asistența tehnică și granturile sunt estimate în valoare brută și includ suma totală a proiectelor – atât banii transferați în țară de la donatori, cât și cheltuielile aferente proiectelor respective, efectuate peste hotare.

Transferuri de capital

- Transferurile de capital ale sectorului administrația publică se calculează în baza datelor privind asistența externă, din care se evidențiază transferurile pentru proiecte cu caracter investițional.
- Transferurile de capital între gospodăriile casnice se estimează în baza modelului de calculare a remiterilor personale în cadrul balanței de plăți.

Remiterile personale în cadrul balanței de plăți

În cadrul balanței de plăți nu există un articol separat, nici grup de articole, a căror sumă reprezintă remiterile personale ale persoanelor fizice. Dat fiind faptul că acest indicator este unul de interes sporit pentru Republica Moldova, BNM a elaborat un algoritm pentru estimarea acestora. Indicatorul remiteri personale se calculează adițional la BP și se prezintă separat cu titlu informativ.

La baza estimărilor se află (1) datele privind transferurile bănești de peste hotare în favoarea persoanelor fizice efectuate prin intermediul băncilor licențiate și al oficiilor poștale și (2) ancheta forței de muncă realizată de BNS.

Pentru estimarea resurselor financiare transmise în țară prin alte căi decât băncile licențiate sau oficiile poștale se analizează evoluția depozitelor persoanelor fizice rezidente, evoluția numerarului în valută deținut de băncile licențiate, rulajele caselor de schimb valutar, precum și evoluția piețelor de imobil și autoturisme. Se ține cont de predispoziția spre economisire a persoanelor ce primesc remiteri de bani de peste hotare, precum și evoluția consumului gospodăriilor în cauză.

În baza datelor din Sistemul de Raportare a Tranzacțiilor Internaționale (SRTI) sunt estimativ determinate pragurile valorice pentru repartiția transferurilor de bani efectuate de persoanele fizice de peste hotare în favoarea celor din Republica Moldova după tipul tranzacției în:

- remunerarea salariaților rezidenți;
- transferuri curente ale persoanelor fizice;
- transferuri de capital între gospodăriile casnice;
- investiții directe – pasive (procurări de imobile).

Tabelul 1. *Remiteri personale în cadrul balanței de plăți*

Remiteri personale a+b+c		
a. Transferuri personale	b. Remunerarea salariaților minus taxele și impozitele, contribuțiile sociale, cheltuielile de transport și de ședere în țara gazdă	c. Transferuri de capital între gospodăriile casnice

Investiții directe

- **Achiziționarea netă de active financiare – participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor și instrumentele de datorie** – se evaluează în baza rapoartelor privind acționarii băncilor, rapoartelor financiare ale băncilor licențiate, datelor privind emisiile de valori mobiliare cu participarea nerezidenților și tranzacțiile cu valori mobiliare cu participarea nerezidenților pe piața secundară (primite de la Comisia Națională a Pieței Financiare), precum și în baza datelor din SRTI, datelor din baza de date a raportului statistic 1-Invest de la BNS (*Investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei*), a bilanțurilor contabile ale întreprinderilor cu capital străin și a datelor din baza de date

DMFAS (Debt Management and Financial Analysis System) cu privire la împrumuturile externe. Împrumuturile între: (i) băncile, (ii) fondurile de investiții, precum și (iii) alți intermediari financiari (cu excepția companiilor de asigurare și fondurilor de pensii) rezidente și întreprinderile afiliate lor de peste hotare se înregistrează la articolul *Alte investiții*.

- ***Acumularea netă de angajamente financiare – participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor și instrumentele de datorie*** – se evaluează în baza rapoartelor cu privire la acționarii băncilor licențiate, rapoartelor privind situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate, datelor privind emisiile de valori mobiliare cu participarea nerezidenților și tranzacțiile cu valori mobiliare cu participarea nerezidenților pe piața secundară (primite de la Comisia Națională a Pieței Financiare), precum și în baza datelor din SRTI, datelor din baza de date a raportului statistic 1-Invest de la BNS, a bilanțurilor contabile ale întreprinderilor cu capital străin și a datelor din baza de date DMFAS cu privire la împrumuturile externe. Împrumuturile între: (i) băncile, (ii) fondurile de investiții, precum și (iii) alți intermediari financiari (cu excepția companiilor de asigurare și fondurilor de pensii) rezidente și investitorii lor străini direcți și/sau întreprinderile afiliate lor de peste hotare se înregistrează la articolul *Alte investiții*.

Credite comerciale și avansuri

Creditele comerciale și avansurile sunt estimate trimestrial în baza datelor vamale despre tranzacțiile barter cu valori neechivalente, a evaluărilor suplimentare aferente serviciilor internaționale și a comparației plăților și încasărilor înregistrate în SRTI pentru exportul și importul de mărfuri cu datele vamale. Compararea plăților / încasărilor cu importul / exportul de mărfuri se efectuează la nivel de agent economic individual pentru diferite tipuri de operațiuni comerciale: cumpărare / vânzare fermă, furnizarea de materiale și echipamente pentru lucrări de construcții, montaj, altele.

La efectuarea calculelor se exclud operațiunile agenților a căror gen de activitate nu este comercial, tranzacțiile care nu presupun plăți (de exemplu, ajutorul umanitar sau granturi și proiecte de asistență tehnică), plățile ce nu presupun livrări de marfă (pentru diverse servicii), tranzacții ce dublează alte surse (în cadrul contractelor de împrumut), precum și cele cu participarea rezidenților în care marfa nu a trecut hotarul țării (de exemplu în cazul intermediarii în tranzacțiile cu mărfuri procurate și vândute ulterior peste hotare). Aceeași metodă este utilizată atât pentru creditele comerciale și avansurile primite de la partenerii din străinătate, cât și pentru cele acordate nerezidenților.

Datele trimestriale și anuale preliminare se actualizează la elaborarea variantei finale a bilanței de plăți în baza raportului anual al BNS “*Notă informativă privind avansurile, investițiile, împrumuturile și decontările cu clienții externi*” (până în anul 2015) și anexe 9 “*Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții*” la SNC “*Prezentarea situațiilor financiare*”- începând cu anul 2016.

1.2.3. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Poziția investițională internațională (PII) a Republicii Moldova este în prezent elaborată conform standardelor internaționale recomandate de FMI în *Manualul „Balanța de plăți”*, ediția a VI-a (MBP6, 2009). La moment indicatorii PII sunt integrați și reconciliați cu datele Datoriei Externe (stocuri) și Balanței de plăți (fluxuri) pentru perioada anilor 2009-2017 trimestrial, care se elaborează conform cerințelor metodologice noi.

Poziția investițională internațională este un cont macroeconomic ce conține informații la o dată fixă (*sfârșit de trimestru sau sfârșit de an*) cu privire la valoarea și structura:

- Activelor financiare ale rezidenților țării sub formă de creanțe față de nerezidenți plus aurul sub formă de lingouri deținut ca activ de rezervă;
- Angajamentelor rezidenților țării față de nerezidenți.

Diferența dintre active și pasive constituie PII netă și reprezintă o creanță netă (când activele financiare depășesc pasivele financiare) sau un angajament net (când pasivele financiare sunt mai mari decât activele financiare) față de restul lumii.

Articolele din PII sunt identice cu cele ale contului financiar al balanței de plăți, la fel și clasificările utilizate. Astfel, articolele din PII sunt clasificate după cum urmează:

1. După categorii funcționale – investiții directe, investiții de portofoliu, derivate financiare, alte investiții și active de rezervă;
2. După instrumente financiare – conform categoriilor largite (titluri de participare și acțiuni în fonduri de investiții; instrumente de natura datoriei: DST, numerar și depozite, titluri de angajamente, împrumuturi, credite comerciale; alte active și pasive);
3. Conform sectorului instituțional al rezidentului – autorități monetare (banca centrală), societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale, administrația publică și alte sectoare care sunt divizate în: alte societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației;
4. Conform scadenței – pe termen scurt sau termen lung (în cazul instrumentelor de natura datoriei).

Valoarea poziției investiționale internaționale la sfârșitul unei perioade este determinată ca suma următoarelor componente: stocul la sfârșitul perioadei anterioare, fluxul net ce rezultă din tranzacțiile reflectate în balanța de plăți și alte modificări generate de alte motive decât tranzacțiile între rezidenți și nerezidenți, care pot fi atribuite altor modificări ale volumului și reevaluărilor (determinate de modificări ale cursurilor de schimb sau ale prețurilor).

Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare reflectă modificările în pozițiile financiare, altele decât tranzacțiile înregistrate în BP:

1. Alte modificări de volum pe parcursul perioadei curente;
2. Reevaluarea în legătură cu alte schimbări de preț;
3. Reevaluarea în urma fluctuației cursului valutar.

Tranzacțiile și stocurile se evaluează, în general, la prețuri de piață. Pentru stocurile în instrumente nenegociabile (împrumuturi, credite comerciale și avansuri, numerar și depozite, alte creanțe și angajamente) se utilizează evaluarea nominală. În același timp, tranzacțiile cu aceste instrumente sunt evaluate la prețuri de piață, iar pentru a reflecta discrepanța dintre evaluarea de piață a tranzacțiilor și evaluarea nominală a stocurilor, vânzătorul înregistrează „*Modificări care reflectă schimbări de preț*” în perioada în care are loc vânzarea, egale cu diferența dintre valoarea nominală și valoarea tranzacției, în timp ce cumpărătorul înregistrează o valoare cu semn opus.

Reevaluarea în cazul modificării cursului valutar este cauzată de schimbarea valorii instrumentului financiar ca rezultat al fluctuației cursului de schimb a valutei originale față de dolarul SUA, unitatea de măsură acceptată pentru evaluarea stocurilor de active și pasive financiare.

Alte modificări de volum ale activelor și pasivelor financiare reprezintă modificări în valoarea activelor determinate de alte cauze decât tranzacțiile și reevaluarea. La ele se referă: modificările în urma anulării, reclasificările, modificările în activele financiare în urma schimbării atribuirii rezidențiale a unităților instituționale.

Structura și componentele PII pot fi prezentate în diverse moduri:

- după categoriile funcționale și categoriile largite ale instrumentelor financiare, ceea ce permite analiza PII la sfârșit de perioadă, având în vedere tranzacțiile contului financiar și alte modificări ale creanțelor și angajamentelor financiare;
- după divizarea PII pe sectoare instituționale și categorii funcționale, unde sectorul instituțional corespunde celui al rezidentului (sectorul deținătorului sau creditorului autohton în cazul activelor financiare și al sectorului emitentului sau debitorului autohton când e vorba despre angajamente);
- după scadențe (active și pasive pe termen lung și pe termen scurt).

Spre deosebire de PII care prezintă situația financiară a țării față de restul lumii la o dată fixă, *raportul integrat al PII* (tabelul 2) cuprinde date privind situația la începutul perioadei de referință și la finele acestei perioade. O astfel de formă de prezentare a PII permite evidențierea conexiunilor între tranzacțiile din contul financiar și modificările PII din contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare pe parcursul perioadei curente.

Sursele de informație pentru compilarea poziției investiționale internaționale sunt identice cu cele utilizate la colectarea datelor aferente contului financiar al balanței de plăți.

Tabelul 2. Raportul integrat "Poziția investițională internațională"

	Poziția la începutul perioadei	Fluxul din balanța de plăți	Contul altor modificări ale activelor și pasivelor financiare			Poziția la sfârșitul perioadei
			Modificări în PII care reflectă:			
			alte schimbări de preț	fluctuația cursului de schimb	alte modificări de volum	
Poziția investițională internațională (netă)						
Active						
Investiții directe						
Acțiuni și participații în fonduri de investiții						
Acțiuni altele decât reinvestirea profiturilor						
Reinvestirea profiturilor						
Instrumente de natura datoriei						
Investiții de portofoliu						
Acțiuni și participații în fonduri de investiții						
Titluri de creanță						
Derivate financiare (altele decât rezervele)						
Alte investiții						
Alte participații la capital						
Numerar și depozite						
Împrumuturi						
Credite comerciale și avansuri						
Alte creanțe - altele						
Active de rezervă						
Pasive						
Investiții directe						
Acțiuni și participații în fonduri de investiții						
Acțiuni altele decât reinvestirea profiturilor						
Reinvestirea profiturilor						
Instrumente de natura datoriei						
Investiții de portofoliu						
Acțiuni și participații în fonduri de investiții						
Titluri de angajamente						
Derivate financiare (altele decât rezervele)						
Alte investiții						
Alte participații la capital						
Numerar și depozite						
Împrumuturi						
Credite comerciale și avansuri						
Alte angajamente - altele						
Drepturi speciale de tragere (alocări)						

1.2.4. NORME METODOLOGICE REFERITOARE LA DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Datoria externă este elaborată conform standardelor recomandate de Fondul Monetar Internațional în manualul *Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori* (2013) (SDE, 2013).

Datoria externă brută a Republicii Moldova la o anumită dată este egală cu suma tuturor angajamentelor curente efective, necondiționate ale rezidenților față de nerezidenți ce implică pentru debitor una sau mai multe plăți de principal și / sau de dobândă la unul sau mai multe momente în viitor.

Datoria externă a țării constă din următoarele componente:

- Investiții de portofoliu - instrumente de natura datoriei;
- Împrumuturi;
- Drepturi speciale de tragere (alocări de DST);
- Numerar și depozite;
- Credite comerciale și avansuri;
- Alte angajamente aferente datoriei;
- Investiții directe: creditare intra-grup.

Investițiile de portofoliu - instrumentele de natura datoriei includ titlurile de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, cu excepția celor deținute de firme-mamă / filiale nerezidente și a valorilor mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a Republicii Moldova, procurate de către nerezidenți¹.

Titlurile de natura datoriei se repartizează după proveniența sectorială a emitentului și după tipul instrumentului.

Stocul angajamentelor la investițiile de portofoliu la o anumită dată reprezintă suma titlurilor de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, minus cele cu scadența expirată plus dobânda acumulată pentru perioada de raportare, dacă plata ei este prevăzută conform acordului într-o perioadă ulterioară.

Împrumuturile cuprind:

- împrumuturile băncii centrale – împrumuturi contractate de la FMI și valorificate de BNM;
- împrumuturile administrației publice (ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale (UAT)) – împrumuturi externe contractate și valorificate de guvernul central și local, în numele Republicii Moldova;
- împrumuturile private garantate de stat – împrumuturi externe contractate sub garanția guvernului și valorificate de sectorul privat;

¹ Conform Legii Republicii Moldova „Cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat” nr. 419-XYI din 22.12.2006, intrată în vigoare la 09.09.2007, valorile mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a Republicii Moldova, procurate de către nerezidenți, sunt atribuite datoriei de stat interne.

- împrumuturile corporațiilor publice – împrumuturi externe contractate și valorificate de către unități economice, în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută;
- împrumuturile private – împrumuturi externe contractate și valorificate de sectorul privat (societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și alte sectoare), cu excepția celor permise de la companii afiliate nerezidente, care sunt reflectate la articolul *Investiții directe: creditare intragrup*.

Stocul angajamentelor sub formă de împrumuturi la o anumită dată se calculează ca suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de rezidenții Republicii Moldova minus plățile de principal reale, plus arieratele la dobândă.

Drepturile speciale de tragere - alocările de DST reprezintă un angajament pe termen lung al țării față de FMI din două motive: țările receptoare achită o dobândă pentru alocările respective și sunt obligate să le restituie FMI în anumite circumstanțe, cum ar fi încetarea participării lor în Departamentul de DST al FMI sau lichidarea acestuia.

Numerarul și depozitele includ conturile curente și depozitele nerezidenților în sistemul bancar național și în alte societăți financiare.

Creditele comerciale și avansurile sunt angajamentele sub formă de credite și avansuri acordate de furnizor sau cumpărător în tranzacțiile de comerț cu mărfuri și servicii. Ele includ:

- avansurile permise de către agenți economici de la nerezidenți;
- angajamentele rezultante din tranzacțiile barter cu bunuri ce au valori neechivalente (în cazul în care valoarea importului depășește exportul);
- angajamentele rezultante din neachitarea în termen pentru importul de mărfuri și servicii.

Alte angajamente aferente datoriei includ datoria istorică pentru importurile de mărfuri și servicii, angajamentele față de nerezidenți aferente tranzacțiilor cu investiții, angajamentele la dividende distribuite dar încă neplătite nerezidenților.

Investițiile directe: creditare intragrup - angajamente aferente datorilor întreprinderilor cu investiții străine directe față de investitorii lor direcți din străinătate, care specifică:

- stocul împrumuturilor permise de la investitori străini direcți;
- stocul angajamentelor față de investitorii străini direcți sub forma de credite comerciale și avansuri; stocul altor angajamente aferente datoriei față de investitorii străini direcți.

Stocul angajamentelor sub formă de împrumuturi între companiile afiliate calculat la o anumită dată reprezintă suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de unitățile economice din țară de la investitorii lor direcți minus plățile de principal reale, plus arieratele la dobândă.

Conform *SDE 2013* arieratele la serviciul împrumuturilor și titlurilor de angajamente, ce reprezintă sume de principal și de dobândă datorate și neonorate, sunt considerate ca o parte din valoarea stocului instrumentului financiar original ce generează datoria și suplimentar sunt reflectate ca un articol informativ.

Datoria externă este specificată pe *sectoare instituționale*, urmând clasificarea aplicată în balanța de plăți: banca centrală, administrația publică, societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, alte sectoare. Angajamentele externe sunt atribuite la sectorul debitorului nemijlocit și nu la cel al garantului, cu excepția cazurilor în care garanția este activată.

În scopuri analitice, datoria externă a țării se prezintă după *scadența* inițială a instrumentului: pe termen scurt și pe termen lung, precum și după tipul debitorului: **publică și privată**.

- **Datoria publică externă** este parte integrantă a datoriei publice (Legea cu privire la datoria publică, garanțiile de stat și recreditarea de stat nr. 419-XYI din 22.12.2006) și reprezintă angajamentele față de nerezidenți. Ea include datoria de stat, datoria UAT, datoria Băncii Naționale a Moldovei, datoria corporațiilor publice (întreprinderi de stat și societăți comerciale în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută).
 - **Datoria de stat externă** reprezintă totalul sumelor obligațiunilor neonorate contractate în numele Republicii Moldova de către guvern prin intermediul Ministerului Finanțelor de la nerezidenți și constă din datoria de stat externă directă și datoria externă garantată asumată de stat.
 - *Datoria de stat externă directă* include angajamentele externe ale statului apărute din calitatea statului de debitor.
 - *Datoria externă garantată asumată de stat* include angajamentele externe ale statului apărute în temeiul obligației statului de a executa garanția de stat, în cazul în care debitorul garantat nu își execută obligațiile față de creditor, conform prevederilor contractului de garanție de stat încheiat.
 - **Datoria externă a UAT** include angajamentele externe curente și scadente sub formă de împrumuturi, precum și dobânzile aferente datorate și neonorate, contractate și valorificate de către autoritățile publice locale.
 - **Datoria externă a Băncii Naționale a Moldovei** include împrumuturile de la FMI valorificate de BNM.
 - **Datoria externă a corporațiilor publice** include angajamentele externe curente și scadente sub formă de împrumuturi, precum și dobânzile aferente datorate și neonorate, contractate și valorificate de către societățile comerciale în al căror capital social statul deține mai mult de 50 la sută.
- **Datoria privată externă** reprezintă angajamentele sectorului privat ce nu întrunesc atributele datoriei publice (ale societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală și ale altor unități economice private, inclusiv ale întreprinderilor private cu capital străin) față de nerezidenți, contractate cu sau fără garanția guvernului și deservite de către sectorul privat.

Sursele de informație pentru compilarea datoriei externe sunt identice cu cele utilizate la colectarea datelor aferente contului financiar al balanței de plăți și poziției investiționale internaționale.

II. BAZA INFORMAȚIONALĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI, POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE ȘI A DATORIEI EXTERNE

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Bunuri		
Mărfurile generale în baza balanței de plăți	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind cheltuielile întreprinderilor de transport auto, aerian și feroviar pentru procurarea combustibilului și lubrifianților / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informație privind livrările și decontările aferente resurselor energetice importate / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică - // - - // - • Băncile licențiate • Agenții economici ce importă resurse energetice • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Exporturile nete de bunuri negociate peste hotare	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică • Băncile licențiate
Aur nemonetar	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Servicii		
Servicii de prelucrare a materiei prime ce aparține altora	<ul style="list-style-type: none"> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Servicii de întreținere și de reparații	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Raport privind transportul cu mijloacele de transport auto / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Biroul Național de Statistică • Biroul Național de Statistică • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Cancelaria de Stat • Biroul Național de Statistică
Transport prin conducte	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind serviciile de tranzitare a gazelor naturale / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Agenții economici
Călătorii	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Informația despre exportul de mărfuri în magazinele duty-free / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Biroul Național de Statistică • Biroul Național de Statistică

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Raport generalizator privind operațiunile caselor de schimb valutar (ale băncilor comerciale licențiate și ale punctelor SV independente) / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Formarea profesională a salariaților / <i>anual</i> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe)/ <i>trimestrial</i> Raport anual despre numărul cetățenilor străini la instituțiile de învățământ din RM și numărul cetățenilor RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>anual</i> Raport trimestrial despre finanțarea studiilor pentru cetățenii străini la instituțiile de învățământ din RM și cetățenii RM la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>trimestrial</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> Informația trimestrială privind debursările din donații voluntare externe pentru instituțiile bugetare/ <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei Biroul Național de Statistică Biroul Național de Statistică Cancelaria de Stat Instituțiile de învățământ din RM și Ministerul Educației Instituțiile de învățământ din RM Ministerul Finanțelor Fundația Soros Moldova Ministerul Finanțelor
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informare, servicii personale, culturale și de recreare	<ul style="list-style-type: none"> Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare
Servicii de asigurare și pensii	<ul style="list-style-type: none"> Raport statistic cu privire la activitatea societăților de asigurare / <i>trimestrial</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM
Servicii de construcții, financiare, taxe pentru folosirea proprietății intelectuale, alte servicii de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Raport statistic generalizator privind comerțul exterior cu servicii / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Biroul Național de Statistică
Bunuri și servicii ale administrației publice neclasificate în altă parte	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe)/ <i>trimestrial</i> Raport privind circulația mijloacelor valutare în conturile de peste hotare ale ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Cancelaria de Stat Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Finanțelor Fundația Soros Moldova
Venituri primare		
Remunerarea salariaților	<ul style="list-style-type: none"> Ancheta forței de muncă (sinteză) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informație privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani prin băncile 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM Banca Națională a Moldovei

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<p>licențiate / <i>trimestrial</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Informație privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani prin oficiile poștale / <i>lunar</i> • Informație privind numărul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a apartamentelor, încăperilor izolate locative și caselor de locuit individuale înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova / <i>trimestrial</i> • Informație privind prețurile medii pe piețele imobiliare / <i>trimestrial</i> • Informație privind imigranții sosiți temporar la muncă în Republica Moldova / <i>trimestrial</i> • Informație privind activele și obligațiunile în valută străină ale băncilor licențiate din Republica Moldova / <i>lunar</i> • Raport generalizator privind operațiunile efectuate de către punctele de schimb valutar ale băncilor licențiate / <i>lunar</i> • Informație privind vânzarea și cumpărarea de valută de către casele de schimb valutar independente / <i>lunar</i> • Informație privind valuta în numerar scoasă din Republica Moldova de către bănci / <i>trimestrial</i> • Informație generalizată privind valuta în numerar introdusă în Republica Moldova de către bănci / <i>trimestrial</i> • Informație generalizată privind numerarul primit pentru înregistrarea în conturile persoanelor fizice / <i>lunar</i> • Informație generalizată privind numerarul eliberat din conturile persoanelor fizice / <i>lunar</i> • Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> • Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> • Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Poșta Moldovei • Agenția Relații Funciare și Cadastru • Burse imobiliare (web) • Biroul Migrație și Azil • Banca Națională a Moldovei - // - - // - - // - - // - - // - • Biroul Național de Statistică • Cancelaria de Stat • Ministerul Finanțelor
Venituri din investiții directe	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> • Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> • Raport privind rezultatele financiare (Anexa nr. 2 la S.N.C. 5 - sinteza) / <i>anual</i> • Raport privind fluxul de mijloace bănești (S.N.C. 7) / <i>anual</i> • Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei / <i>trimestrial</i> • Baza de date privind creanțele și angajamentele Republicii Moldova sub formă de împrumuturi, titluri de valoare și alocări de DST (DMFAS) 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Banca Națională a Moldovei - // - • Biroul Național de Statistică - // - - // - • Ministerul Finanțelor, BNM
Venituri din investiții de portofoliu	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
	<ul style="list-style-type: none"> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Banca Națională a Moldovei <p>- // -</p>
Venituri din alte investiții	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> DMFAS Informația generală privind deservirea de facto zilnică a datoriei externe publice și public garantate pe împrumuturi / <i>trimestrial</i> Informație privind fluxul și stocul împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Ministerul Finanțelor, BNM Ministerul Finanțelor <p>• Ministerul Finanțelor</p>
Venituri din active de rezervă	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind gestionarea activelor de rezervă / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
Venituri secundare		
Venituri secundare	<ul style="list-style-type: none"> Ancheta forței de muncă (sinteză) / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport generalizator privind utilizarea de către persoanele fizice a serviciilor de remitere de bani / <i>trimestrial</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Informație despre exportul de mărfuri în magazinele duty-free / <i>trimestrial</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Formarea profesională a salariaților / <i>anual</i> Raport statistic cu privire la activitatea societăților de asigurare / <i>trimestrial</i> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> Raport despre studiile străinilor la instituțiile de învățământ din Republica Moldova / <i>anual</i> Raport despre studiile cetățenilor Republicii Moldova la instituțiile de învățământ din străinătate / <i>anual</i> Raport privind plățile efectuate către organizațiile internaționale / <i>trimestrial</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> Raport privind asistența tehnică acordată Moldovei și cheltuielile curente și capitale aferente / <i>trimestrial</i> Informația trimestrială privind debursările din donații voluntare externe pentru instituțiile bugetare / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică Băncile licențiate, BNM Banca Națională a Moldovei <ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Biroul Național de Statistică <p>- // -</p> <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Biroul Național de Statistică - // - <ul style="list-style-type: none"> Cancelaria de Stat <ul style="list-style-type: none"> Ministerul Educației <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministerul Finanțelor Ministerul Finanțelor Fundația Soros Moldova Ministerul Finanțelor

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Contul de capital		
Achiziționarea / disponibilizarea brută a activelor nefinanciare neproduse	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Transferuri de capital	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind mijloacele bănești legalizate și transferate în străinătate de către băncile autorizate pentru luna respectivă / <i>lunar</i> Informație privind tranzacțiile efectuate pe piața secundară a valorilor mobiliare cu implicarea investitorilor străini / <i>trimestrial</i> Raport privind asistență externă generat în sistemul informațional public PGAE (Platforma pentru Gestionarea Asistenței Externe) / <i>trimestrial</i> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> Informația lunară privind debursările din granturile externe / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate, BNM - // - Comisia Națională a Pieței Financiare Cancelaria de Stat Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Ministerul Finanțelor
Investiții directe		
Active		
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții		
<ul style="list-style-type: none"> participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții altele decât reinvestirea profiturilor 		
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind efectuarea operațiuni valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr.9 la SNC - sinteză) / <i>anual</i> Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Biroul Național de Statistică Banca Națională a Moldovei
Instrumente de natura datoriei		
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate BNM
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> <i>alte societăți financiare</i> <i>societăți nefinanciare</i> <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Informație privind operațiunile valutare autorizate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei Banca Națională a Moldovei

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
<p>Passive</p> <p>Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții</p> <ul style="list-style-type: none"> participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții altele decât reinvestirea profiturilor reinvestirea profiturilor 		
<p>societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale</p>	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / <i>lunar</i> Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / <i>lunar</i> Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei - // - Comisia Națională a Pieței Financiare Comisia Națională a Pieței Financiare Băncile licențiate
<p>alte sectoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei 1-Invest (date individuale) / <i>trimestrial</i> Bilanțul contabil al întreprinderilor (Anexa nr.1 la SNC) ce raportează 1-Invest (date individuale) / <i>anual</i> Informație despre datele persoanei juridice după IDNO / <i>trimestrial</i> Situații despre profit și pierderi (Anexa nr. 2 la SNC - sinteza) / <i>anual</i> Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Biroul Național de Statistică - // - IS CRIS Registru Biroul Național de Statistică Comisia Națională a Pieței Financiare - // -
<p>Instrumente de natura datoriei</p>		
<p>societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale</p>	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate BNM
<p>alte sectoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei 1-Invest (date individuale) / <i>trimestrial</i> Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr.9 la SNC- sinteză) / <i>anual</i> Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / <i>trimestrial</i> Informație privind livrările și decontările aferente resurselor energetice importate / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Ministerul Finanțelor, BNM Biroul Național de Statistică - // - Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică Agenții economici ce importă resurse energetice
Investiții de portofoliu		
<p>Active</p> <p>Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții</p>		

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / lunar Informație privind operațiunile valutare autorizate / trimestrial 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei
Instrumente de natura datoriei		
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / lunar Valorile mobiliare străine ale băncii licențiate în baza poziției valutare deschise a băncii / lunar Valorile mobiliare străine ale băncii licențiate după ISIN / lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei Banca Națională a Moldovei
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Pasive		
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții		
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind acționarii nerezidenți ai băncilor din Republica Moldova / lunar Situația modificărilor în capitalurile proprii ale băncilor licențiate (rapoarte individuale) / lunar Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / trimestrial Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / trimestrial Raport privind operațiunile internaționale / lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei - // - Comisia Națională a Pieței Financiare - // - Băncile licențiate
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / lunar Raport privind investițiile străine alocate de către întreprinderile cu capital străin în economia Moldovei / trimestrial Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC- sinteză) / anual Informație privind tranzacțiile cu valori mobiliare efectuate pe piața secundară cu participarea nerezidenților / trimestrial Informație privind emisiile de valori mobiliare: participarea nerezidenților / trimestrial 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Biroul Național de Statistică - // - Comisia Națională a Pieței Financiare Comisia Națională a Pieței Financiare
Instrumente de natura datoriei		
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / lunar DMFAS Informație privind licitațiile de vânzare a hârtiilor de valoare de stat pe investitori străini 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor, BNM - // -

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Derivate financiare		
Active / Pasive		
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate
Alte investiții		
Credite comerciale și avansuri		
Active		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodăriile populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / lunar Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / lunar Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC- sinteză) / anual 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Serviciul Vamal, Biroul Național de Statistică Biroul Național de Statistică
Pasive		
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodăriile populației 	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / lunar Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane juridice (declarațiile vamale) / lunar Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC- sinteză) / anual 	<ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate Biroul Național de Statistică <p style="text-align: center;">- // -</p>
Valută și depozite		
Active		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind rulajul și soldurile conturilor corespondente și conturilor NOSTRO / lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> Mijloace interbancare plasate/atrase / lunar Informație privind activele în valută ale băncilor licențiate (în baza poziției valutare deschise a băncii) / lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p>
alte sectoare: <ol style="list-style-type: none"> alte societăți financiare societăți nefinanciare gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației 	<ul style="list-style-type: none"> Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / lunar Raport privind operațiunile internaționale / lunar Informație generalizatoare privind operațiunile caselor de schimb valutar independente și de la hoteluri/ lunar Date privind exporturile și importurile de bunuri efectuate de persoane fizice (declarațiile vamale) / lunar Informație privind cumpărările/vânzările valutei străine pe piața interbancară și intrabancară/ lunar Informație privind cererea și oferta de valută pe piața valutară/ lunar Informație privind activitatea BNM pe piața valutară/ lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare Băncile licențiate Banca Națională a Moldovei Biroul Național de Statistică Banca Națională a Moldovei Banca Națională a Moldovei Banca Națională a Moldovei
Pasive		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> Informație privind rulajul și soldurile conturilor corespondente și conturilor LORO / lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> Mijloace interbancare plasate/atrase / lunar Informație privind conturile în valută ale rezidenților și nerezidenților și conturile în moneda națională ale nerezidenților în banca licențiată / lunar Raport privind operațiunile internaționale / lunar 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei <p style="text-align: center;">- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> Băncile licențiate

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
Împrumuturi		
Active		
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> • Informație privind împrumuturile acordate de către Guvernul Moldovei • DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Finanțelor • Ministerul Finanțelor
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> • DMFAS • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • BNM • Băncile licențiate
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC- sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • Ministerul Finanțelor, BNM • Biroul Național de Statistică
Pasive		
banca centrală	<ul style="list-style-type: none"> • DMFAS • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • BNM • Banca Națională a Moldovei
administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Informația generală privind deservirea de facto zilnică a datoriei de stat externe pe împrumuturi / <i>trimestrial</i> • Informație privind debursările la împrumuturile guvernamentale / <i>trimestrial</i> • Informație privind datoria externă guvernamentală pe credite și creditori / <i>trimestrial</i> • Informație privind debursările împrumuturilor externe ale unităților administrativ teritoriale (UAT) / <i>trimestrial</i> • Informație privind deservirea împrumuturilor externe ale UAT / <i>trimestrial</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM • Ministerul Finanțelor • Ministerul Finanțelor • Ministerul Finanțelor <p>- // -</p> <p>- // -</p> <p>- // -</p>
societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate • BNM
alte sectoare: <ul style="list-style-type: none"> • <i>alte societăți financiare</i> • <i>societăți nefinanciare</i> • <i>gospodării și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Informația generalizată privind mișcarea mijloacelor din conturile externe ale agenților economici / <i>lunar</i> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> • DMFAS • Informația privind deservirea împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> • Informație privind debursările împrumuturilor externe ale corporațiilor publice / <i>trimestrial</i> • Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții (Anexa nr. 9 la SNC- sinteză) / <i>anual</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Agenții economici ce au conturi deschise peste hotare • Băncile licențiate • Ministerul Finanțelor, BNM • Ministerul Finanțelor <p>- // -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biroul Național de Statistică
Alte active		
<ul style="list-style-type: none"> • administrația publică • societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale, • alte sectoare 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate
Alte pasive		
<ul style="list-style-type: none"> • administrația publică 	<ul style="list-style-type: none"> • Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Băncile licențiate, BNM

ARTICOL	DENUMIREA SURSEI DE DATE / PERIODICITATEA	UNITATEA RAPORTOARE
<ul style="list-style-type: none"> societăți ce acceptă depozite, cu excepția băncii centrale, alte sectoare 		
Alocări de DST	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei Ministerul Finanțelor, BNM
Active de rezervă	<ul style="list-style-type: none"> Raport privind operațiunile internaționale / <i>lunar</i> Informația privind calculul activelor oficiale de rezervă după metodologia FMI/<i>zilnic</i> Active oficiale de rezervă și obligațiuni în valută străină/<i>zilnic</i> Informație consolidată privind poziția valutară a BNM / <i>lunar</i> Raport privind compoziția valutară a activelor oficiale de rezervă / <i>lunar</i> Raport privind operațiunile forex la data scadenței / <i>lunar</i> Informație privind gestionarea activelor de rezervă / <i>lunar</i> Informație despre tranzacțiile BNM: cumpărări și vânzări de valută la bursa interbancară și în afara bursei, către Ministerul Finanțelor și alte ministere /<i>lunar</i> Informație despre cumpărarea - vânzarea valorilor mobiliare ale statelor străine în cadrul rezervelor de stat / <i>lunar</i> Raport privind rezervele de stat (DLC, DST, HV) / <i>lunar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Banca Națională a Moldovei - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // - - // -
Informații suplimentare		
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	<ul style="list-style-type: none"> DMFAS 	<ul style="list-style-type: none"> Ministerul Finanțelor, BNM

III. PREZENTAREA GENERALĂ A PRINCIPALELOR EVOLUȚII ALE CONTURILOR INTERNAȚIONALE ALE REPUBLICII MOLDOVA ÎN ANUL 2016, CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova în anul 2016 a fost influențată de mai mulți factori:

- Economia Republicii Moldova a înregistrat o creștere reală de 4.3 la sută, după contractarea PIB-ului cu 0.4 la sută în anul 2015 (tabelul 3). Această creștere s-a datorat în cea mai mare măsură majorării valorii adăugate brute în agricultură, comerț și în serviciile de intermediere financiară;

Tabelul 3. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova

Main macroeconomic indicators of the Republic of Moldova

	2012	2013	2014	2015	2016
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. lei Gross domestic product in current prices, MDL mil.	88,228	100,510	112,050	122,563	134,937
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. USD Gross domestic product in current prices, US\$ mill.	7,284	7,983	7,981	6,514	6,773
PIB, indicii volumului fizic, % GDP, physical volume indices, %	99.3	109.4	104.8	99.6	104.3
Export de bunuri, indicii volumului fizic, % Exports of goods, physical volume indices, %	101	113	102	101	107.7
Export de bunuri, indicii valorii unitare, % Exports of goods, unit value indices, %	97	98	94	83	96.5
Import de bunuri, indicii volumului fizic, % Imports of goods, physical volume indices, %	101	106	101	95	107.6
Import de bunuri, indicii valorii unitare, % Imports of goods, unit value indices, %	99	99	96	79	93.7
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri, % Terms of trade, %	98.0	99.0	97.9	105.1	103.0
Rata de schimb medie pe perioadă, MDL/USD Period average exchange rate, MDL/USD	12.1122	12.5907	14.0388	18.8161	19.9238
Remiterile personale / PIB, % Personal remittances / GDP, %	25.2	25.9	24.6	22.3	20.3
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB, % FDI flows (net incurrence of liabilities) / GDP, %	3.4	3.0	4.3	3.3	1.3

Surse: BNM, BNS / Sources: NBM, NBS

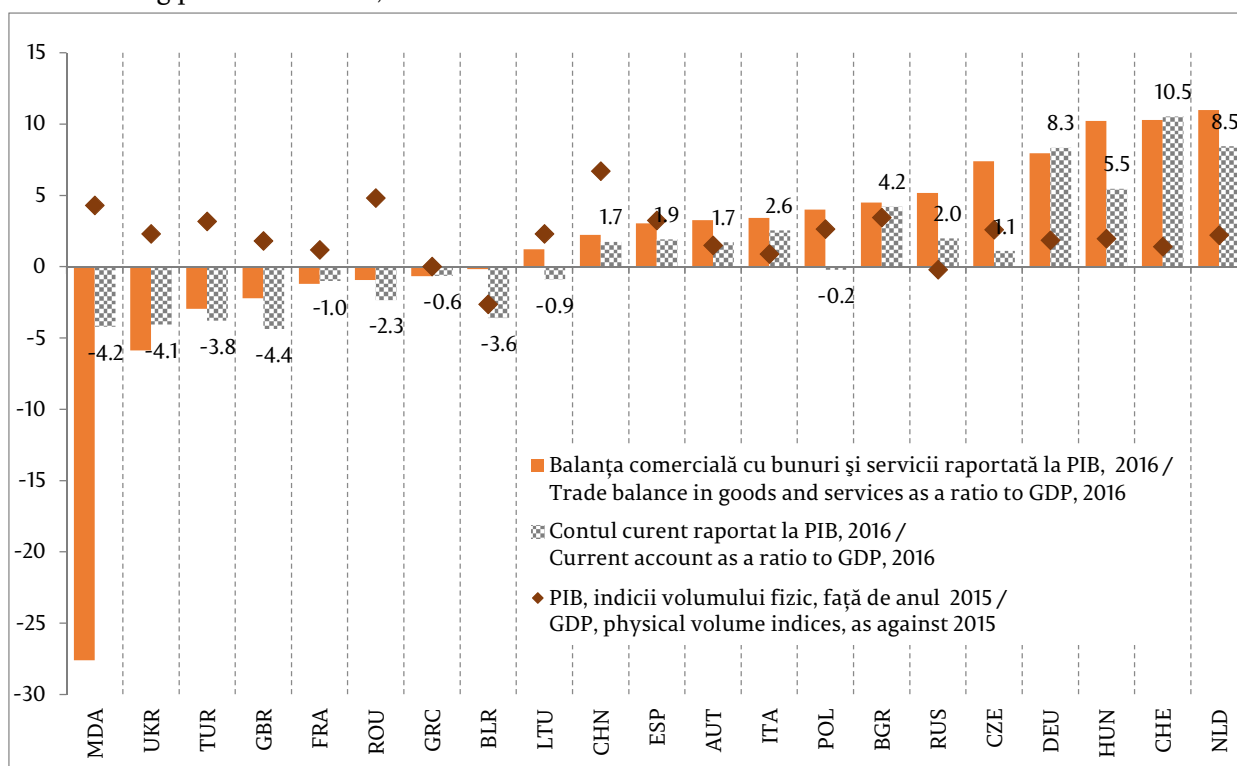
- Cu toate că volumul fizic al bunurilor exportate a crescut cu 7.7 la sută față de anul 2015, valoarea acestora s-a majorat mai lent din cauza prețurilor în scădere. Concomitent, s-au diminuat și prețurile bunurilor importate, însă tempoul de diminuare a fost mai mic. La temperarea micșorării prețurilor la import a contribuit, în special, decizia țărilor OPEC și a altor țări exportatoare de petrol, luată în noiembrie 2016, de a reduce volumele de extragere a țițeiului, ceea ce a condus la majorarea prețurilor acestuia la sfârșitul anului¹. În ansamblu pe parcursul anului 2016, raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri al Republicii Moldova a avut o dinamică pozitivă, ca urmare a faptului că prețurile la bunurile exportate au scăzut mai puțin decât prețurile bunurilor importate;
- Sub aspect regional, evoluția exporturilor a fost determinată de situația economică a principalilor parteneri comerciali din CSI (diagrama 1). Cu toate că, în trimestrul IV 2016, Federația Rusă a depășit recesiunea economică, PIB-ul înregistrând o dinamică pozitivă, declinul din trimestrele I-III și-a lăsat amprenta asupra exporturilor

¹ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2016-11-30/opecc-said-to-agree-oil-production-cuts-as-saudis-soften-on-iran>

moldovenești în Rusia, acestea micșorându-se cu 2.9 la sută comparativ cu anul 2015². Totodată, după recesiunea din 2014-2015, Ucraina a consemnat o creștere reală, ceea ce a avut un impact pozitiv asupra exporturilor Republicii Moldova în această țară (în creștere cu 8.4 la sută). La majorarea exporturilor în Ucraina a contribuit anularea, la sfârșitul anului 2015, a taxelor temporare la mărfurile de import, introduse anterior cu scopul stabilizării balanței de plăți. În Belarus recesiunea economică a continuat și în anul 2016, ceea ce s-a reflectat în scăderea cu 21.3 la sută a exporturilor Republicii Moldova în această țară. Se remarcă, de asemenea, o reducere substanțială a exporturilor către Kazahstan (de 4.4 ori), la care a contribuit interzicerea, începând cu 1 iulie 2016, a tranzitului pe teritoriul Federației Ruse a mărfurilor ce intră de pe teritoriul Ucrainei, precum și deprecierea considerabilă a tenghe-ului kazah;

Diagrama 1. Indicatorii sectorului extern și creșterea economică a Republicii Moldova comparativ cu principalii parteneri comerciali în anul 2016, %

External sector indicators and economic growth of the Republic of Moldova as compared to the main trading partners in 2016, %

Sursa: datele FMI / IMF data: Balance of Payments Statistics Yearbook (BOPSY) 2017, World Economic Outlook, October 2017

- Dinamica exporturilor în țările Uniunii Europene a fost neuniformă, reflectând deosebirile în performanțele economice ale țărilor-membre UE. Per total, exporturile de bunuri ale Republicii Moldova în UE în a doua jumătate a anului au înregistrat o dinamică pozitivă, rezultând într-o creștere anuală considerabilă (cu 10.4 la sută), totodată, evoluția exporturilor pe țări-membre UE a fost diferită. În special s-au majorat exporturile către România (cu 23.2 la sută) și Bulgaria (de 2.6 ori), în timp ce exporturile în Marea Britanie și Italia s-au diminuat (respectiv, cu 18.7 la sută și 16.2 la sută);

² Statistica comerțului exterior cu bunuri publicată de BNM nu include bunurile după / pentru prelucrare și vânzările magazinelor duty-free (înregistrate la servicii), spre deosebire de datele BNS.

- Remiterile personale primite de rezidenții Republicii Moldova s-au diminuat de la 22.3 la sută raportate la PIB în anul 2015, până la 20.3 la sută în anul 2016, în special ca urmare a scăderii intrărilor din Federația Rusă;
- Intrările nete de pasive sub formă de investiții directe în anul 2016 și-au continuat tendința descrescătoare (au scăzut de 2.4 ori față de 2015). Scăderea intrărilor nete de ISD în Republica Moldova a fost determinată, într-o oarecare măsură, de conjunctura mondială nefavorabilă (conform datelor UNCTAD³, fluxurile globale de ISD s-au redus în anul 2016 cu 2.0 la sută din cauza creșterii economice globale slabe), dar și de factorii interni.

Deficitul **contului curent al balanței de plăți** a constituit 285.58 mil. USD (diminuându-se cu 38.9 la sută față de anul 2015). Raportat la PIB, acesta a constituit 4.2 la sută și s-a redus cu 3.0 puncte procentuale (p.p.) comparativ cu anul precedent (tabelul 4). Îmbunătățirea s-a datorat scăderii deficitului din comerțul exterior cu bunuri și servicii (cu 3.1 p.p., raportat la PIB).

Tabelul 4. Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți (MBP6)

Contribution of the main components to the evolution of the BOP current account (BPM6)

	2012	2013	2014	2015	2016	2016/2015 Contribuția / Contribution
	% la PIB / % to GDP					p. p.
Contul curent Current account	-8.8	-6.1	-7.1	-7.2	-4.2	3.0
Balanța comercială Trade balance	-40.6	-37.4	-36.6	-30.7	-27.6	3.1
Export de bunuri și servicii Exports of goods and services	37.2	38.1	37.1	38.1	38.3	0.2
Import de bunuri și servicii Imports of goods and services	77.8	75.5	73.7	68.7	65.9	-2.8
Balanța veniturilor primare Primary income balance	11.1	11.2	10.3	6.9	6.8	-0.1
Intrări de venituri primare, din care: Primary income inflow, of which:	14.4	14.6	14.0	12.5	11.0	-1.5
Remunerarea salariaților Compensation of employees	13.9	14.0	13.3	12.0	10.5	-1.5
Ieșiri de venituri primare, din care: Primary income outflow, of which:	3.3	3.4	3.7	5.6	4.2	-1.4
Venituri din investiții Investment income	2.6	2.8	2.8	4.4	3.2	-1.2
Balanța veniturilor secundare Secondary income balance	20.7	20.0	19.2	16.6	16.6	0.0
Intrări de venituri secundare, din care: Secondary income inflow, of which:	22.3	21.7	21.0	18.8	18.4	-0.4
Transferuri personale Personal transfers	13.4	13.4	12.7	11.6	11.1	-0.5
Cooperarea internațională curentă Current international cooperation	3.5	3.2	4.4	3.0	3.2	0.2
Ieșiri de venituri secundare Secondary income outflow	1.6	1.7	1.9	2.2	1.8	-0.4
Contul de capital Capital account	0.3	1.3	1.8	0.8	-0.3	-1.1
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital) Net borrowing (current and capital account balance)	-8.5	-4.8	-5.3	-6.3	-4.5	1.8

Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

Balanța comerțului exterior cu bunuri s-a îmbunătățit grație majorării exporturilor, în pofida creșterii importurilor de bunuri (s-au majorat importurile de bunuri de consum, în timp ce

³ http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2017_en.pdf

importurile de bunuri de capital și bunuri intermediare s-au diminuat). De remarcat faptul că majorarea în anul 2016 față de anul 2015 a exporturilor de bunuri către UE în termeni absoluți (+80.27 mil. USD) a compensat integral scăderea exporturilor în CSI (-77.51 mil. USD).

Deși excedentele înregistrate la veniturile primare și secundare s-au majorat în termeni absoluți, pe fundalul PIB-ului crescător raporturile bilanțelor veniturilor primare și secundare la PIB au rămas practic constante.

Contul de capital a înregistrat un sold negativ de 20.79 mil. USD (0.3 la sută raportat la PIB), ce consemnează ieșiri nete de capital, determinat de diminuarea semnificativă (de 5.5 ori) a intrărilor de transferuri de capital din exterior primite de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale, precum și de transferurile de capital efectuate în exterior de celelalte sectoare (în diminuare și ele, însă cu doar 8.2 la sută).

Ca rezultat al tranzacțiilor curente și de capital efectuate de rezidenții Republicii Moldova cu străinătatea pe parcursul anului 2016, **necesarul net de finanțare** (suma dintre soldurile conturilor curent și de capital din bilanța de plăți) s-a diminuat cu 25.8 la sută față de anul 2015 și a constituit -306.37 mil. USD, ceea ce reprezintă 4.5 la sută în raport cu PIB (6.3 la sută în anul 2015).

Principala sursă de acoperire a necesarului net de finanțare în anul 2016 (tabelul 5), reflectată în **contul financiar** al bilanței de plăți, au fost intrările de capital ce au rezultat din scăderea activelor sub formă de numerar și depozite în valută cu 340.03 mil. USD în valoare netă (din care activele agenților economici rezidenți și ale populației au scăzut cu 417.72 mil. USD, în timp ce activele băncilor licențiate s-au majorat cu 77.69 mil. USD), ceea ce constituie 5.0 la sută raportat la PIB.

Tabelul 5. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete

Sources of coverage for the net borrowing, net financial flows

	2012	2013	2014	2015	2016	2016 / 2015 Contribuția / Contribution
	% la PIB / % to GDP					p. p.
Contul financiar / Financial account	-7.0	-3.7	-6.3	-7.0	-3.2	3.9
Investiții directe, din care: Direct investment, of which:	-3.1	-2.6	-3.8	-3.2	-1.1	2.1
Participații la capital și acțiuni, exceptând reinvestirea profiturilor Equity other than reinvestment of earnings	-1.7	-1.0	-1.1	-0.4	-0.5	-0.1
Reinvestirea profiturilor Reinvestment of earnings	0.2	0.0	-0.5	-1.9	-1.3	0.5
Instrumente de natura datoriei Debt instruments	-1.5	-1.6	-2.1	-0.9	0.8	1.6
Investiții de portofoliu și derivate financiare Portfolio investment and financial derivatives	-0.3	0.0	-0.1	-0.1	0.0	0.1
Alte investiții, din care: Other investment, of which:	-10.5	-4.6	4.3	1.0	-9.9	-10.9
Numerar și depozite Currency and deposits	-3.4	-0.5	2.3	1.2	-5.0	-6.2
Împrumuturi Loans	-5.4	-1.9	0.6	-0.4	-1.8	-1.4
Credite comerciale și avansuri Trade credit and advances	-1.7	-1.0	-3.3	0.1	-2.6	-2.6
Alte creanțe / pasive Other accounts receivable / payable	0.1	-1.2	4.6	0.1	-0.5	-0.6
Modificarea activelor de rezervă Change in reserve assets	6.8	3.5	-6.7	-4.7	7.8	12.5

Notă: (-) - intrări nete de capital, (+) - ieșiri nete de capital / Note: (-) - net capital inflow, (+) - net capital outflow

Notă: p. p. - puncte procentuale / Note: p. p. - percentage points

Concomitent, activele de rezervă ale BNM s-au majorat cu 531.14 mil. USD (7.8 la sută relativ la PIB) (ceea ce a avut un impact invers (ieșire de capital)). De asemenea, necesarul net de finanțare a fost acoperit datorită acumulării nete de pasive sub formă de credite comerciale și avansuri primite de la partenerii nerezidenți (127.93 mil. USD), tragerilor nete de împrumuturi din exterior (124.74 mil. USD) și, într-o măsură mai mică, acumulării nete de pasive sub formă de investiții directe (90.57 mil. USD), în special sub formă de profit reinvestit.

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (conform MBP6), la 31.12.2016, a rămas net debitoare și a constituit 3,550.57 mil. USD, soldul negativ aprofundându-se față de sfârșitul anului 2015 cu 2.1 la sută: activele externe însumând 4,092.31 mil. USD, în creștere cu 3.3 la sută, iar pasivele – 7,642.88 mil. USD, în creștere cu 2.7 la sută. Raportul dintre stocul activelor și pasivelor externe a constituit 53.5 la sută la 31.12.2016. Stocul angajamentelor față de investitorii străini direcți a reprezentat 3,037.51 mil. USD (în creștere cu 1.9 la sută de la începutul anului) și a constituit 39.7 la sută din totalul pasivelor externe (tabelul 6).

Tabelul 6. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6)

Main indicators of the international investment position (BPM6)

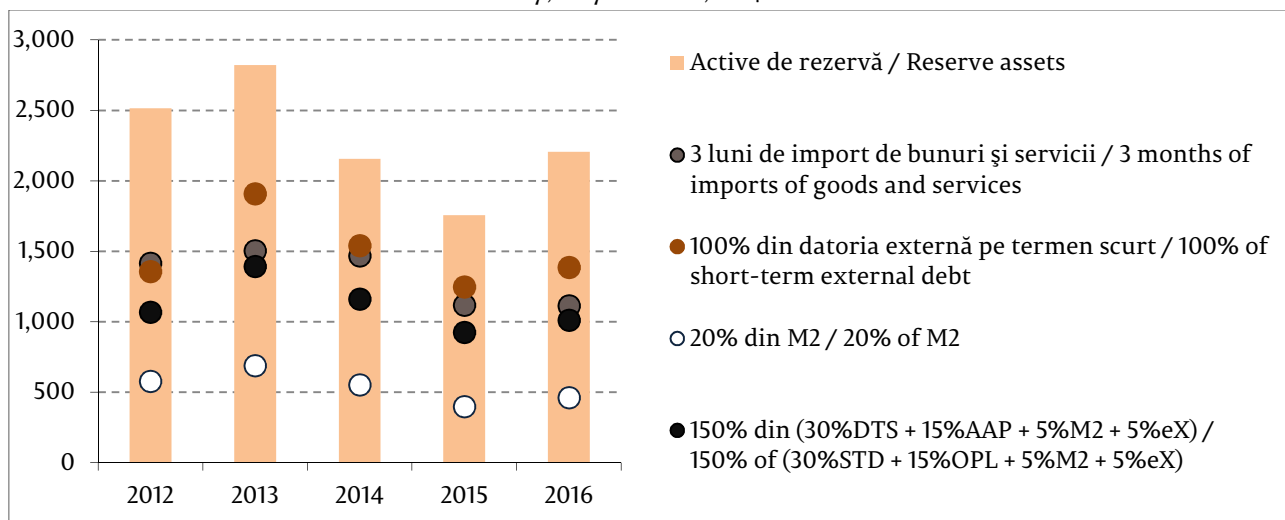
	31.12. 2012	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12.2016 / 31.12.2015 (%)
Poziția investițională internațională netă, mil. USD Net international investment position, US\$ mill.	-3,726.72	-3,663.61	-3,324.05	-3,479.02	-3,550.57	102.1
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe, % Stock of foreign assets / stock of foreign liabilities, %	54.5	58.7	59.7	53.2	53.5	0.3 p.p.
Stocul investițiilor directe, pasive, mil. USD Stock of direct investment, liabilities, US\$ mill.	3,535.09	3,472.62	3,360.86	2,980.08	3,037.51	101.9
Pondere ISD în stocul pasivelor externe, % Share of FDI in the stock of foreign liabilities, %	43.1	39.1	40.7	40.1	39.7	-0.3 p.p.
Pondere împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în stocul pasivelor externe, % Share of loans (without intercompany loans) in the stock of foreign liabilities, %	38.3	37.6	38.3	41.2	41.1	-0.1 p.p.
Stocul activelor oficiale de rezervă, mil. USD Stock of official reserve assets, US\$ mill.	2,515.00	2,820.63	2,156.63	1,756.81	2,205.93	125.6
Stocul activelor de rezervă / Import mediu lunar (pe 12 luni) de bunuri și servicii, luni Stock of reserve assets / Average monthly imports of goods and services (for 12 months), months	5.3	5.6	4.4	4.7	5.9	126.0

Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

Pe parcursul anului 2016 a avut loc re consolidarea activelor oficiale de rezervă, astfel, la 31.12.2016, stocul lor a depășit nivelul înregistrat la finele anului 2014 (însă nu și acel de la finele anului 2013). Rezervele s-au majorat cu 25.6 la sută față de sfârșitul anului 2015 și au constituit 2,205.93 mil. USD. Volumul activelor oficiale de rezervă corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 5.9 luni);
- acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 158.9 la sută);
- acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 94.9 la sută);
- acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria pe termen scurt + 15% din alte angajamente de portofoliu + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 328.5 la sută) (diagrama 2).

Diagrama 2. Indicatorii suficienței activelor oficiale de rezervă, la sfârșit de an, mil. USD
Indices of official reserve assets sufficiency, at year-end, US\$ million

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AAP – alte angajamente de portofoliu, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii / Note: STD – short-term debt, OPL – other portfolio liabilities, M2 – broad money, export-export of goods and services. Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015 / Criteria are based on the IMF recommendations specified in "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", April 2015: <http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf>

Datoria externă brută a Republicii Moldova (conform Ghidului SDE 2013/MBP6) la 31.12.2016 a înregistrat 6,235.23 mil. USD, majorându-se pe parcursul anului 2016 cu 2.1 la sută (tabelul 7). Datoria publică și public garantată a reprezentat 28.5 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1,779.36 mil. USD, majorându-se de la începutul anului cu 4.5 la sută. Datoria privată negarantată s-a cifrat la 4,455.87 mil. USD, în creștere cu 1.2 la sută de la finele anului precedent. Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine datoriei pe termen lung (77.7 la sută). Ponderea creditorilor organizației internaționale și guverne străine în stocul datoriei externe a Republicii Moldova sub formă de împrumuturi și alocări de DST a constituit 44.7 la sută.

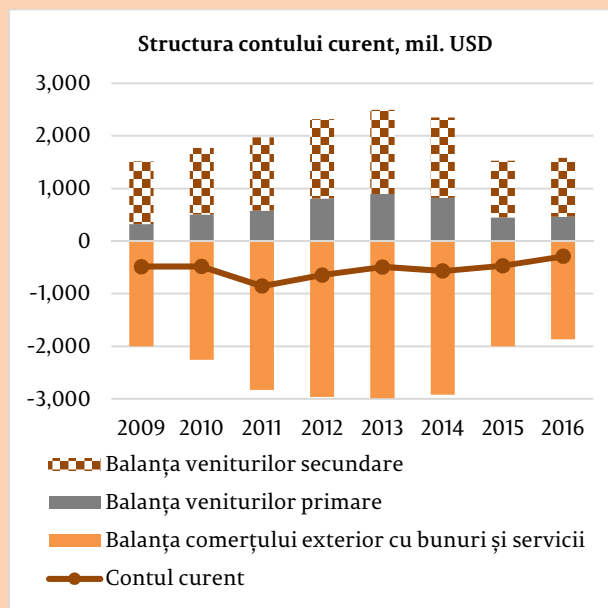
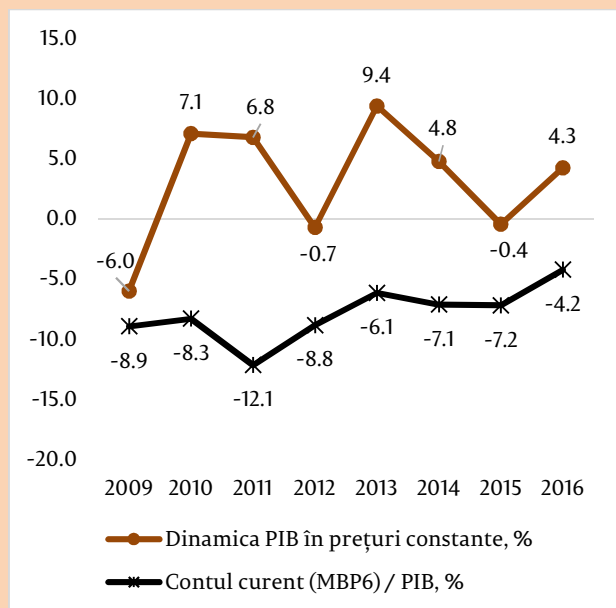
Tabelul 7. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6)

Main indicators of the external debt (BPM6)

	31.12. 2012	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12.2016 / 31.12.2015 (%)
Datoria externă brută, mil. USD Gross external debt, US\$ mill.	6,004.82	6,874.27	6,495.79	6,104.21	6,235.23	102.1
Datoria externă publică și public garantată, mil. USD Public and publicly guaranteed external debt, US\$ mill.	1,762.57	1,774.92	1,731.05	1,702.11	1,779.36	104.5
Datoria externă pe termen lung, mil. USD Long-term external debt, US\$ mill.	4,646.93	4,962.77	4,953.99	4,854.62	4,846.64	99.8
Ponderea datoriei externe publice și public garantate în datoria externă brută, % Share of public and publicly guaranteed external debt in gross external debt, %	29.4	25.8	26.6	27.9	28.5	0.7 p.p.
Ponderea datoriei externe pe termen lung în datoria externă brută, % Share of long-term external debt in gross external debt, %	77.4	72.2	76.3	79.5	77.7	-1.8 p.p.
Ponderea creditorilor organizației internaționale și guverne străine în datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST, % Share of international organizations and foreign governments (creditors) in the external debt in the form of loans and SDR allocations, %	48.3	45.8	44.9	44.2	44.7	0.5 p.p.
Active oficiale de rezervă / Datoria externă pe termen scurt, % Official reserve assets / Short-term external debt, %	185.2	147.6	139.9	140.6	158.9	18.3 p.p.

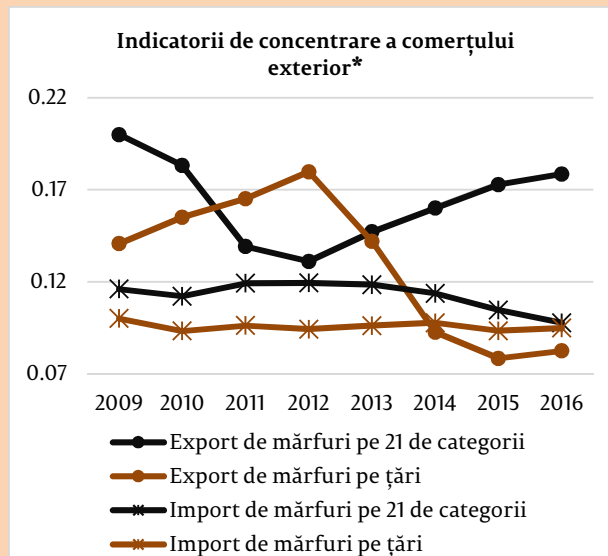
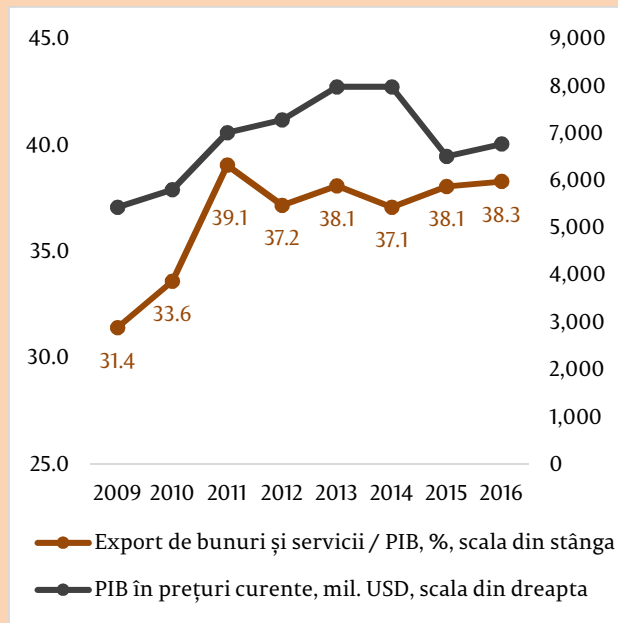
Notă: p. p. – puncte procentuale / Note: p. p. – percentage points

Anexă: Aprecierea stării conturilor internaționale ale Republicii Moldova în dinamică

Comparativ cu situația înregistrată în anii precedenți, soldul contului curent s-a îmbunătățit. De asemenea, dinamica PIB-ului în termeni reali a fost pozitivă, majorând capacitatea țării de a onora serviciul datoriei externe.

Sursa deficitului contului curent a fost tradițional deficitul comerțului exterior cu bunuri (cu toate că acesta s-a redus), ceea ce denotă faptul că în țară persistă problemele structurale legate de competitivitate.

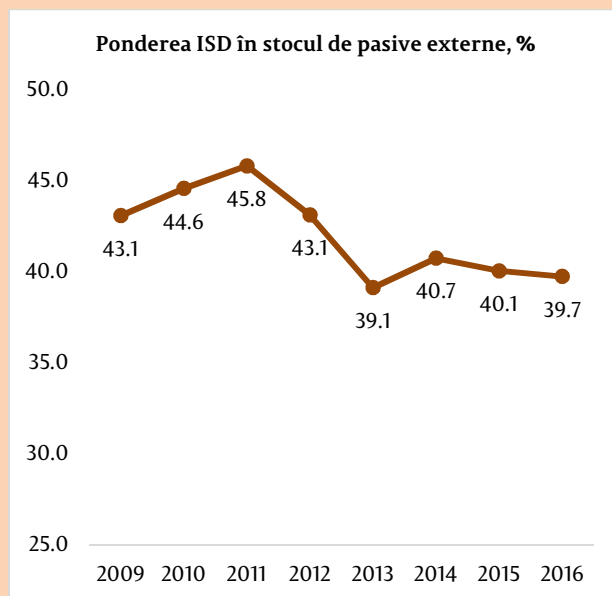
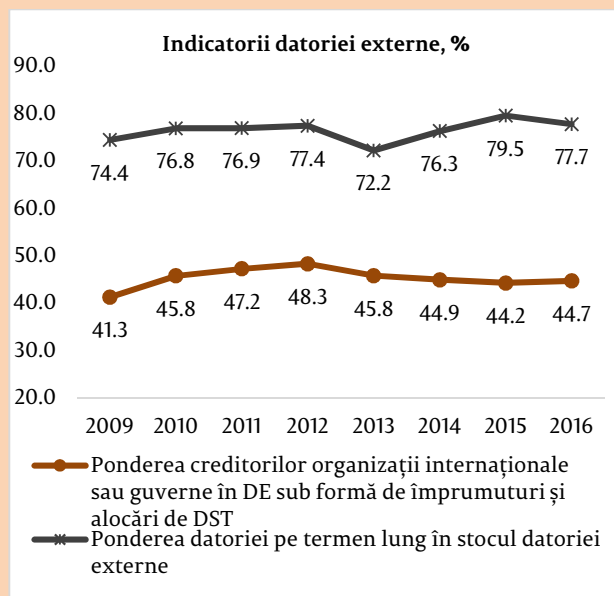

* Calculați ca indicele Herfindahl (suma pătratelor ponderilor componentelor în total)

Aspectul pozitiv al situației în comerțul exterior al Republicii Moldova este raportul destul de mare (și în creștere) al exporturilor de bunuri și servicii la PIB (38.3 la sută în 2016), ceea ce-i permite țării să genereze mijloace valutare.

Starea contului curent este însă subminată din cauza concentrării excesive a comerțului: la export predomină produsele agroalimentare (60.4 la sută în 2016), iar la import – produsele minerale (17.3 la sută); din punct de vedere geografic, în comerțul exterior predomină un număr redus de țări-partenere. În dinamică se constată o anumită înrăutățire a diversificării exportului, atât pe categorii de bunuri (indicele de concentrare a exportului pe categorii de bunuri a crescut de la 0.17 în 2015 la 0.18 în 2016), cât și din punct de vedere geografic.

Anexă: Aprecierea stării conturilor internaționale ale Republicii Moldova în dinamică

Cu toate că datoria externă s-a majorat în 2016 ca sumă absolută, ea a scăzut relativ la PIB. Ponderea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în stocul împrumuturilor și alocărilor de DST contractate din exterior este destul de mare și s-a stabilizat în jurul nivelului de 44 la sută. Un aspect negativ este însă diminuarea ponderii datoriei pe termen lung în stocul total al datoriei externe.

De asemenea, ponderea investițiilor străine directe în stocul de pasive externe este în scădere ușoară, înregistrând în ultimii trei ani un nivel de circa 40 la sută.

Surse: BNM, BNS

IV. BALANȚA DE PLĂȚI A REPUBLICII MOLDOVA PENTRU ANUL 2016

4.1. SITUAȚII GENERALE

Tabelul 8. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD)

Balance of payments of the Republic of Moldova (BPM6), main aggregates (US\$ million)

	2012	2013	2014	2015	2016	2016 / 2015 (%)
CONTUL CURENT CURRENT ACCOUNT	-643.62	-490.31	-567.69	-467.72	-285.58	61.1
Bunuri Goods	-3,067.87	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.47	-2,087.98	98.3
Servicii Services	107.91	154.50	121.25	125.02	218.20	174.5
Venituri primare Primary income	810.09	894.13	822.33	450.11	460.65	102.3
Venituri secundare Secondary income	1,506.25	1,599.47	1,529.44	1,080.62	1,123.55	104.0
CONTUL DE CAPITAL CAPITAL ACCOUNT	21.23	107.10	147.18	54.87	-20.79	-
<i>Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital)</i> <i>Net borrowing (current and capital account balance)</i>	-622.39	-383.21	-420.51	-412.85	-306.37	74.2
CONTUL FINANCIAR FINANCIAL ACCOUNT	-508.77	-298.40	-500.81	-458.05	-214.56	46.8
Investiții directe, net Direct investment, net	-224.17	-211.12	-301.02	-209.12	-74.68	35.7
Investiții de portofoliu, net Portfolio investment, net	-21.34	-2.98	-7.23	-4.04	-0.36	8.9
Derivate financiare, net Financial derivatives, net	0.12	-0.11	-0.61	-0.70	0.49	-
Alte investiții, net Other investment, net	-762.03	-366.24	346.50	62.30	-671.15	-
Active de rezervă Reserve assets	498.65	282.05	-538.45	-306.49	531.14	-
Erori și omisiuni nete Net errors and omissions	113.62	84.81	-80.30	-45.20	91.81	-

Soldul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova a înregistrat în anul 2016 un deficit de 285.58 mil. USD, în descreștere cu 38.9 la sută față de cel consemnat în anul 2015. Îmbunătățirea contului curent a rezultat, în primul rând, din majorarea cu 74.5 la sută a excedentului balanței serviciilor, urmată de creșterea cu 4.0 la sută a excedentului veniturilor secundare și de diminuarea cu 1.7 la sută a deficitului înregistrat în comerțul exterior cu bunuri.

Deficitul *comerțului cu bunuri* a constituit 2,087.98 mil. USD și s-a diminuat cu 1.7 la sută, deoarece exporturile s-au majorat (+2.7 la sută), în timp ce importurile au rămas practic constante (+0.1 la sută), comparativ cu anul 2015. În anul 2016, în exporturile de bunuri au predominat în continuare produsele agroalimentare (907.79 mil. USD, în creștere cu 2.7 la sută comparativ cu anul 2015), ceea ce a constituit 60.4 la sută din total. În cadrul acestora, exportul total de băuturi alcoolice (156.70 mil. USD) s-a majorat față de anul precedent cu 9.3 la sută. În structura importurilor de bunuri au predominat tradițional importurile de produse minerale (630.10 mil. USD, în scădere cu 14.1 la sută), urmate de produsele agroalimentare (597.09 mil. USD, în creștere cu 3.5 la sută față de anul 2015).

Majorarea soldului pozitiv al balanței *serviciilor* până la 218.20 mil. USD s-a datorat creșterii exporturilor cu 7.6 la sută, în timp ce importurile de servicii s-au diminuat cu 2.2 la sută. O creștere semnificativă a fost înregistrată la exporturile de servicii de călătorii (cu 15.7 la sută), în special călătorii personale legate de prestarea serviciilor de învățământ nerezidenților

(+23.3 la sută față de anul 2015). De asemenea, s-au majorat și exporturile de servicii de transport (cu 9.1 la sută), în particular transport aerian (+27.7 la sută). În același timp, s-au diminuat exporturile de servicii de telecomunicații (-21.6 la sută).

Excedentul *veniturilor primare* s-a majorat în anul 2016 cu 2.3 la sută față de anul precedent, până la 460.65 mil. USD. Cu toate că remunerarea salariaților rezidenți primită pentru munca prestată patronilor nerezidenți a scăzut considerabil (cu 8.9 la sută), efectul acestei scăderi a fost atenuat de diminuarea concomitentă a ieșirilor de venituri primare, în special a veniturilor ce revin investitorilor străini direcți (-30.7 la sută).

Soldul pozitiv al *veniturilor secundare* s-a majorat cu 4.0 la sută până la 1,123.55 mil. USD, în special în urma majorării cu 41.7 la sută a intrărilor de asistență tehnică și granturi primite de administrația publică în cadrul cooperării internaționale curente. Totodată, volumul asistenței tehnice și al granturilor primite de alte sectoare s-a diminuat cu 10.0 la sută comparativ cu anul 2015. Transferurile personale primite din exterior de rezidenții moldoveni nu s-au schimbat esențial (-0.9 la sută față de 2015).

Contul de capital a înregistrat un sold negativ de 20.79 mil. USD (în 2015 a fost consemnat un sold pozitiv de 54.87 mil. USD), determinat de diminuarea intrărilor de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale (de 5.5 ori), precum și de ieșirile de capital înregistrate de sectorul privat.

Suma soldurilor **contului curent și contului de capital** denotă faptul că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu străinătatea, economia națională s-a confruntat cu necesitatea de finanțare externă în sumă de 306.37 mil. USD.

Contul financiar s-a soldat cu intrări nete în valoare de 214.56 mil. USD, ca rezultat al majorării nete a pasivelor economiei naționale față de străinătate cu 340.34 mil. USD în urma tranzacțiilor efective, în timp ce activele financiare externe ale rezidenților s-au majorat cu 125.78 mil. USD în valoare netă.

Majorarea netă a *activelor* financiare a fost determinată de creșterea cu 531.14 mil. USD a activelor oficiale de rezervă ale BNM, precum și a activelor rezidenților sub formă de investiții directe în străinătate cu 16.29 mil. USD. Concomitent, s-au redus cu 417.72 mil. USD activele sub formă de numerar și depozite ale agenților economici din alte sectoare și ale populației, în timp ce activele băncilor licențiate sub formă de numerar și depozite au crescut cu 77.69 mil. USD. Activele sub formă de credite comerciale și avansuri acordate anterior de rezidenții Republicii Moldova partenerilor comerciali din străinătate s-au diminuat cu 45.00 mil. USD în valoare netă. De asemenea, s-au diminuat cu 38.10 mil. USD activele sub formă de alte creanțe ale agenților economici din alte sectoare și ale populației, ceea ce reprezintă retrageri de mijloace de peste hotare care s-au regăsit în alimentarea ofertei interne de valută.

Pasivele s-au majorat, în special, ca urmare a primirii de către rezidenți a creditelor comerciale și avansurilor de la partenerii nerezidenți în sumă netă de 127.93 mil. USD.

Intrările noi de investiții străine directe au contribuit cu 90.97 mil. USD (în valoare netă) la majorarea totală a pasivelor. Valoarea participațiilor la capital și a acțiunilor (altele decât reinvestirea profiturilor) în posesia nerezidenților a crescut, pe parcursul anului 2016, ca urmare a tranzacțiilor efective cu 43.97 mil. USD, reinvestirea profiturilor a fost evaluată la

91.03 mil. USD, totodată, fiind înregistrate rambursări nete de datorii față de investitorii străini direcți în sumă de 44.03 mil. USD.

De asemenea, au fost contractate noi împrumuturi din exterior în sumă netă de 124.74 mil. USD (trageri – 434.84 mil. USD, rambursări – 310.10 mil. USD), ceea ce este de 5.0 ori mai mult comparativ cu anul 2015. Administrația publică, inclusiv cea locală, a contractat împrumuturi externe noi în valoare de 233.13 mil. USD, principalii creditori fiind: Guvernul României – 67.99 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 47.89 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 45.61 mil. USD, Fondul Monetar Internațional – 24.10 mil. USD, Banca Europeană de Investiții – 19.77 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 17.85 mil. USD etc.

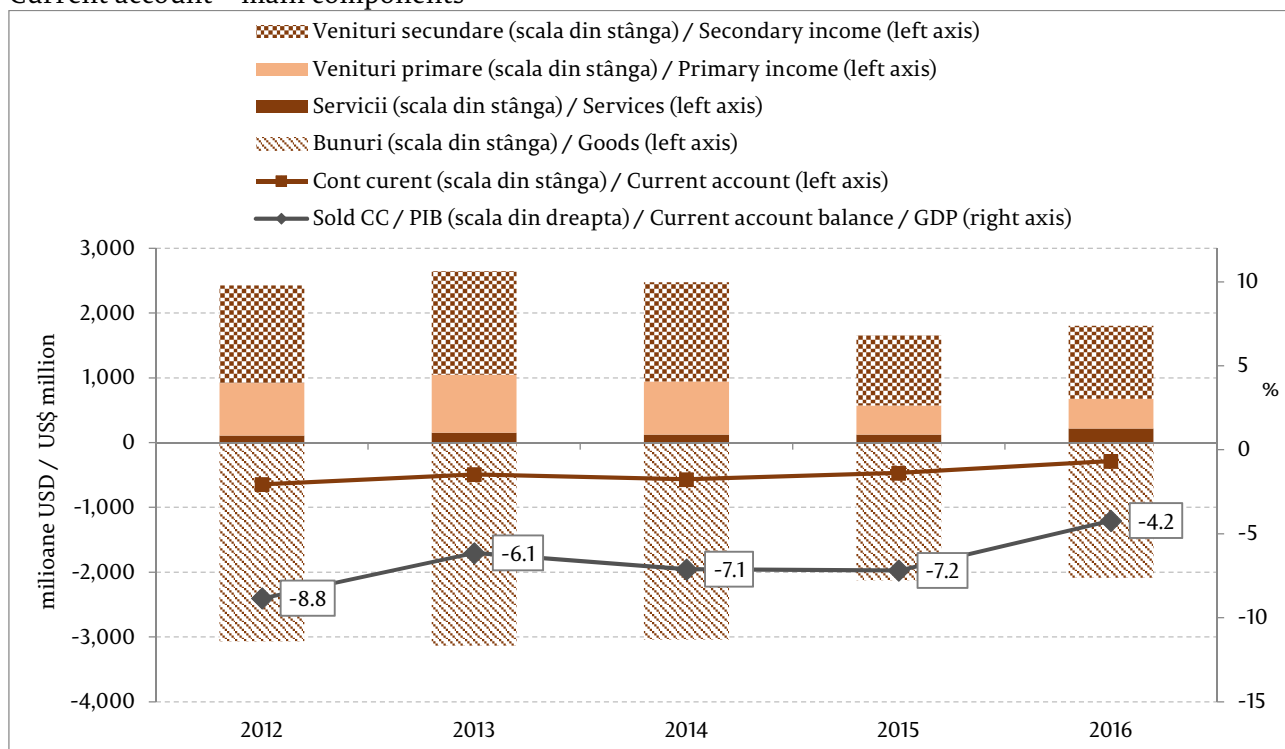
De menționat încetarea retragerii de către nerezidenți a depozitelor din sistemul bancar național (pe parcursul anului 2016 băncile licențiate au atras de la nerezidenți depozite în valoare netă de 1.07 mil. USD, spre deosebire de retragerile nete în valoare de 117.19 mil. USD înregistrate în 2015).

4.2. CONTUL CURENT

Conform datelor finale în anul 2016, contul curent a înregistrat un deficit în sumă de 285.58 mil. USD, care s-a redus cu 38.9 la sută (sau cu 182.14 mil. USD) față de 2015. Tendința favorabilă a evoluției contului curent a fost determinată de majorarea excedentului înregistrat la servicii cu 74.5 la sută, la veniturile primare – cu 2.3 la sută, la veniturile secundare – cu 4.0 la sută, precum și de diminuarea deficitului comerțului exterior cu bunuri cu 1.7 la sută (diagrama 3, tabelul 9). Raportul deficitului contului curent la PIB a fost de 4.2 la sută, cu 3.0 p.p mai puțin comparativ cu anul 2015.

Diagrama 3. Contul curent – componente principale

Current account – main components

Tabelul 9. Evoluția principalelor componente ale contului curent

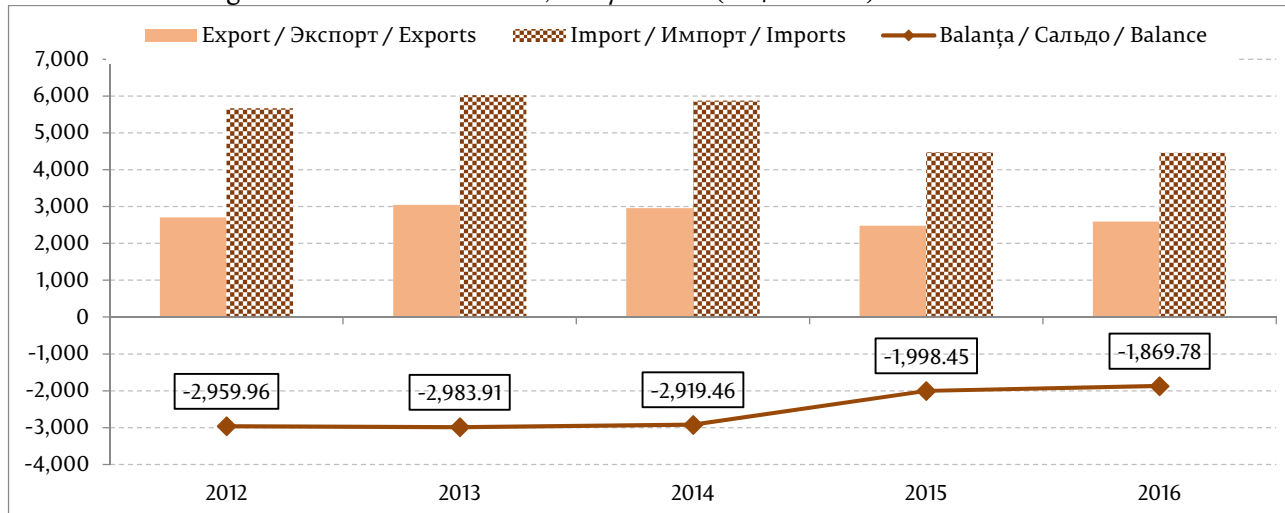
Main components of current account, in dynamics

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2016/ 2015
	milioane USD / US\$ million					%
Cont curent / Current account	-643.62	-490.31	-567.69	-467.72	-285.58	61.1
credit	5,378.76	5,936.44	5,754.78	4,519.59	4,583.76	101.4
debit	6,022.38	6,426.75	6,322.47	4,987.31	4,869.34	97.6
Bunuri / Goods	-3,067.87	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.47	-2,087.98	98.3
credit	1,687.51	1,898.13	1,816.49	1,506.94	1,547.33	102.7
debit	4,755.38	5,036.54	4,857.20	3,630.41	3,635.31	100.1
Servicii / Services	107.91	154.50	121.25	125.02	218.20	174.5
credit	1,020.18	1,142.54	1,143.03	972.04	1,046.24	107.6
debit	912.27	988.04	1,021.78	847.02	828.04	97.8
Venituri primare / Primary income	810.09	894.13	822.33	450.11	460.65	102.3
credit	1,047.00	1,161.64	1,115.20	816.83	744.70	91.2
debit	236.91	267.51	292.87	366.72	284.05	77.5
Venituri secundare / Secondary income	1,506.25	1,599.47	1,529.44	1,080.62	1,123.55	104.0
credit	1,624.07	1,734.13	1,680.06	1,223.78	1,245.49	101.8
debit	117.82	134.66	150.62	143.16	121.94	85.2

*date revizuite / *revised data

În anul 2016, volumul comerțului exterior cu bunuri și servicii a totalizat 7,056.92 mil. USD, fiind în creștere cu 1.4 la sută comparativ cu anul precedent. Gradul de acoperire a importurilor de bunuri și servicii prin exporturi a fost de 58.1 la sută, cu 2.7 p.p mai mult față de 2015, ca rezultat al creșterii valorii exporturilor (cu 4.6 la sută) concomitent cu diminuarea valorii importurilor (cu 0.3 la sută). Deficitul comerțului exterior cu bunuri și servicii a constituit 1,869.78 mil. USD, în scădere cu 6.4 la sută comparativ cu anul 2015 (diagrama 4).

Diagrama 4. Evoluția deficitului comerțului exterior cu bunuri și servicii (mil. USD)
External trade in goods and services deficit, in dynamics (US\$ million)

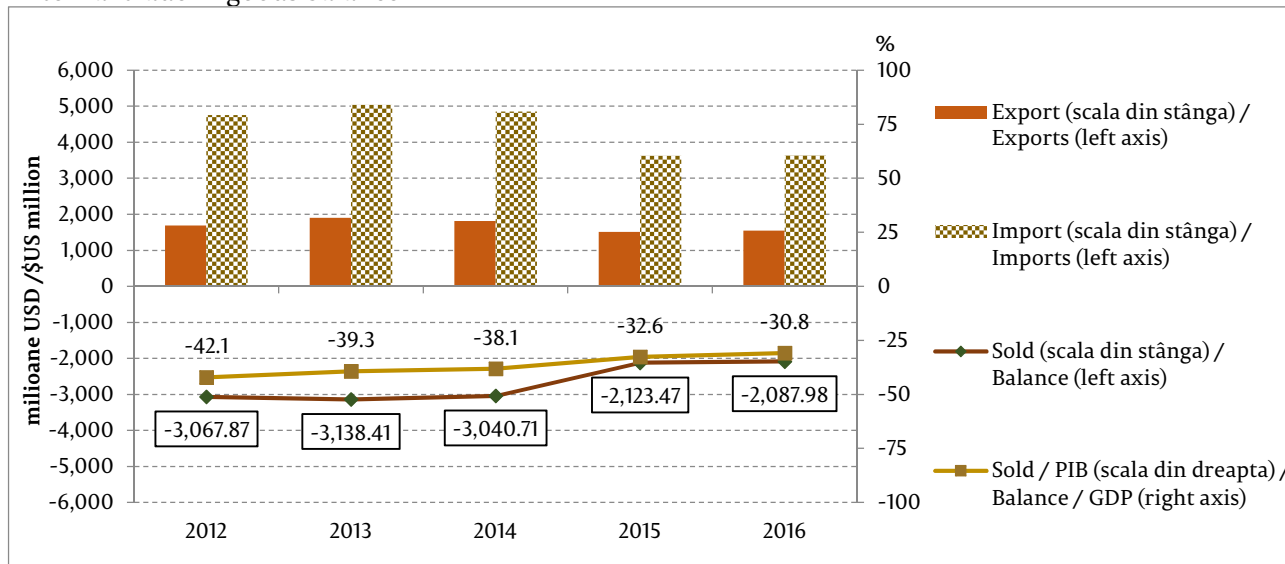

4.2.1. Bunuri

4.2.1.1. Comerțul exterior cu bunuri FOB-FOB

În anul 2016, volumul comerțului exterior cu bunuri (FOB-FOB) a însumat 5,182.64 mil. USD, modificându-se neesențial față de anul 2015 (+0.9 la sută). Deficitul balanței comerciale a constituit 2,087.98 mil. USD, fiind în scădere cu 1.7 la sută față de 2015, deoarece valoarea exporturilor a înregistrat o creștere mai mare (de 2.7 la sută) față de cea a importurilor (de 0.1 la sută). Raportul dintre deficitul comerțului exterior cu bunuri și PIB a fost de 30.8 la sută, cu 1.8 p.p. mai mic față de anul 2015 (diagrama 5).

Diagrama 5. Soldul balanței comerciale cu bunuri
External trade in goods balance

Gradul de acoperire a importurilor de bunuri prin exporturi s-a cifrat la 42.6 la sută, fiind cu 1.1 p.p. superior celui înregistrat în anul 2015 (tabelul 10).

Tabelul 10. Indicatorii comerțului exterior cu bunuri

External trade in goods indices

	2012	2013	2014	2015	2016*	2016 / 2015
	milioane USD / US\$ million					%
Export (prețuri FOB) Exports (FOB prices)	1,687.51	1,898.13	1,816.49	1,506.94	1,547.33	102.7
din care: reexport of which: reexport	559.19	504.61	350.64	287.41	251.30	87.4
Import (prețuri FOB) Imports (FOB prices)	4,755.38	5,036.54	4,857.20	3,630.41	3,635.31	100.1
Sold / Balance	-3,067.87	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.47	-2,087.98	98.3
Volumul comerțului exterior External trade turnover	6,442.89	6,934.67	6,673.69	5,137.35	5,182.64	100.9
	% la PIB / % to GD					** p.p.
Export / Exports	23.2	23.8	22.8	23.1	22.8	-0.3
Import / Imports	65.3	63.1	60.9	55.7	53.7	-2.1
Sold / Balance	-42.1	-39.3	-38.1	-32.6	-30.8	1.8
Gradul de acoperire a importului cu exporturi Exports to imports ratio	35.5	37.7	37.4	41.5	42.6	1.1
Gradul de deschidere a economiei Economic openness degree	88.5	86.9	83.6	78.9	76.5	-2.3

*date revizuite / *revised data

**puncte procentuale / percentage points

4.2.1.2. Comerțul exterior cu bunuri FOB-CIF⁴

În anul 2016, balanța comercială cu bunuri a înregistrat un deficit în sumă de 2,142.72 mil. USD, continuând tendința de contractare începută în anul 2014 (-1.5 la sută comparativ cu anul precedent). Diminuarea deficitului a avut loc, preponderent, ca urmare a majorării exporturilor cu 2.4 la sută față de anul 2015, efect parțial redus de creșterea nesemnificativă a importurilor (0.1 la sută).

Exporturile de bunuri din Republica Moldova s-au cifrat la 1,503.39 mil. USD, din care 56.6 la sută (850.22 mil. USD) au fost orientate către țările Uniunii Europene, 27.5 la sută (413.35 mil. USD) au fost destinate țărilor CSI și, respectiv, 15.9 la sută (239.82 mil. USD) au consemnat exporturile către alte țări.

Dinamica exporturilor cu destinația Uniunea Europeană a înregistrat o majorare de 10.4 la sută, determinată, în special, de creșterea exporturilor către România – cu 23.2 la sută (ca urmare a majorării cu 36.8 la sută a exportului de produse agroalimentare) și Bulgaria – de 2.6 ori (majorarea de 6.0 ori a exportului de produse agroalimentare).

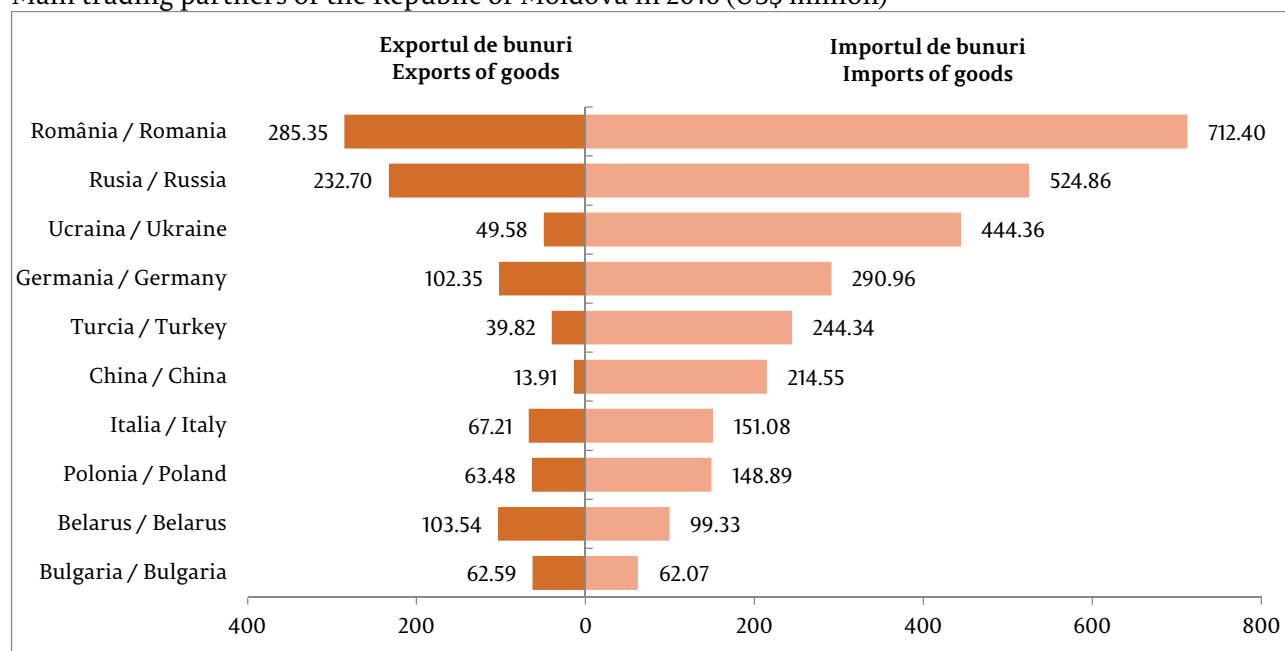
O tendință evolutiv opusă au înregistrat exporturile către CSI, care au continuat și în anul 2016 tendința descendentă, scăzând cu 15.8 la sută în raport cu 2015, pe seama diminuării de 4.4 ori a exporturilor către Kazahstan (în urma scăderii de 6.2 ori a exporturilor de produse alimentare și băuturi), cu 21.3 la sută – către Belarus (în urma scăderii de 4.3 ori a exporturilor de produse vegetale) și cu 2.9 la sută – către Rusia (preponderent, ca urmare a scăderii exporturilor de produse chimice cu 32.4 la sută și de produse din categoria mașini și aparate cu 28.7 la sută).

⁴ Date elaborate de BNM în baza datelor BNS (baza de date a declarațiilor vamale, fără bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate și fără vânzările magazinelor duty-free, selecții la import (prețuri CIF) după principiul țării de livrare). BNS prezintă importul după principiul țării de origine și include bunurile pentru prelucrare / după prelucrare și vânzările magazinelor duty-free (la exporturi).

Evoluția exporturilor către alte țări (altele decât UE și CSI) relevă o creștere de 15.5 la sută, determinată de majorarea exporturilor către Elveția cu 28.2 la sută (creșterea cu 79.8 la sută a exportului de produse vegetale), Irak cu 53.8 la sută (majorarea exporturilor de uleiuri vegetale de 5.8 ori), China cu 68.2 la sută (creșterea cu 59.0 la sută a exporturilor de produse alimentare și băuturi alcoolice), Liban cu 30.5 la sută (creșterea exportului de produse vegetale cu 25.9 la sută) și Malaysia - de 3.4 ori (creștere atribuită integral exportului de produse vegetale) și Israel de 3.4 ori (majorarea exportului de produse vegetale).

Principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova în anul 2016 sunt prezentați în diagrama 6.

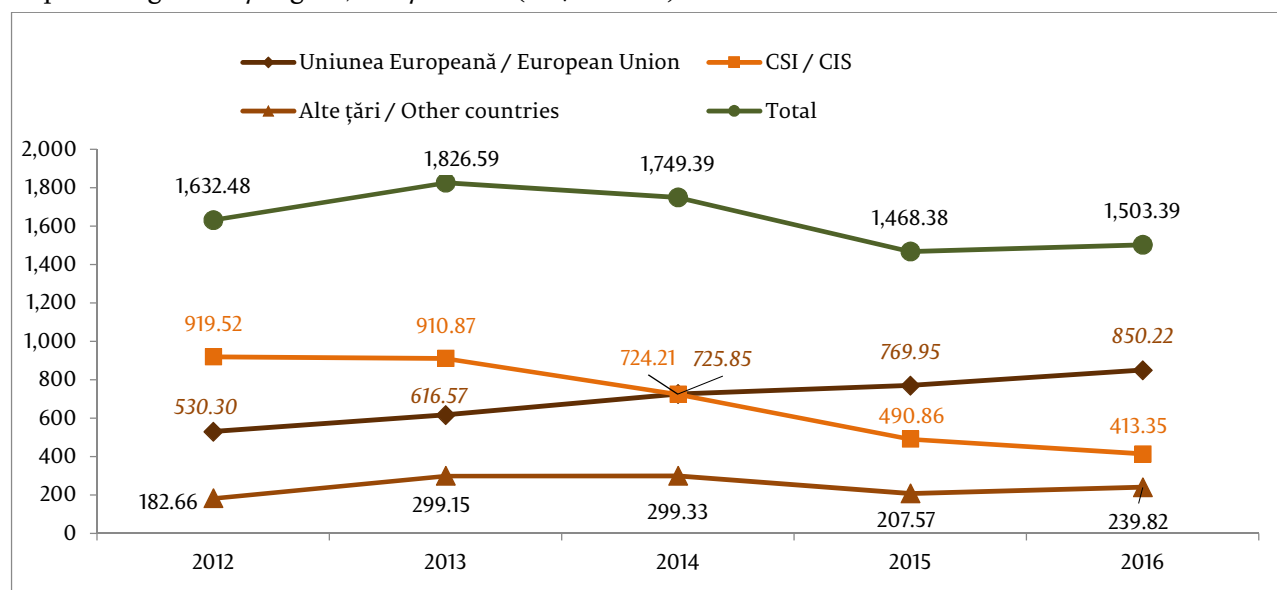
Diagrama 6. Principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova în anul 2016 (mil. USD)
Main trading partners of the Republic of Moldova in 2016 (US\$ million)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Diagrama 7. Exportul de bunuri, pe zone geografice în dinamică (mil. USD)

Exports of goods by region, in dynamics (US\$ million)

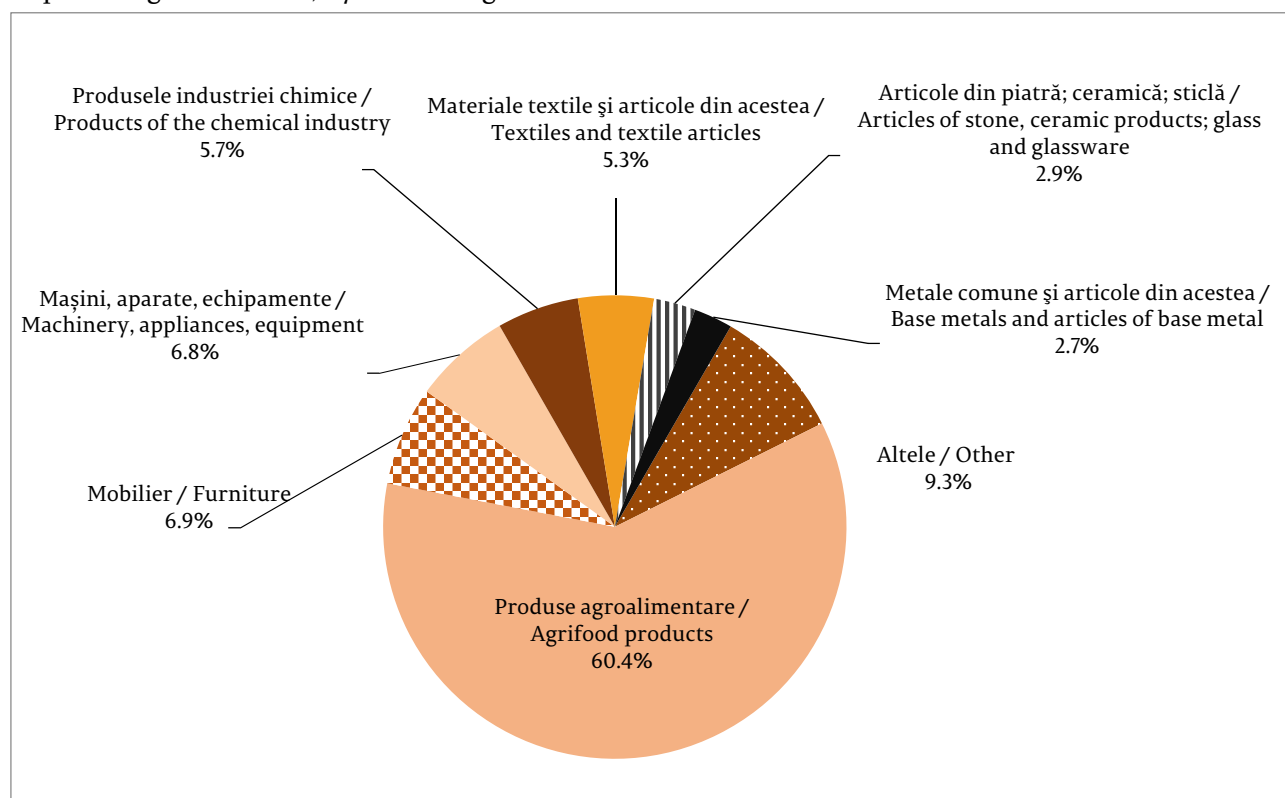
Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

În structura exporturilor pe categorii (diagrama 8), ponderea majoritară de 60.4 la sută o dețin în continuare *produsele agroalimentare* (907.79 mil. USD, în creștere cu 2.7 la sută față de anul 2015), din care: *semințele de floarea-soarelui* – 178.71 mil. USD (în creștere cu 24.4 la sută), *cerealele* – 158.16 mil. USD (în creștere cu 38.9 la sută), *băuturile alcoolice* – 156.70 mil. USD (în creștere cu 9.3 la sută), *fructele comestibile și nucile* – 145.83 mil. USD (în scădere cu 22.0 la sută), *uleiul de semințe de floarea-soarelui* – 51.49 (în scădere cu 25.4 la sută). Totodată, este de menționat faptul că începând cu anul 2014, principala piață de desfacere a produselor agroalimentare a devenit Uniunea Europeană, spre care în anul 2016 au fost orientate 58.1 la sută din exporturile de produse agroalimentare.

De asemenea, au fost livrate *articole și părți de mobilier* în sumă de 103.90 mil. USD (în creștere cu 19.1 la sută comparativ cu anul 2015), *mașini și aparate* – 102.93 mil. USD (în scădere cu 6.2 la sută), *produse ale industriei chimice* – 85.40 mil. USD (în scădere cu 25.7 la sută), *materiale textile și articole din acestea* – 79.18 mil. USD (în creștere cu 27.0 la sută), *sticlă și articole din sticlă* – 41.16 mil. USD (în creștere cu 4.8 la sută față de anul precedent), *metale comune și articole din acestea* – 41.01 mil. USD (în creștere cu 2.3 la sută) ș.a.

Diagrama 8. Exportul de bunuri în anul 2016, pe principalele categorii

Exports of goods in 2016, by main categories

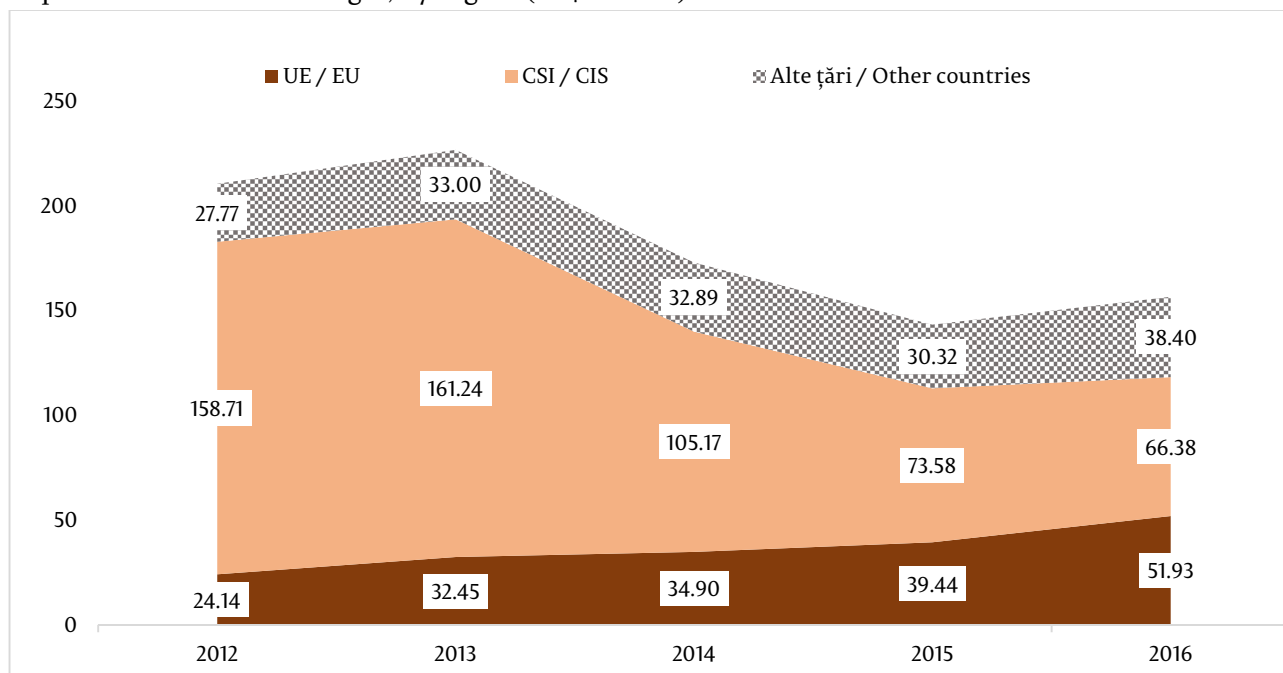

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

Exporturile de *băuturi alcoolice* au avut în anul 2016 o evoluție pozitivă, majorându-se cu 9.3 la sută în raport cu anul 2015, constituind astfel 156.70 mil. USD (diagrama 9). Distribuția pe țări a exporturilor de băuturi alcoolice (tabelul 11) relevă contribuția pozitivă adusă de exporturile în China (care au crescut cu 58.3 la sută), Polonia (cu 38.9 la sută), România (cu 49.3 la sută), Turcia (de 4.1 ori). Totodată, exporturile spre unele țări continuă tendința descendentă din anii precedenți: Kazahstan (exporturile au scăzut de 2.4 ori), Belarus (cu 10.1 la sută), SUA (cu 9.0 la sută).

Diagrama 9. Exportul de băuturi alcoolice, pe zone geografice (mil. USD)

Exports of alcoholic beverages, by region (US\$ million)

Tabelul 11. Exporturile de băuturi alcoolice, pe principalele țări

Exports of alcoholic beverages, by main countries

	2012	2013	2014	2015	2016	2016/ 2015	Gradul de influență* / Contribution *
	milioane USD / US\$ million					%	p. p. **
UE, din care: / EU, o. w.:	24.14	32.45	34.90	39.44	51.93	131.7	8.7
Polonia / Poland	7.86	9.14	8.99	9.34	12.97	138.9	2.5
România / Romania	4.25	4.90	4.78	6.45	9.63	149.3	2.2
Cehia / Czechia	4.84	8.19	7.23	8.16	9.09	111.4	0.6
Germania / Germany	1.94	2.63	2.71	3.35	3.09	92.2	-0.2
Marea Britanie / UK	0.26	0.24	0.36	0.93	2.27	244.1	0.9
Grecia / Greece	0.03	0.06	0.29	1.12	2.17	193.8	0.7
Ungaria / Hungary				0.32	2.13	665.6	1.3
Bulgaria / Bulgaria	0.19	0.01	0.32	1.67	2.09	125.1	0.3
Slovacia / Slovakia	1.04	1.96	2.64	1.99	1.74	87.4	-0.2
Lituania / Lithuania	1.06	1.73	2.75	1.80	1.64	91.1	-0.1
Letonia / Latvia	0.97	1.16	1.78	1.81	1.63	90.1	-0.1
Estonia / Estonia	0.96	1.16	1.26	1.50	1.44	96.0	0.0
CSI, din care: / CIS, o. w.:	158.71	161.24	105.17	73.58	66.38	90.2	-5.0
Belarus / Belarus	46.04	52.96	48.59	37.02	33.27	89.9	-2.6
Ucraina / Ukraine	29.28	40.81	26.34	14.40	15.31	106.3	0.6
Rusia / Russia	60.97	45.33	10.67	9.54	11.57	121.3	1.4
Kazahstan / Kazakhstan	19.50	19.00	17.23	11.22	4.64	41.4	-4.6
Azerbaidjan / Azerbaijan	0.99	1.27	0.71	0.13	0.79	607.7	0.5
Kârgâzstan / Kyrgyzstan	1.67	1.63	1.27	0.74	0.63	85.1	-0.1
Altele, din care: / Other, of which:	27.77	33.00	32.89	30.32	38.40	126.6	5.6
SUA / USA	12.38	14.30	14.39	12.73	11.59	91.0	-0.8
China / China***	5.75	3.85	5.41	6.28	9.94	158.3	2.6
Georgia / Georgia	6.29	11.03	8.50	7.34	9.03	123.0	1.2
Turcia / Turkey	0.41	0.41	0.55	0.67	2.76	411.9	1.5
Serbia / Serbia		0.13	0.39	0.37	1.50	405.4	0.8
Nigeria / Nigeria	1.13	1.24	1.79	0.65	0.67	103.1	0.0
TOTAL / TOTAL	210.62	226.66	172.96	143.35	156.70	109.3	9.3

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data;

* Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor de băuturi alcoolice / Influence of the country on growth (+) / decrease (-) of exports of alcoholic beverages;

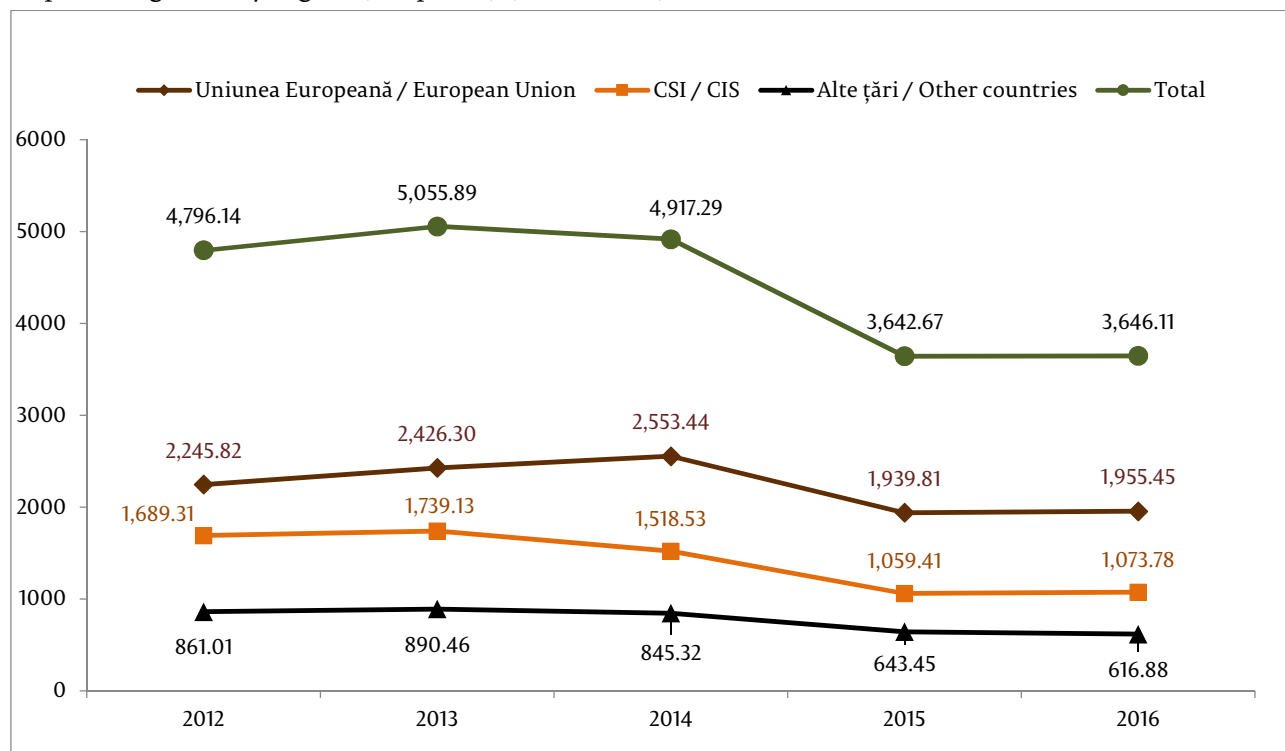
** Puncte procentuale / Percentage points;

*** China continentală / Mainland China

În anul 2016, **importurile de bunuri** în Republica Moldova au însumat 3,646.11 mil. USD, principalul furnizor rămânând în continuare Uniunea Europeană. Astfel, valoarea importurilor din țările UE a constituit 1,955.45 mil. USD (+0.8 la sută față de anul 2015), reprezentând 53.6 la sută din totalul importurilor. Din țările CSI s-au efectuat importuri în sumă de 1,073.78 mil. USD (în creștere cu 1.4 la sută), ce au deținut o pondere de 29.5 la sută din total. Importurile din alte țări s-au diminuat cu 4.1 la sută, constituind 616.88 mil. USD și revenindu-le, respectiv, o pondere de 16.9 la sută din totalul importurilor.

Diagrama 10. Importul de bunuri, pe zone geografice (prețuri CIF) (mil. USD)

Imports of goods, by region (CIF prices) (US\$ million)

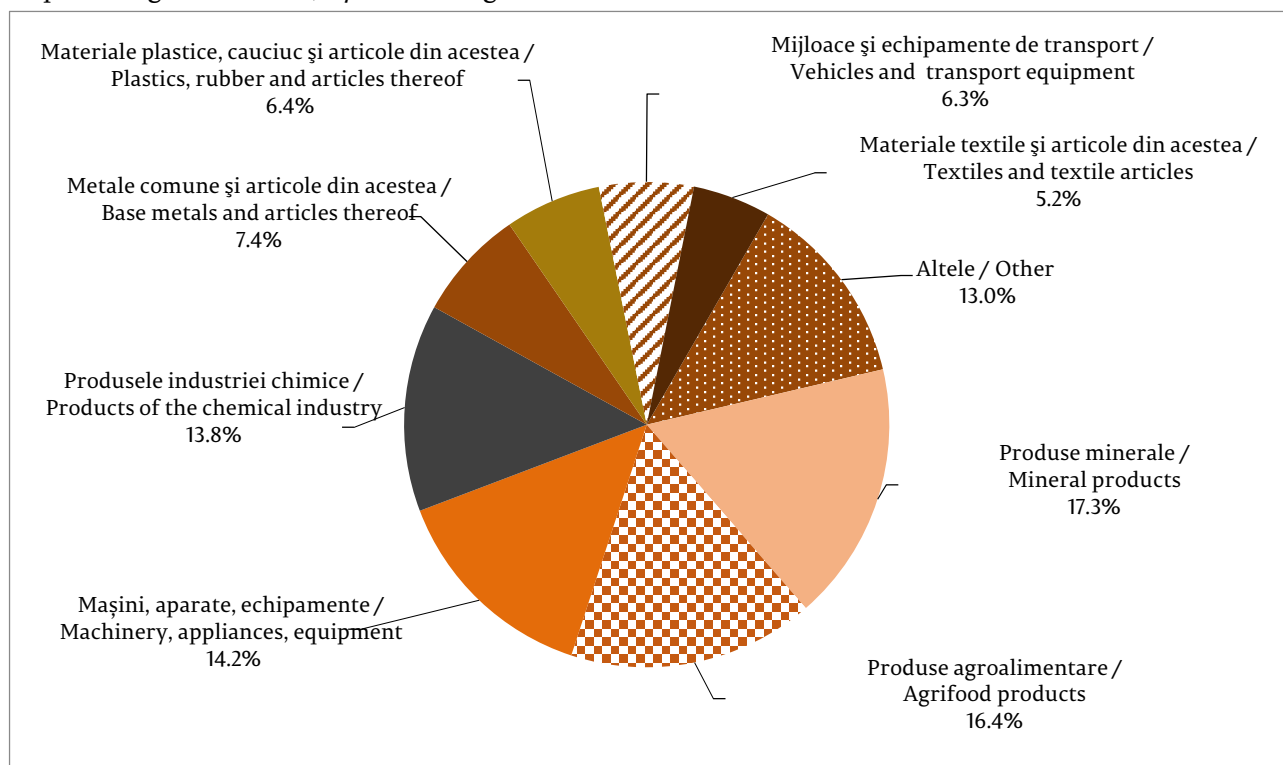

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

În anul 2016, importurile de bunuri au fost reprezentate de *produsele minerale* în proporție de 17.3 la sută, care au constituit 630.10 mil. USD, fiind în scădere cu 14.1 la sută în raport cu anul 2015. Cota de 16.4 la sută din importuri a fost deținută de *produsele agroalimentare*, care au însumat 597.09 mil. USD, în creștere cu 3.5 la sută (tendență generată, în mare parte, de majorarea importului de zahăr de 4.5 ori), urmate de *mașini și aparate* – 516.12 mil. USD (în creștere cu 1.9 la sută), care au deținut ponderea de 14.2 la sută din totalul importurilor. Valoarea *produselor chimice* importate în anul 2016 a reprezentat 501.85 mil. USD (cu o pondere de 13.8 la sută), fiind în creștere cu 1.3 la sută față de anul precedent, iar cea a *metalelor comune și a articolelor din acestea* – 268.30 mil. USD (cu o pondere de 7.4 la sută), în scădere cu 4.2 la sută. De asemenea, au fost importate *materiale plastice, cauciuc și articole din acestea* în sumă de 232.81 mil. USD (în scădere cu 1.2 la sută), *mijloace și echipamente de transport* – 230.04 mil. USD, în creștere cu 21.1 la sută, *materiale textile și articole din acestea* – 188.32 mil. USD, în creștere cu 32.2 la sută.

Diagrama 11. Importul de bunuri în anul 2016, pe principalele categorii

Imports of goods in 2016, by main categories

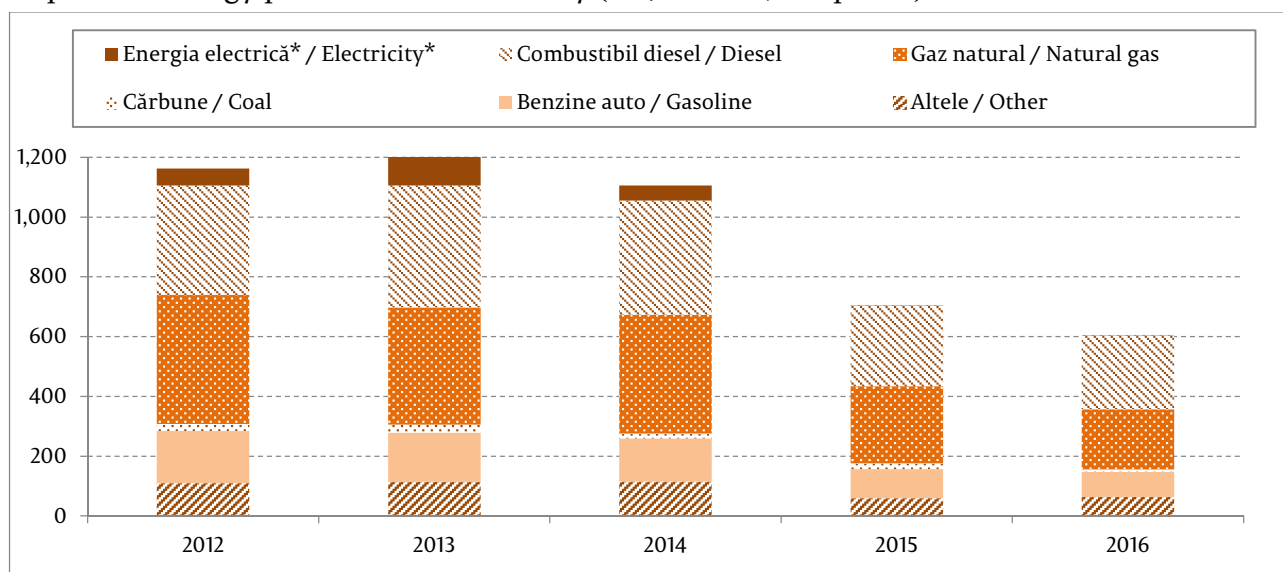

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

În anul 2016, importul de *produse energetice și electricitate* a constituit 604.40 mil. USD, diminuându-se cu 14.3 la sută comparativ cu anul 2015, tendință generată per ansamblu de evoluția descendentă a prețurilor pe piața mondială. Cea mai mare contribuție la deficitul balanței energetice o au în continuare importurile de combustibili diesel și gaz natural care dețin 41.0 la sută și respectiv 33.2 la sută din totalul importurilor de produse energetice (diagrama 12).

Diagrama 12. Importurile de produse energetice și electricitate (mil. USD, prețuri CIF)

Imports of energy products and electricity (US\$ million, CIF prices)

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Source: NBM calculations based on NBS data

* import net / net import

Volumul fizic al *gazului natural* (în stare gazoasă) importat a constituit 1,038.41 mil. m³, fiind în creștere cu 3.0 la sută comparativ cu anul 2015, însă valoarea importului s-a diminuat cu 22.2 la sută față de cea consemnată în anul 2015.

O evoluție ascendentă a înregistrat și volumul *combustibilului diesel* importat în anul 2016, care a crescut cu 12.1 la sută în raport cu anul 2015, constituind 555.20 mii tone, în timp ce valoarea importului a fost în scădere cu 8.4 la sută, însumând 247.58 mil. USD.

Volumul fizic al *benzinelor auto* importat în anul 2016 a constituit 167.04 mii tone, majorându-se cu 1.8 la sută față de anul 2015, iar valoarea totală a acestora a scăzut cu 14.9 la sută, constituind 82.93 mil. USD.

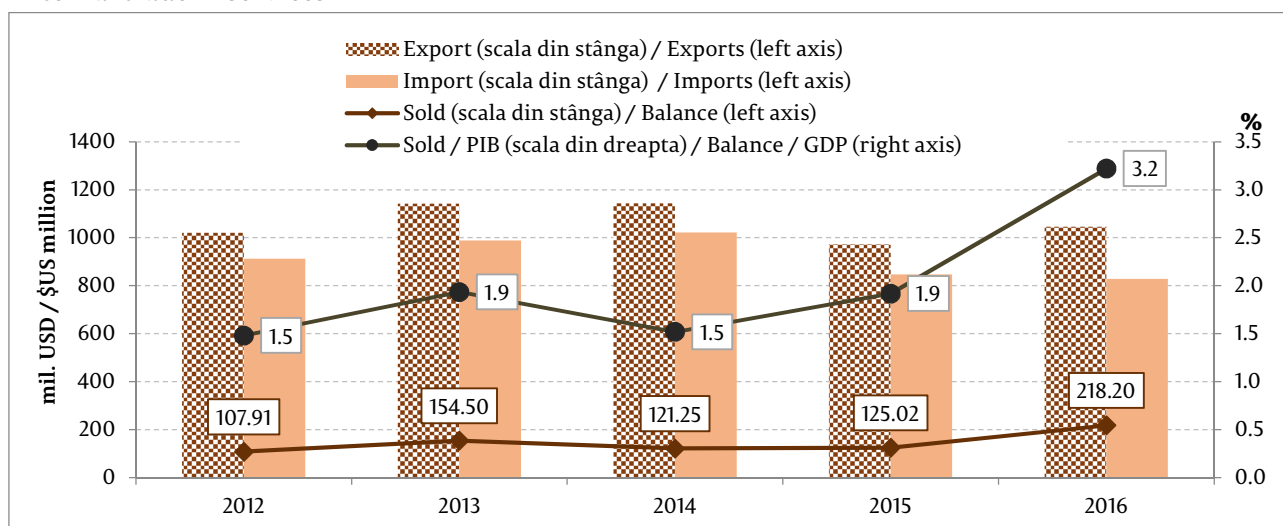
Importul de *energie electrică* a continuat tendința negativă din anii precedenți, fiind în scădere de 4.8 ori comparativ cu anul 2015 și constituind doar 0.25 mil. USD, ceea ce reprezintă plățile pentru volumul de 3.71 mil. kw/h de energie electrică importați în primul trimestru al anului 2016. În acest sens, este de menționat că în anul 2016 necesarul de energie electrică a fost asigurat practic integral prin procurările de la Centrala termoelectrică de la Cuciurgan.

4.2.2. Servicii

Balanța serviciilor a înregistrat în anul 2016 un excedent cu 74.5 la sută mai mare comparativ cu cel din anul 2015, constituind 218.20 mil. USD, evoluție determinată de majorarea valorii serviciilor prestate nerezidenților cu 7.6 la sută, însoțită de diminuarea valorii serviciilor primite de la nerezidenți cu 2.2 la sută. Raportul dintre excedentul balanței serviciilor și PIB a constituit 3.2 la sută, cu 1.3 puncte procentuale mai mare comparativ cu anul 2015 (diagrama 13).

Diagrama 13. Comerțul exterior cu servicii

External trade in services

Cea mai semnificativă pondere atât în valoarea încasărilor, cât și în cea a plăților pentru servicii în anul 2016 o dețin tradițional *serviciile de transport* - 33.6 la sută și, respectiv, 36.0 la sută. Soldul balanței serviciilor de transport a înregistrat un excedent de 53.01 mil. USD, de 2.7 ori mai mare comparativ cu anul 2015, pe seama majorării exporturilor (cu 9.1 la sută) și a diminuării importurilor (cu 1.3 la sută). Astfel, în anul 2016, încasările din serviciile de transport au constituit 351.17 mil. USD, 60.2 la sută din ele provenind din transportul de mărfuri, 25.1 la sută din transportul de pasageri și respectiv 14.7 la sută din alte servicii de

transport. Plățile pentru servicii de transport în anul 2016 s-au cifrat la 298.16 mil. USD. Ponderea cea mai considerabilă în structura achitărilor îi revine transportului de mărfuri - 58.5 la sută, urmată de transportul de pasageri - 25.6 la sută, și respectiv 15.9 la sută - altor servicii de transport.

Balanța *serviciilor de călătorii* s-a încheiat cu un deficit în sumă de 11.00 mil. USD, care a scăzut de 6.5 ori, comparativ cu anul 2015, ca rezultat al majorării exporturilor cu 15.7 la sută (în mare parte datorită creșterii încasărilor din călătoriile de afaceri cu 19.2 la sută și din serviciile de învățământ cu 23.3 la sută) și al diminuării importurilor cu 9.6 la sută. În structura serviciilor de călătorii prestate nerezidenților 67.4 la sută le revine călătoriilor personale, iar 32.6 la sută - celor de afaceri. Structura serviciilor de călătorii primite de la nerezidenți reflectă o situație similară: 58.8 la sută reprezintă călătoriile personale, iar 41.2 la sută - cele de afaceri.

Încasările din *serviciile de telecomunicații, de informatică și de informare* prestate nerezidenților asigură 14.6 la sută din totalul încasărilor pentru servicii, valoarea acestora constituind 152.41 mil. USD, diminuându-se cu 5.9 la sută comparativ cu anul 2015. Plățile pentru serviciile primite de la nerezidenți au însumat 73.09 mil. USD, reprezentând 8.8 la sută din totalul plăților efectuate pentru servicii, și au fost în scădere cu 13.1 la sută față de 2015. Astfel, soldul balanței *serviciilor de telecomunicații, de informatică și de informare* s-a încheiat în anul 2016 cu un excedent de 79.32 mil. USD.

Un impact semnificativ asupra balanței serviciilor îl au și *serviciile de prelucrare a materiei prime ce aparține altora*, excedentul acestora fiind de 145.07 mil. USD. Exporturile de *servicii de prelucrare a materiei prime ce aparține altora* au constituit 147.89 mil. USD, în creștere cu 5.9 la sută, reprezentând 14.1 la sută din exportul total de servicii în anul 2016, iar importurile s-au cifrat la 2.82 mil. USD, în scădere cu 2.1 la sută față de 2015.

Alte servicii de afaceri au înregistrat un deficit în valoare de 17.36 mil. USD (în anul 2015 ele au înregistrat un excedent de 0.24 mil. USD), ca urmare a majorării mai accentuate a plăților (26.6 la sută) în raport cu încasările (6.5 la sută).

Diagrama 14. Exportul de servicii în anul 2016, pe principalele tipuri

Exports of services in 2016, by main types

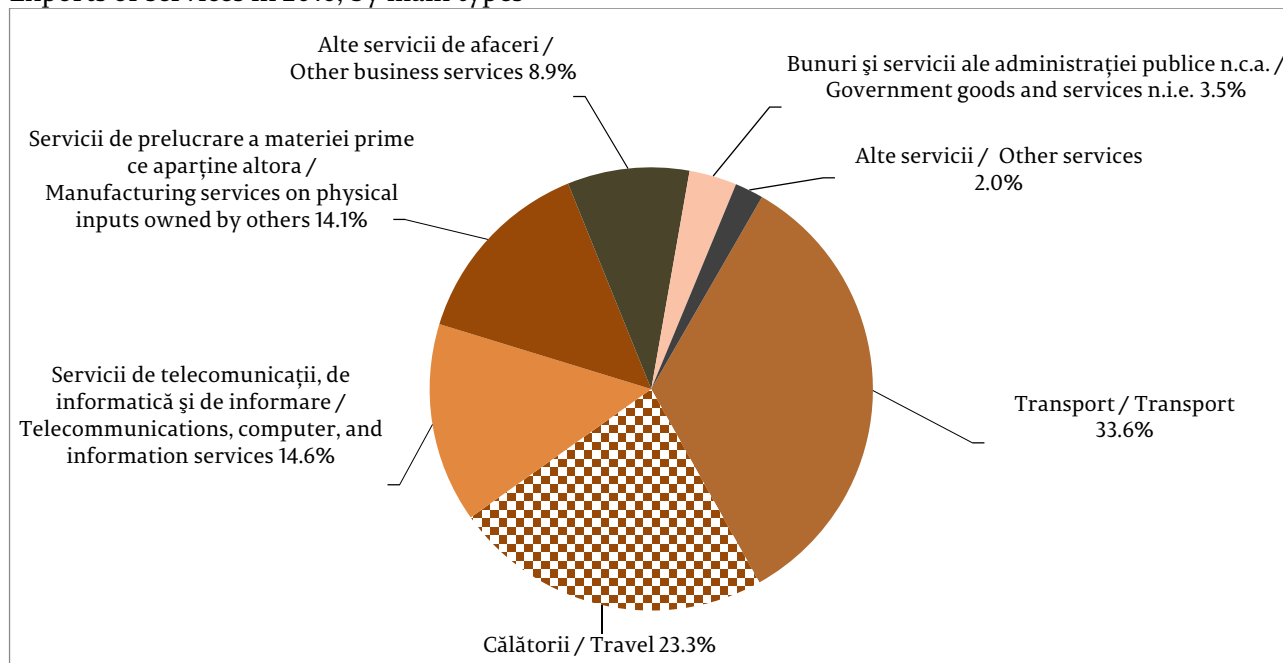
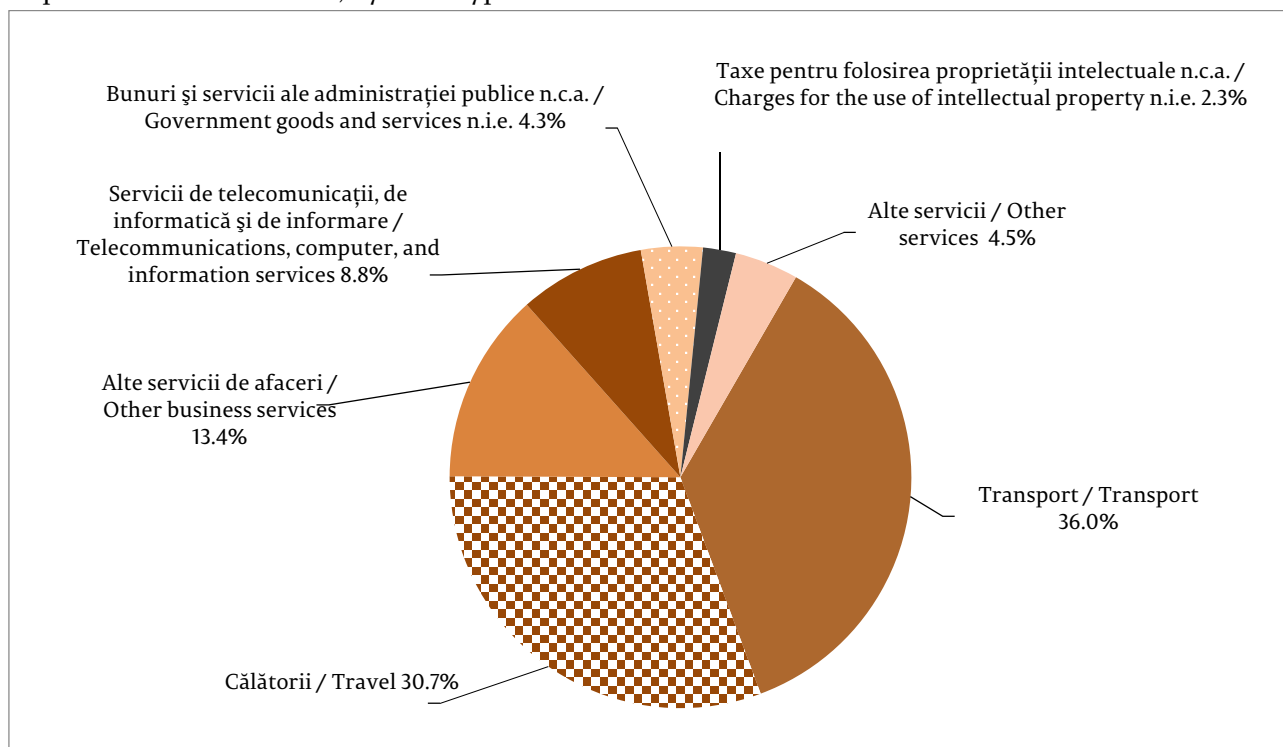

Diagrama 15. Importul de servicii în anul 2016, pe principalele tipuri

Imports of services in 2016, by main types

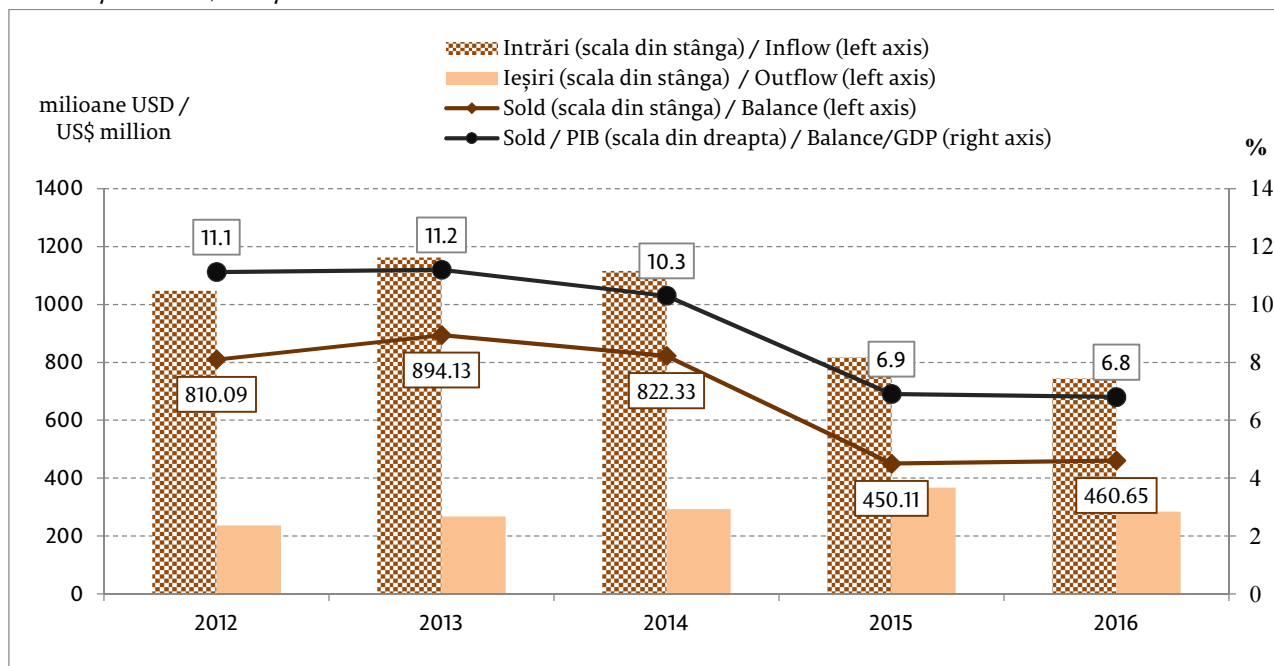

4.2.3. Venituri primare

În anul 2016, balanța veniturilor primare a înregistrat o creștere de 2.3 la sută, constituind 460.65 mil. USD. Creșterea a fost determinată de reducerea mai semnificativă a ieșirilor de venituri primare (cu 22.5 la sută) comparativ cu cea a intrărilor (cu 8.8 la sută) (diagrama 16, tabelul 12). Raportul dintre soldul veniturilor primare și PIB a constituit 6.8 la sută, cu 0.1 p.p. mai puțin comparativ cu anul 2015.

Diagrama 16. Evoluția veniturilor primare

Primary income, in dynamics

În anul 2016, remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți a constituit 713.83 mil. USD, diminuându-se cu 8.9 la sută față de 2015.

Pentru anul 2016, veniturile nete către plată din investiții au fost evaluate la 180.31 mil. USD. Dividendele distribuite nerezidenților au constituit 67.03 mil. USD. Dobânzile, spre plată conform orarului, au însumat: la împrumuturile BNM – 1.95 mil. USD, la împrumuturile guvernamentale – 15.01 mil. USD, la alocările de DST - 0.10 mil. USD, la împrumuturile băncilor licențiate – 6.80 mil. USD și la împrumuturile întreprinderilor din celelalte sectoare – 27.34 mil. USD.

Veniturile din activele de rezervă s-au cifrat la 23.68 mil USD, diminuându-se ne semnificativ comparativ cu anul 2015.

Tabelul 12. Structura veniturilor primare, în dinamică

Primary income structure, in dynamics

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2016/ 2015
	milioane USD / US\$ million					%
Credit (întrări) / Inflow	1,047.00	1,161.64	1,115.20	816.83	744.70	91.2
Remunerarea salariaților Compensation of employees	1,009.95	1,118.02	1,063.84	783.15	713.83	91.1
Venituri din investiții Investment income	39.27	45.88	54.07	36.52	33.66	92.2
<i>din care: Active de rezervă of which: interest on reserve assets</i>	<i>30.13</i>	<i>26.65</i>	<i>30.00</i>	<i>23.76</i>	<i>23.68</i>	<i>99.7</i>
Alte venituri primare Other primary income	-2.22	-2.26	-2.71	-2.84	-2.79	98.2
Debit (ieșiri) / Outflow	236.91	267.51	292.87	366.72	284.05	77.5
Remunerarea salariaților Compensation of employees	49.38	43.82	73.26	83.34	70.51	84.6
Venituri din investiții Investment income	188.81	224.65	220.54	283.59	213.97	75.5
Alte venituri primare Other primary incomes	-1.28	-0.96	-0.93	-0.21	-0.43	204.8
Sold / Net	810.09	894.13	822.33	450.11	460.65	102.3
Remunerarea salariaților Compensation of employees	960.57	1,074.20	990.58	699.81	643.32	91.9
Venituri din investiții Investment income	-149.54	-178.77	-166.47	-247.07	-180.31	73.0
<i>din care: Active de rezervă of which: interest on reserve assets</i>	<i>30.13</i>	<i>26.65</i>	<i>30.00</i>	<i>23.76</i>	<i>23.68</i>	<i>99.7</i>
Alte venituri primare Other primary income	-0.94	-1.30	-1.78	-2.63	-2.36	89.7

*date revizuite / *revised data

4.2.4. Veniturile secundare

Balanța veniturilor secundare s-a încheiat în anul 2016 cu un excedent în sumă de 1,123.55 mil. USD, cu 4.0 la sută superior celui din anul 2015, ca rezultat al majorării cu 1.8 la sută a intrărilor de venituri secundare, concomitent cu diminuarea ieșirilor cu 14.8 la sută. Raportul dintre soldul veniturilor secundare și PIB s-a menținut la nivelul anului precedent, constituind 16.6 la sută (diagrama 17, tabelul 13). Intrările la transferuri personale au fost estimate la 750.39 mil. USD, iar ieșirile – la 65.16 mil. USD, în scădere cu 0.9 la sută și respectiv cu 7.9 la sută față de anul 2015.

Tabelul 13. Structura veniturilor secundare, pe sectoare instituționale

Secondary income, structure by institutional sectors

	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2016 / 2015
	milioane USD / US\$ million					%
Credit (intrări) Inflow	1,624.07	1,734.13	1,680.06	1,223.78	1,245.49	101.8
Administrația publică General government	176.88	173.05	252.35	123.66	155.97	126.1
Alte sectoare Other sectors**	1,447.19	1,561.08	1,427.71	1,100.12	1,089.52	99.0
Transferuri personale Personal transfers***	976.49	1,073.52	1,012.08	756.97	750.39	99.1
Debit (ieșiri) Outflow	117.82	134.66	150.62	143.16	121.94	85.2
Administrația publică General government	5.85	7.53	5.92	8.46	5.81	68.7
Alte sectoare Other sectors*	111.97	127.13	144.70	134.70	116.13	86.2
Transferuri personale Personal transfers***	43.61	50.05	73.79	70.77	65.16	92.1
Sold / Net	1,506.25	1,599.47	1,529.44	1,080.62	1,123.55	104.0
Administrația publică General government	171.03	165.52	246.43	115.20	150.16	130.3
Alte sectoare Other sectors**	1,335.22	1,433.95	1,283.01	965.42	973.39	100.8
Transferuri personale Personal transfers***	932.88	1,023.47	938.29	686.20	685.23	99.9

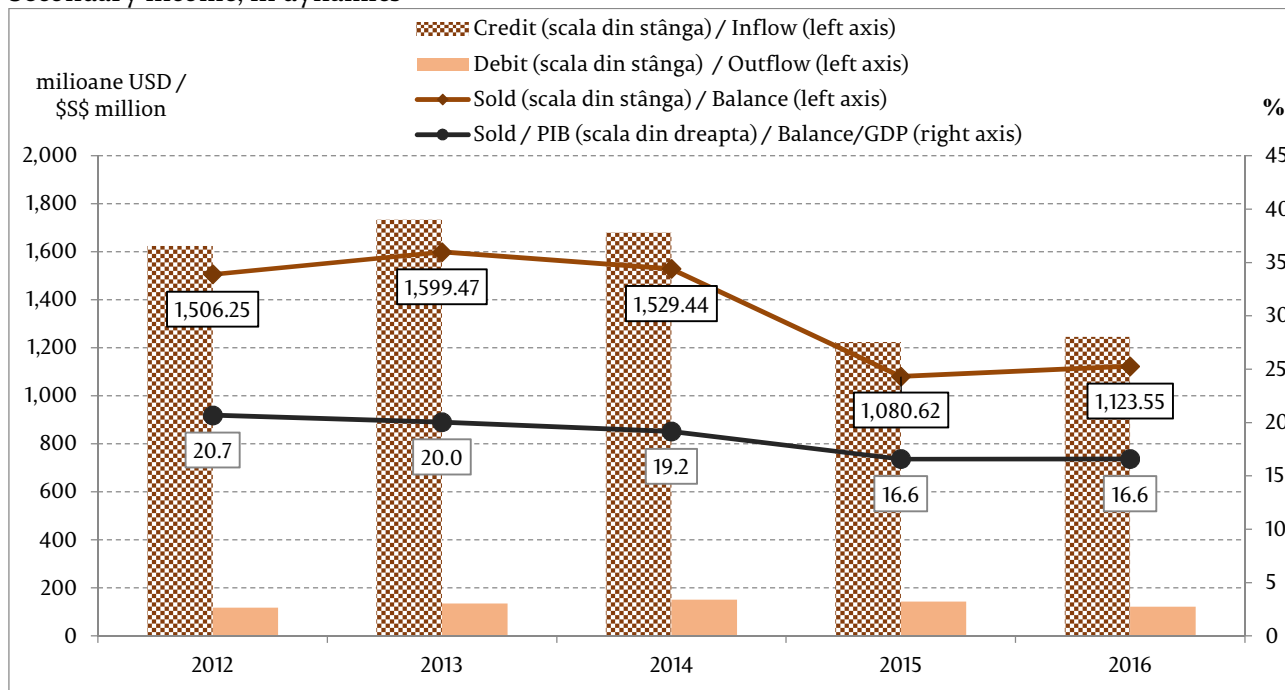
* date revizuite/ revised data

**Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației / Financial corporations, nonfinancial corporations, households, and nonprofit institutions serving households (NPISHs)

***transferuri curente între gospodăriile rezidente și nerezidente / current transfers between resident and non-resident households

Diagrama 17. Evoluția veniturilor secundare

Secondary income, in dynamics

Remiterile personale reflectă valoarea remunerării nete pentru muncă (excluzând toate cheltuielile suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, oricare ar fi sursele de proveniență a acestora. Repartizarea lor geografică este prezentată în tabelul 14.

Tabelul 14. Distribuția geografică a remiterilor personale
Geographical structure of personal remittances (US\$ million)

	2012	*2013	*2014	*2015	*2016	2016/ 2015
	milioane USD / US\$ million					%
Rusia / Russia	1,173.21	1,293.60	1,201.81	673.07	546.19	81.1
Italia / Italy	180.86	230.10	221.32	194.00	192.49	99.2
Israel / Israel	82.71	109.40	113.59	129.71	163.70	126.2
SUA / USA	73.70	80.05	91.44	147.37	106.64	72.4
Germania / Germany	19.11	24.22	29.34	36.11	50.48	139.8
Ucraina / Ukraine	60.74	74.45	40.64	27.80	16.41	59.0
România / Romania	9.51	11.77	12.01	12.49	11.82	94.6
Belarus / Belarus	5.96	6.77	7.37	5.44	3.80	69.9
Alte țări / Other countries	227.06	239.09	248.42	223.92	286.24	127.8
CSI / CIS	1,262.18	1,395.41	1,266.82	725.90	590.15	81.3
Restul lumii / Rest of the world	570.69	674.05	699.11	724.03	787.63	108.8
TOTAL	1,832.86	2,069.46	1,965.94	1,449.93	1,377.78	95.0

* date revizuite/ revised data

4.3. CONTUL DE CAPITAL

Contul de capital a înregistrat în anul 2016 un sold negativ în valoare de 20.79 mil. USD. Administrația publică a primit din exterior granturi aferente proiectelor investiționale în valoare de 16.16 mil. USD (de 5.5 ori mai puțin decât în 2015), în timp ce alte sectoare au înregistrat ieșiri nete în valoare de 36.92 mil. USD (tabelul 15).

Tabelul 15. Contul de capital (mil. USD)

Capital account, (US\$ million)

	2012	2013*	2014*	2015*	2016*	2016 / 2015
	milioane USD / US\$ million					%
Credit	76.02	161.44	230.73	132.58	50.52	38.1
Transferuri de capital / Capital transfers	76.02	161.44	230.63	132.58	50.52	38.1
Administrația publică / General government	57.90	93.37	158.10	89.34	16.16	18.1
Alte sectoare** / Other sectors	18.12	68.07	72.53	43.24	34.36	79.5
Disponibilizarea brută a activelor nefinanciare neproduse Disposals of nonproduced nonfinancial assets			0.10			
Debit	54.79	54.34	83.55	77.71	71.31	91.8
Transferuri de capital / Capital transfers	54.79	54.34	83.55	77.63	71.28	91.8
Administrația publică / General government	0.55					
Alte sectoare** / Other sectors	54.24	54.34	83.55	77.63	71.28	91.8
Achiziționarea brută a activelor nefinanciare neproduse Gross acquisitions of nonproduced nonfinancial assets				0.08	0.03	37.5
Sold / Net	21.23	107.10	147.18	54.87	-20.79	-37.9
Transferuri de capital / Capital transfers	21.23	107.10	147.08	54.95	-20.76	-37.8
Administrația publică / General government	57.35	93.37	158.10	89.34	16.16	18.1
Alte sectoare** / Other sectors	-36.12	13.73	-11.02	-34.39	-36.92	107.4
Achiziționarea brută (debit) / disponibilizarea brută (credit) a activelor nefinanciare neproduse Gross acquisitions (debit) / gross disposals (credit) of nonproduced nonfinancial assets			0.10	-0.08	-0.03	37.5

* date revizuite/ revised data

** Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ on serviciul gospodăriilor populației

** Financial corporations, nonfinancial corporations, households, and nonprofit institutions serving households

Valoarea soldului contului curent și de capital în perioada de raportare denotă un **necesar net de finanțare** de 306.37 mil. USD (tabelul 16).

Tabelul 16. Contul curent, de capital și financiar (mil. USD)

Current, capital and financial account (US\$ million)

	2012	2013	2014	2015	2016	2016/2015
	milioane USD / US\$ million					%
Contul curent / Current account	-643.62	-490.31	-567.69	-467.72	-285.58	61.1
Contul de capital / Capital account	21.23	107.10	147.18	54.87	-20.79	-37.9
Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital) / Net lending (+) / net borrowing (-) (balance from current and capital account)	-622.39	-383.21	-420.51	-412.85	-306.37	74.2
Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar) / Net lending (+) / net borrowing (-) (balance from financial account)	-508.76	-297.95	-509.39	-459.52	-215.39	46.9

4.4. CONTUL FINANCIAR

În anul 2016, **contul financiar**⁵ a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 214.56 mil. USD, ca rezultat al acumulării nete de pasive în sumă de 340.34 mil. USD, în timp ce activele financiare s-au majorat cu 125.78 mil. USD în valoare netă (diagrama 18, tabelul 17).

Pasivele s-au majorat, în special, ca urmare a primirii de către rezidenți a creditelor comerciale și avansurilor de la partenerii nerezidenți în sumă netă de 127.93 mil. USD, a contractării de împrumuturi din exterior în sumă netă de 124.74 mil. USD, precum și a intrărilor de investiții străine directe în valoare netă de 90.97 mil. USD. *Activele* au crescut, în particular, ca urmare a majorării activelor de rezervă ale BNM cu 531.14 mil. USD (datorită procurărilor de valută pe piața internă și tragerilor de împrumuturi externe), precum și a majorării activelor rezidenților sub formă de investiții directe în străinătate cu 16.29 mil. USD. Concomitent, s-au redus cu 340.03 mil. USD activele sub formă de numerar și depozite și cu 45.00 mil. USD – activele rezidenților sub formă de credite comerciale și avansuri acordate anterior partenerilor nerezidenți.

Tabelul 17. Contul financiar, pe categorii funcționale, active și pasive (mil. USD)

Financial account, by functional categories, assets and liabilities (US\$ million)

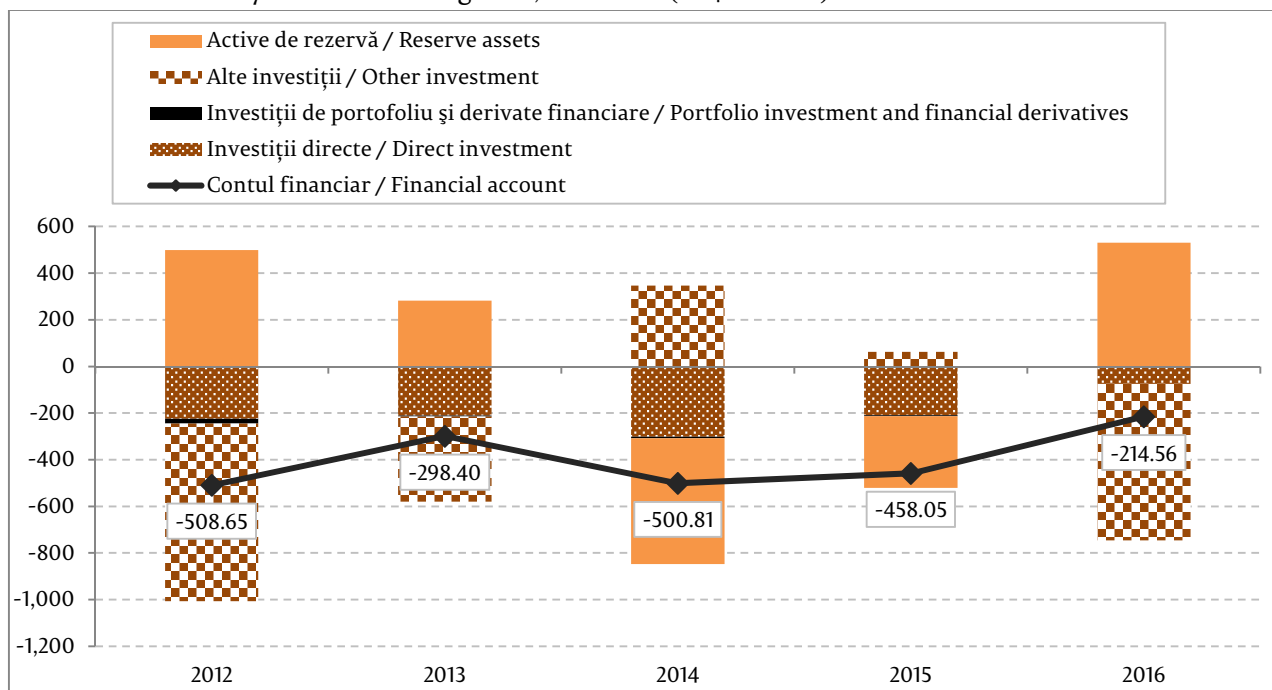
	2012	2013	2014	2015	2016
Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-508.65	-298.40	-500.81	-458.05	-214.56
Net lending (+) / net borrowing (-) (financial account balance)					
achiziționarea netă de active financiare net acquisition of financial assets	201.74	731.26	-177.47	-300.48	125.78
acumularea netă de pasive net incurrence of liabilities	710.39	1,029.66	323.34	157.57	340.34
Investiții directe Direct investment	-224.17	-211.12	-301.02	-209.12	-74.68
achiziționarea netă de active financiare net acquisition of financial assets	26.60	30.76	40.83	7.02	16.29
acumularea netă de pasive net incurrence of liabilities	250.77	241.88	341.85	216.14	90.97
Investiții de portofoliu și derivate financiare Portfolio investment and financial derivatives	-21.10	-3.09	-7.84	-4.74	0.13
achiziționarea netă de active financiare net acquisition of financial assets	-6.74	0.14	-1.50	-0.01	
acumularea netă de pasive net incurrence of liabilities	14.36	3.23	6.34	4.73	-0.13
Alte investiții Other investment	-762.03	-366.24	346.50	62.30	-671.15
achiziționarea netă de active financiare net acquisition of financial assets	-316.77	418.31	321.65	-1.00	-421.65
acumularea netă de pasive net incurrence of liabilities	445.26	784.55	-24.85	-63.30	249.50
Active de rezervă Reserve assets	498.65	282.05	-538.45	-306.49	531.14

Notă: Fluxurile activelor de rezervă au fost evaluate la rata de schimb zilnică.

Note: Reserve assets flows were valued at daily exchange rate.

⁵ Conform MBP6, articolele contului financiar sunt prezentate în valoare netă ca diferența dintre procurarea netă de active financiare și acumularea netă de pasive, creșterea activelor și pasivelor financiare fiind înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea lor – cu semnul minus.

Diagrama 18. Evoluția contului financiar după categorii funcționale, net (mil. USD)
Financial account by functional categories, net flows (US\$ million)

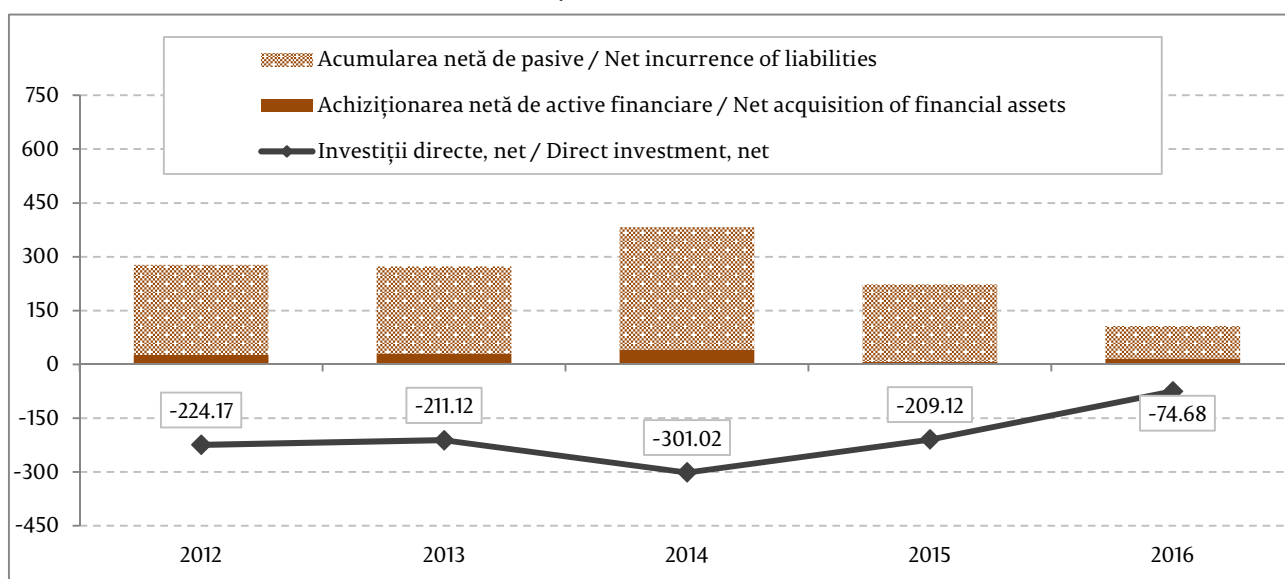
Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital / Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

4.4.1. Investiții directe

În anul 2016, **investițiile directe** prezentate în baza activelor și pasivelor financiare (MBP6) au înregistrat intrări nete în valoare de 74.68 mil. USD, determinate de acumularea netă de pasive în valoare de 90.97 mil. USD, în timp ce activele s-au majorat cu 16.29 mil. USD în valoare netă (diagrama 19).

Diagrama 19. Evoluția investițiilor directe, active și pasive, (mil. USD)

Direct investment, assets and liabilities, in dynamics (US\$ million)

Notă: pentru active și pasive: (+) creștere, (-) scădere; pentru sold: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital
Note: for assets and liabilities: (+) increase, (-) decrease; for the balance: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

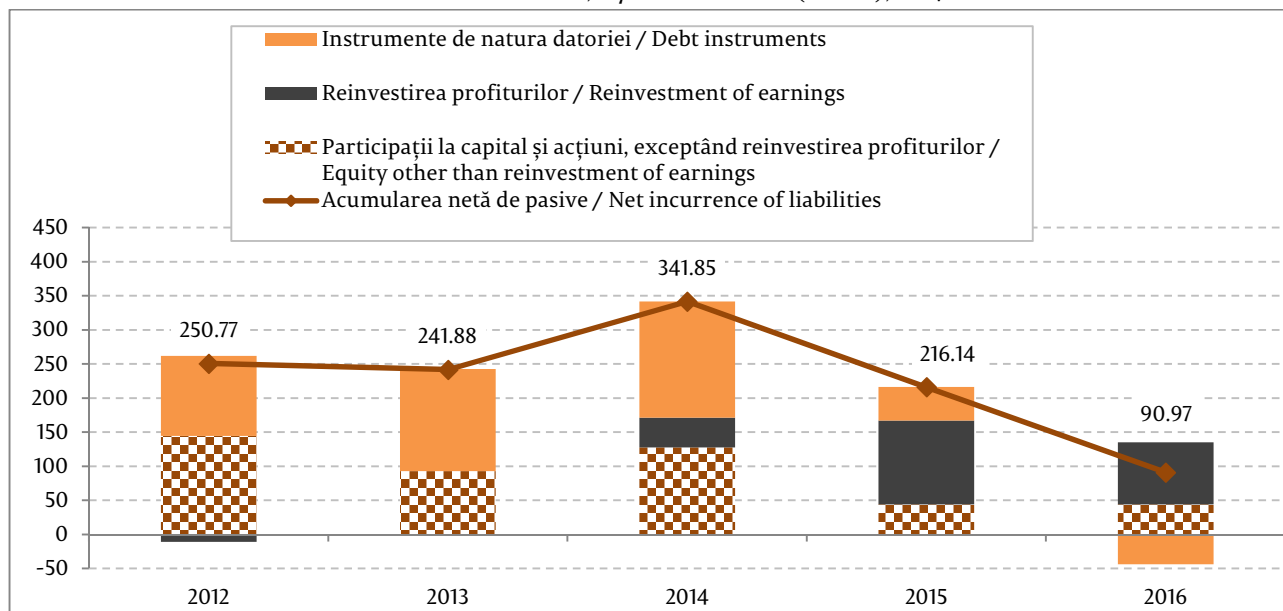
Majorarea **activelor** externe ale rezidenților sub formă de participații și acțiuni în întreprinderile de peste hotare a constituit 9.13 mil. USD. Creanțele sub formă de instrumente

de datorie ale investitorilor direcți din Republica Moldova față de întreprinderile afiliate de peste hotare au crescut cu 0.31 mil. USD. Totodată, s-au majorat cu 6.85 mil. USD creanțele întreprinderilor afiliate moldovenești față de investitorii lor străini direcți.

Creșterea netă a *pasivelor* a fost generată de participațiile noi în capitalul întreprinderilor din Republica Moldova în valoare netă de 43.97 mil. USD (din care intrări brute – 68.12 mil. USD și retrageri de investiții – 24.15 mil. USD) și de reinvestirea profiturilor de către investitorii străini în întreprinderile-fiice moldovenești în valoare de 91.03 mil. USD. Totodată, au fost efectuate achitări nete ale datoriilor (sub formă de împrumuturi și credite comerciale) întreprinderilor rezidente față de investitorii lor direcți de peste hotare în valoare de 44.03 mil. USD (tragerile au constituit 68.10 mil. USD, iar achitățile – 112.13 mil. USD) (diagrama 20, tabelul 18).

Diagrama 20. Investiții directe: acumularea netă de pasive, pe instrumente, mil. USD

Direct investment: net incurrence of liabilities, by instruments (BPM6), US\$ million

Tabelul 18. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)

Direct investment, capital inflow and outflow (US\$ mill.)

	2012		2013		2014		2015		2016	
	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow
Investiții directe Direct investment	449.62	225.45	392.63	181.51	542.38	241.36	385.37	176.25	237.56	162.88
Active Assets	3.44	30.04	9.75	40.51	22.77	63.60	14.03	21.05	10.31	26.60
Pasive Liabilities	446.18	195.41	382.88	141.00	519.61	177.76	371.34	155.20	227.25	136.28
<i>Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor</i> <i>Equity other than reinvestment of earnings</i>	210.12	65.57	110.18	17.42	140.72	12.98	62.20	18.32	68.12	24.15
<i>Reinvestirea profiturilor (+) / pierderi (-)</i> <i>Reinvestment of earnings (+) / losses (-)</i>	-11.01		-0.60		43.60		123.37		91.03	
<i>Instrumente de natura datoriei</i> <i>Debt instruments</i>	247.07	129.84	273.30	123.58	335.29	164.78	185.77	136.88	68.10	112.13

Notă: Achiziționarea activelor financiare se prezintă pe debit la ieșiri, iar scăderea activelor financiare - pe credit la intrări.

Acumularea pasivelor se prezintă pe credit la intrări, iar stingerea pasivelor - pe debit la ieșiri.

Note: Acquisition of financial assets is presented on the debit (outflow), disposal of financial assets - on the credit (inflow). Incurrence of liabilities is presented on the credit (inflow), extinguishing of liabilities - on the debit (outflow).

Investițiile directe în baza principiului direcțional (MBP5) sunt prezentate în tabelul 19 și în diagramele 21-22.

Adițional conform MBP5

Conform indicatorilor statistici calculați după standardul MBP5, *investițiile directe peste hotare* ale rezidenților Republicii Moldova au înregistrat în anul 2016 ieșiri nete de capital în valoare de 9.44 mil. USD, compuse majoritar din participații la capitalul social al întreprinderilor afiliate din străinătate.

Investițiile directe în economia națională au înregistrat pe parcursul anului 2016 intrări nete în valoare de 98.49 mil. USD. Intrările brute în sumă de 224.33 mil. USD s-au diminuat cu 22.7 la sută comparativ cu anul 2015, din care: capital social – 68.12 mil. USD (alte sectoare – 67.98 mil. USD și bănci – 0.14 mil. USD), venit reinvestit – 91.03 mil. USD (alte sectoare – 72.23 mil. USD și bănci – 18.80 mil. USD) și alt capital – 65.18 mil. USD (alte sectoare). Ieșirile aferente investițiilor directe în economia națională au rezultat din rambursările (conform orarului) de împrumuturi intragrup contractate anterior de către agenții economici rezidenți de la investitori străini direcți (87.64 mil. USD), din retragerea capitalului social (24.15 mil. USD), precum și din acordarea de împrumuturi investitorilor străini (14.05 mil. USD).

Tabelul 19. Investiții directe, prezentare în baza principiului direcțional (MBP5), mil. USD
Direct investment, based on the directional principle (BPM5), US\$ million

	2012		2013		2014		2015		2016	
	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow	intrări inflow	ieșiri outflow
Investiții directe	331.94	186.23	281.59	131.32	352.12	193.92	291.36	136.72	226.33	137.28
Direct investment										
Peste hotare	0.41	20.19	0.19	13.30	0.86	42.45	0.97	18.45	2.00	11.44
Abroad										
În economia națională	331.53	166.04	281.40	118.02	351.26	151.47	290.39	118.27	224.33	125.84
In domestic economy										
<i>Capital social</i>	210.12	65.57	110.18	17.42	140.72	12.98	62.20	18.32	68.12	24.15
<i>Equity capital</i>										
Sectorul bancar	12.21	18.60	34.47		43.11		0.81	0.84	0.14	1.74
Banks										
Alte sectoare	197.91	46.97	75.71	17.42	97.61	12.98	61.39	17.48	67.98	22.41
Other sectors										
<i>Venit reinvestit (+) / pierderi (-)</i>	-11.01		-0.60		43.60		123.37		91.03	
<i>Reinvested earnings (+) / losses (-)</i>										
Sectorul bancar	5.26		-1.48		-4.08		23.12		18.80	
Banks										
Alte sectoare	-16.27		0.88		47.68		100.25		72.23	
Other sectors										
<i>Alt capital (alte sectoare)*</i>	132.42	100.47	171.82	100.60	166.94	138.49	104.82	99.95	65.18	101.69
<i>Other capital (other sectors)*</i>										
Creanțe față de investitorii străini	0.09	9.85	9.56	18.23	16.94	21.15	13.06	1.34	6.88	14.05
Claims on foreign investors										
Angajamente față de investitorii străini	132.33	90.62	162.26	82.37	150.00	117.34	91.76	98.61	58.30	87.64
Liabilities to foreign investors										

* în alt capital se includ doar împrumuturile intragrup contractate de întreprinderile din alte sectoare, iar împrumuturile intragrup ale băncilor se înregistrează la „alte investiții”.

* includes intercompany lending of other sectors only, intercompany lending of banks is recorded under „other investment”.

Diagrama 21. Evoluția fluxurilor nete de investiții directe în baza principiului direcțional (MBP5), (mil. USD)

Net direct investment flows according to the directional principle (BPM5), in dynamics (US\$ million)

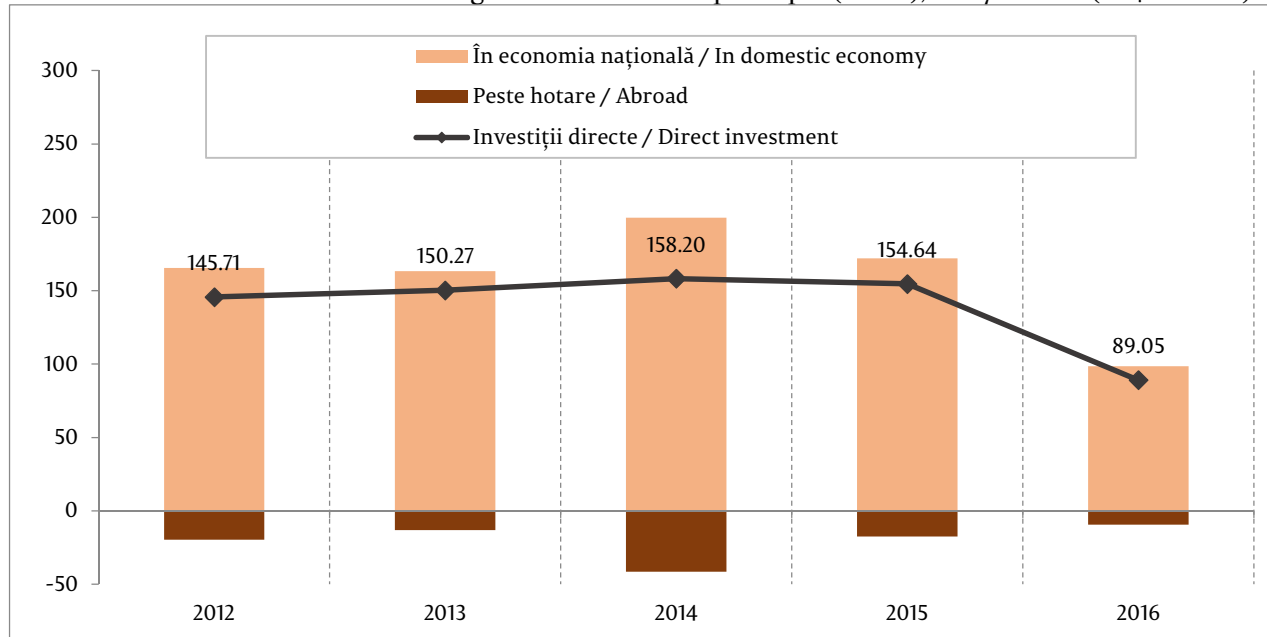
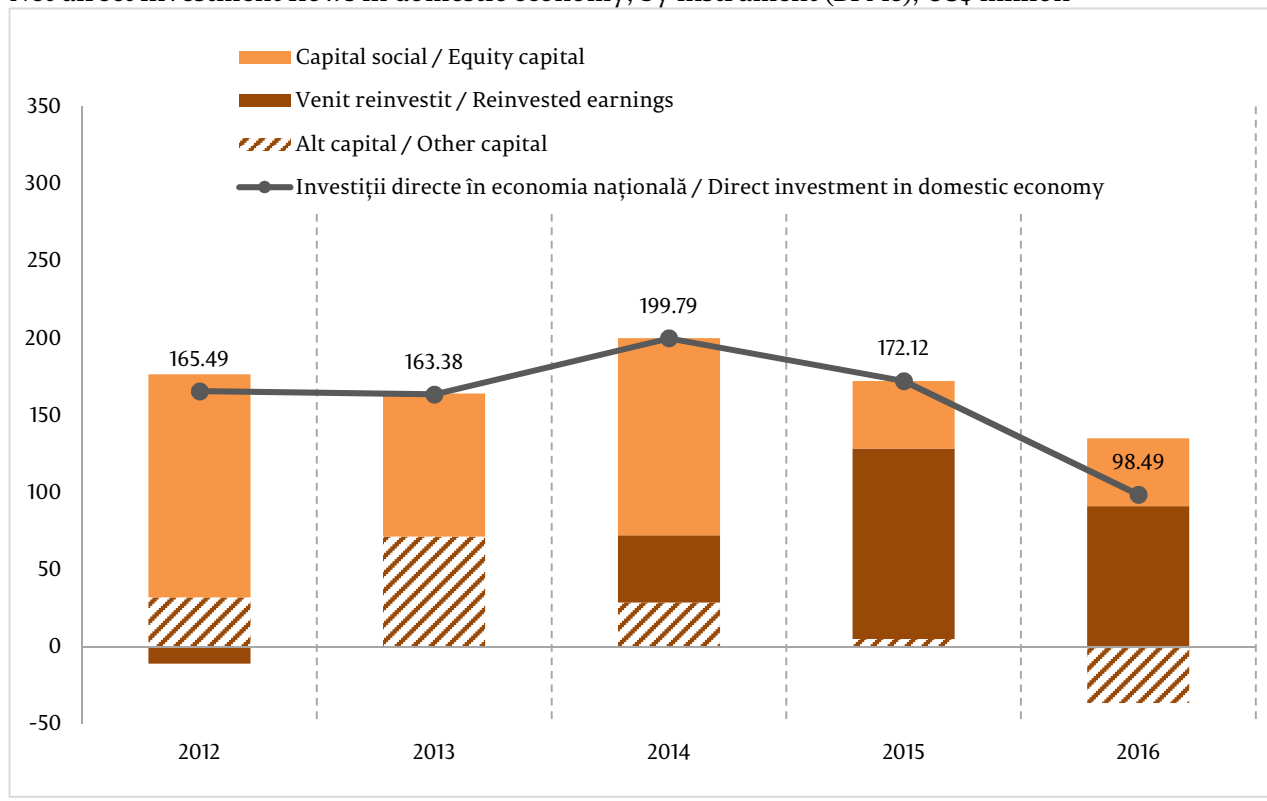

Diagrama 22. Evoluția fluxurilor nete de investiții directe în economia națională, pe instrumente (MBP5), mil. USD

Net direct investment flows in domestic economy, by instrument (BPM5), US\$ million

4.4.2. Investiții de portofoliu și derivate financiare

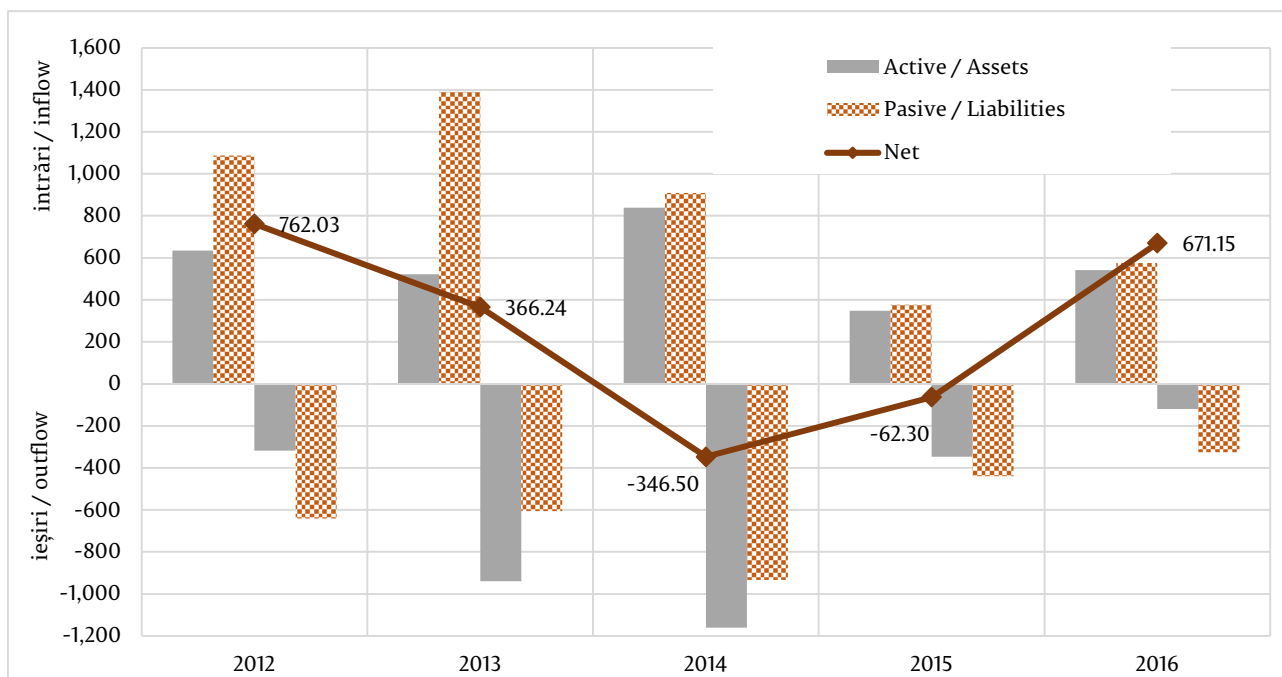
Investițiile de portofoliu au înregistrat în anul 2016 intrări nete de 0.36 mil. USD.

Derivatele financiare au înregistrat ieșiri nete în valoare de 0.49 mil. USD, ca rezultat al tranzacționării swap-urilor valutare de către băncile licențiate cu băncile nerezidente.

4.4.3. Alte investiții

În anul 2016, articolul *alte investiții* (numerar și depozite, împrumuturi, credite comerciale și avansuri, alte active și pasive) s-a soldat cu intrări nete în valoare de 671.15 mil. USD. Această evoluție a fost determinată de diminuarea netă a activelor cu 421.65 mil. USD (achiziționarea de noi active financiare externe a constituit 119.95 mil. USD, iar diminuarea activelor achiziționate anterior – 541.60 mil. USD), precum și de majorarea netă a pasivelor cu 249.50 mil. USD (acumularea de noi pasive a fost evaluată la 575.19 mil. USD, iar stingerea pasivelor – la 325.69 mil. USD) (diagrama 23).

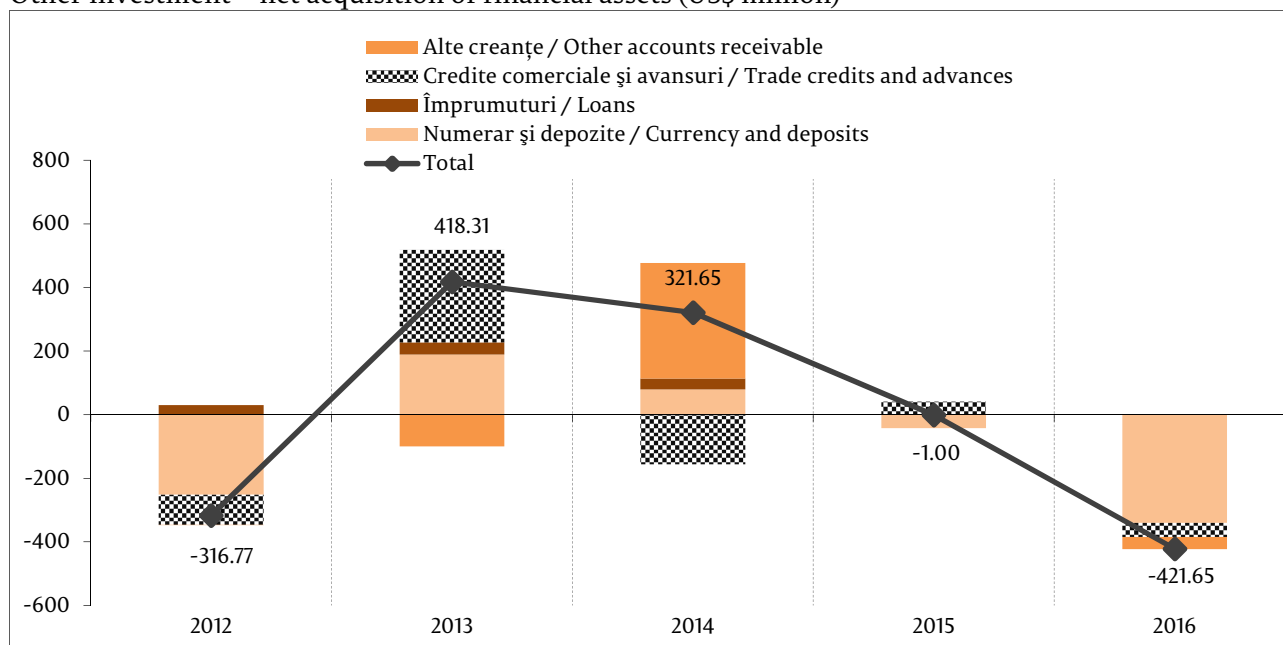
Diagrama 23. Alte investiții, active și pasive, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)
Other investment, assets and liabilities, capital inflow and outflow (US\$ million)

Diminuarea netă a **activelor** financiare la articolul alte investiții pe parcursul anului 2016 a fost influențată, în special, de scăderea înregistrată la activele sub formă de numerar și depozite ale sectorului *societăților nefinanciare, gospodăriilor populației și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* (cu 417.72 mil. USD). (Concomitent, s-au majorat cu 77.69 mil. USD activele externe ale băncilor licențiate sub formă de numerar și depozite.) Activele sub formă de credite comerciale și avansuri acordate partenerilor nerezidenți s-au diminuat cu 45.00 mil. USD (diagrama 24).

Diagrama 24. Alte investiții, achiziționarea netă de active financiare (mil. USD)

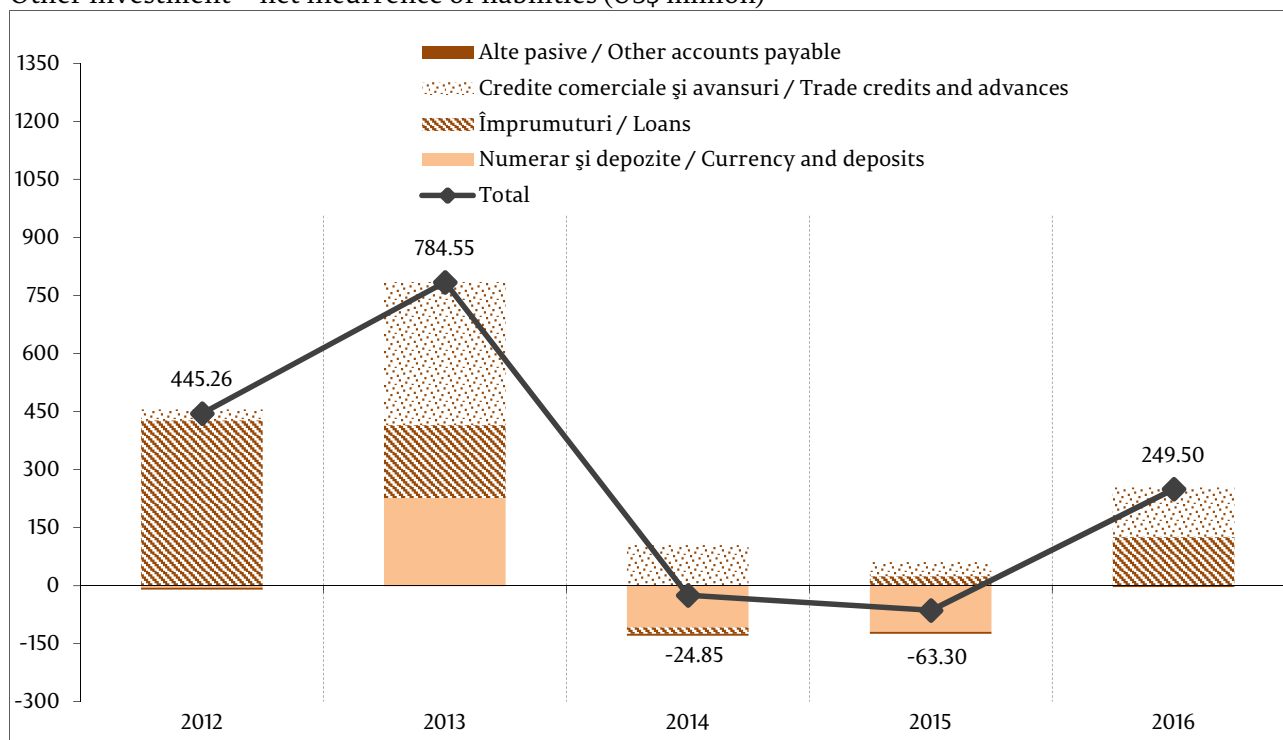
Other investment - net acquisition of financial assets (US\$ million)

Majorarea netă a *pasivelor* la articolul alte investiții (diagrama 25) a fost influențată, în principal, de creșterea angajamentelor sub formă de credite comerciale și avansuri primite de întreprinderile din sectorul *societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației* de la parteneri comerciali nerezidenți (126.99 mil. USD), precum și de tragerile nete de împrumuturi externe efectuate de acest sector (27.29 mil. USD) și de *administrația publică* (175.47 mil. USD).

Diagrama 25. Alte investiții, acumularea netă de pasive financiare (mil. USD)

Other investment - net incurrence of liabilities (US\$ million)

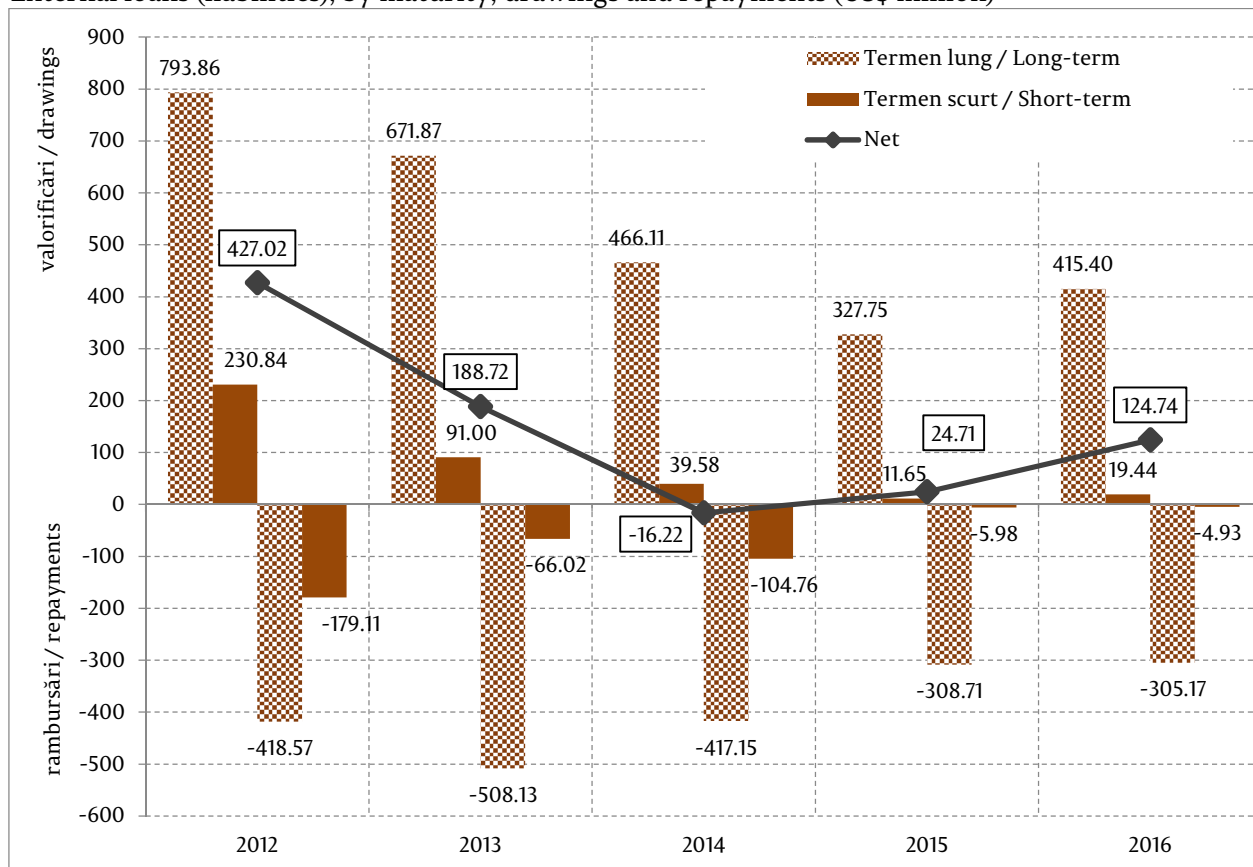

Articolul *împrumuturi* în cadrul altor investiții a înregistrat intrări nete în valoare de 123.26 mil. USD, activele majorându-se cu 1.48 mil. USD, iar pasivele crescând cu 124.74 mil. USD.

În anul 2016, au fost valorificate *împrumuturi* în sumă totală de 434.84 mil. USD, din care pe termen lung – 415.40 mil. USD și pe termen scurt – 19.44 mil. USD. Rambursările totale au constituit 310.10 mil. USD, din care de împrumuturi pe termen lung – 305.17 mil. USD (diagrama 26, tabelul 20).

Diagrama 26. Împrumuturile externe (pasive), pe scadențe, valorificări și rambursări (mil. USD)

External loans (liabilities), by maturity, drawings and repayments (US\$ million)

Din punctul de vedere al sectoarelor instituționale, de finanțare externă au beneficiat: *administrația publică, inclusiv cea locală* – 233.13 mil. USD, urmată de sectorul *societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* cu trageri în valoare de 126.60 mil. USD, *alte societăți financiare* – 42.85 mil. USD, *societăți care acceptă depozite* – 20.52 mil. USD, *BNM* – 11.74 mil. USD.

Principalii creditori ai administrației publice (inclusiv cea locală) în anul 2016 au fost: Guvernul României – 67.99 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 47.89 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 45.61 mil. USD, Fondul Monetar Internațional – 24.10 mil. USD, Banca Europeană de Investiții – 19.77 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 17.85 mil. USD etc.

Rambursările de împrumuturi externe efectuate pe parcursul anului 2016 au constituit 310.10 mil. USD, din care sectorului *societăților nefinanciare, gospodăriilor populației și instituțiilor fără scop lucrativ* îi revin 99.31 mil. USD, *societăților care acceptă depozite* (băncilor) – 75.99 mil. USD, *administrației publice* – 57.66 mil. USD, *BNM* – 48.65 mil. USD, *altor societăți financiare* – 28.49 mil. USD.

Tabelul 20. Împrumuturi externe (pasive), pe sectoare instituționale, valorificări și rambursări (mil. USD)

External loans (liabilities), by institutional sector, drawings and repayments (US\$ million)

	2012		2013		2014		2015		2016	
	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.	valor. draw.	ramb. rep.
Împrumuturi	1,024.70	597.68	762.87	574.15	505.69	521.91	339.40	314.69	434.84	310.10
Loans										
Banca centrală	154.64	16.13		21.61		29.27		35.16	11.74	48.65
Central bank										
termen lung	154.64	16.13		21.61		29.27		35.16	11.74	48.65
long-term										
Administrația publică	152.98	53.58	100.76	64.06	155.98	53.18	138.71	40.39	233.13	57.66
General government										
termen lung	152.98	53.58	100.76	64.06	155.98	53.18	138.71	40.39	233.13	57.66
long-term										
Societăți care acceptă depozite, exclusiv BNM	324.08	276.44	296.60	259.94	78.30	218.63	24.62	111.50	20.52	75.99
Deposit-taking corporations, except NBM										
termen scurt	153.28	129.75	39.12	36.40	27.87	54.59	4.43	4.28	3.13	3.09
short-term										
termen lung	170.80	146.69	257.48	223.54	50.43	164.04	20.19	107.22	17.39	72.90
long-term										
Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP	364.24	227.83	331.55	208.21	230.64	186.61	146.16	93.78	126.60	99.31
Nonfinancial corporations, Hs and NPISHs										
termen scurt	76.74	48.38	51.34	29.47	11.71	49.98	2.90	1.68	16.31	1.64
short-term										
termen lung	287.50	179.45	280.21	178.74	218.93	136.63	143.26	92.10	110.29	97.67
long-term										
Alte societăți financiare	28.76	23.70	33.96	20.33	40.77	34.22	29.91	33.86	42.85	28.49
Other financial corporations										
termen scurt	0.82	0.98	0.54	0.15		0.19	4.32	0.02		0.20
short-term										
termen lung	27.94	22.72	33.42	20.18	40.77	34.03	25.59	33.84	42.85	28.29
long-term										

Notă: GP - gospodăriile populației; IFSLSGP - instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

Note: Hs - households; NPISHs - nonprofit institutions serving households

4.4.4. Active oficiale de rezervă

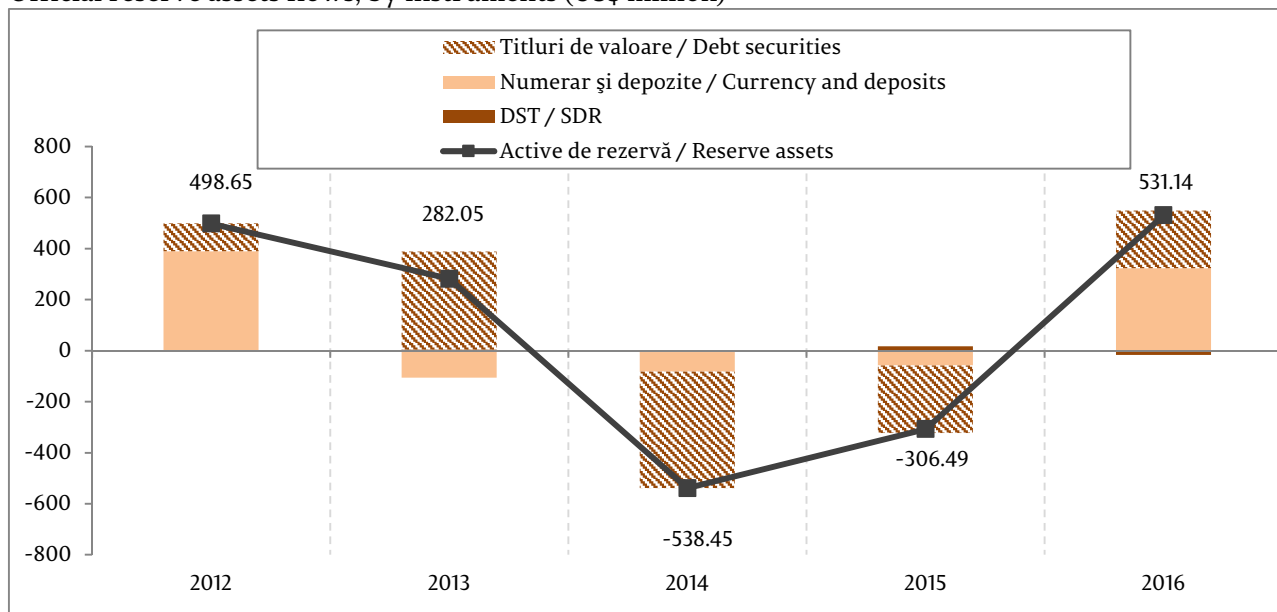
Pe parcursul anului 2016, activele oficiale de rezervă ale statului (ca rezultat al tranzacțiilor efective calculate la rata de schimb zilnică) s-au majorat cu 531.14 mil. USD în valoare netă. Activele în DST s-au diminuat cu 17.31 mil. USD. Numerarul și depozitele plasate la băncile din străinătate s-au majorat cu 285.12 mil. USD, iar plasamentele în alte bănci centrale (autorități monetare) - cu 38.40 mil. USD. Activele sub formă de titluri de valoare s-au majorat cu 224.93 mil. USD (tabelul 21, diagrama 27).

Tabelul 21. Fluxurile de active oficiale de rezervă (mil. USD)

Official reserve assets flows (US\$ million)

	2012	2013	2014	2015	2016
Active de rezervă	498.65	282.05	-538.45	-306.49	531.14
Reserve assets					
<i>Drepturi speciale de tragere</i>		0.73	4.76	-4.93	16.89
<i>Special drawing rights</i>					-17.31
<i>Numerar și depozite</i>	389.44	-105.89	-77.55	-58.22	323.52
<i>Currency and deposits</i>					
Creanțe față de autorități monetare	18.44	-102.66	100.48	-32.83	38.40
Claims on monetary authorities					
Creanțe față de alte instituții	371.00	-3.23	-178.03	-25.39	285.12
Claims on other entities					
<i>Titluri de valoare</i>	108.48	383.18	-455.97	-265.16	224.93
<i>Debt securities</i>					
Pe termen scurt	-44.62	25.39	-25.23		
Short-term					
Pe termen lung	153.10	357.79	-430.74	-265.16	224.93
Long-term					

Diagrama 27. Evoluția fluxurilor de active oficiale de rezervă, pe instrumente (mil. USD)
Official reserve assets flows, by instruments (US\$ million)

4.5. PREZENTAREA ANALITICĂ A BALANȚEI DE PLĂȚI

Tabelul 22. Sinteza balanței de plăți (BPM6), prezentare analitică (mil. USD)

Balance of payments in analytical presentation (BPM6) (US\$ million)

	2012	2013	2014	2015	2016
CONTUL CURENT / CURRENT ACCOUNT	-643.62	-490.31	-567.69	-467.72	-285.58
Bunuri / Goods	-3,067.87	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.47	-2,087.98
Servicii / Services	107.91	154.50	121.25	125.02	218.20
Venituri primare / Primary income	810.09	894.13	822.33	450.11	460.65
Venituri secundare / Secondary income	1,506.25	1,599.47	1,529.44	1,080.62	1,123.55
CONTUL DE CAPITAL / CAPITAL ACCOUNT	21.23	107.10	147.18	54.87	-20.79
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital)	-622.39	-383.21	-420.51	-412.85	-306.37
Net borrowing (current and capital account balance)					
Capacitatea netă (+) / necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-868.91	-602.06	8.37	-192.28	-782.84
Net lending (+) / net borrowing (-) (financial account balance)					
Investiții directe / Direct investment	-224.17	-211.12	-301.02	-209.12	-74.68
Investiții de portofoliu / Portfolio investment	-21.34	-2.98	-7.23	-4.04	-0.36
Derivate financiare / Financial derivatives	0.12	-0.11	-0.61	-0.70	0.49
Alte investiții / Other investment	-623.52	-387.85	317.23	21.58	-708.29
<i>achiziționarea netă de active financiare (ANA)</i> <i>net acquisition of financial assets</i>	-316.77	418.31	321.65	-1.00	-421.65
<i>acumularea netă de pasive (ANP) din care:</i> <i>net incurrence of liabilities, of which:</i>					
împrumuturi / loans	288.51	210.33	13.05	65.43	161.88
societăți care acceptă depozite / deposit-taking corporations	47.64	36.66	-140.33	-86.88	-55.47
administrația publică / general government	99.40	36.70	102.80	103.88	175.70
alte sectoare / other sectors	141.47	136.97	50.58	48.43	41.65
alte fluxuri financiare / other financial flows	18.24	595.83	-8.63	-88.01	124.76
Erori și omisiuni nete / Net errors and omissions	113.62	84.81	-80.30	-45.20	91.81
BALANȚA GLOBALĂ / OVERALL BALANCE	360.14	303.66	-509.18	-265.77	568.28
Finanțarea / Financing	-360.14	-303.66	509.18	265.77	-568.28
Împrumuturi de la FMI, net / IMF loans, net	138.51	-21.61	-29.27	-40.72	-37.14
Active de rezervă, net* / Reserve assets, net	498.65	282.05	-538.45	-306.49	531.14

Notă: Creșterea activelor financiare, precum și a pasivelor este înregistrată cu semnul plus, iar diminuarea activelor și pasivelor financiare - cu semnul minus. / Note: Increases in both financial assets and liabilities are recorded with a positive sign (+), while decreases in financial assets and liabilities - with a negative sign (-).

*evaluate la rata zilnică / *valued at daily exchange rate

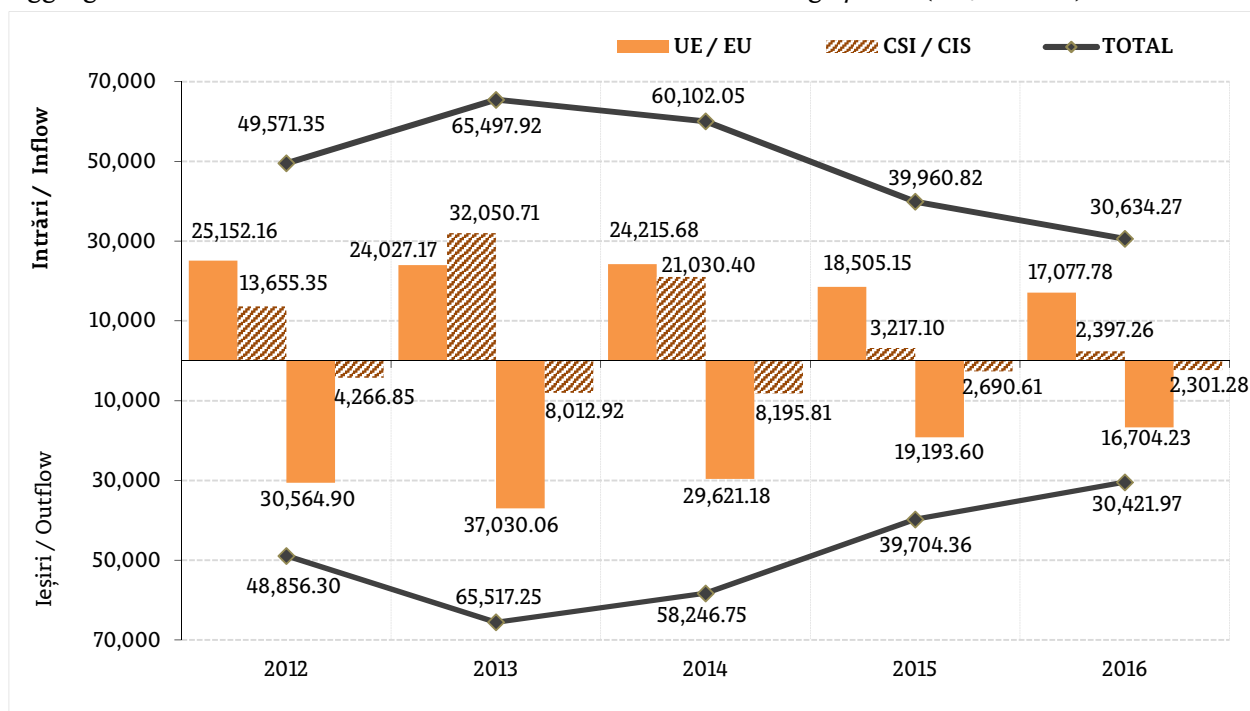
În prezentarea analitică a balanței de plăți, balanța globală a Republicii Moldova s-a soldat, în anul 2016, cu un excedent în sumă de 568.28 mil. USD, care a fost repartizat astfel: BNM și administrația publică au efectuat rambursări nete de împrumuturi contractate anterior de la FMI în sumă de 37.14 mil. USD (debursări în valoare de 35.84 mil. USD în trimestrul IV și rambursări în sumă totală de 72.98 mil. USD efectuate pe parcursul anului), iar activele de rezervă ale BNM s-au majorat cu 531.14 mil. USD. Tranzacții atribuite la finanțarea excepțională nu au fost efectuate în perioada analizată.

V. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE

Pe parcursul anului 2016, sistemul bancar național a înregistrat intrări de fluxuri financiare în valoare de 30,634.27 mil. USD și ieșiri – de 30,421.97 mil. USD, plățile depășind încasările cu 212.29 mil. USD. Astfel, comparativ cu anul 2015 este înregistrată o descreștere cu 23.3 la sută la intrări și cu 23.4 la sută la ieșiri (diagrama 28).

Diagrama 28. Fluxurile financiare internaționale agregate înregistrate în sistemul bancar național (mil. USD)

Aggregated international financial flows via the national banking system (US\$ million)

Volumul operațiunilor de încasări și plăți cu statele *Uniunii Europene*, comparativ cu anul 2015, s-a diminuat atât la intrări, cât și la ieșiri, respectiv cu 7.7 la sută și 13.0 la sută. Ponderea acestora a constituit 55.7 la sută din totalul intrărilor și 54.9 la sută din totalul ieșirilor.

Fluxurile bancare cu *CSI* s-au diminuat comparativ cu anul precedent: cu 25.5 la sută la intrări și 14.5 la sută la ieșiri, înregistrând o pondere de 7.8 la sută din totalul intrărilor și de 7.6 la sută din totalul ieșirilor.

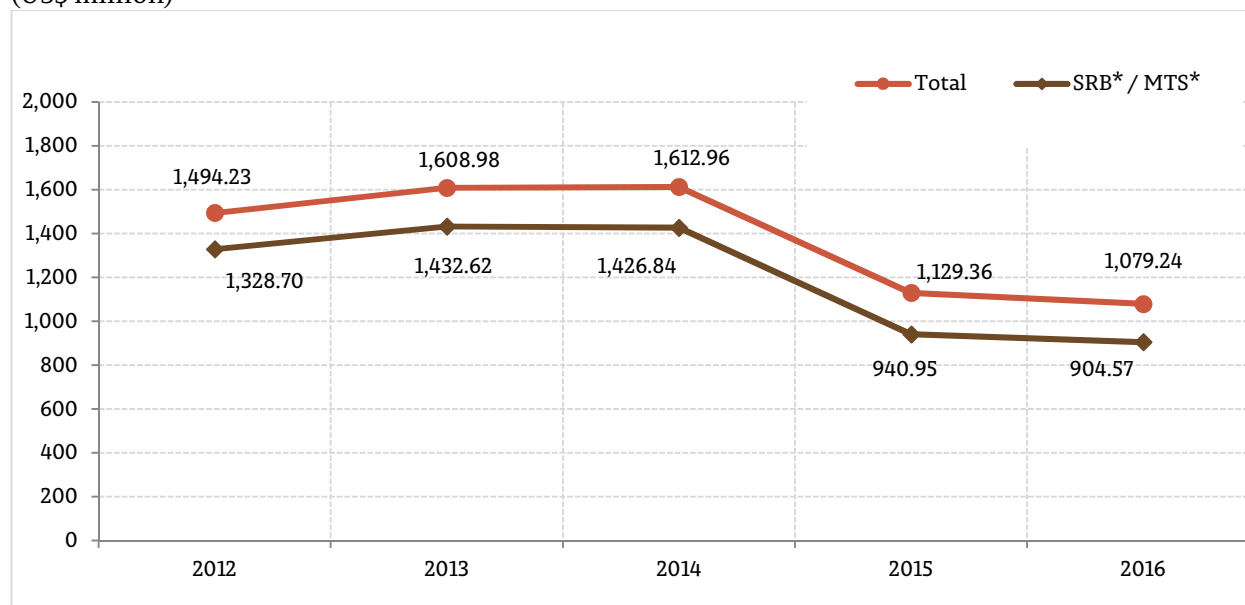
Volumul operațiunilor de încasări și plăți aferente *comerțului exterior cu bunuri*, comparativ cu anul 2015, s-a majorat la export cu 9.3 la sută și la import s-a diminuat cu 0.3 la sută, constituind, respectiv, 1,684.16 mil. USD și 3,411.78 mil. USD. Ponderea acestor operațiuni în fluxurile totale a constituit 5.5 la sută la intrări și 11.2 la sută la ieșiri. Gradul de acoperire a plăților pentru importuri de bunuri prin încasările din exporturi de bunuri a constituit 49.4 la sută, majorându-se față de 2015 cu 4.4 puncte procentuale.

Volumul operațiunilor bancare internaționale aferente *serviciilor* s-a majorat, față de anul precedent, cu 7.9 la sută la încasări (până la 798.93 mil. USD) și cu 3.1 la sută la plăți (înregistrând 599.58 mil. USD). Gradul de acoperire a plăților prin încasări la servicii a fost de 133.2 la sută, majorându-se față de 2015 cu 5.9 puncte procentuale. Cea mai însemnată pondere în operațiunile pentru servicii le-a revenit celor pentru transport, care au deținut 38.4 la sută din încasări și 31.8 la sută din plăți. De asemenea, încasări și plăți importante au fost

înregistrate la următoarele tipuri de servicii: călătorii - 25.6 și 24.5 la sută, servicii de informatică - 8.0 și 5.5 la sută, telecomunicații - 7.0 și 4.0 la sută, construcții - 3.9 și 5.4 la sută, servicii de publicitate și de marketing - 3.7 și 1.1 la sută, servicii juridice, contabile și de consultanță - 3.1 și 6.7, guvernamentale - 3.2 și 3.7 la sută, de asigurare - 0.8 și 2.9 la sută din totalul serviciilor (încasări și plăți).

Volumul operațiunilor bancare aferente *granturilor și asistenței tehnice* din exterior s-a majorat față de anul 2015 cu 24.5 la sută, constituind 181.31 mil. USD.

Diagrama 29. Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice prin intermediul băncilor licențiate, dinamică anuală netă (mil. USD)
Net money transfers from abroad made in favor of individuals via authorized banks, annual dynamics (US\$ million)

*SRB - sisteme de remitere de bani utilizate în Republica Moldova

*MTS - money transfer systems operating in the Republic of Moldova

Persoanelor fizice din Republica Moldova, prin intermediul băncilor licențiate, le-au fost transferate din străinătate mijloace bănești în valoare de 1,079.24 mil. USD⁶, în descreștere cu 4.4 la sută comparativ cu 2015 (diagrama 29), dintre care prin sisteme de remitere de bani - 904.57 mil. USD, în bază netă⁷. Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice în bază brută⁸ au constituit 1,160.56 mil. USD, inclusiv prin sistemele de remitere de bani - 985.89 mil. USD.

Conform provenienței geografice a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, transferurilor din CSI le revine ponderea de 37.2 la sută (în descreștere cu 21.5 la sută comparativ cu 2015), iar celor din UE - 31.8 la sută (în creștere cu 9.7 la sută comparativ cu 2015).

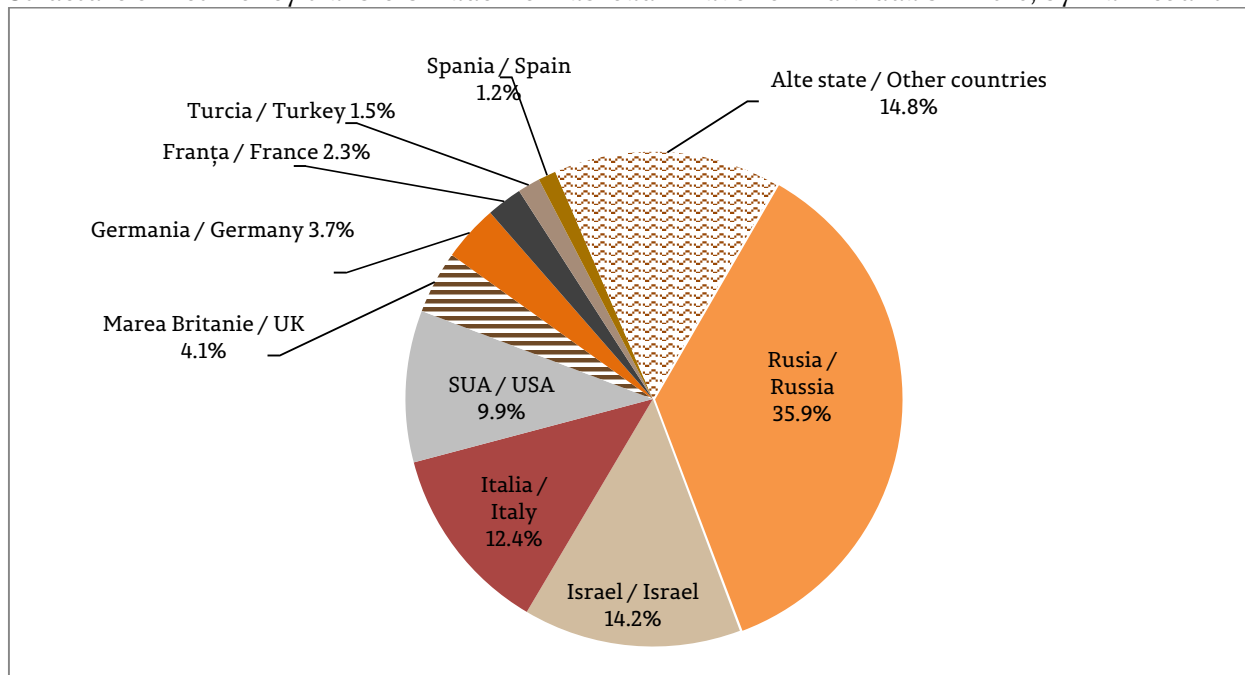
⁶ Totalurile includ atât transferurile internaționale prin sisteme de remitere de bani (SRB), cât și alte transferuri bancare internaționale în favoarea persoanelor fizice (cu excepția transferurilor aferente activităților antreprenoriale și a celor cu caracter investițional). În totaluri sunt incluse și transferurile bancare interne de la nerezidenți (reprezentanțe ale instituțiilor internaționale sau ale agenților economici străini, ambasade, consulate, reprezentanțe guvernamentale) către persoane fizice rezidente.

⁷ Transferurile nete includ datele în bază netă doar pentru transferurile prin SRB, conform clearingului dintre sistem și banca licențiată (soldul dintre intrări și ieșiri). Datele pe SRB reflectă sumele efective transferate de la sistem la banca licențiată. Transferurile bancare ale persoanelor fizice, altele decât cele prin SRB sunt reflectate în bază brută.

⁸ Transferurile brute conțin datele reflectate în bază brută, inclusiv pentru transferurile prin SRB, calculate conform sumelor eliberate persoanelor fizice în casele băncilor licențiate.

Diagrama 30. Structura pe principalele țări a transferurilor de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice în anul 2016

Structure of net money transfers made from abroad in favor of individuals in 2016, by main countries

În distribuția pe state a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, Rusia continuă să fie sursa principală, deținând ponderea 35.9 la sută (387.57 mil. USD) din total (în descreștere cu 7.3 puncte procentuale comparativ cu 2015). Alte surse importante de transferuri au fost: Italia – 12.4 la sută (133.45 mil. USD), Israel – 14.2 la sută (153.69 mil. USD), SUA – 9.9 la sută (107.07 mil. USD), Marea Britanie – 4.1 la sută (44.28 mil. USD), Germania – 3.7 la sută (39.68 mil. USD), Franța – 2.3 la sută (25.14 mil. USD), Turcia – 1.5 la sută (15.97 mil. USD), urmate de Spania și Grecia. De menționat că transferurile din aceste zece state (inclusiv Rusia) reprezintă 85.6 la sută din totalul transferurilor în Republica Moldova (924.13 mil. USD).

Tabelul 23. Structura geografică a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice, dinamică anuală (mil. USD)

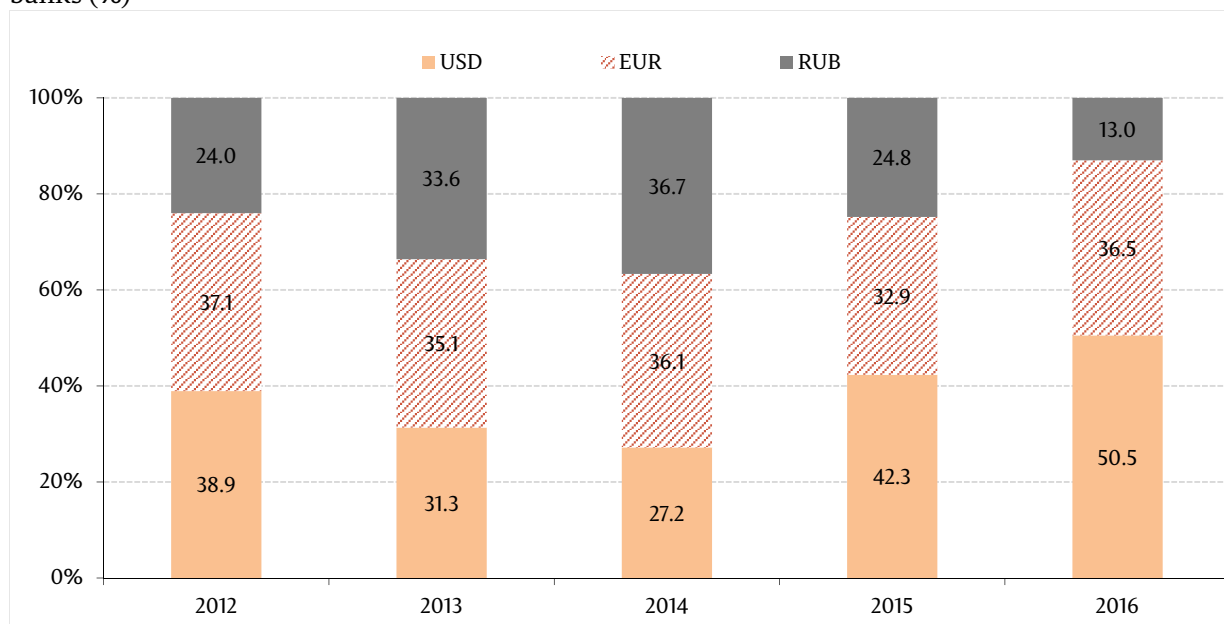
Geographic structure of net money transfers from abroad in favor of individuals, annual dynamics (US\$ million)

	2012		2013		2014		2015		2016	
	mil. USD	%	mil. USD	%	mil. USD	%	mil. USD	%	mil. USD	%
Total	1,494.23	100.0	1,608.98	100.0	1,612.96	100.0	1,129.36	100.0	1079.24	100.0
UE / EU	278.66	18.6	296.26	18.4	321.07	19.9	312.47	27.7	342.77	31.8
CSI / CIS	986.06	66.0	1,056.45	65.7	1,000.56	62.0	511.42	45.3	401.46	37.2
Alte state / Other countries	229.51	15.4	256.27	15.9	291.33	18.1	305.47	27.0	335.01	31.0

Rusia / Russia	968.80	64.8	1,033.14	64.2	978.00	60.6	488.13	43.2	387.57	35.9
Italia / Italy	136.47	9.1	144.06	9.0	153.37	9.5	131.67	11.7	133.45	12.4
Israel / Israel	79.89	5.3	95.24	5.9	103.92	6.4	118.18	10.5	153.69	14.2
SUA / USA	73.32	4.9	74.44	4.6	86.66	5.4	104.95	9.3	107.07	9.9
Marea Britanie / UK	20.08	1.3	21.57	1.3	25.33	1.6	35.97	3.2	44.28	4.1
Franta / France	18.58	1.2	20.58	1.3	22.09	1.4	21.24	1.9	25.14	2.3
Germania / Germany	16.43	1.1	19.19	1.2	23.55	1.5	29.88	2.6	39.68	3.7
Spania / Spain	15.81	1.1	15.11	0.9	13.46	0.8	11.68	1.0	12.51	1.2
Turcia / Turkey	15.03	1.0	16.16	1.0	15.70	1.0	14.99	1.3	15.97	1.5
Grecia / Greece	11.17	0.7	8.83	0.5	8.79	0.5	5.20	0.5	4.77	0.4
Alte state / Other countries	138.66	9.3	161.22	10.0	182.32	11.3	167.14	14.8	155.11	14.4

Diagrama 31. Structura valutară a transferurilor de mijloace bănești din străinătate prin SRB efectuate în favoarea persoanelor fizice prin intermediul băncilor licențiate (%)

Currency structure of net money transfers from abroad made in favor of individuals via authorized banks (%)

În structura pe valute a transferurilor din străinătate în favoarea persoanelor fizice⁹ (diagrama 31), transferurilor în dolari le-au revenit ponderea de 50.5 la sută, urmate de transferurile în euro – 36.5 la sută și de cel în ruble rusești – 13.0 la sută.

Analizând structura valutară a fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar național în 2016 (diagrama 32), s-a constatat că cele în dolari SUA au deținut o pondere de 69.5 la sută din totalul intrărilor și 69.9 la sută din totalul ieșirilor (diminuându-se față de anul 2015 cu 1.6 p.p. la intrări și cu 1.3 p.p. la ieșiri). În operațiunile ce țin de comerțul cu bunuri și servicii, cele în dolari SUA au reprezentat 49.3 la sută din încasări și 49.2 la sută din plăți.

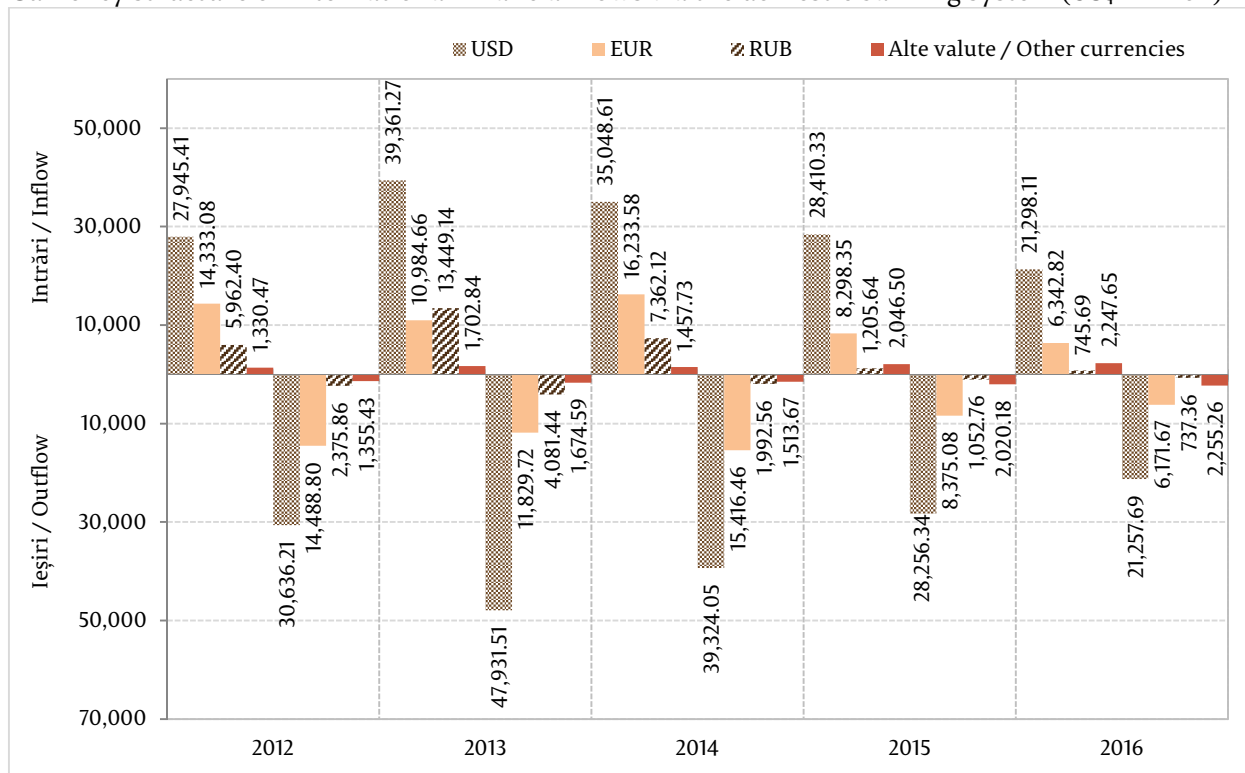
Ponderea monedei Uniunii Europene în tranzacțiile externe au constituit 20.7 la sută din totalul intrărilor și 20.3 la sută din totalul ieșirilor (în scădere față de anul 2015 cu 0.1 p.p. la intrări și cu 0.8 p.p. la ieșiri). În fluxurile aferente comerțului cu bunuri și servicii, operațiunile în euro au deținut 44.2 la sută din încasări și 45.5 la sută din plăți.

Operațiunile în ruble rusești au avut o pondere de 2.4 la sută la intrări și de 2.4 la sută la ieșiri, ambele în descreștere cu 0.6 p.p. și 0.2 p.p., respectiv. În fluxurile aferente comerțului cu bunuri și servicii, operațiunile în ruble rusești au constituit 3.2 la sută din încasări și 4.2 la sută din plăți.

⁹ Structura valutară a transferurilor brute prin SRB reflectă valutele în care sumele transferate au fost ridicate de persoanele fizice (indiferent de valuta originală transferată de peste hotare).

Diagrama 32. Structura valutară a fluxurilor financiare înregistrate în sistemul bancar național (mil. USD)

Currency structure of international financial flows via the domestic banking system (US\$ million)

VI. POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2016

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova și-a continuat tendința din perioadele precedente, înregistrând un sold net debitor de 3,550.57 mil. USD, ce s-a aprofundat cu 71.55 mil. USD față de finele anului 2015 (tabelul 24).

Tabelul 24. Poziția investițională internațională (MBP6) la 31.12.2016 (mil. USD)

International investment position (BPM6) as of 31/12/2016 (US\$ million)

	Situția la / Position as of 31.12. 2015*	Modificări care reflectă: / Changes reflecting:					Situția la / Position as of 31.12. 2016*
		dinamica totală / total changes	fluxul din BP / BOP transactions	schimbări de preț / price changes	fluctuația ratei de schimb / exchange rate changes	alte schimbări / other changes	
Poziția investițională internațională (netă) International investment position (net)	-3,479.02	-71.55	-214.56	-34.98	88.15	89.84	-3,550.57
Active / Assets	3,960.34	131.97	125.78	-0.66	-67.63	74.48	4,092.31
Investiții directe Direct investment	233.76	15.98	15.25		0.73		249.74
Investiții de portofoliu Portfolio investment	5.09						5.09
Derivate financiare Financial derivatives	4.00						4.00
Alte investiții Other investment	1,960.68	-333.13	-420.61		12.98	74.50	1,627.55
Active de rezervă** Reserve assets**	1,756.81	449.12	531.14	-0.66	-81.34	-0.02	2,205.93
Passive / Liabilities	7,439.36	203.52	340.34	34.32	-155.78	-15.36	7,642.88
Investiții directe Direct investment	2,980.08	57.43	90.95	17.44	-35.60	-15.36	3,037.51
Investiții de portofoliu Portfolio investment	131.52	-40.68	0.36	16.88	-1.27	-56.65	90.84
Derivate financiare Financial derivatives	4.78	-0.49	-0.49				4.29
Alte investiții Other investment	4,322.98	187.26	249.52		-118.91	56.65	4,510.24

* date revizuite / * revised data

** fluxuri evaluate la rata de schimb zilnică / **BOP flow valued at daily exchange rate;

Notă: Pentru evaluarea stocurilor se utilizează cross-cursurile oficiale de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA, la sfârșit de perioadă. / Note: Official cross-exchange rates of original currencies against the US dollar at period-end are used for the evaluation of stocks.

Majorarea soldului debitor al poziției investiționale internaționale, pe parcursul anului 2016, a fost determinată de tranzacțiile efective nete cu nerezidenții (-214.56 mil. USD), de schimbările de preț (-34.98 mil. USD) ale instrumentelor financiare, în timp ce alte schimbări (89.84 mil. USD) și fluctuația ratei de schimb a valutelor originale față de dolarul SUA (88.15 mil. USD) au influențat soldul debitor al poziției în sensul diminuării.

Față de sfârșitul anului 2015, stocul activelor financiare a crescut cu 3.3 la sută, iar cel al pasivelor financiare – cu 2.7 la sută. La majorarea stocului de active financiare cu 131.97 mil. USD față de situația la 31.12.2015 au contribuit fluxul pozitiv înregistrat în bilanța de plăți (125.78 mil. USD), precum și alte schimbări (74.48 mil. USD), iar în sensul micșorării – fluctuația ratei de schimb a valutelor originale față de dolarul SUA (-67.63 mil. USD) și schimbările de preț (-0.66 mil. USD).

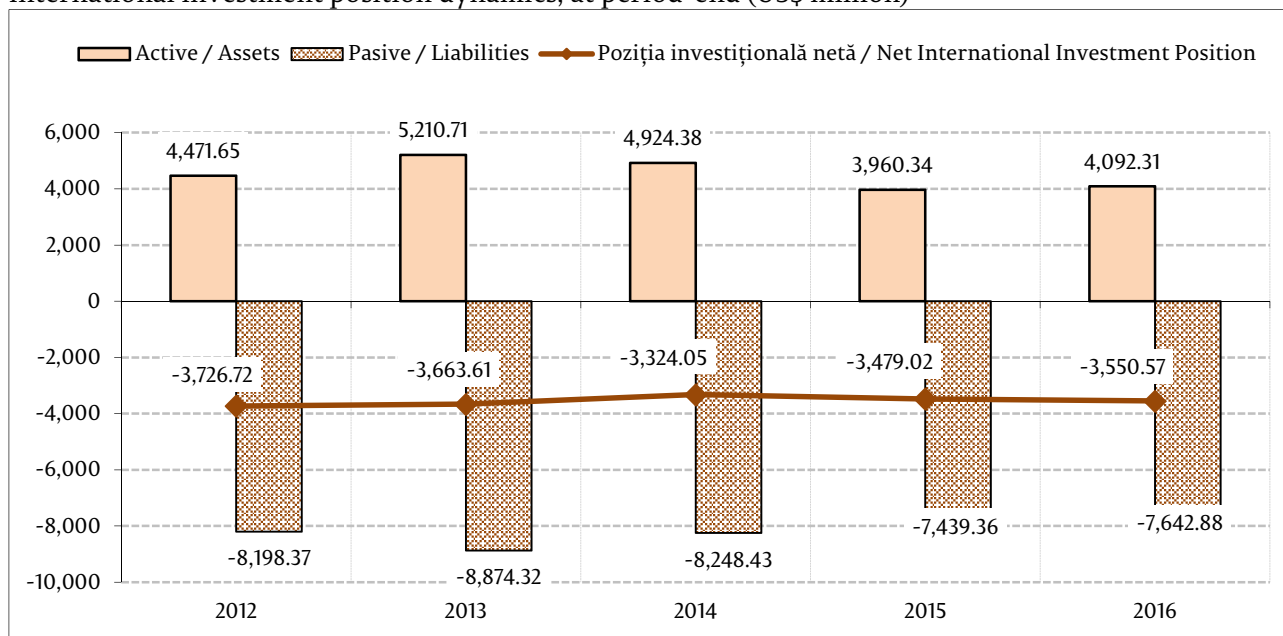
Stocul de pasive financiare a crescut față de sfârșitul anului 2015 cu 203.52 mil USD ca urmare a fluxului pozitiv înregistrat în bilanța de plăți (340.34 mil. USD) și a modificărilor de preț

(34.32 mil. USD) și s-a diminuat ca urmare a fluctuației ratei de schimb (-155.78 mil. USD) și a altor schimbări (-15.36 mil. USD).

Evoluția poziției investiționale internaționale este reflectată în diagrama 33.

Diagrama 33. Poziția investițională internațională în dinamică, la sfârșit de perioadă (mil. USD)

International investment position dynamics, at period-end (US\$ million)

Activele financiare externe au înregistrat la 31.12.2016 un stoc în valoare de 4,092.31 mil. USD, în creștere cu 131.97 mil. USD (cu 3.3 la sută). După o scădere în 2014 (cu 5.5 la sută) și în 2015 (cu 19.6 la sută), stocul activelor financiare este în creștere lentă.

Angajamentele financiare externe au înregistrat la 31.12.2016 un stoc în valoare de 7,642.88 mil. USD, în creștere cu 203.52 mil. USD (+2.7 la sută) comparativ cu finele anului 2015. Stocul pasivelor financiare în perioada 2014-2015 s-a diminuat cu 7.1 și 9.8 la sută, respectiv.

Stocul angajamentelor financiare la 31.12.2016 a depășit stocul activelor de 1.9 ori. Stocul pasivelor externe sub formă de alte investiții este cu 17.7 la sută mai mare decât cel al activelor de alte investiții (inclusiv activele de rezervă). Stocul pasivelor la investiții directe depășește de 12.2 ori stocul activelor de investiții directe, iar stocul investițiilor de portofoliu împreună cu derivatele financiare la pasive depășește de 10.5 ori stocul respectiv al activelor.

Structura activelor și pasivelor financiare, pe categorii funcționale

Ponderea cea mai mare în stocul **activelor financiare** externe a fost deținută de activele de rezervă (53.9 la sută), în creștere față de 31.12.2015 cu 9.5 puncte procentuale, urmate de alte investiții (39.8 la sută), a căror pondere a avut o evoluție inversă activelor de rezervă (în descreștere cu 9.7 puncte procentuale, ceea ce denotă fluxuri intersectoriale), investițiile directe peste hotare (6.1 la sută) și investițiile de portofoliu cu derivatele financiare (0.2 la sută) (diagrama 34).

În structura **pasivelor externe**, alte investiții continuă să dețină ponderea majoră (59.0 la sută), în creștere cu 0.9 p. p. comparativ cu finele anului precedent, urmate de investițiile

directe cu o pondere de 39.7 la sută, în descreștere cu 0.3 p.p., și investițiile de portofoliu cu derivatele financiare cu o pondere de 1.2 la sută.

Diagrama 34. Structura activelor și pasivelor externe, pe categorii funcționale, la 31.12.2016
External assets and liabilities structure, by functional categories, as of 31/12/2016

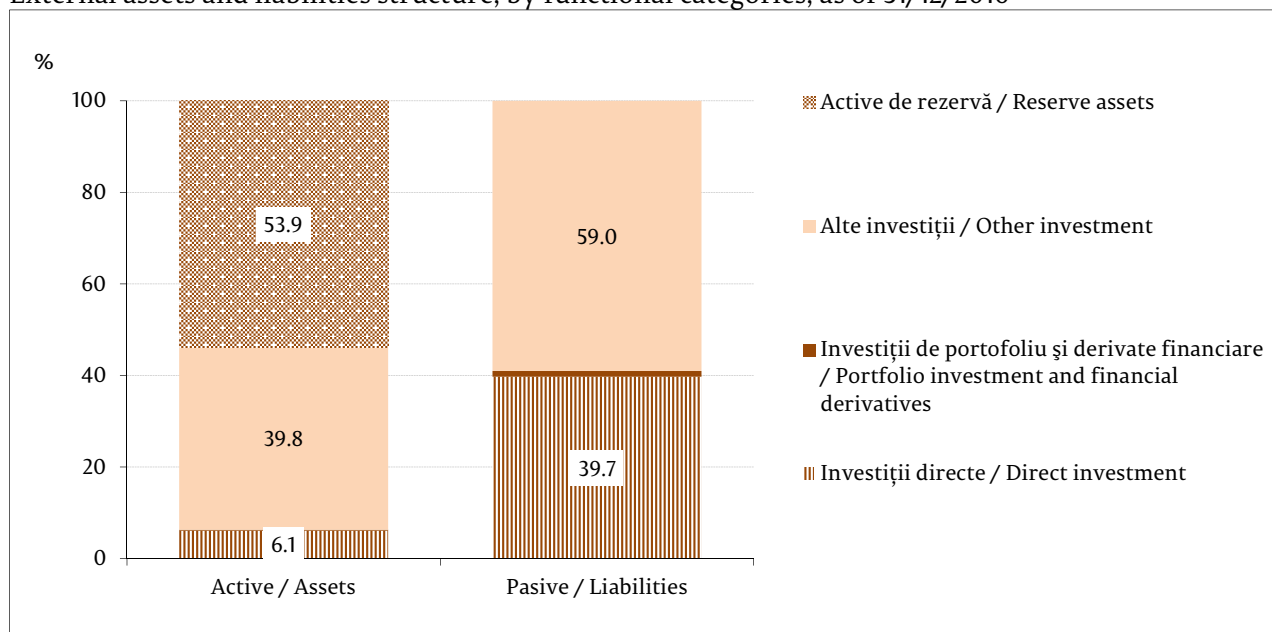
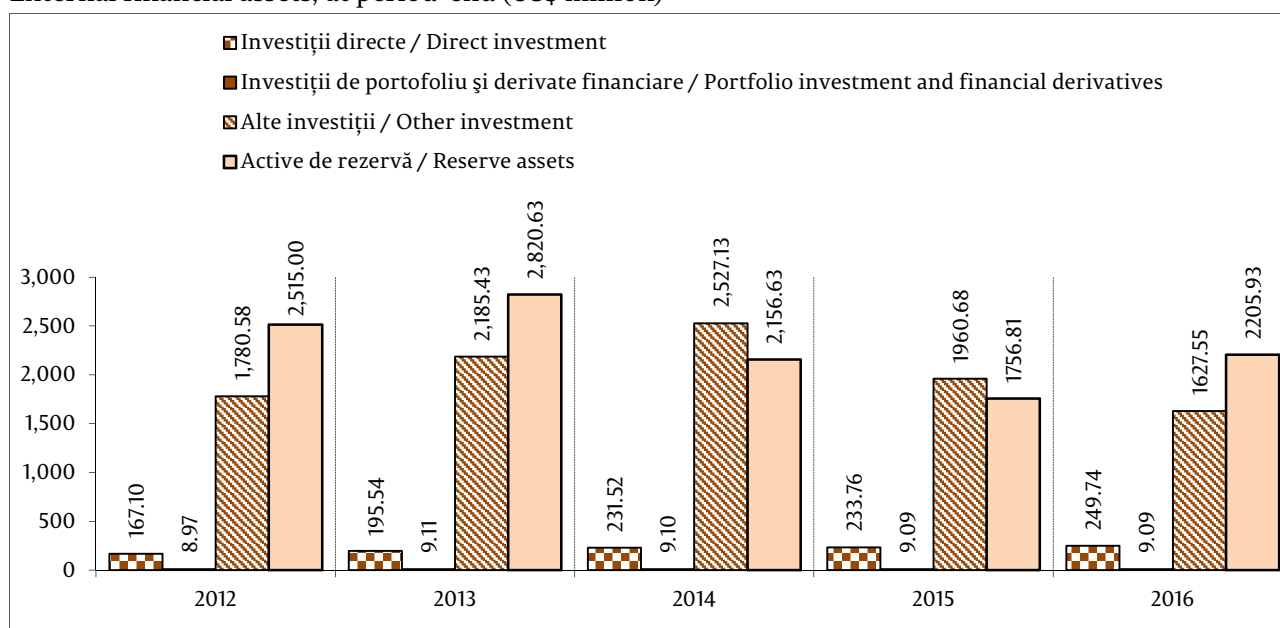

Diagrama 35. Activele financiare externe, la sfârșit de perioadă (mil. USD)
External financial assets, at period-end (US\$ million)

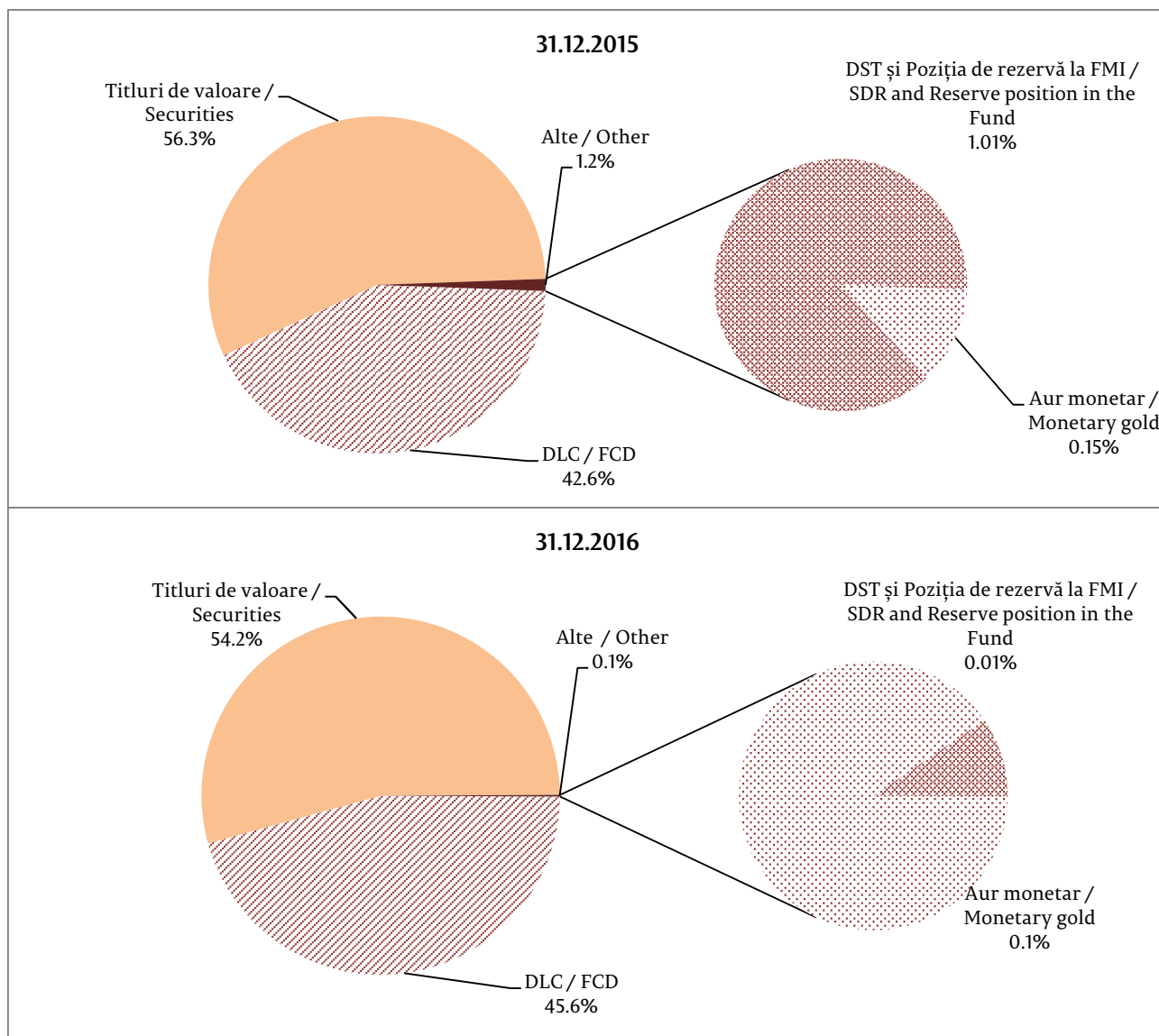
La situația din 31.12.2016, *activele oficiale de rezervă* au însumat 2,205.93 mil. USD, în creștere comparativ cu finele anului precedent cu 25.6 la sută. Stocul activelor oficiale de rezervă a fost influențat de fluxul net din balanța de plăți (531.14 mil. USD, calculat la rata de schimb zilnică), de fluctuația ratei de schimb a valutei originale față de dolarul SUA (-81.34 mil. USD), de modificările de preț ale titlurilor de valoare și ale aurului monetar (-0.66 mil. USD) și de alte schimbări (-0.02 mil. USD).

Cea mai mare parte a activelor de rezervă este sub formă de valori mobiliare, ponderea lor fiind însă în descreștere cu 2.0 puncte procentuale față de finele anului precedent. Numerarul

și depozitele reprezintă 45.6 la sută din rezerve, ponderea lor fiind în creștere cu 3.1 puncte procentuale comparativ cu sfârșitul anului precedent. Aurul monetar și drepturile speciale de tragere (DST) împreună cu poziția de rezervă la FMI, rămânând ne semnificative în total, s-au diminuat față de situația din 31.12.2015 de la 1.2 la 0.1 la sută în totalul activelor de rezervă, ca urmare a vânzării DST.

Diagrama 36. Structura activelor de rezervă

Reserve assets structure

Notă: DLC – devize liber convertibile; DST – drepturi speciale de tragere
 Note: FCD – foreign currency and deposits ; SDR – special drawing rights

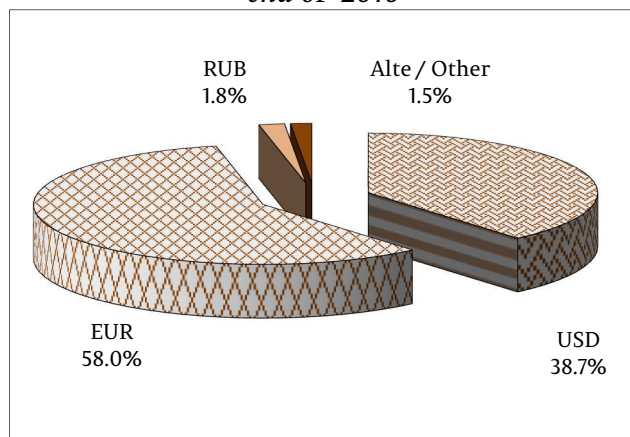
Stocul activelor sub formă de *investiții directe* peste hotare a însumat 249.74 mil. USD, în creștere cu 6.8 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2015.

Activele sub formă de *alte investiții* s-au micșorat față de finele anului 2015 cu 17.0 la sută și au constituit 1,627.55 mil. USD, din care o componentă de bază – stocul activelor sub formă de *numerar și depozite* ale băncilor licențiate (29.9 la sută) – la finele anului 2016, a scăzut cu 37.57 mil. USD și a fost, în mare parte, în euro, cu o pondere de 58.0 la sută (în creștere cu 3.7 p.p. comparativ cu sfârșitul anului 2015) și în dolari SUA, cu o pondere de 38.7 la sută (în descreștere cu 4.6 p.p. față de finele anului precedent) (diagrama 37).

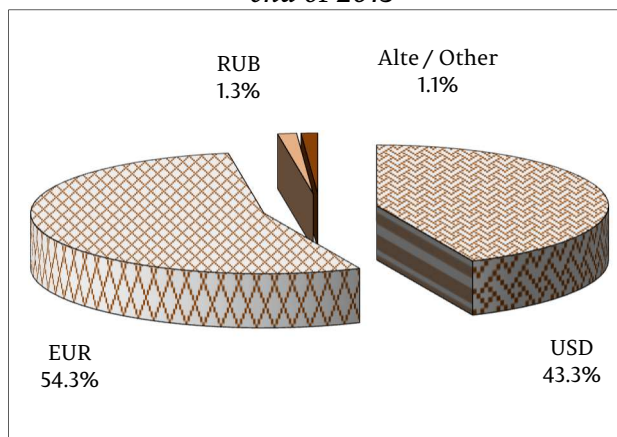
Diagrama 37. Structura valutară a activelor externe sub formă de numerar și depozite ale băncilor licențiate

Structure of external assets in the form of currency and deposits held by authorized banks, by currency

a. sfârșitul anului 2016
end of 2016

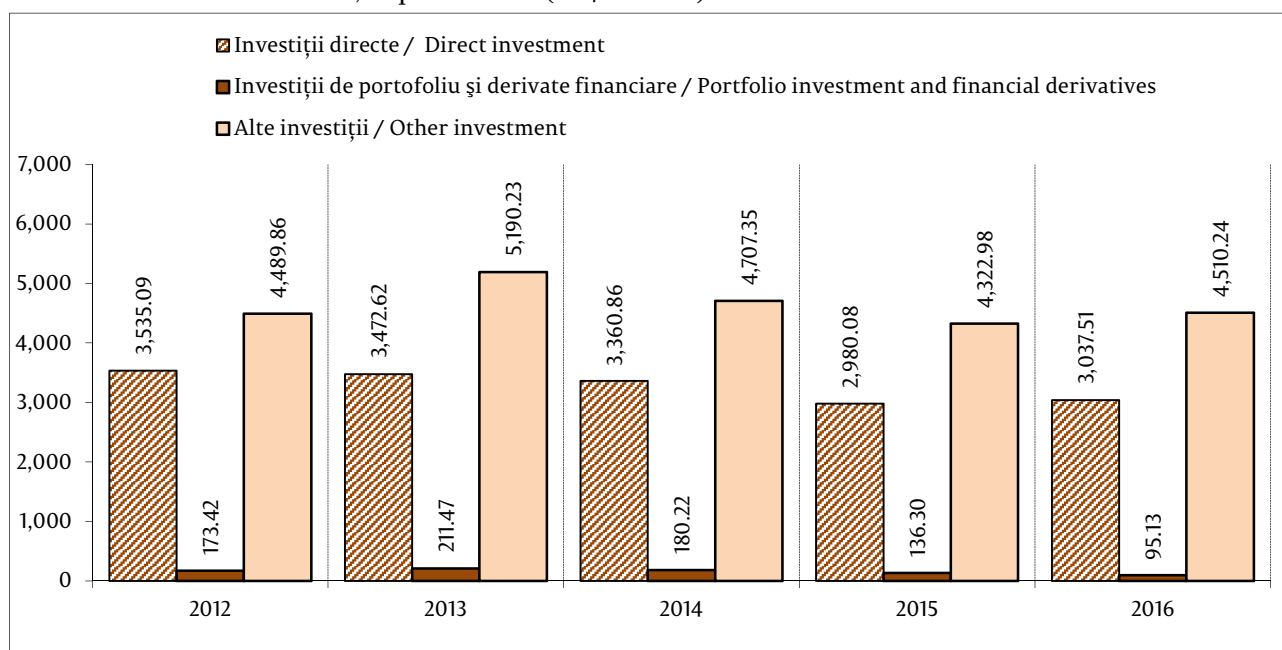
b. sfârșitul anului 2015
end of 2015

Componenta ce constituie aproape două treimi din **pasivele** financiare ale țării, *alte investiții*, a totalizat 4,510.24 mil. USD și a fost reprezentată în proporție de 69.6 la sută de împrumuturi, 20.7 la sută – credite comerciale și avansuri, 3.2 la sută – alte pasive, 3.0 la sută – numerar și depozite și 3.5 la sută – alocări de DST. A crescut cu 57.6 la sută, comparativ cu finele anului 2016, stocul de alte pasive, cu 7.6 la sută - stocul de credite comerciale și cu 2.5 la sută – de împrumuturi, în timp ce stocul de numerar și depozite s-a micșorat cu 1.1 la sută, iar cel de alocări de DST - cu 3.4 la sută.

Diagrama 38. Pasivele financiare externe, la sfârșit de perioadă (mil. USD)

External financial liabilities, at period-end (US\$ million)

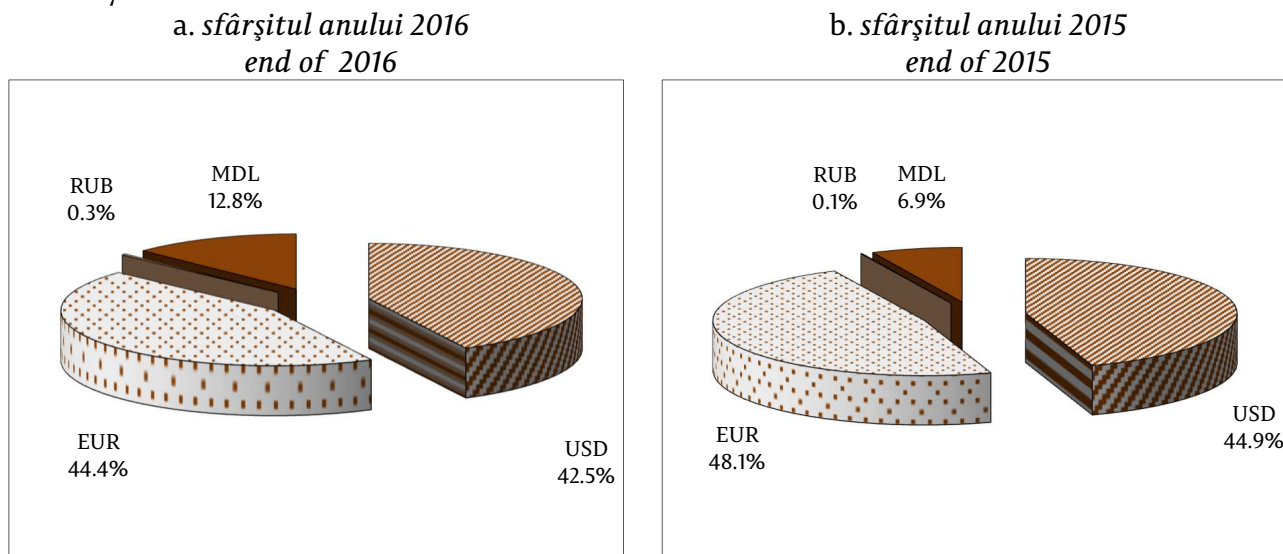
La finele anului 2016, stocul pasivelor sub formă de *numerar și depozite* ale băncilor licențiate a fost, preponderent, în euro, cu o pondere de 44.4 la sută, în scădere comparativ cu finele anului 2015 cu 3.7 p.p. Stocul în dolari SUA a scăzut până la 42.5 la sută față de 44.9 la sută la sfârșitul anului precedent (cu 2.4 p.p.). Stocul în ruble rusești a crescut de la 0.1 la sută până la

0.3 la sută, ponderea leului moldovenesc s-a majorat de la 6.9 la 12.8 cu 2.1 p.p.

Pe parcursul anului 2016, depozitele nerezidenților în băncile licențiate s-au micșorat cu 1.22 mil. USD ca urmare a oscilației ratelor de schimb (-2.29 mil. USD), în pofida fluxului pozitiv din balanța de plăți (1.07 mil. USD). Compoziția valutară a stocului angajamentelor bancare sub formă de valută și depozite este reflectată în diagrama 39 a. și b.

Diagrama 39. Structura valutară a pasivelor externe sub formă de numerar și depozite ale băncilor licențiate

Structure of external liabilities in the form of currency and deposits held by authorized banks, by currency

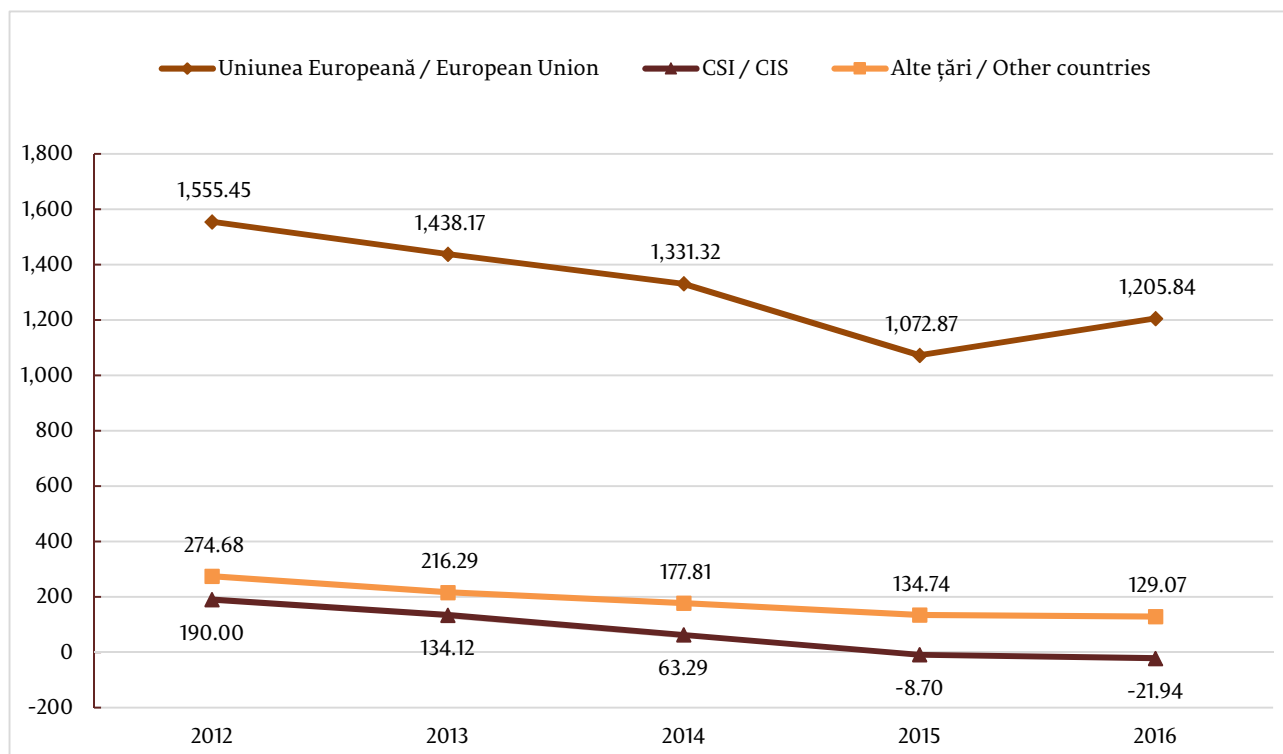
Stocul total de pasive sub formă de *investiții directe* acumulat la sfârșitul anului 2016 a fost evaluat la 3,037.51 mil. USD (în creștere cu 1.9 la sută sau cu 57.43 mil. USD), din care acțiunile și participațiile în fonduri de investiții dețin o pondere de 43.2 la sută, iar instrumentele de datorie – 56.8 la sută. Componenta instrumentelor de datorie este mixtă, 1,030.87 mil. USD reprezintă stocul împrumuturilor contractate de la investitorii străini direcți, 103.78 mil. USD sunt angajamente sub formă de credite comerciale față de investitorii străini direcți și 589.89 mil. USD este stocul altor datorii față de investitorii străini direcți.

În totalul angajamentelor externe, *investițiilor directe* sub formă de acțiuni și participații la capital le-a revenit o pondere de 17.2 la sută (în creștere cu 1.1 p.p. față de finele anului 2015).

Pe parcursul anului 2016 au fost înregistrate intrări nete de investiții directe în valoare de 90.95 mil. USD, aprecierea prețului acțiunilor a constituit 17.44 mil. USD, evoluția ratei de schimb a valutei originale față de dolarul SUA a generat o depreciere a valorii acțiunilor de -35.60 mil. USD, iar alte modificări de stoc au constituit -15.36 mil. USD.

Conform distribuției geografice a investițiilor directe sub formă de acțiuni și participații la capital acumulate, investitorilor din țările UE le-a revenit ponderea majoritară (1,205.84 mil. USD), în creștere cu 12.4 la sută față de finele anului 2015 (diagrama 40).

Diagrama 40. Stocul investițiilor directe*, capital propriu, pe zone geografice (mil. USD)
 Direct investments in domestic economy stock* – equity, by geographic region (US\$ million)

* stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

* stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Repartiția stocului de investiții directe sub formă de acțiuni și participații la capital acumulate în economia națională, în dinamică pe principalele țări, este reflectată în diagramele 41 și 42.

Diagrama 41. Stocul investițiilor directe*, capital propriu acumulat, pe principalele țări (mil. USD) – Sector bancar

Direct investments in domestic economy stock* - equity, by main countries (US\$ million) – Banks

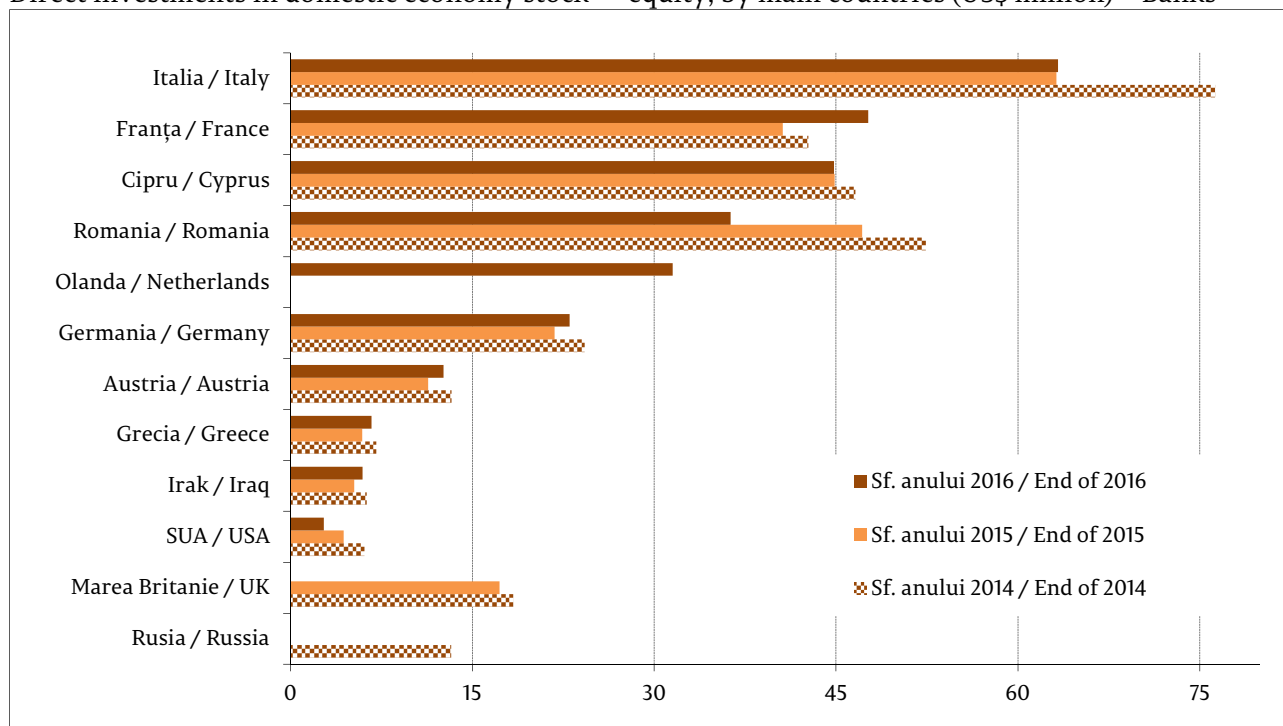
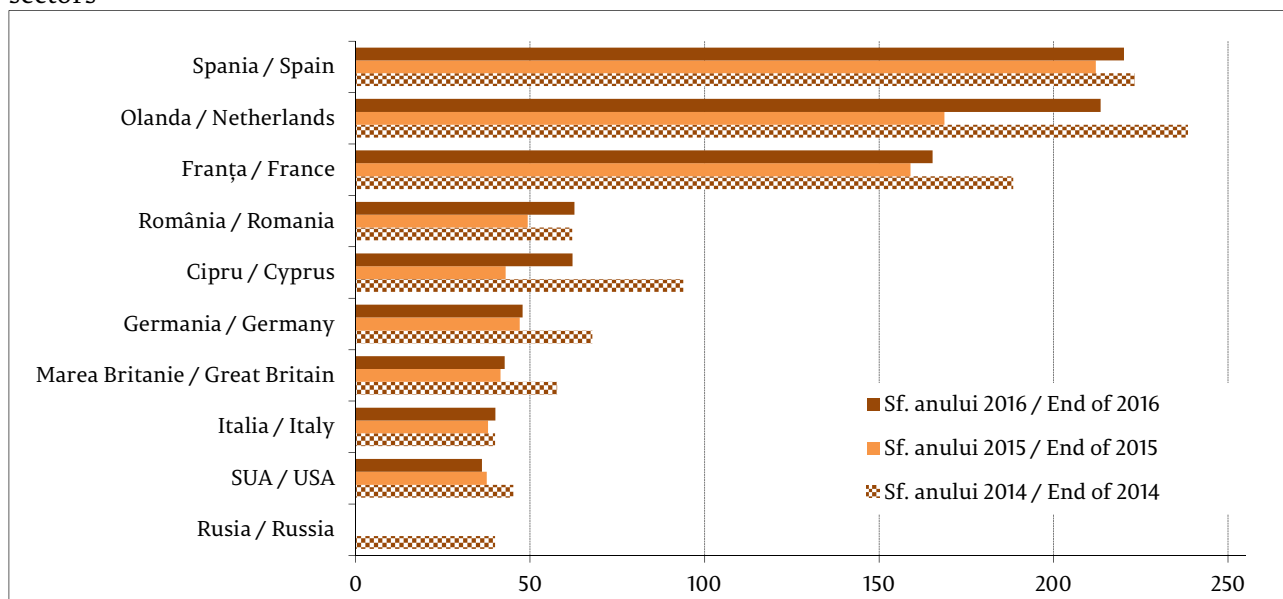

Diagrama 42. Stocul investițiilor directe*, capital propriu acumulat, pe principalele țări (mil. USD) – Alte sectoare

Direct investments in domestic economy stock* - equity, by main countries (US\$ million) – Other sectors

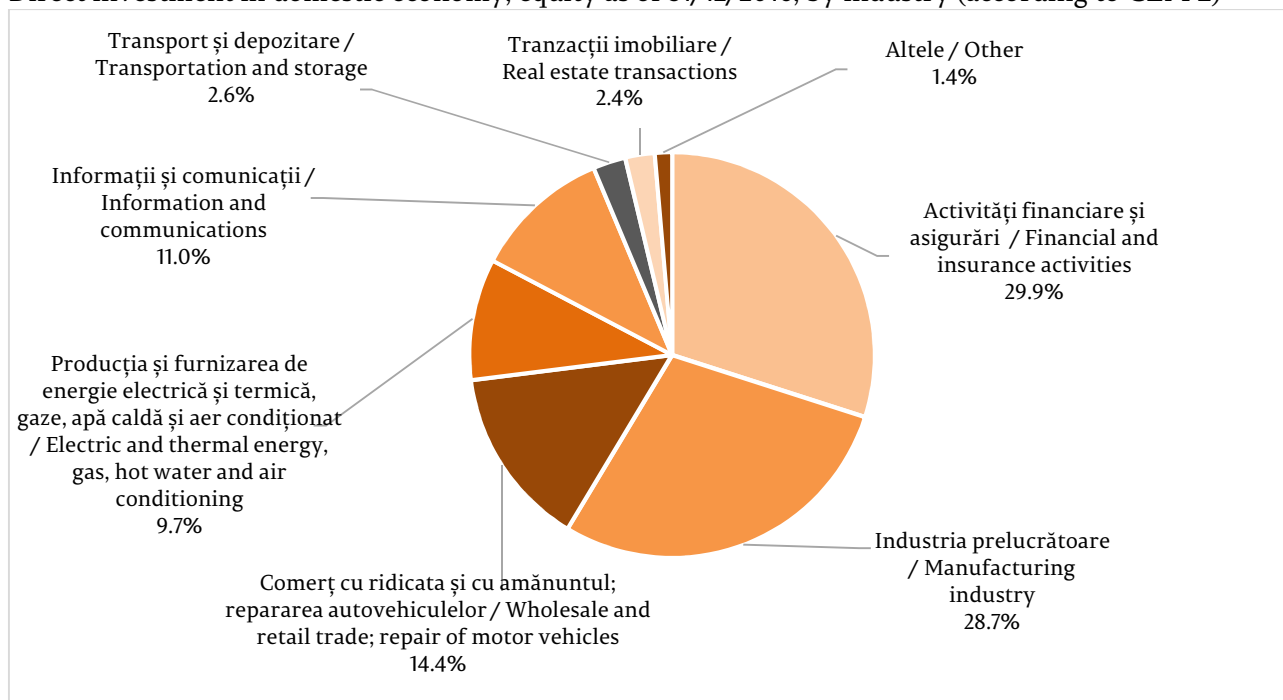
* stocuri calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

* stocks calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Principalele activități economice care au beneficiat de investiții străine sunt: activitățile financiare și de asigurări (29.9 la sută) și industria prelucrătoare (28.7 la sută) din stocul de investiții străine directe sub formă de capital propriu. Alte activități care au atras investitori străini au fost comerțul, industria energetică, informații și comunicații, transport și depozitare, tranzacțiile imobiliare (diagrama 43).

Diagrama 43. Investițiile directe, capital propriu acumulat la 31.12.2016, pe activități economice (conform CAEM 2)

Direct investment in domestic economy, equity as of 31/12/2016, by industry (according to CEM 2)

Sursa: Elaborat de BNM în baza rapoartelor colectate de BNS

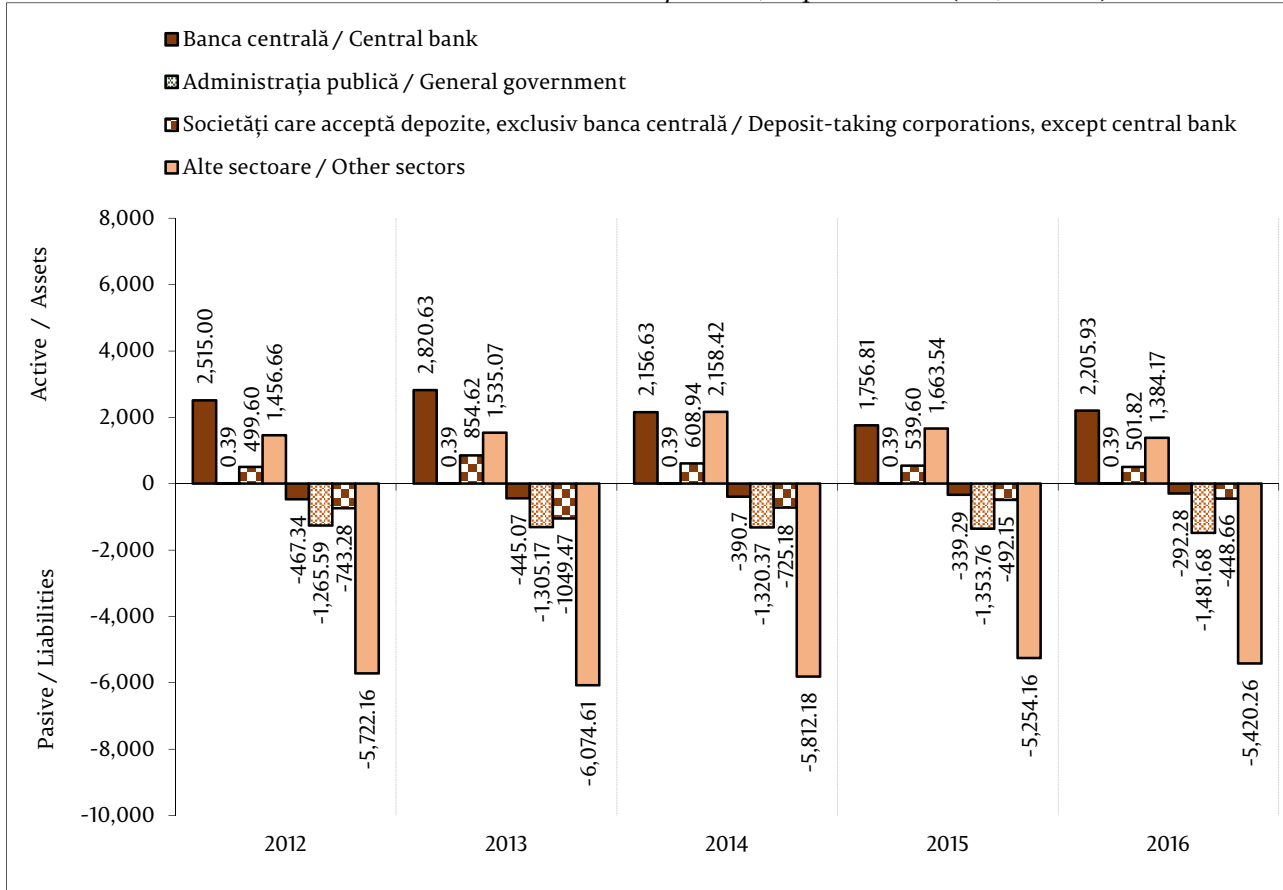
Source: NBM calculations based on reports collected by the NBS

Structura activelor și pasivelor financiare, pe sectoare instituționale

Structura pe sectoare instituționale a activelor și pasivelor externe ale țării la situația din 31.12.2016 nu s-a schimbat esențial față de anul precedent (diagrama 44).

Diagrama 44. Structura sectorială a activelor și pasivelor financiare, la sfârșit de perioadă (mil. USD)

Structure of external financial assets and liabilities by sector, at period-end (US\$ million)

Ponderea principală în totalul activelor externe este deținută constant de sectorul băncii centrale (53.9 la sută), urmat de alte sectoare (33.8 la sută) și de sectorul societăți care acceptă depozite (12.3 la sută). Activele financiare ale altor sectoare s-au micșorat cu 16.8 la sută comparativ cu finele anului 2015. Stocul activelor financiare ale băncii centrale a înregistrat o creștere de 25.6 la sută, iar stocul sectorului societăți care acceptă depozite au scăzut cu 7.0 la sută.

În pasivele externe, altor sectoare le revine permanent ponderea majoră, la 31.12.2016 fiind de 70.9 la sută. Sectorul administrația publică și sectorul societăți care acceptă depozite dețin 19.4 și 5.9 la sută, respectiv, iar banca centrală – 3.8 la sută. Comparativ cu finele anului 2015, angajamentele externe ale sectorului administrația publică au crescut cu 9.4 la sută și ale altor sectoare – cu 3.2 la sută, iar angajamentele băncii centrale au scăzut cu 13.9 la sută și ale sectorului societăți care acceptă depozite – cu 8.8 la sută.

Structura activelor și pasivelor financiare, pe scadențe

Diagrama 45. Structura activelor și pasivelor financiare, pe scadențe, la sfârșit de perioadă (mil. USD)

Structure of external financial assets and liabilities by maturity, at period-end (US\$ million)

În ceea ce privește structura pe *scadențe* (diagrama 45), în totalul creanțelor predomină cele pe termen scurt cu 61.7 la sută, alcătuite, în mare parte, din active de rezervă (numerar și depozite, aur monetar, titluri de valoare pe termen scurt și DST) – 40.0 la sută și alte investiții (59.1 la sută). Creanțele pe termen lung, cu o pondere de 38.3 la sută în total, sunt în creștere cu 16.8 la sută față de finele anului 2015. Activele oficiale de rezervă (titluri de valoare pe termen lung și poziția de rezervă la FMI) cu un stoc de 1,196.07 mil.UD dețin 76.4 la sută din totalul activelor pe termen lung, urmate de investițiile directe peste hotare (14.8 la sută), alte investiții (8.5 la sută) și de investițiile de portofoliu (0.3 la sută).

În structura angajamentelor financiare externe, ponderea principală le revine celor pe termen lung (81.9 la sută), cele pe termen scurt deținând o pondere de 18.1 la sută. Stocurile angajamentelor pe termen scurt au crescut cu 11.0 la sută, iar cele pe termen lung – cu 1.1 la sută.

Angajamentele, atât cele pe termen lung, cât și cele pe termen scurt, sunt reprezentate, în principal, de alte investiții (51.7 și 92.1 la sută, respectiv) și de investițiile directe (46.9 și 7.5 la sută, respectiv).

VII. ANCHETA COORDONATĂ A INVESTIȚIILOR DIRECTE LA 31.12.2016

Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe (Coordinated Direct Investment Survey - CDIS¹⁰) este un proiect de colectare a datelor statistice la nivel global, lansat în anul 2009 de către Fondul Monetar Internațional. Sondajul CDIS a fost realizat pentru prima dată în Republica Moldova în anul 2010 și a inclus 2,945 de întreprinderi cu capital străin direct (aproape toate întreprinderile active). În prezent, anual la sondaj participă circa 4,500 de întreprinderi, inclusiv bănci licențiate, alte societăți financiare și societăți nefinanciare.

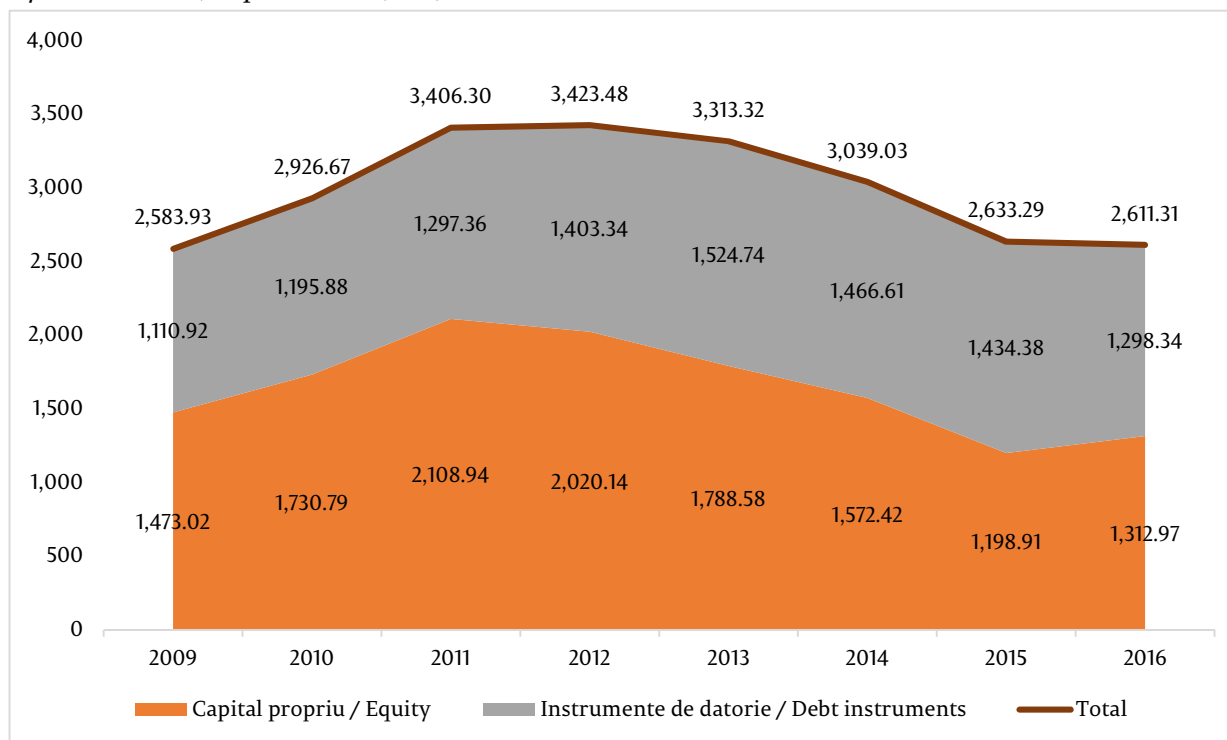
Pentru investițiile sub formă de acțiuni și participații la capital se utilizează principiul “valorii de bilanț”, iar pentru cele sub formă de instrumente de datorie (împrumuturi, credite comerciale, depozite și alte angajamente) – valoarea nominală. Datele publicate sunt anuale și reflectă situația de la sfârșitul anului calendaristic. Distribuția geografică a ISD este reflectată conform țării investitorului nemijlocit.

Spre deosebire de statistica investițiilor directe din Poziția investițională internațională, ce se prezintă conform principiului active/pasive, statistica CDIS este prezentată conform principiului direcțional (în economia națională/peste hotare), ceea ce constituie principalul motiv al diferențelor.

Conform datelor CDIS, stocul total al investițiilor directe în economia națională la sfârșitul anului 2016 a rămas practic la nivelul anului 2015 și a constituit 2,611.31 mil. USD. Din această sumă, capitalului propriu i-au revenit circa o jumătate – 1,312.97 mil. USD (+9.5 la sută față de sfârșitul anului 2015), iar instrumentelor de datorie – 1,298.34 mil. USD (-9.5 la sută).

Diagrama 46. Evoluția stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe instrumente, la sfârșitul perioadei, mil. USD

Stock of direct investment in domestic economy, in dynamics (according to the directional principle), by instruments, at period-end, US\$ million

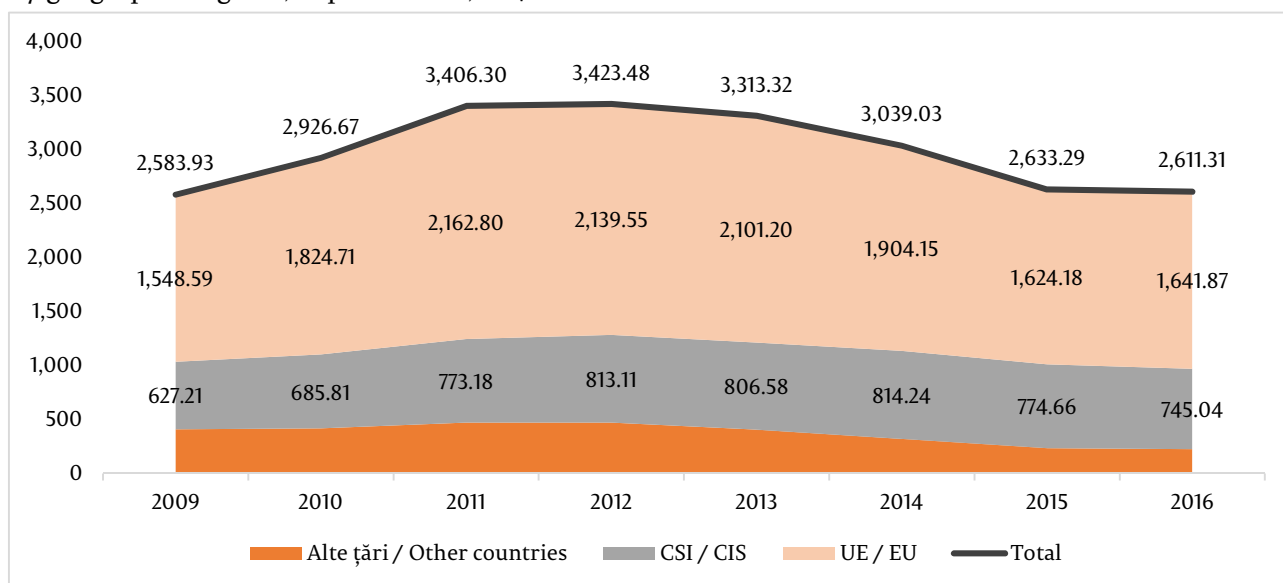

¹⁰ Mai multe detalii privind modul de producere a statisticii CDIS se găsesc aici: <http://bnm.md/ro/content/cdis-metadata>

Din punctul de vedere al distribuției pe zone geografice a stocului de investiții directe în economia națională (inclusiv capitalul propriu și instrumentele de datorie), investitorilor din UE le-au revenit 1,641.87 mil. USD (62.9 la sută din total), în creștere cu 1.1 la sută față de anul 2015. Investitorilor din CSI le-au revenit 745.04 mil. USD (28.5 la sută din total), în scădere cu 3.8 la sută, iar celor din alte țări – 224.41 mil. USD (8.6 la sută din total), în scădere cu 4.3 la sută față de anul 2015.

Diagrama 47. Evoluția stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe zone geografice, la sfârșitul perioadei, mil. USD

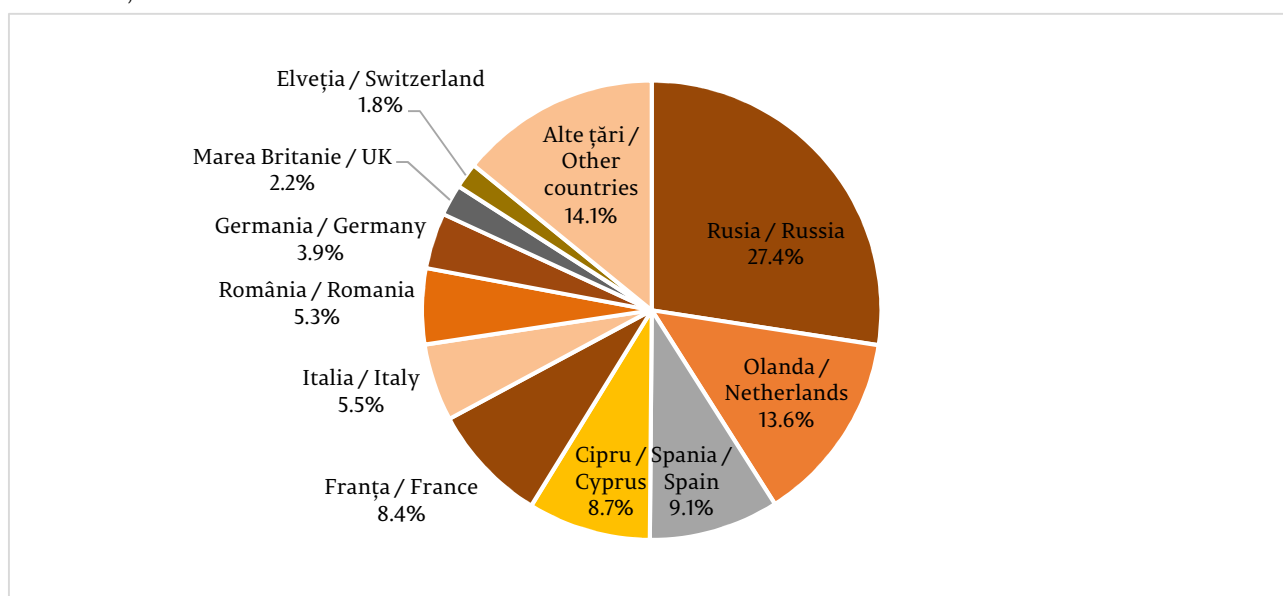
Stock of direct investment in domestic economy, in dynamics (according to the directional principle), by geographic regions, at period-end, US\$ million

Din perspectiva distribuției stocului de investiții directe în economia națională pe țări (țara investitorului nemijlocit), cea mai mare pondere – 27.4 la sută din stocul total – îi revine Federației Ruse, urmată de Olanda cu 13.6 la sută, Spania cu 9.1 la sută și Cipru cu 8.7 la sută.

Diagrama 48. Structura stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), pe țări, la sfârșitul anului 2016

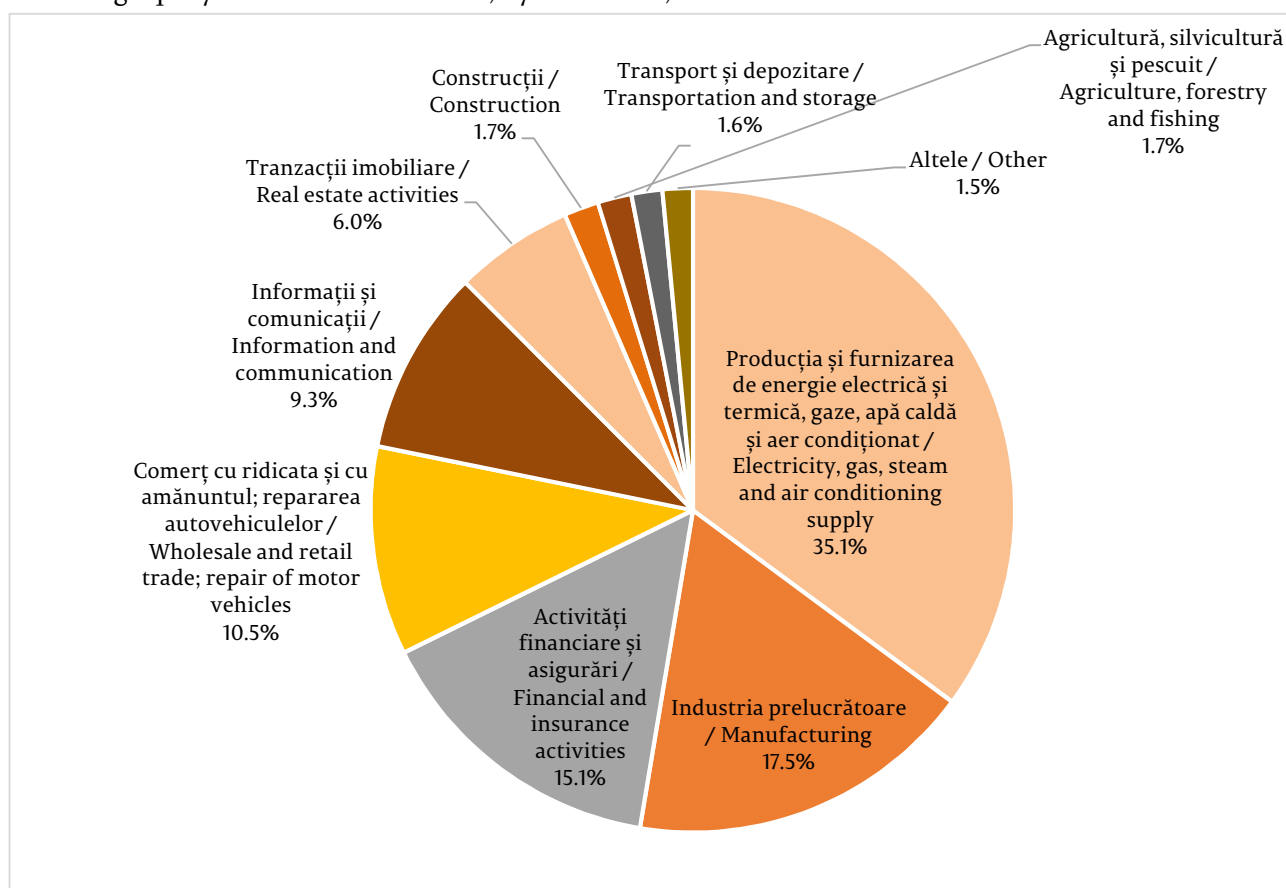
Structure of direct investment stock in domestic economy (according to the directional principle), by countries, at the end of 2016

Conform distribuției stocului de investiții directe în economia națională după principalele categorii ale activităților economice (CAEM2), la sfârșitul anului 2016 cea mai mare pondere din stocul total i-a revenit producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 35.1 la sută, urmată de industria prelucrătoare cu 17.5 la sută și de activitățile financiare și asigurări cu 15.1 la sută.

Diagrama 49. Structura stocului investițiilor directe în economia națională (după principiul direcțional), inclusiv capitalul propriu și instrumentele de datorie, pe activități economice, la sfârșitul anului 2016

Structure of direct investment stock in domestic economy (according to the directional principle), including equity and debt instruments, by industries, at the end of 2016

VIII. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2016

8.1. Evoluția și structura datoriei externe

Datoria externă brută a Republicii Moldova la 31.12.2016 a constituit 6,235.23 mil. USD, majorându-se cu 2.1 la sută sau cu 131.02 mil. USD față de 31.12.2015 (tabelul 25).

Tabelul 25. Datoria externă brută (MBP6), la sfârșitul perioadei (mil. USD)

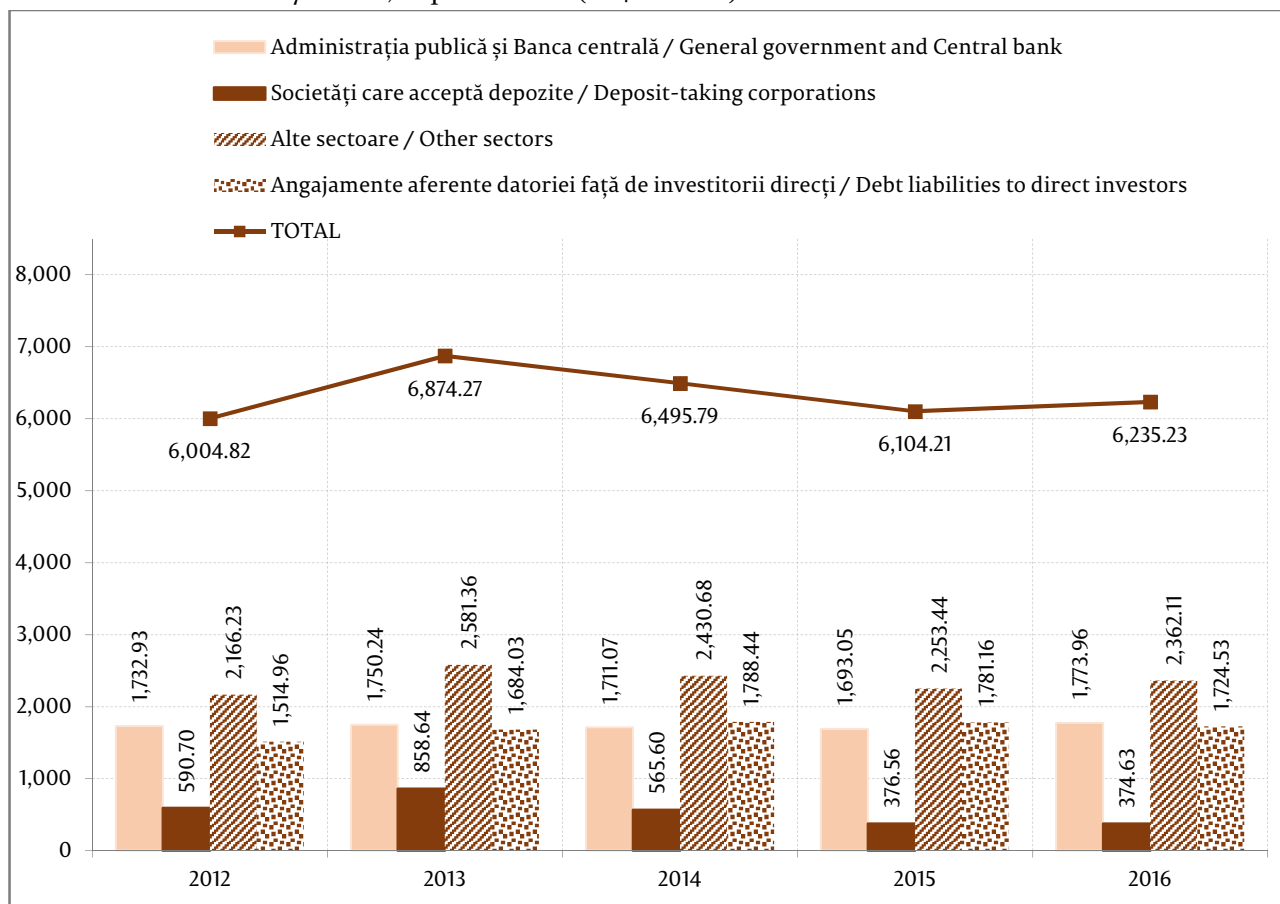
Gross external debt (BPM6), at period-end (US\$ million)

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Administrația publică / General government	1265.59	1305.17	1320.37	1353.76	1481.68
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>				0.07	0.46
Investiții de portofoliu / Portfolio investment				0.07	0.46
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1265.59	1305.17	1320.37	1353.69	1481.22
Împrumuturi / Loans	1084.14	1123.89	1149.88	1190.44	1323.47
Alocări de DST / SDR allocations	181.45	181.28	170.49	163.25	157.75
Banca centrală / Central bank	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Împrumuturi / Loans	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală Deposit-taking corporations, except central bank	590.70	858.64	565.60	376.56	374.63
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	202.79	431.15	266.66	172.63	228.10
Împrumuturi / Loans	52.38	55.10	28.38	28.53	28.57
Numerar și depozite / Currency and deposits	144.74	366.57	230.17	136.46	135.24
Alte / Other	5.67	9.48	8.11	7.64	64.29
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	387.91	427.49	298.94	203.93	146.53
Împrumuturi / Loans	387.91	427.49	298.94	203.93	146.53
Alte sectoare / Other sectors	2166.23	2581.36	2430.68	2253.44	2362.11
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	1044.50	1341.58	1148.27	970.45	1044.52
Împrumuturi / Loans	55.21	77.52	38.74	44.06	58.21
Numerar și depozite / Currency and deposits	0.06	4.76	3.40	0.84	0.60
Credite comerciale și avansuri / Trade credit and advances	893.49	1167.56	1018.39	841.81	905.97
Alte, din care: / Other, of which:	95.74	91.74	87.74	83.74	79.74
datoria pentru resurse energetice / debt for energy resources	94.12	90.12	86.12	82.12	78.12
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1121.73	1239.78	1282.41	1282.99	1317.59
Împrumuturi / Loans	1094.10	1203.67	1250.91	1256.95	1289.58
Credite comerciale și avansuri / Trade credit and advances	27.63	36.11	31.50	26.04	28.01
Investiții directe: creditarea intragrup Direct investment: intercompany lending	1514.96	1684.03	1788.44	1781.16	1724.53
Angajamente aferente datoriei față de investitorii direcți Debt liabilities of foreign investment enterprises to direct investors	1514.96	1684.03	1788.44	1781.16	1724.53
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	110.60	138.77	126.87	106.44	115.51
Împrumuturi / Loans	8.25	5.03	10.22	10.01	11.73
Credite comerciale și avansuri / Trade credit and advances	102.35	133.74	116.65	96.43	103.78
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1404.36	1545.26	1661.57	1674.72	1609.02
Împrumuturi / Loans	992.81	1097.72	1093.98	1065.84	1019.13
Alte / Other	411.55	447.54	567.59	608.88	589.89
TOTAL	6004.82	6874.27	6495.79	6104.21	6235.23

* date revizuite / * revised data

Pe sectoare instituționale, la 31.12.2016, datoria externă este repartizată după cum urmează: alte sectoare – 37.9 la sută, administrația publică – 23.8 la sută, societăți care acceptă depozite – 6.0 la sută, banca centrală – 4.7 la sută (diagrama 50). Datoriile în cadrul investițiilor directe (creditarea intragrup) nu se repartizează sectorial, lor revenindu-le o pondere de 27.7 la sută.

Diagrama 50. Datoria externă brută¹¹, prezentare sectorială, la sfârșitul perioadei (mil. USD)
Gross external debt¹² by sector, at period-end (US\$ million)

La sfârșitul anului 2016, *datoria externă publică și public garantată* (28.5 la sută din total) a însumat 1,779.36 mil. USD (a crescut cu 4.5 la sută față de finele anului 2015), iar cea *privată negarantată* – 4,455.87 mil. USD (a crescut cu 1.2 la sută comparativ cu 31.12.2015, reprezentând 71.5 la sută din total) (tabelul 26).

¹¹ Stocul total al datoriei externe brute calculate conform standardului MBP6 (SDE 2013) este același ca și în MBP5, dar cu schimbări în structură. Arieratele la deservirea împrumuturilor externe nu sunt reflectate ca o componentă separată, ci împreună cu împrumuturile la care se referă. Celelalte arierate sunt divizate pe scadențe, în special datoria pentru importul de gaze naturale este inclusă în datoria pe termen lung la creditarea intragrup în cadrul investițiilor directe.

¹² The total stock of gross external debt calculated according to BPM6 standard (EDS 2013) is the same as according to BPM5, but with changes in structure. The arrears on external debt service are not reflected as a separate component, but together with the loans to which they refer. Other arrears are divided by maturity, particularly the debt for the import of natural gas is included in the long-term debt within intercompany lending under direct investment.

Tabelul 26. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

External public and publicly guaranteed debt and non-guaranteed private debt at period-end (US\$ mil.)

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Datoria publică și public garantată / Public and publicly guaranteed debt	1762.57	1774.92	1731.05	1702.11	1779.36
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>				0.07	0.46
Investiții de portofoliu / Portfolio investment				0.07	0.46
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1762.57	1774.92	1731.05	1702.04	1778.90
Împrumuturi / Loans	1581.12	1593.64	1560.56	1538.79	1621.15
din care datoria corporațiilor publice și UAT** of which: debt of public corporations and ATU	46.47	38.09	34.23	25.73	21.95
Alocări de DST / SDR allocations	181.45	181.28	170.49	163.25	157.75
Datoria privată negarantată / Non-guaranteed private debt	4242.25	5099.35	4764.74	4402.10	4455.87
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	1247.29	1772.73	1414.93	1143.08	1272.62
Împrumuturi / Loans	107.59	132.62	67.12	72.59	86.78
Numerar și depozite / Currency and deposits	144.80	371.33	233.57	137.30	135.84
Credite comerciale și avansuri / Trade credit and advances	893.49	1167.56	1018.39	841.81	905.97
Alte / Other	101.41	101.22	95.85	91.38	144.03
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1480.00	1642.59	1561.37	1477.86	1458.72
Împrumuturi / Loans	1452.37	1606.48	1529.87	1451.82	1430.71
Credite comerciale și avansuri / Trade credit and advances	27.63	36.11	31.50	26.04	28.01
Investiții directe: creditarea intragrup Direct investment: intercompany lending	1514.96	1684.03	1788.44	1781.16	1724.53
Angajamente aferente datoriei față de investitorii direcți Debt liabilities of foreign investment enterprises to direct investors	1514.96	1684.03	1788.44	1781.16	1724.53
<i>Pe termen scurt / Short-term</i>	110.60	138.77	126.87	106.44	115.51
Împrumuturi / Loans	8.25	5.03	10.22	10.01	11.73
Credite comerciale și avansuri / Trade credit and advances	102.35	133.74	116.65	96.43	103.78
<i>Pe termen lung / Long-term</i>	1404.36	1545.26	1661.57	1674.72	1609.02
Împrumuturi / Loans	992.81	1097.72	1093.98	1065.84	1019.13
Angajamente aferente datoriei (resurse energetice) Debt liabilities (energy resources)	411.55	447.54	567.59	608.88	589.89
TOTAL	6004.82	6874.27	6495.79	6104.21	6235.23

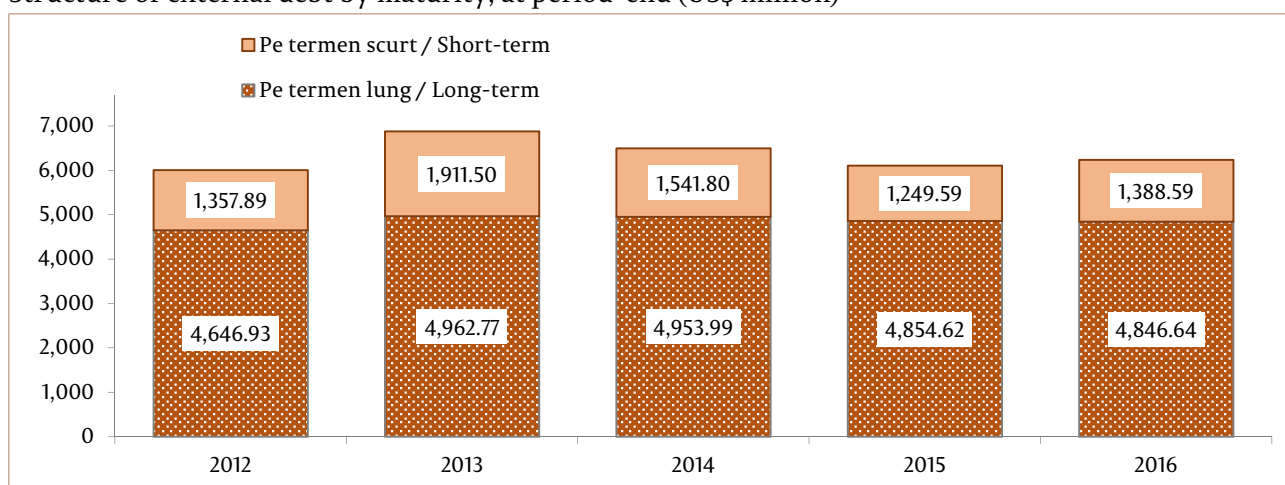
* date revizuite / * revised data

** UAT - unități administrativ-teritoriale / ATU - administrative-territorial units

Evoluția structurii datoriei externe pe scadențe este prezentată în diagrama 51.

Diagrama 51. Structura datoriei externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

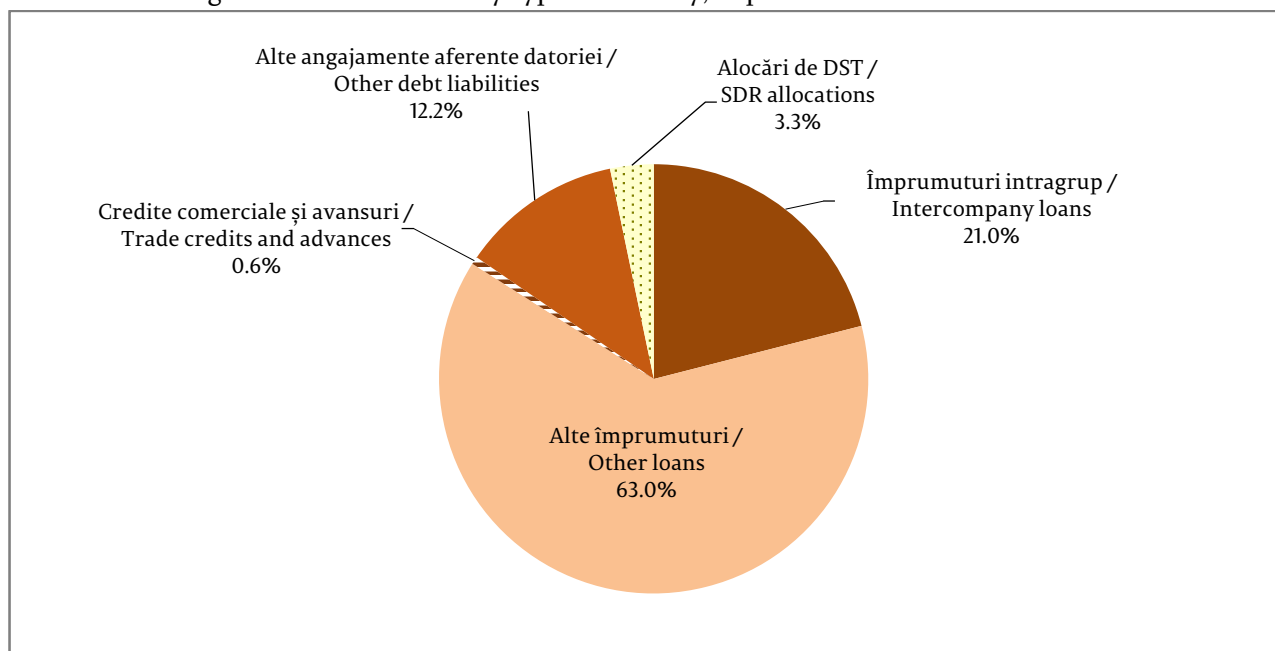
Structure of external debt by maturity, at period-end (US\$ million)

La 31 decembrie 2016, angajamentele *pe termen lung* au însumat 4,846.64 mil. USD (cu 0.2 la sută mai puțin față de 31.12.2015) constând din: împrumuturi de la investitorii direcți în proporție de 21.0 la sută, alte împrumuturi pe termen lung – 63.0 la sută, alte angajamente aferente datoriei – 12.2 la sută, alocări de DST – 3.3 la sută și credite comerciale și avansuri – 0.6 la sută (diagrama 52).

Diagrama 52. Structura datoriei externe pe termen lung, pe tipuri de angajamente, la sfârșitul perioadei

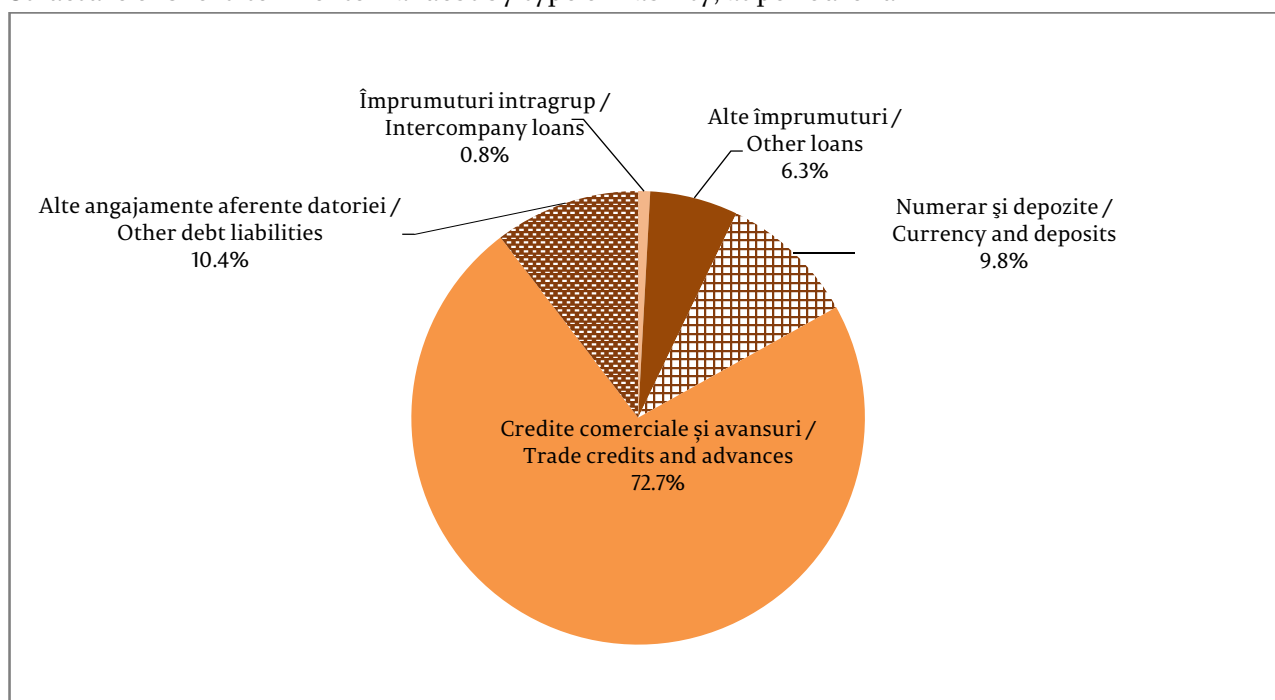
Structure of long-term external debt by type of liability, at period-end

Datoria externă pe termen scurt s-a cifrat la 1,388.59 mil. USD (cu 11.1 la sută mai mult față de 31.12.2015) și a cuprins: credite comerciale și avansuri (constituite în majoritate din avansuri primite și facturi neachitate la termen) – 72.7 la sută, conturi și depozite bancare (la termen și la vedere) ale nerezidenților în băncile licențiate din Republica Moldova – 9.8 la sută, alte angajamente aferente datoriei – 10.4 la sută, alte împrumuturi pe termen scurt – 6.3 la sută, precum și împrumuturi intragrup – 0.8 la sută (diagrama 53).

Diagrama 53. Structura datoriei externe pe termen scurt, pe tipuri de angajamente, la sfârșitul perioadei

Structure of short-term external debt by type of liability, at period-end

Datoria externă sub formă de *împrumuturi și alocări de DST* a constituit 4,327.71 mil. USD (69.4 la sută din datoria externă brută), din care 41.1 la sută revin sectorului public (datoria BNM, datoria de stat directă și datoria privată asumată de stat în urma executării garanțiilor, datoria corporațiilor publice și UAT), iar 58.9 la sută le revin împrumuturilor contractate de agenții economici din sectorul privat, inclusiv în cadrul creditării intragrup (tabelul 27). Față de situația de la sfârșitul anului 2015, stocul împrumuturilor și alocărilor de DST a înregistrat o creștere de 0.6 la sută.

Tabelul 27. Împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, prezentare sectorială, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Loans, SDR allocations and debt securities by sector, at period-end (US\$ million)

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Banca centrală / Central bank	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Împrumuturi (de la FMI) / Loans (from the IMF)	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Datoria de stat directă / Direct governmental debt	1239.92	1286.62	1305.02	1337.09	1465.13
Împrumuturi / Loans	1058.47	1105.34	1134.53	1173.77	1306.92
Investiții de portofoliu / Portfolio investment				0.07	0.46
Alocări de DST / SDR allocations	181.45	181.28	170.49	163.25	157.75
Datoria garantată asumată de stat / Publicly guaranteed assumed debt	5.65	3.55	1.10		
Alte sectoare / Other sectors	5.65	3.55	1.10		
Datoria UAT** / Debt of ATU	20.02	15.00	14.25	16.67	16.55
Datoria corporațiilor publice / Debt of public corporations	26.45	23.09	19.98	9.06	5.40
Alte sectoare / Other sectors	26.45	23.09	19.98	9.06	5.40
Datoria privată garantată de stat	3.19	1.60			
Private debt guaranteed by the government	3.19	1.60			
Alte sectoare / Other sectors	3.19	1.60			
Datoria privată negarantată de stat	2561.02	2841.84	2701.19	2600.26	2548.35
Non-guaranteed private debt	2561.02	2841.84	2701.19	2600.26	2548.35
Bănci / Banks	440.29	482.59	327.32	232.46	175.10
Alte sectoare (inclusiv de la investitorii direcți) Other sectors (including intercompany lending)	2120.73	2359.25	2373.87	2367.80	2373.25
TOTAL	4323.59	4616.77	4432.24	4302.37	4327.71

* date revizuite / * revised data

** UAT - unități administrativ-teritoriale / ATU - administrative-territorial units

Pe parcursul anului 2016, Republica Moldova a beneficiat în continuare de sprijinul organizațiilor internaționale, Guvernul și unitățile administrativ-teritoriale valorificând 233.58 mil. USD pentru proiecte finanțate din surse externe (tabelul 28).

**Tabelul 28. Împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente – detalii suplimentare
(mil. USD)**

Loans, SDR allocations and debt securities – additional details (US\$ million)

	Stoc la / Stock as of 31.12.2015	Intrări / Inflow	Plăți reale de principal / Actual principal payments	Fluctuația ratei de schimb / Exchange rate changes	Alte modificări / Other changes	Stoc la / Stock as of 31.12.2016
Datoria BNM / Debt of NBM	339.29	11.74	-48.65	-10.10		292.28
credite multilaterale multilateral loans	339.29	11.74	-48.65	-10.10		292.28
Datoria de stat directă Direct governmental debt	1337.09	230.80	-55.37	-47.39		1465.13
credite multilaterale și alocările de DST multilateral loans and SDR allocations	1144.80	157.72	-46.13	-42.08		1214.31
credite bilaterale bilateral loans	192.22	72.63	-9.18	-5.31		250.36
titluri de angajamente pe termen scurt short-term debt securities	0.07	0.45	-0.06			0.46
Datoria UAT / Debt of ATU	16.67	2.78	-2.34	-0.55		16.55
credite multilaterale multilateral loans	16.35	2.78	-2.27	-0.54		16.32
de la alți creditori from other creditors	0.32		-0.07	-0.02		0.23
Datoria corporațiilor publice Debt of public corporations	9.06		-3.45	-0.21		5.40
credite multilaterale multilateral loans	6.11		-0.98	-0.21		4.92
de la alți creditori from other creditors	2.95		-2.47			0.48
Datoria privată negarantată de stat Non-guaranteed private debt	2600.26	233.49	-283.24	-21.22	19.06	2548.35
credite multilaterale multilateral loans	204.63	15.39	-61.44	-2.38		156.20
de la alți creditori from other creditors	2395.63	218.10	-221.80	-18.84	19.06	2392.15
TOTAL	4302.37	478.81	-393.05	-79.48	19.06	4327.71

Distribuția angajamentelor externe pe principalii creditori este prezentată în tabelul 29.

La 31.12.2016, datoria de stat directă față de *creditorii multilaterali* a constituit 1,214.31 mil. USD, în creștere cu 6.1 la sută față de 31.12.2015. Ponderea majoră în stocul datoriei de stat față de creditorii multilaterali au deținut-o: AID – 46.5 la sută, FMI – 23.0 la sută, BEI – 12.9 la sută, BIRD – 5.6 la sută, FIDA – 5.0 la sută, BERD – 4.7 la sută, BDCE – 2.3 la sută.

Angajamentele față de *creditorii bilaterali* au constituit 250.36 mil. USD, în creștere față de 31.12.2015 cu 30.2 la sută. În structura datoriei față de creditorii bilaterali de menționat ponderea de 26.1 la sută a României, 22.7 la sută – a Japoniei, 20.1 la sută – a Rusiei, 14.3 la sută – a SUA.

Față de organisme internaționale, la situația din 31.12.2016, Republica Moldova, pe ansamblul sectoarelor instituționale, a acumulat datorii sub formă de împrumuturi și alocări de DST în valoare de 1,684.03 mil. USD, iar față de restul creditorilor – de 2,643.68 mil. USD (din care 90.5 la sută reprezintă datorii private negarantate de stat). Ponderea creditării de către organismele internaționale s-a micșorat cu 1.6 p.p. față de anul 2015, constituind 38.9 la sută din totalul datoriilor sub formă de împrumuturi și alocări de DST.

Tabelul 29. Împrumuturi externe, alocări de DST și titluri de angajamente, pe creditori, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

External loans, SDR allocations and debt securities, by creditor, at period-end (US\$ million)

	2012	2013	2014	2015	2016
Banca centrală / Central bank	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Împrumuturi de la FMI / IMF loans	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Datoria de stat directă / Direct governmental debt	1239.92	1286.62	1305.02	1337.09	1465.13
<i>Organisme internaționale / Multilateral creditors</i>	1039.32	1107.07	1133.91	1144.80	1214.31
AID / IDA	507.79	534.21	534.75	542.07	564.41
FMI / IMF	327.89	327.58	308.09	289.46	279.69
BEI / EIB	62.03	86.48	124.55	145.77	156.25
BIRD / IBRD	55.14	34.49	29.41	28.44	68.22
FIDA / IFAD	54.24	63.84	61.51	61.77	60.51
BERD / EBRD	14.41	32.74	48.07	50.29	57.06
BDCE / CEB	17.82	27.73	27.53	27.00	28.17
<i>Relații bilaterale / Bilateral creditors</i>	200.60	179.55	171.11	192.22	250.36
România / Romania	8.06	6.71	5.37	4.03	65.41
Japonia / Japan	16.25	10.38	24.62	55.03	56.94
Rusia / Russia	84.68	70.06	55.45	53.20	50.23
SUA / USA	46.07	43.49	40.89	38.31	35.73
Austria / Austria	9.04	15.21	18.00	18.79	21.75
Germania / Germany	30.31	28.65	22.81	19.69	17.92
Turcia / Turkey	5.56	4.76	3.97	3.17	2.38
altele / other	0.63	0.29			
<i>Alți creditori / Other creditors</i>				0.07	0.46
Titluri de angajamente / Debt securities				0.07	0.46
Datoria garantată asumată de stat / Publicly guaranteed assumed debt	5.65	3.55	1.10		
Datoria UAT / Debt of ATU	20.02	15.00	14.25	16.67	16.55
<i>Organisme internaționale / Multilateral creditors</i>	11.32	13.95	14.25	16.35	16.32
BEI / EIB	6.63	6.88	6.08	8.68	7.83
CFI / IFC	4.69	7.07	7.37	5.73	4.38
BERD / EBRD			0.80	1.94	4.11
<i>Alți creditori / Other creditors</i>	8.70	1.05		0.32	0.23
Datoria corporațiilor publice / Debt of public corporations	26.45	23.09	19.98	9.06	5.40
<i>Organisme internaționale / Multilateral creditors</i>	16.50	5.67	7.24	6.11	4.92
BERD / EBRD	14.86	5.67	7.24	6.11	4.92
BEI / EIB	1.64				
<i>Alți creditori / Other creditors</i>	9.95	17.42	12.74	2.95	0.48
Datoria privată garantată de stat	3.19	1.60			
Private debt guaranteed by the government	3.19	1.60			
<i>Organisme internaționale / Multilateral creditors</i>	3.19	1.60			
BERD / EBRD	3.19	1.60			
Datoria privată negarantată de stat / Non-guaranteed private debt	2561.02	2841.84	2701.19	2600.26	2548.35
<i>Organisme internaționale / Multilateral creditors</i>	349.86	361.57	274.34	204.63	156.20
<i>Alți creditori / Other creditors</i>	2211.16	2480.27	2426.85	2395.63	2392.15
TOTAL	4323.59	4616.77	4432.24	4302.37	4327.71

Evoluția indicatorilor ce vizează deservirea datoriei externe a Republicii Moldova este prezentată în tabelul 30.

Tabelul 30. Serviciul datoriei externe

External debt service

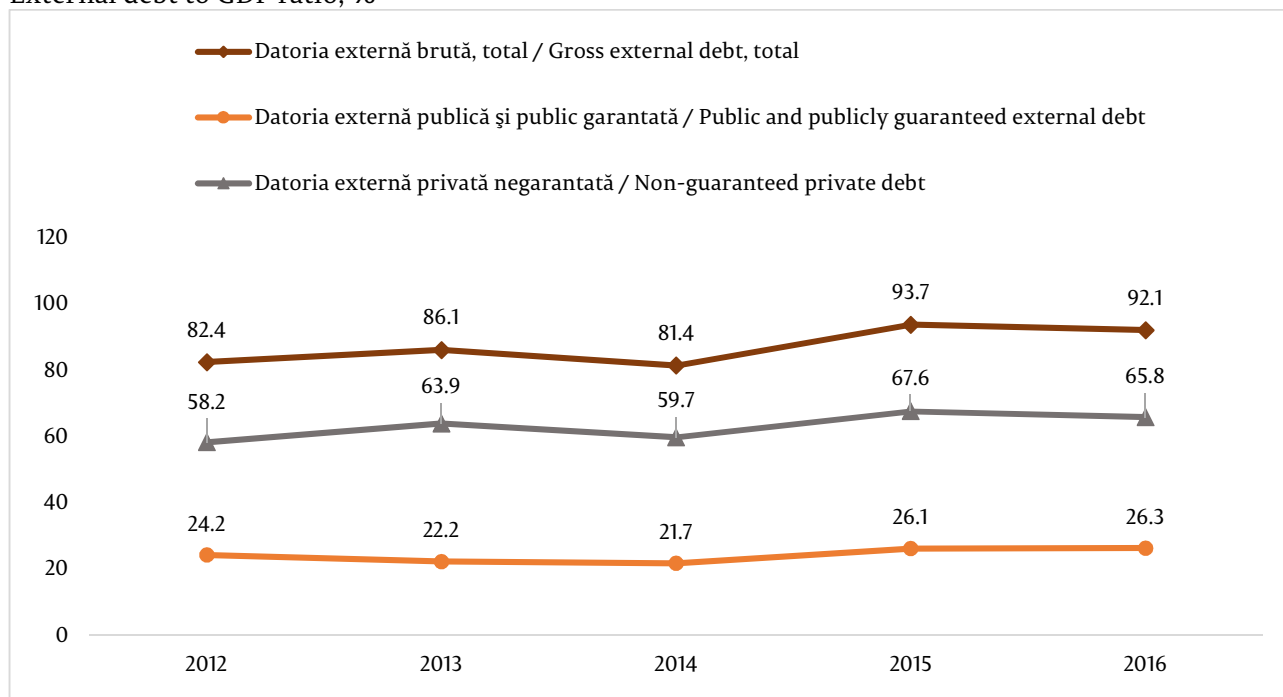
	UM	2012	2013	2014	2015	2016
Datoria externă brută la sfârșit de perioadă Gross external debt at period-end	mil. USD US\$ mil.	6004.82	6874.27	6495.79	6104.21	6235.23
Datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST / External loans and SDR allocations	mil. USD US\$ mil.	4323.59	4616.77	4432.24	4302.37	4327.71
Datoria externă publică și public garantată Public and publicly guaranteed external debt	mil. USD US\$ mil.	1762.57	1774.92	1731.05	1702.11	1779.36
Serviciul datoriei externe publice și public garantate (plăți efective în conformitate cu orarul) Public and publicly guaranteed external debt service (actual payments, according to schedule)	mil. USD US\$ mil.	100.63	126.27	110.70	98.39	127.43
Serviciul datoriei de stat externe (plăți efective în conformitate cu orarul) Governmental external debt service (actual payments, according to schedule)	mil. USD US\$ mil.	63.95	69.10	66.10	51.76	69.67
Serviciul datoriei externe publice și public garantate / export de bunuri și servicii Public and publicly guaranteed external debt service / exports of goods and services	%	3.7	4.2	3.7	4.0	4.9
Serviciul datoriei de stat externe / export de bunuri și servicii Governmental external debt service / exports of goods and services	%	2.4	2.3	2.2	2.1	2.7

8.2. Indicatorii gradului de îndatorare

La sfârșitul anului 2016, raportul dintre datoria externă brută și PIB a constituit 92.1 la sută, diminuându-se cu 1.6 p. p. față de anul 2015 (diagrama 54).

Diagrama 54. Raportul dintre datoria externă și PIB, %

External debt to GDP ratio, %

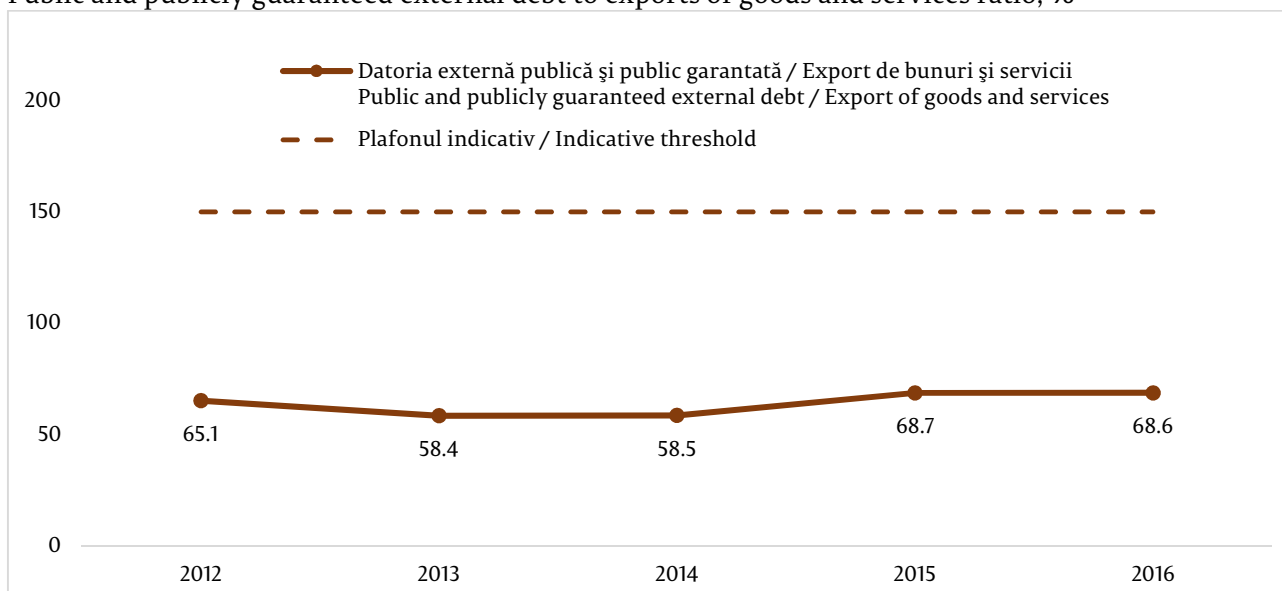
Datoria externă publică și public garantată a Republicii Moldova nu a depășit plafonul de 40 la sută din PIB¹³, atingând nivelul de 26.3 la sută, în creștere cu 0.2 p.p. (diagrama 55).

Diagrama 55. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și PIB, %
Public and publicly guaranteed external debt to GDP ratio, %

Raportată la exporturile de bunuri și servicii realizate în 2016, datoria externă publică și public garantată a constituit 68.6 la sută, diminuându-se cu 0.1 p.p. față de anul 2015 (diagrama 56).

Diagrama 56. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și exportul de bunuri și servicii, %
Public and publicly guaranteed external debt to exports of goods and services ratio, %

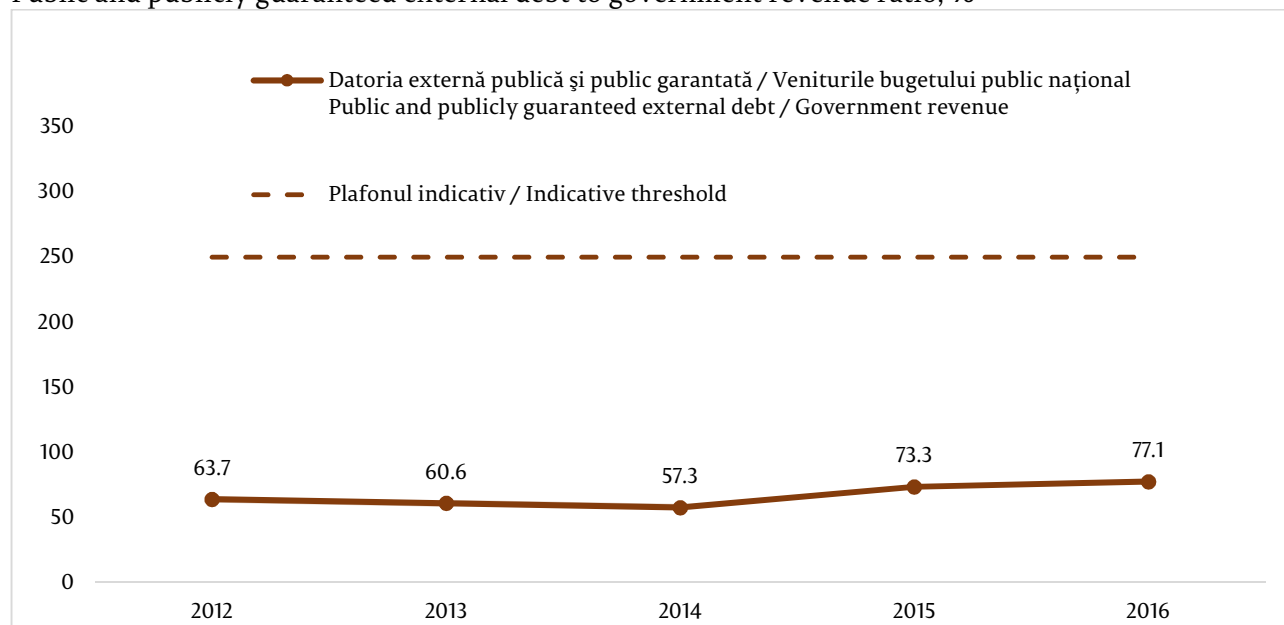

Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și *veniturile bugetului public național* este în creștere comparativ cu finele anului 2015 cu 3.8 p.p. (de la 73.3 la sută în 2015 până la 77.1 la sută în anul de raportare) (diagrama 57).

¹³ Notă: Plafoaane indicative în baza scorului CPIA (*Country Policy and Institutional Assessment*) elaborat de Banca Mondială. În anul 2016, scorul Republicii Moldova s-a diminuat până la 3.70, astfel plafoanele s-au stabilit la nivelul: 40% pentru raportul dintre datoria externă publică și public garantată (DEPPG) și PIB, 150% pentru raportul dintre DEPPG și exporturi, 250% pentru raportul dintre DEPPG și veniturile bugetului public național, 20% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și exporturi și 20% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și veniturile bugetului public național. <http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2013/110513.pdf>

Diagrama 57. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și veniturile bugetului public național, %

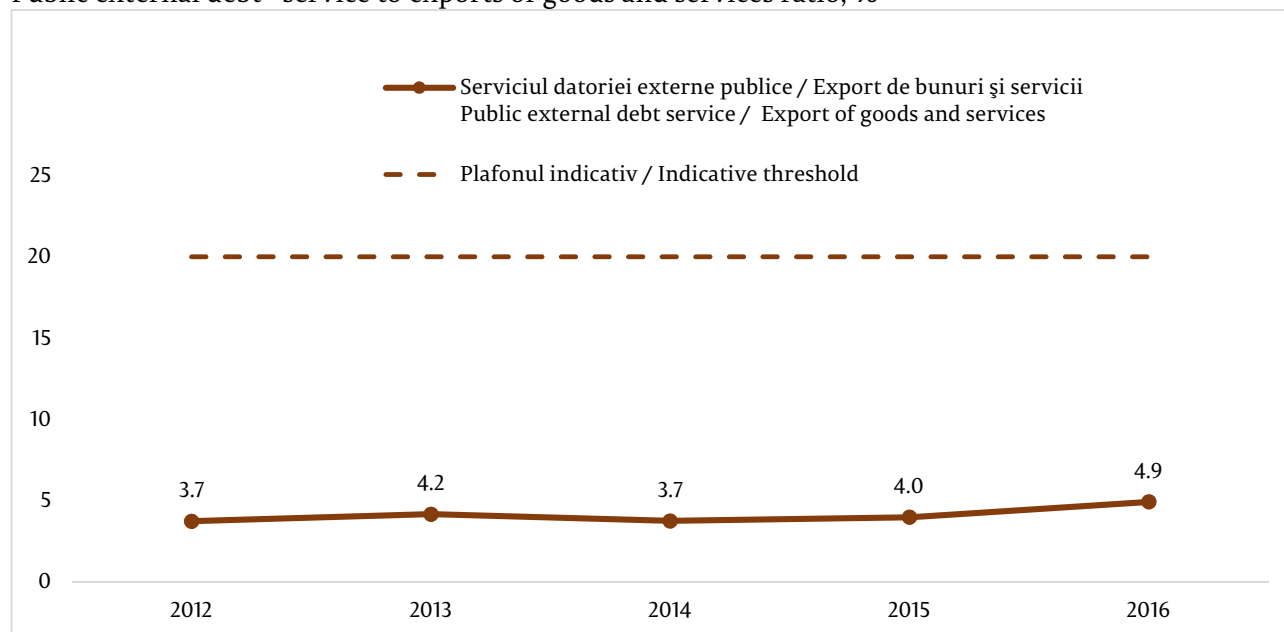
Public and publicly guaranteed external debt to government revenue ratio, %

Serviciul angajamentelor publice s-a plasat, în ultimii cinci ani, sub nivelul de 5 la sută din suma exportului de bunuri și servicii (diagrama 58).

Diagrama 58. Raportul dintre serviciul datoriei externe publice* și exportul de bunuri și servicii, %

Public external debt* service to exports of goods and services ratio, %

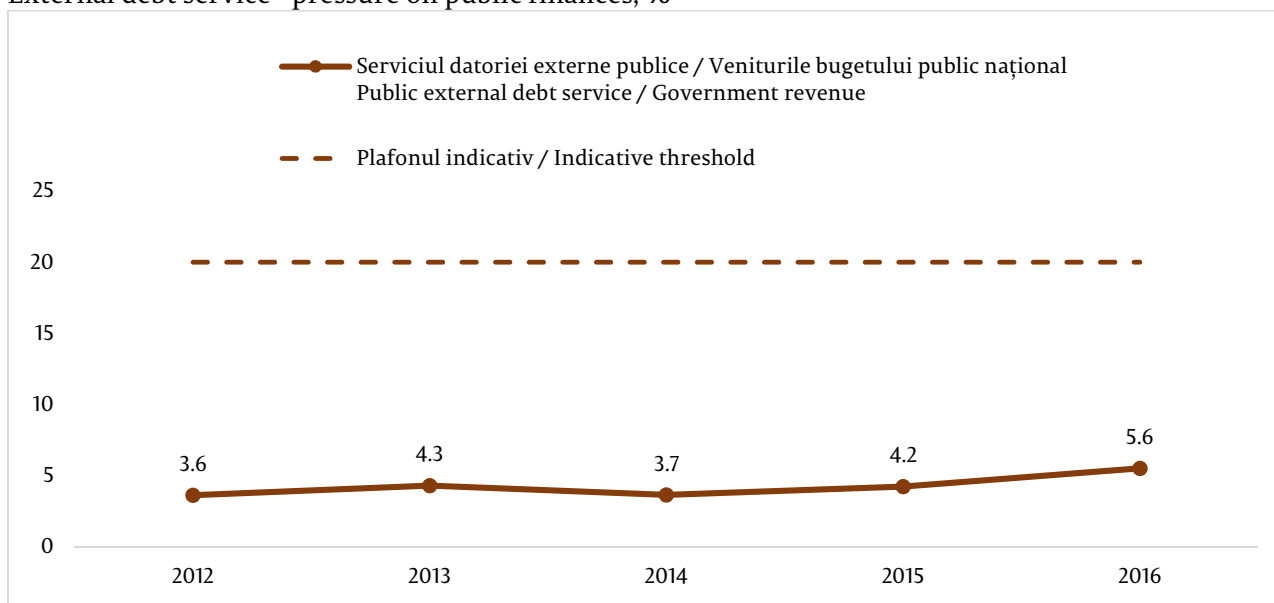

* inclusiv serviciul împrumuturilor private garantate și asumate de stat

*including service of private loans guaranteed and assumed by the government

Presiunea serviciului datoriei externe publice asupra finanțelor publice s-a majorat pe parcursul anului 2016 cu 1.4 p.p., rămânând însă în continuare la un nivel scăzut (5.6 la sută din veniturile bugetului public național) (diagrama 59).

Diagrama 59. Presiunea serviciului datoriei externe publice* asupra finanțelor publice, %
External debt service* pressure on public finances, %

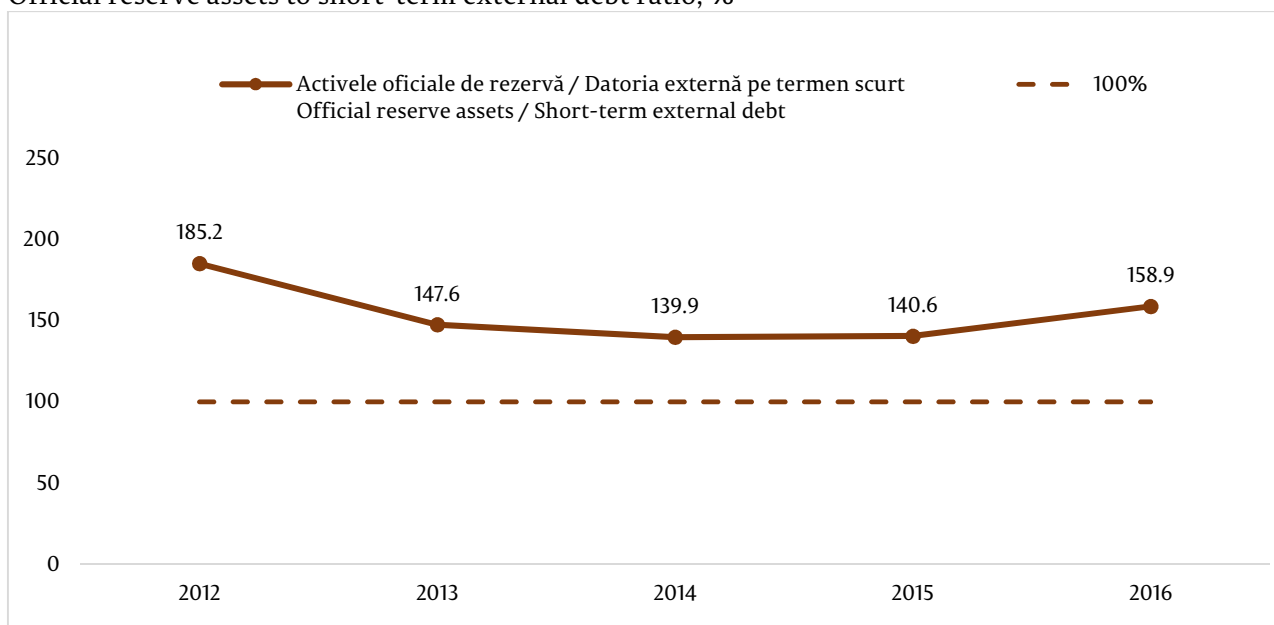
* inclusiv serviciul împrumuturilor private garantate și asumate de stat

*including service of private loans guaranteed and assumed by the government

Gradul de acoperire a datoriei externe pe termen scurt cu activele oficiale de rezervă ale statului a constituit 158.9 la sută, în creștere cu 18.3 puncte procentuale față de anul precedent (diagrama 60).

Diagrama 60. Gradul de acoperire a datoriei externe pe termen scurt prin active oficiale de rezervă, %

Official reserve assets to short-term external debt ratio, %

IX. MODIFICĂRI OPERATE ÎN BALANȚA DE PLĂȚI, POZIȚIA INVESTIȚIONALĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI ÎN DATORIA EXTERNĂ PENTRU PERIOADELE PRECEDENTE (ANII 2009-2015) COMPARATIV CU VARIANTA PUBLICATĂ ÎN EDIȚIA PENTRU ANUL 2015

În procesul elaborării balanței de plăți (BP), poziției investiționale internaționale (PII) și datoriei externe (DE) se revizuiesc datele pentru perioadele precedente. Modificările pot rezulta din:

- precizarea datelor (PD);
- modificarea și/sau precizarea metodologiei aplicate la estimarea datelor (MPM);
- modificarea înregistrării compensatorii sau a clasificării (MICC);
- extinderea surselor de date (ESD).

Natura modificărilor specificate pe articolele balanței de plăți, poziției investiționale internaționale și ale datoriei externe este prezentată în tabelul de mai jos.

Articol	Document statistic	Perioada	Modificări	Comentarii
Bunuri	BP	2014-2015	PD, MPM	Au fost precizate datele cu privire la importul de automobile efectuat de persoanele fizice. Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Servicii de prelucrare a materiei prime ce aparține altora	BP	2015	MPM	A fost precizat algoritmul de calculare.
Servicii – Servicii de întreținere și de reparații	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Transport – Pasageri	BP	2014-2015	PD, MPM	Au fost revizuite datele în baza SRTI. Au fost precizate estimările la serviciile de călătorii și proiectele de asistență financiară externă.
Servicii – Transport – Mărfuri	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Transport – Altele	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Călătorii – Călătorii de afaceri – Cheltuielile muncitorilor sezonieri și de frontieră	BP	2014-2015	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Călătorii – Călătorii de afaceri – altele	BP	2014-2015	PD, MPM	Au fost revizuite datele în baza SRTI. Au fost precizate estimările la serviciile de călătorii și proiectele de asistență financiară externă.
Servicii – Călătorii – Călătorii personale	BP	2013-2015	PD, ESD	Au fost revizuite datele în baza SRTI. În estimarea serviciilor de instruire au fost introduse unele date colectate direct de la universitățile din Republica Moldova.
Servicii – Servicii de construcții	BP	2014-2015	PD	Au fost actualizate sursele de date. Au fost precizate estimările la proiectele de asistență financiară externă.
Servicii – Servicii de asigurare și pensii	BP	2015	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Servicii – Servicii financiare	BP	2012-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Servicii de telecomunicații, de informatică și de informare	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.

Servicii – Taxe pentru folosirea proprietății intelectuale	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Servicii juridice	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Servicii contabile și de audit	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Servicii de afaceri și de consultanță în domeniul managementului și servicii în domeniul relațiilor publice	BP	2014-2015	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date. Au fost precizate tranzacțiile aferente proiectelor și granturilor internaționale, inclusiv celor guvernamentale.
Servicii – Servicii de marketing (publicitate, cercetarea pieței, sondaje de opinie)	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Servicii de arhitectură, de inginerie, științifice și alte servicii tehnice	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Alte servicii de afaceri	BP	2014-2015	PD	Au fost revizuite datele în baza SRTI.
Servicii – Bunuri și servicii ale administrației publice	BP	2014-2015	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date. Au fost precizate tranzacțiile aferente proiectelor și granturilor internaționale, inclusiv celor guvernamentale.
Venituri primare – venituri din investiții directe	BP	2012-2015	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri primare – venituri din alte investiții	BP	2012-2015	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – administrația publică – cooperarea internațională curentă	BP	2014-2015	PD	Au fost actualizate sursele de date. Au fost precizate tranzacțiile aferente proiectelor și granturilor internaționale, inclusiv celor guvernamentale.
Venituri secundare – administrația publică – transferuri curente diverse	BP	2014-2015	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – transferuri personale	BP	2014-2015	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Venituri secundare – alte sectoare (societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației) – prime / despăgubiri nete de asigurare (cu excepția asigurărilor de viață)	BP	2014-2015	PD, MPM	Au fost actualizate sursele de date. Au fost precizate tranzacțiile contractate de la nerezidenți pentru reasigurări.
Contul de capital – transferuri de capital	BP	2013-2015	PD	Au fost actualizate sursele de date.
Investiții directe – achiziționarea netă de active – participății la capital și acțiuni – alte sectoare	BP, PII	2009-2015	PD	Precizarea datelor SRTI.

Investiții directe – achiziționarea netă de active – instrumente de natura datoriei – alte sectoare	BP, PII	2009-2015	PD, MPM	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor: includerea creanțelor la creditele comerciale ale întreprinderilor rezidente cu investiții directe față de investitorii lor direcți nerezidenți (investiție inversă) în instrumentele de natura datoriei. Actualizarea bazei de date DMFAS. Precizarea datelor SRTI.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – participații la capital și acțiuni – alte sectoare	BP, PII	2009-2015	PD, MPM	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor și actualizarea datelor conform surselor: 1-Invest, bilanțului contabil și anexa 9 „Notă informativă privind relațiile cu nerezidenții” la SNC “Prezentarea situațiilor financiare”.
Investiții directe – acumularea netă de pasive – reinvestirea profiturilor – alte sectoare	BP, PII	2009-2015	PD, MPM	Schimbări metodologice de estimare a profitului reinvestit în baza conceptului profitului generat din activitatea operațională conform surselor: 1-Invest și situațiile financiare (bilanțul contabil și informația aferentă).
Investiții directe – acumularea netă de pasive – instrumente de natura datoriei – alte sectoare	BP, PII, DE	2009-2015	PD, MPM	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor: includerea angajamentelor la creditele comerciale față de investitorii străini direcți în instrumentele de natura datoriei. Actualizarea bazei de date DMFAS și a datelor din SRTI, revizuirea estimărilor.
Alte investiții – credite comerciale și avansuri – achiziționarea netă de active – alte sectoare	BP, PII	2009-2015	PD, MPM	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor și actualizarea surselor (SRTI și baza de date a declarațiilor vamale).
Alte investiții – numerar și depozite – achiziționarea netă de active – alte sectoare	BP, PII	2009-2015	PD, MPM	Schimbări metodologice în estimarea numerarului în baza informației privind depozitele persoanelor fizice, tranzacțiilor pe piața interbancară și intrabancară.
Alte investiții – credite comerciale și avansuri – acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII, DE	2009-2015	PD, MPM	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor și actualizarea surselor (SRTI și baza de date a declarațiilor vamale).
Alte investiții – împrumuturi – acumularea netă de pasive – alte sectoare, societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	BP, PII, DE	2009-2015	PD	Actualizarea bazei de date DMFAS și SRTI, revizuirea estimărilor.
Alte investiții – alte pasive – acumularea netă de pasive – alte sectoare	BP, PII, DE	2009-2015	PD	Actualizarea bazei de date DMFAS și SRTI, revizuirea estimărilor.
Active de rezervă	BP, PII	2012-2015	MPM, PD	Schimbări metodologice în prelucrarea datelor: (i) evaluarea fluxurilor la rata de schimb zilnică a valutei din componența rezervelor față de dolarul SUA; (ii) evidența stocurilor și fluxurilor titlurilor de valoare pe scadențe (pe termen scurt și pe termen lung după scadența originală).

X. MODIFICĂRI METODOLOGICE CONCEPTUALE LA TRECEREA DE LA MBP5 LA MBP6

Trecerea la noile standarde metodologice în domeniul statisticilor privind balanța de plăți presupune modificări importante ce pot avea un impact semnificativ în ceea ce privește interpretarea datelor de către utilizatori.

Aceste modificări înregistrate în balanța de plăți pot fi grupate în două categorii:

1. Modificări conceptuale ce țin de:

- aplicarea unor principii noi de elaborare a articolelor:
 1. *investițiile directe sunt înregistrate în baza activelor și pasivelor față de principiul direcțional utilizat în MBP5, iar componentele standard se clasifică în funcție de natura relației între participanții grupului de investiții directe (investitorul direct, întreprinderea cu investiții directe, filiale ale acestora și alte entități înrudite);*
 2. *fluxurile la instrumentele financiare sunt înregistrate agregat în bază netă;*
 3. *împrumuturile sunt înregistrare în bază de plăți reale (în MBP5 plățile erau reflectate conform orarului, principiu rămas în vigoare pentru înregistrarea dobânzilor la împrumuturi în contul **venituri primare**);*
 4. *arieratele la deservirea împrumuturilor nu se înregistrează separat, ci sunt incluse la articolul împrumuturi.*
- introducerea de noi articole;
- cerințe noi la structurarea articolelor atât prin detalieri suplimentară, cât și prin recombinația acestora;
- reclassificarea unor componente ale balanței de plăți;
- introducerea unei noi clasificări a sectoarelor instituționale conciliate cu SCN și alte statistici macroeconomice:
 1. banca centrală;
 2. administrația publică;
 3. societăți care acceptă depozite, altele decât banca centrală;
 4. alte sectoare:
 1. *alte societăți financiare;*
 2. *societăți nefinanciare;*
 3. *gospodăriile populației;*
 4. *instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.*

2. Modificări privind forma de prezentare ce țin de schimbarea denumirilor, metodei de calcul a agregatelor, semnelor la prezentarea indicatorilor (tabelul 39).

Modificările ce țin de fiecare articol în parte sunt expuse mai jos. Unele dintre cele mai importante conform MBP6, cu impact asupra balanței de plăți, se referă la anumite reclassificări în cadrul componentelor contului curent.

Tabelul 31. Schimbări preconizate conform noii metodologii MBP6

Nr. d/o	Denumiri	MBP6	MBP5
1.	Tranzacțiile din contul curent și de capital	Tranzacțiile pe credit și debit sunt înregistrate cu semnul plus	Tranzacțiile pe credit sunt înregistrate cu semnul plus, iar pe debit cu semnul minus
2.	Tranzacțiile din contul financiar	Fluxurile financiare sunt prezentate în bază netă pentru fiecare instrument: procurarea netă de active financiare și acumularea netă de angajamente	Fluxurile financiare sunt prezentate desfășurat pe credit și debit: active financiare și pasive financiare
3.	Contul financiar	Forma de prezentare: procurarea netă de active financiare/acumularea netă de angajamente/net <ul style="list-style-type: none"> • procurarea netă de active financiare - creștere de active financiare minus scădere de active financiare; • acumularea netă de angajamente - creștere de pasive minus scădere de pasive financiare; • net - procurarea netă de active financiare minus acumularea netă de angajamente 	Forma de prezentare: credit/debit/sold
4.	Contul financiar	Atât creșterea activelor financiare, cât și a pasivelor financiare este înregistrată cu semnul plus (pozitivă) , iar diminuarea activelor financiare și pasivelor financiare - cu semnul minus (negativă)	Creșterea activelor financiare și diminuarea pasivelor financiare este înregistrată cu semnul minus (negativă) , iar diminuarea activelor financiare și creșterea pasivelor financiare - cu semnul plus (pozitivă)
5.	Contul financiar	Netul din MBP6 va avea semn opus față de MBP5, dar aceeași semnificație economică	
6.	Soldul contului curent și de capital	Capacitatea netă (+)/necesarul net (-) de finanțare (<i>soldul contului curent și de capital</i>)	Soldul contului curent este arătat separat, tot separat este arătat soldul contului de capital și financiar.
7.	Soldul contului financiar	Capacitatea netă (+)/necesarul net (-) de finanțare (<i>soldul contului financiar</i>)	Soldul contului financiar
8.	Soldul contului financiar	Este calculat ca diferență dintre modificările la creanțe și modificările la angajamente	Este calculat ca suma modificărilor la creanțe și a modificărilor la angajamente
9.	Conceptul de balansare a balanței de plăți	Soldul contului curent și de capital conceptual este egal cu soldul contului financiar (<i>pentru a atinge egalitatea se introduce articolul „erori și omisiuni nete”</i>)	Soldul contului curent este egal conceptual cu soldul contului de capital și financiar cu semn opus (<i>pentru a atinge egalitatea se introduce articolul „erori și omisiuni nete”</i>)
10.	Erori și omisiuni nete	Se calculează ca diferență dintre soldul contului financiar și soldul contului curent și de capital	Se calculează ca diferență dintre soldul contului curent și soldul contului de capital și financiar
11.	Contul curent	Venituri primare	Venituri
12.	Contul curent	Venituri secundare	Transferuri curente
13.	Finanțarea excepțională	Cuprinde doar tranzacțiile care duc la modificarea activelor oficiale de rezervă	În afară de tranzacțiile care duc la modificarea activelor oficiale de rezervă se includ și arieratele la serviciul datoriei externe ale agenților economici din alte sectoare și datoria istorică pentru importul de resurse energetice

Contul curent – bunuri:

1. Se exclude din statistica comerțului internațional cu bunuri valoarea bunurilor care trec frontiera, dar nu își schimbă proprietarul (**bunuri pentru prelucrare, identificate după natura tranzacției**) și valoarea **reparațiilor** de bunuri;

2. Se adaugă valoarea bunurilor care își schimbă proprietarul, dar nu trec frontiera (*exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare*);
3. Separat se înregistrează *reexporturile (informativ)*, adică bunurile produse în alte economii și importate anterior, care sunt apoi exportate fără vreo transformare substanțială, ele constituind o parte semnificativă a exporturilor țării noastre.

Contul curent – servicii:

1. Se adaugă serviciile de prelucrare a bunurilor aflate în proprietatea terților (*servicii de prelucrare a materiei prime ce aparține altora*) și *serviciile de întreținere și de reparații*;
2. Se introduc *serviciile de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)* care constau din acea parte din dobândă care reprezintă costul implicit al intermedierei financiare (*în MBP5 nu era determinată separat de dobândă și era inclusă la venituri*);
3. Se prezintă separat *serviciile poștale și de curier*;
4. La *călătoriile personale și de afaceri* se prezintă suplimentar *serviciile de cazare, de alimentație publică, altele*;
5. Cheltuielile pentru materiale de construcție locale ale întreprinderilor de construcții nerezidente se includ la *servicii de construcții (MBP5 – alte servicii de afaceri)*.

Contul curent – venituri primare (în MBP5-venituri):

1. Veniturile din investiții urmează clasificarea funcțională, astfel *veniturile din active de rezervă* se identifică separat (în BPM5, erau incluse la venituri din alte investiții și la venituri din investiții de portofoliu, în funcție de instrumentul din compoziția rezervelor);
2. Veniturile din investiții directe se detaliază după tipul relației de investiție;
3. Veniturile din alte participații la capital (cu excepția celor din investiții directe și de portofoliu), categorie financiară nouă, evidențiată separat conform MBP6, se includ la venituri din alte investiții;
4. Veniturile din dobânzi se ajustează, astfel încât să reflecte *dobânda pură*, având în vedere că partea componentă SIFIM este inclusă la *servicii financiare*.

Contul curent – venituri secundare (în MBP5-transferuri curente):

1. Se exclude și se transferă la venituri primare impozitele pe producție și pe importuri;
2. Se exclude și se înregistrează ca transfer de capital la contul de capital asistența tehnică ce face parte din/sau este legată de proiecte capitale cu caracter investițional (nu era în mod explicit definit în MBP5);
3. Se introduce noțiunea de *transferuri personale*, care este mai amplă decât *transferurile angajaților* deoarece ea include toate transferurile între persoane fizice, nu doar cele ale migranților economici angajați în străinătate și considerați rezidenți acolo.

Contul de capital:

1. Se includ moștenirile cu valoare mare, ce sunt tratate ca transferuri de capital și nu ca transferuri curente;
2. Se introduce o regulă convențională pentru a se face distincția între casarea și anularea datoriei;
3. Se exclud *transferurile migrantilor* ce constau din averea personală, activele financiare și angajamentele persoanelor ce-și schimbă rezidența (*nu reprezintă tranzacții rezident-nerezident ce se reflectă în bilanța de plăți*).

Contul financiar - investiții directe:

1. Investițiile directe sunt prezentate în baza activelor și pasivelor, spre deosebire de principiul direcțional (în Moldova, peste hotare) din BPM5;
2. În componentele standard, investițiile directe se clasifică în funcție de natura relației între investitor și unitatea ce primește investiția. Astfel, la articolul "Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe" economia raportoare a investitorului direct înregistrează activele investitorului direct, iar economia raportoare a întreprinderii de investiții directe înregistrează angajamentele (prezentare „oglină”) întreprinderii de investiții directe.
3. La articolul "Întreprinderea de investiții directe în investitorul său direct" (investiție inversă) economia raportoare a întreprinderii de investiții directe înregistrează activele întreprinderii de investiții directe, iar economia raportoare a investitorului direct înregistrează angajamentele investitorului direct.
4. Poziția *alt capital (credite intra-grup la ID)* din MBP5 este redenumită în MBP6 ca *instrumente de datorie*;
5. Tragerile și rambursările la împrumuturi de la investitorii străini direcți - societăți financiare, altele decât societăți care acceptă depozite, nu se mai înregistrează la investiții directe ca în MBP5, ci la alte investiții în funcție de tipul sau categoria financiară a lor (la împrumuturi, credite comerciale, la alte datorii, la investiții de portofoliu);
6. Datoriile între celelalte tipuri de instituții financiare înrudite se includ la investiții directe.

Contul financiar - investiții de portofoliu și derivate financiare:

1. Profiturile reinvestite ale fondurilor de investiții se înregistrează ca tranzacții ale bilanței de plăți (*MBP5 presupunea includerea acestor profituri reinvestite numai în poziția investițională internațională, ca modificări din reevaluare*);
2. Instrumentele financiare sunt prezentate pe scadențe (*termen scurt și termen lung*) după maturitatea inițială.

Contul financiar – alte investiții:

1. Instrumentele sunt prezentate pe scadențe (*termen scurt și termen lung*);
2. Ajustările pentru credite comerciale nu se aplică bunurilor pentru prelucrare (care, potrivit MBP6, se elimină din bunuri);

3. Împrumuturile sunt înregistrate după principiul plății reale, arieratele la dobândă și principal sunt incluse în articolul *împrumuturi (arieratele la dobândă se înregistrează pe credit, iar la principal – pe debit)* și nu se mai reflectă la articolul *alte pasive* (cum era conform MBP5), însă sunt prezentate informativ.

ANEXE:

Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP6, milioane USD

Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP6, milioane EUR**

Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2016, prezentare desfășurată, conform MBP6

Anexa 4. Sinteza balanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică, 2012-2016, conform MBP6

Anexa 5. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP5

Anexa 6. Exportul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free, prețuri FOB

Anexa 7. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare, prețuri CIF

Anexa 8. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free, prețuri FOB

Anexa 9. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare, prețuri CIF

Anexa 10. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free, prețuri FOB

Anexa 11. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare, prețuri CIF

Anexa 12. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, sinteza generală (MBP6), milioane USD

Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, sinteza generală (MBP6), milioane EUR**

Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2016, cu detalii suplimentare (MBP6)

Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, prezentare analitică, sectorială (MBP6)

Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare analitică, pe scadențe (MBP6)

Anexa 17. Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe, pe țări, stoc la sfârșit de perioadă, 2012-

Anexa 18. Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe, pe activități economice (CAEM rev.2), stoc la sfârșitul anului 2016

Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2013/MBP6), milioane USD

Anexa 20. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2013/MBP6), milioane EUR**

Anexa 21. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2003/MBP5)

Anexa 1. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP6, milioane USD

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Contul curent	-643.62	-490.31	-567.69	-467.72	-285.58
Credit	5,378.76	5,936.44	5,754.78	4,519.59	4,583.76
Debit	6,022.38	6,426.75	6,322.47	4,987.31	4,869.34
Bunuri și servicii	-2,959.96	-2,983.91	-2,919.46	-1,998.45	-1,869.78
Credit	2,707.69	3,040.67	2,959.52	2,478.98	2,593.57
Debit	5,667.65	6,024.58	5,878.98	4,477.43	4,463.35
Bunuri	-3,067.87	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.47	-2,087.98
Credit	1,687.51	1,898.13	1,816.49	1,506.94	1,547.33
Debit	4,755.38	5,036.54	4,857.20	3,630.41	3,635.31
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	-3,055.47	-3,136.39	-3,065.38	-2,119.88	-2,087.55
Credit	1,699.80	1,900.13	1,791.77	1,510.50	1,547.74
Debit	4,755.27	5,036.52	4,857.15	3,630.38	3,635.29
Din care: reexport (credit)	559.19	504.61	350.64	287.41	251.30
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare (credit)	-14.33	-2.58	23.89	-4.03	-0.79
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-73.01	-80.68	-70.08	-9.85	-3.90
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare (credit)	58.68	78.10	93.97	5.82	3.11
Aur nemonetar	1.93	0.56	0.78	0.44	0.36
Credit	2.04	0.58	0.83	0.47	0.38
Debit	0.11	0.02	0.05	0.03	0.02
Servicii	107.91	154.50	121.25	125.02	218.20
Credit	1,020.18	1,142.54	1,143.03	972.04	1,046.24
Debit	912.27	988.04	1,021.78	847.02	828.04
Servicii de prelucrare a materiei prime ce aparține altora	112.71	144.40	163.94	136.75	145.07
Credit	115.72	147.79	165.83	139.63	147.89
Debit	3.01	3.39	1.89	2.88	2.82
Bunuri prelucrate în economia națională – bunuri expediate după transformare (Ct), bunuri primite pentru transformare (Dt)					
Credit	526.35	565.74	557.74	470.28	507.03
Debit	395.98	414.67	383.67	330.15	359.37
Bunuri prelucrate peste hotare – bunuri expediate pentru transformare (Ct), bunuri primite după transformare (Dt)					
Credit	3.03	2.09	2.11	1.19	1.17
Debit	2.91	3.25	1.86	2.76	2.70
Servicii de întreținere și de reparații n.c.a.	-12.99	-13.51	-9.71	-14.10	-4.14
Credit	1.89	1.08	1.86	2.42	4.35
Debit	14.88	14.59	11.57	16.52	8.49
Transport	11.35	39.46	12.06	19.71	53.01
Credit	380.22	422.74	397.31	321.90	351.17
Debit	368.87	383.28	385.25	302.19	298.16
Pentru toate tipurile de transport					
Pasageri	-6.83	1.49	-2.92	-4.05	11.72
Credit	80.89	94.30	94.18	81.31	88.10
Debit	87.72	92.81	97.10	85.36	76.38
Mărfuri	13.90	31.68	13.62	22.84	36.78
Credit	247.73	269.73	247.85	200.54	211.31
Debit	233.83	238.05	234.23	177.70	174.53
Alte	-6.41	-3.38	-6.98	-7.25	-3.38
Credit	34.51	42.80	40.06	26.06	39.31
Debit	40.92	46.18	47.04	33.31	42.69
Transport maritim	-14.59	-15.44	-20.57	-11.42	-14.90
Credit	3.35	4.48	6.64	7.33	6.37
Debit	17.94	19.92	27.21	18.75	21.27
Mărfuri	-13.76	-14.35	-19.26	-10.49	-13.80
Credit	2.71	3.40	5.12	5.44	4.29
Debit	16.47	17.75	24.38	15.93	18.09
Alte	-0.83	-1.09	-1.31	-0.93	-1.10
Credit	0.64	1.08	1.52	1.89	2.08
Debit	1.47	2.17	2.83	2.82	3.18
Transport aerian	-5.90	13.07	4.79	-6.18	23.96
Credit	106.62	129.12	130.60	99.68	127.29
Debit	112.52	116.05	125.81	105.86	103.33
Pasageri	-10.43	-1.30	-3.65	-4.65	11.06
Credit	65.26	77.55	81.90	71.77	78.26

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Debit	75.69	78.85	85.55	76.42	67.20
Mărfuri	11.40	17.91	12.58	6.49	17.52
Credit	19.37	24.47	18.97	11.61	22.24
Debit	7.97	6.56	6.39	5.12	4.72
Alte	-6.87	-3.54	-4.14	-8.02	-4.62
Credit	21.99	27.10	29.73	16.30	26.79
Debit	28.86	30.64	33.87	24.32	31.41
Alte tipuri de transport	21.15	32.16	19.50	29.14	36.06
Credit	253.16	273.23	244.85	200.90	205.06
Debit	232.01	241.07	225.35	171.76	169.00
Pasageri	3.60	2.79	0.73	0.60	0.66
Credit	15.63	16.75	12.28	9.54	9.84
Debit	12.03	13.96	11.55	8.94	9.18
Mărfuri	16.26	28.12	20.30	26.84	33.06
Credit	225.65	241.86	223.76	183.49	184.78
Debit	209.39	213.74	203.46	156.65	151.72
Alte	1.29	1.25	-1.53	1.70	2.34
Credit	11.88	14.62	8.81	7.87	10.44
Debit	10.59	13.37	10.34	6.17	8.10
Servicii poștale și de curier	10.69	9.67	8.34	8.17	7.89
Credit	17.09	15.91	15.22	13.99	12.45
Debit	6.40	6.24	6.88	5.82	4.56
Călătorii	-109.18	-102.28	-118.09	-71.22	-11.00
Credit	198.45	229.80	233.56	210.26	243.36
Debit	307.63	332.08	351.65	281.48	254.36
De afaceri	-107.50	-120.30	-111.26	-58.70	-25.46
Credit	56.60	63.85	63.57	66.60	79.40
Debit	164.10	184.15	174.83	125.30	104.86
Bunuri și servicii procurate de către lucrătorii de la frontieră, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	-113.15	-126.31	-118.85	-82.52	-60.54
Credit	12.05	12.17	12.90	15.20	15.97
Debit	125.20	138.48	131.75	97.72	76.51
Alte	5.65	6.01	7.59	23.82	35.08
Credit	44.55	51.68	50.67	51.40	63.43
Debit	38.90	45.67	43.08	27.58	28.35
Personale	-1.68	18.02	-6.83	-12.52	14.46
Credit	141.85	165.95	169.99	143.66	163.96
Debit	143.53	147.93	176.82	156.18	149.50
Servicii medicale	0.27	1.28	2.07	1.45	2.18
Credit	13.70	15.64	17.32	15.31	16.57
Debit	13.43	14.36	15.25	13.86	14.39
Servicii de învățământ	-26.77	-20.89	-26.75	-29.13	-21.85
Credit	23.33	34.75	34.39	30.59	37.71
Debit	50.10	55.64	61.14	59.72	59.56
Alte	24.82	37.63	17.85	15.16	34.13
Credit	104.82	115.56	118.28	97.76	109.68
Debit	80.00	77.93	100.43	82.60	75.55
Construcții	-5.57	-3.80	-1.72	-0.38	-4.99
Credit	3.32	5.25	5.28	3.60	3.32
Debit	8.89	9.05	7.00	3.98	8.31
Construcții peste hotare	3.32	5.25	5.28	3.60	3.32
Credit	3.32	5.25	5.28	3.60	3.32
Construcții în economia națională	-8.89	-9.05	-7.00	-3.98	-8.31
Debit	8.89	9.05	7.00	3.98	8.31
Servicii de asigurare și pensii	-3.86	-5.38	-8.03	-5.17	-6.17
Credit	0.88	0.70	0.79	0.26	0.19
Debit	4.74	6.08	8.82	5.43	6.36
Asigurări directe	-2.17	-2.29	-1.28	-0.92	-0.60
Credit	0.87	0.66	0.76	0.20	0.19
Debit	3.04	2.95	2.04	1.12	0.79
Reasigurări	-1.69	-3.09	-6.74	-4.25	-5.57
Credit	0.01	0.04		0.06	
Debit	1.70	3.13	6.74	4.31	5.57
Servicii auxiliare de asigurare			-0.01		
Credit			0.03		
Debit			0.04		
Servicii financiare	-4.43	-1.71	-2.35	-1.00	-2.31
Credit	4.23	6.15	6.56	5.92	5.64

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Debit	8.66	7.86	8.91	6.92	7.95
Servicii financiare facturate explicit și altele	-3.48	-1.01	-2.24	-1.34	-2.57
Credit	3.67	5.29	5.57	4.53	5.07
Debit	7.15	6.30	7.81	5.87	7.64
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-0.95	-0.70	-0.11	0.34	0.26
Credit	0.56	0.86	0.99	1.39	0.57
Debit	1.51	1.56	1.10	1.05	0.31
Taxe pentru folosirea proprietății intelectuale n.c.a.	-14.14	-18.03	-18.04	-13.85	-12.83
Credit	4.56	6.13	7.04	4.48	6.24
Debit	18.70	24.16	25.08	18.33	19.07
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informare	107.89	96.60	98.19	77.91	79.32
Credit	178.79	182.99	186.00	162.04	152.41
Debit	70.90	86.39	87.81	84.13	73.09
Servicii de telecomunicații	89.19	76.13	69.18	49.90	34.62
Credit	122.95	121.50	114.59	92.01	72.17
Debit	33.76	45.37	45.41	42.11	37.55
Servicii de informatică	10.54	11.31	21.43	22.03	31.45
Credit	42.15	48.64	58.78	59.01	63.76
Debit	31.61	37.33	37.35	36.98	32.31
Servicii de informare	8.16	9.16	7.58	5.98	13.25
Credit	13.69	12.85	12.63	11.02	16.48
Debit	5.53	3.69	5.05	5.04	3.23
Alte servicii de afaceri	22.14	23.39	6.30	0.24	-17.36
Credit	91.63	99.36	100.71	87.57	93.23
Debit	69.49	75.97	94.41	87.33	110.59
Servicii de cercetare și dezvoltare	1.35	1.01	0.50	-0.38	-1.84
Credit	1.95	2.18	1.27	1.10	0.91
Debit	0.60	1.17	0.77	1.48	2.75
Servicii profesionale și de consultanță în management	10.01	15.30	5.84	10.85	6.66
Credit	52.51	59.91	61.56	61.18	61.21
Debit	42.50	44.61	55.72	50.33	54.55
Servicii tehnice, legate de comerț și alte servicii de afaceri	10.78	7.08	-0.04	-10.23	-22.18
Credit	37.17	37.27	37.88	25.29	31.11
Debit	26.39	30.19	37.92	35.52	53.29
Servicii personale, culturale și de recreare	-0.21	-1.37	-0.65	-2.41	-0.89
Credit	1.33	1.51	1.98	2.08	2.11
Debit	1.54	2.88	2.63	4.49	3.00
Servicii audiovizuale și aferente lor	-0.21	-1.37	-0.65	-2.41	-0.89
Credit	1.33	1.51	1.98	2.08	2.11
Debit	1.54	2.88	2.63	4.49	3.00
Bunuri și servicii ale administrației publice n.c.a.	4.20	-3.27	-0.65	-1.46	0.49
Credit	39.16	39.04	36.11	31.88	36.33
Debit	34.96	42.31	36.76	33.34	35.84
Venituri primare	810.09	894.13	822.33	450.11	460.65
Credit	1,047.00	1,161.64	1,115.20	816.83	744.70
Debit	236.91	267.51	292.87	366.72	284.05
Remunerarea salariaților	960.57	1,074.20	990.58	699.81	643.32
Credit	1,009.95	1,118.02	1,063.84	783.15	713.83
Debit	49.38	43.82	73.26	83.34	70.51
Venituri din investiții	-149.54	-178.77	-166.47	-247.07	-180.31
Credit	39.27	45.88	54.07	36.52	33.66
Debit	188.81	224.65	220.54	283.59	213.97
Venituri din investiții directe	-111.48	-132.39	-125.98	-212.39	-143.86
Credit	6.16	7.12	7.35	8.25	8.94
Debit	117.64	139.51	133.33	220.64	152.80
Venituri din participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-105.90	-127.22	-119.91	-208.66	-141.13
Credit	6.10	6.16	6.51	6.16	7.46
Debit	112.00	133.38	126.42	214.82	148.59
Dividende și retrageri din veniturile quasi-corporațiilor	-116.91	-127.82	-76.31	-85.29	-50.10
Credit	6.10	6.16	6.51	6.16	7.46
Debit	123.01	133.98	82.82	91.45	57.56
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	-116.91	-127.82	-76.31	-85.29	-50.10
Credit	6.10	6.16	6.51	6.16	7.46
Debit	123.01	133.98	82.82	91.45	57.56
Profituri reinvestite	11.01	0.60	-43.60	-123.37	-91.03
Debit	-11.01	-0.60	43.60	123.37	91.03

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Dobânzi	-5.58	-5.17	-6.07	-3.73	-2.73
Credit	0.06	0.96	0.84	2.09	1.48
Debit	5.64	6.13	6.91	5.82	4.21
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	-5.58	-5.17	-6.07	-3.73	-2.73
Credit	0.06	0.96	0.84	2.09	1.48
Debit	5.64	6.13	6.91	5.82	4.21
Informativ: dobânzi, înainte de SIFIM	-5.58	-5.17	-6.07	-3.73	-2.73
Credit	0.06	0.96	0.84	2.09	1.48
Debit	5.64	6.13	6.91	5.82	4.21
Venituri din investiții de portofoliu	-3.03	-5.97	-7.41	-4.67	-9.45
Credit	0.21	0.44	0.44	0.18	0.17
Debit	3.24	6.41	7.85	4.85	9.62
Venituri din participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-3.03	-5.97	-7.41	-4.58	-9.30
Credit	0.21	0.44	0.44	0.18	0.17
Debit	3.24	6.41	7.85	4.76	9.47
Dividende la participații la capital, exclusiv la acțiuni ale fondurilor de investiții	-3.03	-5.97	-7.41	-4.58	-9.30
Credit	0.21	0.44	0.44	0.18	0.17
Debit	3.24	6.41	7.85	4.76	9.47
Dobânzi				-0.09	-0.15
Debit				0.09	0.15
Pe termen lung				-0.09	-0.15
Debit				0.09	0.15
Venituri din alte investiții	-65.16	-67.06	-63.08	-53.77	-50.68
Credit	2.77	11.67	16.28	4.33	0.87
Debit	67.93	78.73	79.36	58.10	51.55
Dobânzi	-65.16	-67.06	-63.08	-53.77	-50.68
Credit	2.77	11.67	16.28	4.33	0.87
Debit	67.93	78.73	79.36	58.10	51.55
Informativ: dobânzi, înainte de SIFIM	-66.11	-67.76	-63.19	-53.43	-50.42
Credit	2.77	11.67	16.28	4.33	0.87
Debit	68.88	79.43	79.47	57.76	51.29
Active de rezervă (credit)	30.13	26.65	30.00	23.76	23.68
Dobânzi (credit)	30.13	26.65	30.00	23.76	23.68
Alte venituri primare	-0.94	-1.30	-1.78	-2.63	-2.36
Credit	-2.22	-2.26	-2.71	-2.84	-2.79
Debit	-1.28	-0.96	-0.93	-0.21	-0.43
Impozite pe producție și pe importuri	-0.94	-1.30	-1.88	-2.59	-2.30
Credit	-2.22	-2.26	-2.81	-2.87	-2.79
Debit	-1.28	-0.96	-0.93	-0.28	-0.49
Renta			0.10	-0.04	-0.06
Credit			0.10	0.03	
Debit				0.07	0.06
Venituri secundare	1,506.25	1,599.47	1,529.44	1,080.62	1,123.55
Credit	1,624.07	1,734.13	1,680.06	1,223.78	1,245.49
Debit	117.82	134.66	150.62	143.16	121.94
Administrația publică	171.03	165.52	246.43	115.20	150.16
Credit	176.88	173.05	252.35	123.66	155.97
Debit	5.85	7.53	5.92	8.46	5.81
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc. (credit)	2.12	2.36	2.69	2.53	2.62
Contribuții sociale (credit)	3.68	4.19	4.35	4.12	3.99
Beneficii sociale (debit)	0.03	0.10	0.17	0.28	0.32
Cooperarea internațională curentă	135.40	124.80	200.47	70.86	104.82
Credit	141.09	132.05	205.93	77.68	110.11
Debit	5.69	7.25	5.46	6.82	5.29
Transferuri curente diverse ale administrației publice	29.86	34.27	39.09	37.97	39.05
Credit	29.99	34.45	39.38	39.33	39.25
Debit	0.13	0.18	0.29	1.36	0.20
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,335.22	1,433.95	1,283.01	965.42	973.39
Credit	1,447.19	1,561.08	1,427.71	1,100.12	1,089.52
Debit	111.97	127.13	144.70	134.70	116.13
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile casnice rezidente și nerezidente)	932.88	1,023.47	938.29	686.20	685.23
Credit	976.49	1,073.52	1,012.08	756.97	750.39
Debit	43.61	50.05	73.79	70.77	65.16
Alte transferuri curente	402.34	410.48	344.72	279.22	288.16

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Credit	470.70	487.56	415.63	343.15	339.13
Debit	68.36	77.08	70.91	63.93	50.97
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.(debit)	-0.73	-1.07	52.65	39.29	29.45
Beneficii sociale	1.16	1.18	1.56	1.58	3.01
Credit	1.20	1.26	1.60	1.58	3.01
Debit	0.04	0.08	0.04		
Prime nete de asigurare, cu excepția asigurărilor de viață	18.00	-12.17	-6.75	-4.60	-5.05
Credit	18.00	0.53	0.73	0.34	0.37
Debit		12.70	7.48	4.94	5.42
Despăgubiri de asigurare, cu excepția asigurărilor de viață	-7.20	7.15	2.10	3.32	4.34
Credit		7.85	3.52	4.25	5.34
Debit	7.20	0.70	1.42	0.93	1.00
Cooperarea internațională curentă	110.49	117.88	140.45	116.66	105.35
Credit	112.67	120.86	142.75	118.74	106.87
Debit	2.18	2.98	2.30	2.08	1.52
Transferuri curente diverse	279.16	295.37	260.01	201.55	209.96
Credit	338.83	357.06	267.03	218.24	223.54
Debit	59.67	61.69	7.02	16.69	13.58
Contul de capital	21.23	107.10	147.18	54.87	-20.79
Credit	76.02	161.44	230.73	132.58	50.52
Debit	54.79	54.34	83.55	77.71	71.31
Achiziționarea brută (debit) / disponibilizarea brută (credit) a activelor nefinanciare neproduse			0.10	-0.08	-0.03
Credit			0.10		
Debit				0.08	0.03
Transferuri de capital	21.23	107.10	147.08	54.95	-20.76
Credit	76.02	161.44	230.63	132.58	50.52
Debit	54.79	54.34	83.55	77.63	71.28
Administrația publică	57.35	93.37	158.10	89.34	16.16
Credit	57.90	93.37	158.10	89.34	16.16
Debit	0.55				
Alte transferuri de capital	57.35	93.37	158.10	89.34	16.16
Credit	57.90	93.37	158.10	89.34	16.16
Debit	0.55				
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-36.12	13.73	-11.02	-34.39	-36.92
Credit	18.12	68.07	72.53	43.24	34.36
Debit	54.24	54.34	83.55	77.63	71.28
Alte transferuri de capital	-36.12	13.73	-11.02	-34.39	-36.92
Credit	18.12	68.07	72.53	43.24	34.36
Debit	54.24	54.34	83.55	77.63	71.28
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-622.39	-383.21	-420.51	-412.85	-306.37
Contul financiar					
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-508.65	-298.40	-500.81	-458.05	-214.56
Investiții directe	-224.17	-211.12	-301.02	-209.12	-74.68
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	26.60	30.76	40.83	7.02	16.29
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	18.40	10.86	37.59	15.34	9.13
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor	18.40	10.86	37.59	15.34	9.13
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	18.40	10.86	37.59	15.34	9.13
Instrumente de natura datoriei	8.20	19.90	3.24	-8.32	7.16
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	1.38	2.25	4.00	2.14	0.31
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	6.82	17.65	-0.76	-10.46	6.85
Acumularea netă de pasive (ANP)	250.77	241.88	341.85	216.14	90.97
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	133.54	92.16	171.34	167.25	135.00
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor	144.55	92.76	127.74	43.88	43.97
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	144.55	92.76	127.74	43.88	43.97
Reinvestirea profiturilor	-11.01	-0.60	43.60	123.37	91.03
Instrumente de natura datoriei	117.23	149.72	170.51	48.89	-44.03
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	117.23	149.72	170.51	48.89	-44.03
Investiții de portofoliu	-21.34	-2.98	-7.23	-4.04	-0.36
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-6.98	0.02	-1.61	-0.01	

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	0.18			-0.01	
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală				-0.01	
Alte sectoare	0.18				
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0.18				
Instrumente de natura datoriei	-7.16	0.02	-1.61		
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-7.16	0.02			
Pe termen lung	-7.16	0.02			
Alte sectoare			-1.61		
Pe termen lung			-1.61		
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP			-1.61		
Pe termen lung			-1.61		
Acumularea netă de pasive (ANP)	14.36	3.00	5.62	4.03	0.36
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	14.36	3.04	5.62	3.96	-0.03
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	13.10	3.20	5.62	3.96	-0.03
Alte sectoare	1.26	-0.16			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1.26	-0.16			
Instrumente de natura datoriei		-0.04		0.07	0.39
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală					
Pe termen scurt					
Administrația publică				0.07	0.39
Pe termen scurt				0.07	0.39
Pe termen lung					
Alte sectoare		-0.04			
Pe termen lung		-0.04			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		-0.04			
Pe termen lung		-0.04			
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0.24	-0.11	-0.61	-0.70	0.49
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.24	-0.11	-0.61	-0.70	0.49
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	0.24	0.12	0.11		
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.24	0.12	0.11		
Acumularea netă de pasive (ANP)		0.23	0.72	0.70	-0.49
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		0.23	0.72	0.70	-0.49
Alte investiții	-762.03	-366.24	346.50	62.30	-671.15
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-316.77	418.31	321.65	-1.00	-421.65
Acumularea netă de pasive (ANP)	445.26	784.55	-24.85	-63.30	249.50
Numerar și depozite	-246.00	-37.02	186.92	77.66	-340.86
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-251.45	189.10	79.04	-42.09	-340.03
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	93.06	445.99	-179.65	172.73	77.69
Pe termen scurt	93.06	445.99	-179.65	172.73	77.69
Alte sectoare	-344.51	-256.89	258.69	-214.82	-417.72
Pe termen scurt	-344.51	-256.89	258.69	-214.82	-417.72
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-344.51	-256.89	258.69	-214.82	-417.72
Pe termen scurt	-344.51	-256.89	258.69	-214.82	-417.72
Acumularea netă de pasive (ANP)	-5.45	226.12	-107.88	-119.75	0.83
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-5.51	221.41	-106.52	-117.19	1.07
Pe termen scurt	-5.51	221.41	-106.52	-117.19	1.07
Alte sectoare	0.06	4.71	-1.36	-2.56	-0.24
Pe termen scurt	0.06	4.71	-1.36	-2.56	-0.24
Alte societăți financiare	0.06	4.71	-1.36	-2.56	-0.24
Pe termen scurt	0.06	4.71	-1.36	-2.56	-0.24
Împrumuturi	-396.58	-150.05	51.19	-24.55	-123.26
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	30.44	38.67	34.97	0.16	1.48
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1.27	0.17	4.85	-0.61	-0.21
Pe termen scurt	0.01	0.04	0.23	-0.23	-0.03
Pe termen lung	1.26	0.13	4.62	-0.38	-0.18
Alte sectoare	29.17	38.50	30.12	0.77	1.69
Pe termen scurt	4.06	0.69	0.01	-0.53	0.10
Pe termen lung	25.11	37.81	30.11	1.30	1.59
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	29.17	38.50	30.12	0.77	1.69
Pe termen scurt	4.06	0.69	0.01	-0.53	0.10
Pe termen lung	25.11	37.81	30.11	1.30	1.59
Acumularea netă de pasive (ANP)	427.02	188.72	-16.22	24.71	124.74
Banca centrală	138.51	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91
Credite și împrumuturi de la FMI (altele decât rezervele)	138.51	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	47.64	36.66	-140.33	-86.88	-55.47

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Pe termen scurt	23.53	2.72	-26.72	0.15	0.04
Pe termen lung	24.11	33.94	-113.61	-87.03	-55.51
Administrația publică	99.40	36.70	102.80	98.32	175.47
Credite și împrumuturi de la FMI (altele decât rezervele)				-5.56	-0.23
Altele pe termen lung	99.40	36.70	102.80	103.88	175.70
Alte sectoare	141.47	136.97	50.58	48.43	41.65
Pe termen scurt	28.20	22.26	-38.46	5.52	14.47
Pe termen lung	113.27	114.71	89.04	42.91	27.18
Alte societăți financiare	5.06	13.63	6.55	-3.95	14.36
Pe termen scurt	-0.16	0.39	-0.19	4.30	-0.20
Pe termen lung	5.22	13.24	6.74	-8.25	14.56
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	136.41	123.34	44.03	52.38	27.29
Pe termen scurt	28.36	21.87	-38.27	1.22	14.67
Pe termen lung	108.05	101.47	82.30	51.16	12.62
Credite comerciale și avansuri	-123.56	-79.76	-260.45	4.72	-172.93
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-95.21	290.14	-155.83	40.93	-45.00
Alte sectoare	-95.21	290.14	-155.83	40.93	-45.00
Pe termen scurt	-92.35	281.44	-151.00	21.14	-44.70
Pe termen lung	-2.86	8.70	-4.83	19.79	-0.30
Alte societăți financiare	1.09	-1.68	1.63	-0.39	-1.57
Pe termen scurt	1.09	-1.68	1.63	-0.39	-1.57
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-96.30	291.82	-157.46	41.32	-43.43
Pe termen scurt	-93.44	283.12	-152.63	21.53	-43.13
Pe termen lung	-2.86	8.70	-4.83	19.79	-0.30
Acumularea netă de pasive (ANP)	28.35	369.90	104.62	36.21	127.93
Alte sectoare	28.35	369.90	104.62	36.21	127.93
Pe termen scurt	27.50	358.79	101.48	35.12	125.00
Pe termen lung	0.85	11.11	3.14	1.09	2.93
Alte societăți financiare	-2.65	-4.93	-1.82	-0.40	0.94
Pe termen scurt	-2.65	-4.93	-1.82	-0.40	0.94
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	31.00	374.83	106.44	36.61	126.99
Pe termen scurt	30.15	363.72	103.30	35.52	124.06
Pe termen lung	0.85	11.11	3.14	1.09	2.93
Alte creanțe / pasive	4.11	-99.41	368.84	4.47	-34.10
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-0.55	-99.60	363.47		-38.10
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		-99.60	-36.68		
Pe termen scurt		-99.60	-36.68		
Administrația publică	-0.55				
Pe termen lung	-0.55				
Alte sectoare			400.15		-38.10
Pe termen scurt			400.15		-38.10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP			400.15		-38.10
Pe termen scurt			400.15		-38.10
Acumularea netă de pasive (ANP)	-4.66	-0.19	-5.37	-4.47	-4.00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0.66	3.81	-1.37	-0.47	
Pe termen scurt	-0.66	3.81	-1.37	-0.47	
Alte sectoare	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00
Pe termen lung	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00
Pe termen lung	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00	-4.00
Active de rezervă	498.65	282.05	-538.45	-306.49	531.14
Drepturi speciale de tragere	0.73	4.76	-4.93	16.89	-17.31
Alte active de rezervă	497.92	277.29	-533.52	-323.38	548.45
Numerar și depozite	389.44	-105.89	-77.55	-58.22	323.52
Creanțe față de autorități monetare	18.44	-102.66	100.48	-32.83	38.40
Creanțe față de alte instituții	371.00	-3.23	-178.03	-25.39	285.12
Titluri de valoare	108.48	383.18	-455.97	-265.16	224.93
Instrumente de natura datoriei	108.48	383.18	-455.97	-265.16	224.93
Pe termen scurt	-44.62	25.39	-25.23		
Pe termen lung	153.10	357.79	-430.74	-265.16	224.93
Erori și omisiuni nete	113.74	84.81	-80.30	-45.20	91.81
Articole suplimentare					
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	10.11	9.18	21.02	11.36	9.58
Remiteri personale: Credit	1,832.86	2,069.46	1,965.94	1,449.93	1,377.78

* date revizuite

Anexa 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP6, milioane EUR**

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Contul curent	-500.90	-369.13	-427.74	-421.12	-257.99
Credit	4,186.07	4,469.24	4,336.08	4,069.34	4,140.86
Debit	4,686.97	4,838.36	4,763.82	4,490.46	4,398.85
Bunuri și servicii	-2,303.62	-2,246.43	-2,199.74	-1,799.36	-1,689.12
Credit	2,107.28	2,289.16	2,229.92	2,232.02	2,342.97
Debit	4,410.90	4,535.59	4,429.66	4,031.38	4,032.09
Bunuri	-2,387.60	-2,362.74	-2,291.10	-1,911.93	-1,886.23
Credit	1,313.32	1,429.00	1,368.68	1,356.82	1,397.82
Debit	3,700.92	3,791.75	3,659.77	3,268.74	3,284.06
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	-2,377.95	-2,361.22	-2,309.68	-1,908.69	-1,885.84
Credit	1,322.88	1,430.51	1,350.05	1,360.02	1,398.19
Debit	3,700.83	3,791.73	3,659.74	3,268.71	3,284.04
Din care: reexport (credit)	435.19	379.89	264.20	258.78	227.02
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare (credit)	-11.15	-1.94	18.00	-3.63	-0.71
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-56.82	-60.74	-52.80	-8.87	-3.52
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare (credit)	45.67	58.80	70.80	5.24	2.81
Aur nemonetar	1.50	0.42	0.59	0.40	0.33
Credit	1.59	0.44	0.63	0.42	0.34
Debit	0.09	0.02	0.04	0.03	0.02
Servicii	83.98	116.31	91.36	112.57	197.12
Credit	793.96	860.16	861.24	875.20	945.15
Debit	709.98	743.84	769.88	762.64	748.03
Servicii de prelucrare a materiei prime ce aparține altora	87.72	108.71	123.52	123.13	131.05
Credit	90.06	111.26	124.95	125.72	133.60
Debit	2.34	2.55	1.42	2.59	2.55
Bunuri prelucrate în economia națională – bunuri expediate după transformare (Ct), bunuri primite pentru transformare (Dt)					
Credit	409.64	425.92	420.24	423.43	458.04
Debit	308.17	312.18	289.09	297.26	324.65
Bunuri prelucrate peste hotare – bunuri expediate pentru transformare (Ct), bunuri primite după transformare (Dt)					
Credit	2.36	1.57	1.59	1.07	1.06
Debit	2.26	2.45	1.40	2.49	2.44
Servicii de întreținere și de reparații n.c.a.	-10.11	-10.17	-7.32	-12.70	-3.74
Credit	1.47	0.81	1.40	2.18	3.93
Debit	11.58	10.98	8.72	14.87	7.67
Transport	8.83	29.71	9.09	17.75	47.89
Credit	295.91	318.26	299.36	289.83	317.24
Debit	287.08	288.55	290.28	272.09	269.35
Pentru toate tipurile de transport					
Pasageri	-5.32	1.12	-2.20	-3.65	10.59
Credit	62.95	70.99	70.96	73.21	79.59
Debit	68.27	69.87	73.16	76.86	69.00
Mărfuri	10.82	23.85	10.26	20.56	33.23
Credit	192.80	203.07	186.75	180.56	190.89
Debit	181.98	179.22	176.49	160.00	157.67
Alte	-4.99	-2.54	-5.26	-6.53	-3.05
Credit	26.86	32.22	30.18	23.46	35.51
Debit	31.85	34.77	35.44	29.99	38.57
Transport maritim	-11.35	-11.62	-15.50	-10.28	-13.46
Credit	2.61	3.37	5.00	6.60	5.75
Debit	13.96	15.00	20.50	16.88	19.21
Mărfuri	-10.71	-10.80	-14.51	-9.44	-12.47
Credit	2.11	2.56	3.86	4.90	3.88
Debit	12.82	13.36	18.37	14.34	16.34
Alte	-0.65	-0.82	-0.99	-0.84	-0.99
Credit	0.50	0.81	1.15	1.70	1.88
Debit	1.14	1.63	2.13	2.54	2.87
Transport aerian	-4.59	9.84	3.61	-5.56	21.64
Credit	82.98	97.21	98.40	89.75	114.99
Debit	87.57	87.37	94.79	95.31	93.35
Pasageri	-8.12	-0.98	-2.75	-4.19	9.99
Credit	50.79	58.38	61.71	64.62	70.70

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Debit	58.91	59.36	64.46	68.81	60.71
Mărfuri	8.87	13.48	9.48	5.84	15.83
Credit	15.07	18.42	14.29	10.45	20.09
Debit	6.20	4.94	4.81	4.61	4.26
Alte	-5.35	-2.67	-3.12	-7.22	-4.17
Credit	17.11	20.40	22.40	14.68	24.20
Debit	22.46	23.07	25.52	21.90	28.38
Alte tipuri de transport	16.46	24.21	14.69	26.24	32.58
Credit	197.02	205.70	184.49	180.89	185.25
Debit	180.56	181.49	169.80	154.65	152.67
Pasageri	2.80	2.10	0.55	0.54	0.60
Credit	12.16	12.61	9.25	8.59	8.89
Debit	9.36	10.51	8.70	8.05	8.29
Mărfuri	12.65	21.17	15.30	24.17	29.87
Credit	175.61	182.08	168.60	165.21	166.93
Debit	162.96	160.91	153.30	141.04	137.06
Alte	1.00	0.94	-1.15	1.53	2.11
Credit	9.25	11.01	6.64	7.09	9.43
Debit	8.24	10.07	7.79	5.56	7.32
Servicii poștale și de curier	8.32	7.28	6.28	7.36	7.13
Credit	13.30	11.98	11.47	12.60	11.25
Debit	4.98	4.70	5.18	5.24	4.12
Călătorii	-84.97	-77.00	-88.98	-64.12	-9.94
Credit	154.45	173.00	175.98	189.31	219.85
Debit	239.42	250.01	264.96	253.44	229.78
De afaceri	-83.66	-90.57	-83.83	-52.85	-23.00
Credit	44.05	48.07	47.90	59.97	71.73
Debit	127.71	138.64	131.73	112.82	94.73
Bunuri și servicii procurate de către lucrătorii de la frontieră, sezonieri și alți lucrători pe termen scurt	-88.06	-95.09	-89.55	-74.30	-54.69
Credit	9.38	9.16	9.72	13.69	14.43
Debit	97.44	104.25	99.27	87.98	69.12
Alte	4.40	4.52	5.72	21.45	31.69
Credit	34.67	38.91	38.18	46.28	57.30
Debit	30.27	34.38	32.46	24.83	25.61
Personale	-1.31	13.57	-5.15	-11.27	13.06
Credit	110.40	124.94	128.08	129.35	148.12
Debit	111.70	111.37	133.23	140.62	135.05
Servicii medicale	0.21	0.96	1.56	1.31	1.97
Credit	10.66	11.77	13.05	13.78	14.97
Debit	10.45	10.81	11.49	12.48	13.00
Servicii de învățământ	-20.83	-15.73	-20.16	-26.23	-19.74
Credit	18.16	26.16	25.91	27.54	34.07
Debit	38.99	41.89	46.07	53.77	53.81
Alte	19.32	28.33	13.45	13.65	30.83
Credit	81.58	87.00	89.12	88.02	99.08
Debit	62.26	58.67	75.67	74.37	68.25
Construcții	-4.33	-2.86	-1.30	-0.34	-4.51
Credit	2.58	3.95	3.98	3.24	3.00
Debit	6.92	6.81	5.27	3.58	7.51
Construcții peste hotare	2.58	3.95	3.98	3.24	3.00
Credit	2.58	3.95	3.98	3.24	3.00
Construcții în economia națională	-6.92	-6.81	-5.27	-3.58	-7.51
Debit	6.92	6.81	5.27	3.58	7.51
Servicii de asigurare și pensii	-3.00	-4.05	-6.05	-4.65	-5.57
Credit	0.68	0.53	0.60	0.23	0.17
Debit	3.69	4.58	6.65	4.89	5.75
Asigurări directe	-1.69	-1.72	-0.96	-0.83	-0.54
Credit	0.68	0.50	0.57	0.18	0.17
Debit	2.37	2.22	1.54	1.01	0.71
Reasigurări	-1.32	-2.33	-5.08	-3.83	-5.03
Credit	0.01	0.03		0.05	
Debit	1.32	2.36	5.08	3.88	5.03
Servicii auxiliare de asigurare			-0.01		
Credit			0.02		
Debit			0.03		
Servicii financiare	-3.45	-1.29	-1.77	-0.90	-2.09
Credit	3.29	4.63	4.94	5.33	5.10

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Debit	6.74	5.92	6.71	6.23	7.18
Servicii financiare facturate explicit și altele	-2.71	-0.76	-1.69	-1.21	-2.32
Credit	2.86	3.98	4.20	4.08	4.58
Debit	5.56	4.74	5.88	5.29	6.90
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-0.74	-0.53	-0.08	0.31	0.23
Credit	0.44	0.65	0.75	1.25	0.51
Debit	1.18	1.17	0.83	0.95	0.28
Taxe pentru folosirea proprietății intelectuale n.c.a.	-11.00	-13.57	-13.59	-12.47	-11.59
Credit	3.55	4.61	5.30	4.03	5.64
Debit	14.55	18.19	18.90	16.50	17.23
Servicii de telecomunicații, de informatică și de informare	83.97	72.73	73.98	70.15	71.66
Credit	139.14	137.76	140.15	145.90	137.68
Debit	55.18	65.04	66.16	75.75	66.03
Servicii de telecomunicații	69.41	57.31	52.13	44.93	31.27
Credit	95.69	91.47	86.34	82.84	65.20
Debit	26.27	34.16	34.22	37.91	33.92
Servicii de informatică	8.20	8.51	16.15	19.84	28.41
Credit	32.80	36.62	44.29	53.13	57.60
Debit	24.60	28.10	28.14	33.30	29.19
Servicii de informare	6.35	6.90	5.71	5.38	11.97
Credit	10.65	9.67	9.52	9.92	14.89
Debit	4.30	2.78	3.81	4.54	2.92
Alte servicii de afaceri	17.23	17.61	4.75	0.22	-15.68
Credit	71.31	74.80	75.88	78.85	84.22
Debit	54.08	57.19	71.14	78.63	99.90
Servicii de cercetare și dezvoltare	1.05	0.76	0.38	-0.34	-1.66
Credit	1.52	1.64	0.96	0.99	0.82
Debit	0.47	0.88	0.58	1.33	2.48
Servicii profesionale și de consultanță în management	7.79	11.52	4.40	9.77	6.02
Credit	40.87	45.10	46.38	55.09	55.30
Debit	33.08	33.58	41.98	45.32	49.28
Servicii tehnice, legate de comerț și alte servicii de afaceri	8.39	5.33	-0.03	-9.21	-20.04
Credit	28.93	28.06	28.54	22.77	28.10
Debit	20.54	22.73	28.57	31.98	48.14
Servicii personale, culturale și de recreare	-0.16	-1.03	-0.49	-2.17	-0.80
Credit	1.04	1.14	1.49	1.87	1.91
Debit	1.20	2.17	1.98	4.04	2.71
Servicii audiovizuale și aferente lor	-0.16	-1.03	-0.49	-2.17	-0.80
Credit	1.04	1.14	1.49	1.87	1.91
Debit	1.20	2.17	1.98	4.04	2.71
Bunuri și servicii ale administrației publice n.c.a.	3.27	-2.46	-0.49	-1.31	0.44
Credit	30.48	29.39	27.21	28.70	32.82
Debit	27.21	31.85	27.70	30.02	32.38
Venituri primare	630.46	673.14	619.60	405.27	416.14
Credit	814.84	874.54	840.27	735.46	672.74
Debit	184.38	201.39	220.67	330.19	256.60
Remunerarea salariaților	747.57	808.71	746.38	630.09	581.16
Credit	786.00	841.70	801.58	705.13	644.86
Debit	38.43	32.99	55.20	75.04	63.70
Venituri din investiții	-116.38	-134.59	-125.43	-222.46	-162.89
Credit	30.56	34.54	40.74	32.88	30.41
Debit	146.94	169.13	166.17	255.34	193.30
Venituri din investiții directe	-86.76	-99.67	-94.92	-191.23	-129.96
Credit	4.79	5.36	5.54	7.43	8.08
Debit	91.55	105.03	100.46	198.66	138.04
Venituri din participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-82.42	-95.78	-90.35	-187.87	-127.49
Credit	4.75	4.64	4.91	5.55	6.74
Debit	87.17	100.41	95.25	193.42	134.23
Dividende și retrageri din veniturile quasi-corporațiilor	-90.99	-96.23	-57.50	-76.79	-45.26
Credit	4.75	4.64	4.91	5.55	6.74
Debit	95.73	100.87	62.40	82.34	52.00
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	-90.99	-96.23	-57.50	-76.79	-45.26
Credit	4.75	4.64	4.91	5.55	6.74
Debit	95.73	100.87	62.40	82.34	52.00
Profituri reinvestite	8.57	0.45	-32.85	-111.08	-82.23
Debit	-8.57	-0.45	32.85	111.08	82.23

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Dobânzi	-4.34	-3.89	-4.57	-3.36	-2.47
Credit	0.05	0.72	0.63	1.88	1.34
Debit	4.39	4.61	5.21	5.24	3.80
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	-4.34	-3.89	-4.57	-3.36	-2.47
Credit	0.05	0.72	0.63	1.88	1.34
Debit	4.39	4.61	5.21	5.24	3.80
Informativ: dobânzi, înainte de SIFIM	-4.34	-3.89	-4.57	-3.36	-2.47
Credit	0.05	0.72	0.63	1.88	1.34
Debit	4.39	4.61	5.21	5.24	3.80
Venituri din investiții de portofoliu	-2.36	-4.49	-5.58	-4.20	-8.54
Credit	0.16	0.33	0.33	0.16	0.15
Debit	2.52	4.83	5.91	4.37	8.69
Venituri din participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-2.36	-4.49	-5.58	-4.12	-8.40
Credit	0.16	0.33	0.33	0.16	0.15
Debit	2.52	4.83	5.91	4.29	8.55
Dividende la participații la capital, exclusiv la acțiuni ale fondurilor de investiții	-2.36	-4.49	-5.58	-4.12	-8.40
Credit	0.16	0.33	0.33	0.16	0.15
Debit	2.52	4.83	5.91	4.29	8.55
Dobânzi				-0.08	-0.14
Debit				0.08	0.14
Pe termen lung				-0.08	-0.14
Debit				0.08	0.14
Venituri din alte investiții	-50.71	-50.49	-47.53	-48.41	-45.78
Credit	2.16	8.79	12.27	3.90	0.79
Debit	52.87	59.27	59.80	52.31	46.57
Dobânzi	-50.71	-50.49	-47.53	-48.41	-45.78
Credit	2.16	8.79	12.27	3.90	0.79
Debit	52.87	59.27	59.80	52.31	46.57
Informativ: dobânzi, înainte de SIFIM	-51.45	-51.01	-47.61	-48.11	-45.55
Credit	2.16	8.79	12.27	3.90	0.79
Debit	53.61	59.80	59.88	52.01	46.33
Active de rezervă (credit)	23.45	20.06	22.60	21.39	21.39
Dobânzi (credit)	23.45	20.06	22.60	21.39	21.39
Alte venituri primare	-0.73	-0.98	-1.34	-2.37	-2.13
Credit	-1.73	-1.70	-2.04	-2.56	-2.52
Debit	-1.00	-0.72	-0.70	-0.19	-0.39
Impozite pe producție și pe importuri	-0.73	-0.98	-1.42	-2.33	-2.08
Credit	-1.73	-1.70	-2.12	-2.58	-2.52
Debit	-1.00	-0.72	-0.70	-0.25	-0.44
Renta			0.08	-0.04	-0.05
Credit			0.08	0.03	
Debit				0.06	0.05
Venituri secundare	1,172.25	1,204.16	1,152.39	972.97	1,014.99
Credit	1,263.95	1,305.54	1,265.88	1,101.86	1,125.15
Debit	91.69	101.38	113.49	128.90	110.16
Administrația publică	133.11	124.61	185.68	103.72	135.65
Credit	137.66	130.28	190.14	111.34	140.90
Debit	4.55	5.67	4.46	7.62	5.25
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc. (credit)	1.65	1.78	2.03	2.28	2.37
Contribuții sociale (credit)	2.86	3.15	3.28	3.71	3.60
Beneficii sociale (debit)	0.02	0.08	0.13	0.25	0.29
Cooperarea internațională curentă	105.38	93.96	151.05	63.80	94.69
Credit	109.80	99.41	155.16	69.94	99.47
Debit	4.43	5.46	4.11	6.14	4.78
Transferuri curente diverse ale administrației publice	23.24	25.80	29.45	34.19	35.28
Credit	23.34	25.94	29.67	35.41	35.46
Debit	0.10	0.14	0.22	1.22	0.18
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,039.15	1,079.55	966.71	869.24	879.34
Credit	1,126.29	1,175.26	1,075.74	990.52	984.25
Debit	87.14	95.71	109.03	121.28	104.91
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile casnice rezidente și nerezidente)	726.02	770.52	706.98	617.84	619.02
Credit	759.96	808.20	762.58	681.56	677.89
Debit	33.94	37.68	55.60	63.72	58.86
Alte transferuri curente	313.12	309.03	259.74	251.40	260.32

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Credit	366.33	367.06	313.17	308.96	306.36
Debit	53.20	58.03	53.43	57.56	46.05
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.(debit)	-0.57	-0.81	39.67	35.38	26.60
Beneficii sociale	0.90	0.89	1.18	1.42	2.72
Credit	0.93	0.95	1.21	1.42	2.72
Debit	0.03	0.06	0.03		
Prime nete de asigurare, cu excepția asigurărilor de viață	14.01	-9.16	-5.09	-4.14	-4.56
Credit	14.01	0.40	0.55	0.31	0.33
Debit		9.56	5.64	4.45	4.90
Despăgubiri de asigurare, cu excepția asigurărilor de viață	-5.60	5.38	1.58	2.99	3.92
Credit		5.91	2.65	3.83	4.82
Debit	5.60	0.53	1.07	0.84	0.90
Cooperarea internațională curentă	85.99	88.75	105.83	105.04	95.17
Credit	87.69	90.99	107.56	106.91	96.54
Debit	1.70	2.24	1.73	1.87	1.37
Transferuri curente diverse	217.26	222.37	195.91	181.47	189.67
Credit	263.70	268.81	201.20	196.50	201.94
Debit	46.44	46.44	5.29	15.03	12.27
Contul de capital	16.52	80.63	110.90	49.40	-18.78
Credit	59.16	121.54	173.85	119.37	45.64
Debit	42.64	40.91	62.95	69.97	64.42
Achiziționarea brută (debit) / disponibilizarea brută (credit) a activelor nefinanciare neproduse			0.08	-0.07	-0.03
Credit			0.08		
Debit				0.07	0.03
Transferuri de capital	16.52	80.63	110.82	49.48	-18.75
Credit	59.16	121.54	173.77	119.37	45.64
Debit	42.64	40.91	62.95	69.90	64.39
Administrația publică	44.63	70.29	119.12	80.44	14.60
Credit	45.06	70.29	119.12	80.44	14.60
Debit	0.43				
Alte transferuri de capital	44.63	70.29	119.12	80.44	14.60
Credit	45.06	70.29	119.12	80.44	14.60
Debit	0.43				
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-28.11	10.34	-8.30	-30.96	-33.35
Credit	14.10	51.25	54.65	38.93	31.04
Debit	42.21	40.91	62.95	69.90	64.39
Alte transferuri de capital	-28.11	10.34	-8.30	-30.96	-33.35
Credit	14.10	51.25	54.65	38.93	31.04
Debit	42.21	40.91	62.95	69.90	64.39
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-484.38	-288.50	-316.84	-371.72	-276.77
Contul financiar					
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-395.86	-224.65	-377.35	-412.42	-193.83
Investiții directe	-174.46	-158.94	-226.81	-188.29	-67.46
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	20.70	23.16	30.76	6.32	14.72
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	14.32	8.18	28.32	13.81	8.25
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor	14.32	8.18	28.32	13.81	8.25
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	14.32	8.18	28.32	13.81	8.25
Instrumente de natura datoriei	6.38	14.98	2.44	-7.49	6.47
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	1.07	1.69	3.01	1.93	0.28
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	5.31	13.29	-0.57	-9.42	6.19
Acumularea netă de pasive (ANP)	195.16	182.10	257.58	194.61	82.18
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	103.93	69.38	129.10	150.59	121.96
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor	112.50	69.83	96.25	39.51	39.72
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	112.50	69.83	96.25	39.51	39.72
Reinvestirea profiturilor	-8.57	-0.45	32.85	111.08	82.23
Instrumente de natura datoriei	91.24	112.72	128.47	44.02	-39.78
Investitorul direct în întreprinderea de investiții directe	91.24	112.72	128.47	44.02	-39.78
Investiții de portofoliu	-16.61	-2.24	-5.45	-3.64	-0.33
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-5.43	0.02	-1.21	-0.01	

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	0.14			-0.01	
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală				-0.01	
Alte sectoare	0.14				
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0.14				
Instrumente de natura datoriei	-5.57	0.02	-1.21		
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-5.57	0.02			
Pe termen lung	-5.57	0.02			
Alte sectoare			-1.21		
Pe termen lung			-1.21		
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP			-1.21		
Pe termen lung			-1.21		
Acumularea netă de pasive (ANP)	11.18	2.26	4.23	3.63	0.33
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	11.18	2.29	4.23	3.57	-0.03
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	10.20	2.41	4.23	3.57	-0.03
Alte sectoare	0.98	-0.12			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0.98	-0.12			
Instrumente de natura datoriei		-0.03		0.06	0.35
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală					
Pe termen scurt					
Administrația publică				0.06	0.35
Pe termen scurt				0.06	0.35
Pe termen lung					
Alte sectoare		-0.03			
Pe termen lung		-0.03			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		-0.03			
Pe termen lung		-0.03			
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0.19	-0.08	-0.46	-0.63	0.44
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.19	-0.08	-0.46	-0.63	0.44
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	0.19	0.09	0.08		
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.19	0.09	0.08		
Acumularea netă de pasive (ANP)		0.17	0.54	0.63	-0.44
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		0.17	0.54	0.63	-0.44
Alte investiții	-593.06	-275.72	261.08	56.09	-606.30
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-246.53	314.92	242.35	-0.90	-380.91
Acumularea netă de pasive (ANP)	346.53	590.65	-18.72	-56.99	225.39
Numerar și depozite	-191.45	-27.87	140.84	69.92	-307.93
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-195.69	142.36	59.55	-37.90	-307.18
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	72.42	335.76	-135.36	155.52	70.18
Pe termen scurt	72.42	335.76	-135.36	155.52	70.18
Alte sectoare	-268.12	-193.40	194.92	-193.42	-377.36
Pe termen scurt	-268.12	-193.40	194.92	-193.42	-377.36
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-268.12	-193.40	194.92	-193.42	-377.36
Pe termen scurt	-268.12	-193.40	194.92	-193.42	-377.36
Acumularea netă de pasive (ANP)	-4.24	170.23	-81.28	-107.82	0.75
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-4.28	166.69	-80.26	-105.51	0.96
Pe termen scurt	-4.28	166.69	-80.26	-105.51	0.96
Alte sectoare	0.04	3.54	-1.03	-2.31	-0.22
Pe termen scurt	0.04	3.54	-1.03	-2.31	-0.22
Alte societăți financiare	0.04	3.54	-1.03	-2.31	-0.22
Pe termen scurt	0.04	3.54	-1.03	-2.31	-0.22
Împrumuturi	-308.64	-112.96	38.57	-22.10	-111.35
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	23.69	29.11	26.35	0.14	1.34
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.99	0.13	3.65	-0.55	-0.19
Pe termen scurt	0.01	0.03	0.17	-0.21	-0.03
Pe termen lung	0.98	0.10	3.48	-0.34	-0.16
Alte sectoare	22.70	28.98	22.69	0.69	1.53
Pe termen scurt	3.16	0.52	0.01	-0.48	0.09
Pe termen lung	19.54	28.47	22.69	1.17	1.44
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	22.70	28.98	22.69	0.69	1.53
Pe termen scurt	3.16	0.52	0.01	-0.48	0.09
Pe termen lung	19.54	28.47	22.69	1.17	1.44
Acumularea netă de pasive (ANP)	332.33	142.08	-12.22	22.25	112.69
Banca centrală	107.80	-16.27	-22.05	-31.66	-33.34
Credite și împrumuturi de la FMI (altele decât rezervele)	107.80	-16.27	-22.05	-31.66	-33.34
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	37.08	27.60	-105.73	-78.22	-50.11

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Pe termen scurt	18.31	2.05	-20.13	0.14	0.04
Pe termen lung	18.76	25.55	-85.60	-78.36	-50.15
Administrația publică	77.36	27.63	77.46	88.53	158.52
Credite și împrumuturi de la FMI (altele decât rezervele)				-5.01	-0.21
Altele pe termen lung	77.36	27.63	77.46	93.53	158.72
Alte sectoare	110.10	103.12	38.11	43.61	37.63
Pe termen scurt	21.95	16.76	-28.98	4.97	13.07
Pe termen lung	88.15	86.36	67.09	38.64	24.55
Alte societăți financiare	3.94	10.26	4.94	-3.56	12.97
Pe termen scurt	-0.12	0.29	-0.14	3.87	-0.18
Pe termen lung	4.06	9.97	5.08	-7.43	13.15
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	106.16	92.86	33.18	47.16	24.65
Pe termen scurt	22.07	16.46	-28.84	1.10	13.25
Pe termen lung	84.09	76.39	62.01	46.06	11.40
Credite comerciale și avansuri	-96.16	-60.05	-196.24	4.25	-156.22
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-74.10	218.43	-117.41	36.85	-40.65
Alte sectoare	-74.10	218.43	-117.41	36.85	-40.65
Pe termen scurt	-71.87	211.88	-113.77	19.03	-40.38
Pe termen lung	-2.23	6.55	-3.64	17.82	-0.27
Alte societăți financiare	0.85	-1.26	1.23	-0.35	-1.42
Pe termen scurt	0.85	-1.26	1.23	-0.35	-1.42
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-74.95	219.70	-118.64	37.20	-39.23
Pe termen scurt	-72.72	213.15	-115.00	19.39	-38.96
Pe termen lung	-2.23	6.55	-3.64	17.82	-0.27
Acumularea netă de pasive (ANP)	22.06	278.48	78.83	32.60	115.57
Alte sectoare	22.06	278.48	78.83	32.60	115.57
Pe termen scurt	21.40	270.11	76.46	31.62	112.92
Pe termen lung	0.66	8.36	2.37	0.98	2.65
Alte societăți financiare	-2.06	-3.71	-1.37	-0.36	0.85
Pe termen scurt	-2.06	-3.71	-1.37	-0.36	0.85
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	24.13	282.19	80.20	32.96	114.72
Pe termen scurt	23.46	273.83	77.83	31.98	112.07
Pe termen lung	0.66	8.36	2.37	0.98	2.65
Alte creanțe / pasive	3.20	-74.84	277.91	4.02	-30.81
Achiziționarea netă de active financiare (ANA)	-0.43	-74.98	273.87		-34.42
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		-74.98	-27.64		
Pe termen scurt		-74.98	-27.64		
Administrația publică	-0.43				
Pe termen lung	-0.43				
Alte sectoare			301.50		-34.42
Pe termen scurt			301.50		-34.42
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP			301.50		-34.42
Pe termen scurt			301.50		-34.42
Acumularea netă de pasive (ANP)	-3.63	-0.14	-4.05	-4.02	-3.61
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0.51	2.87	-1.03	-0.42	
Pe termen scurt	-0.51	2.87	-1.03	-0.42	
Alte sectoare	-3.11	-3.01	-3.01	-3.60	-3.61
Pe termen lung	-3.11	-3.01	-3.01	-3.60	-3.61
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	-3.11	-3.01	-3.01	-3.60	-3.61
Pe termen lung	-3.11	-3.01	-3.01	-3.60	-3.61
Active de rezervă	388.08	212.34	-405.71	-275.96	479.82
Drepturi speciale de tragere	0.57	3.58	-3.71	15.21	-15.64
Alte active de rezervă	387.51	208.76	-401.99	-291.16	495.46
Numerar și depozite	303.09	-79.72	-58.43	-52.42	292.26
Creanțe față de autorități monetare	14.35	-77.29	75.71	-29.56	34.69
Creanțe față de alte instituții	288.73	-2.43	-134.14	-22.86	257.57
Titluri de valoare	84.43	288.48	-343.56	-238.74	203.20
Instrumente de natura datoriei	84.43	288.48	-343.56	-238.74	203.20
Pe termen scurt	-34.73	19.11	-19.01		
Pe termen lung	119.15	269.36	-324.55	-238.74	203.20
Erori și omisiuni nete	88.52	63.85	-60.50	-40.70	82.94
Articole suplimentare					
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	7.87	6.91	15.84	10.23	8.65
Remiteri personale: Credit	1,426.44	1,557.99	1,481.28	1,305.48	1,244.65

* date revizuite

** recalculat din USD la cross-cursul oficial mediu anual

Anexa 3. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2014-2016, prezentare desfășurată, conform MBP6

milioane USD

	2014*			2015*			2016*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Contul curent	5,754.78	6,322.47	-567.69	4,519.59	4,987.31	-467.72	4,583.76	4,869.34	-285.58
Bunuri și servicii	2,959.52	5,878.98	-2,919.46	2,478.98	4,477.43	-1,998.45	2,593.57	4,463.35	-1,869.78
Bunuri	1,816.49	4,857.20	-3,040.71	1,506.94	3,630.41	-2,123.47	1,547.33	3,635.31	-2,087.98
Mărfuri generale în baza balanței de plăți	1,791.77	4,857.15	-3,065.38	1,510.50	3,630.38	-2,119.88	1,547.74	3,635.29	-2,087.55
Din care: reexport (credit)	350.64		350.64	287.41		287.41	251.30		251.30
Exporturi nete de mărfuri negociate peste hotare (credit)	23.89		23.89	-4.03		-4.03	-0.79		-0.79
Procurări de mărfuri negociate peste hotare (exporturi negative)	-70.08		-70.08	-9.85		-9.85	-3.90		-3.90
Vânzări de mărfuri negociate peste hotare (credit)	93.97		93.97	5.82		5.82	3.11		3.11
Aur nemonetar	0.83	0.05	0.78	0.47	0.03	0.44	0.38	0.02	0.36
Servicii	1,143.03	1,021.78	121.25	972.04	847.02	125.02	1,046.24	828.04	218.20
Servicii de prelucrare a materiei prime ce aparține altora	165.83	1.89	163.94	139.63	2.88	136.75	147.89	2.82	145.07
Bunuri prelucrate în economia națională – bunuri expediate după transformare (Ct), bunuri primite pentru transformare (Dt)	557.74	383.67		470.28	330.15		507.03	359.37	
Bunuri prelucrate peste hotare – bunuri expediate pentru transformare (Ct), bunuri primite după transformare (Dt)	2.11	1.86		1.19	2.76		1.17	2.70	
Servicii de întreținere și de reparații n.c.a.	1.86	11.57	-9.71	2.42	16.52	-14.10	4.35	8.49	-4.14
Transport	397.31	385.25	12.06	321.90	302.19	19.71	351.17	298.16	53.01
Pentru toate tipurile de transport									
Pasageri	94.18	97.10	-2.92	81.31	85.36	-4.05	88.10	76.38	11.72
Mărfuri	247.85	234.23	13.62	200.54	177.70	22.84	211.31	174.53	36.78
Alte	40.06	47.04	-6.98	26.06	33.31	-7.25	39.31	42.69	-3.38
Transport maritim	6.64	27.21	-20.57	7.33	18.75	-11.42	6.37	21.27	-14.90
Mărfuri	5.12	24.38	-19.26	5.44	15.93	-10.49	4.29	18.09	-13.80
Alte	1.52	2.83	-1.31	1.89	2.82	-0.93	2.08	3.18	-1.10
Transport aerian	130.60	125.81	4.79	99.68	105.86	-6.18	127.29	103.33	23.96
Pasageri	81.90	85.55	-3.65	71.77	76.42	-4.65	78.26	67.20	11.06
Mărfuri	18.97	6.39	12.58	11.61	5.12	6.49	22.24	4.72	17.52
Alte	29.73	33.87	-4.14	16.30	24.32	-8.02	26.79	31.41	-4.62
Alte tipuri de transport	244.85	225.35	19.50	200.90	171.76	29.14	205.06	169.00	36.06
Pasageri	12.28	11.55	0.73	9.54	8.94	0.60	9.84	9.18	0.66
Mărfuri	223.76	203.46	20.30	183.49	156.65	26.84	184.78	151.72	33.06
Alte	8.81	10.34	-1.53	7.87	6.17	1.70	10.44	8.10	2.34
Servicii poștale și de curier	15.22	6.88	8.34	13.99	5.82	8.17	12.45	4.56	7.89
Călătorii	233.56	351.65	-118.09	210.26	281.48	-71.22	243.36	254.36	-11.00
De afaceri	63.57	174.83	-111.26	66.60	125.30	-58.70	79.40	104.86	-25.46
lucrători pe termen scurt	12.90	131.75	-118.85	15.20	97.72	-82.52	15.97	76.51	-60.54
Altele	50.67	43.08	7.59	51.40	27.58	23.82	63.43	28.35	35.08

	2014*			2015*			2016*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	169.99	176.82	-6.83	143.66	156.18	-12.52	163.96	149.50	14.46
17.32	15.25	2.07	15.31	13.86	1.45	16.57	14.39	2.18	
34.39	61.14	-26.75	30.59	59.72	-29.13	37.71	59.56	-21.85	
118.28	100.43	17.85	97.76	82.60	15.16	109.68	75.55	34.13	
5.28	7.00	-1.72	3.60	3.98	-0.38	3.32	8.31	-4.99	
5.28		5.28	3.60		3.60	3.32		3.32	
	7.00	-7.00		3.98	-3.98		8.31	-8.31	
0.79	8.82	-8.03	0.26	5.43	-5.17	0.19	6.36	-6.17	
0.76	2.04	-1.28	0.20	1.12	-0.92	0.19	0.79	-0.60	
	6.74	-6.74	0.06	4.31	-4.25		5.57	-5.57	
0.03	0.04	-0.01							
6.56	8.91	-2.35	5.92	6.92	-1.00	5.64	7.95	-2.31	
5.57	7.81	-2.24	4.53	5.87	-1.34	5.07	7.64	-2.57	
0.99	1.10	-0.11	1.39	1.05	0.34	0.57	0.31	0.26	
7.04	25.08	-18.04	4.48	18.33	-13.85	6.24	19.07	-12.83	
186.00	87.81	98.19	162.04	84.13	77.91	152.41	73.09	79.32	
114.59	45.41	69.18	92.01	42.11	49.90	72.17	37.55	34.62	
58.78	37.35	21.43	59.01	36.98	22.03	63.76	32.31	31.45	
12.63	5.05	7.58	11.02	5.04	5.98	16.48	3.23	13.25	
100.71	94.41	6.30	87.57	87.33	0.24	93.23	110.59	-17.36	
1.27	0.77	0.50	1.10	1.48	-0.38	0.91	2.75	-1.84	
61.56	55.72	5.84	61.18	50.33	10.85	61.21	54.55	6.66	
37.88	37.92	-0.04	25.29	35.52	-10.23	31.11	53.29	-22.18	
1.98	2.63	-0.65	2.08	4.49	-2.41	2.11	3.00	-0.89	
1.98	2.63	-0.65	2.08	4.49	-2.41	2.11	3.00	-0.89	
36.11	36.76	-0.65	31.88	33.34	-1.46	36.33	35.84	0.49	
1,115.20	292.87	822.33	816.83	366.72	450.11	744.70	284.05	460.65	
1,063.84	73.26	990.58	783.15	83.34	699.81	713.83	70.51	643.32	
54.07	220.54	-166.47	36.52	283.59	-247.07	33.66	213.97	-180.31	
7.35	133.33	-125.98	8.25	220.64	-212.39	8.94	152.80	-143.86	
6.51	126.42	-119.91	6.16	214.82	-208.66	7.46	148.59	-141.13	
6.51	82.82	-76.31	6.16	91.45	-85.29	7.46	57.56	-50.10	
6.51	82.82	-76.31	6.16	91.45	-85.29	7.46	57.56	-50.10	
	43.60	-43.60		123.37	-123.37		91.03	-91.03	
0.84	6.91	-6.07	2.09	5.82	-3.73	1.48	4.21	-2.73	
0.84	6.91	-6.07	2.09	5.82	-3.73	1.48	4.21	-2.73	
0.84	6.91	-6.07	2.09	5.82	-3.73	1.48	4.21	-2.73	
0.44	7.85	-7.41	0.18	4.85	-4.67	0.17	9.62	-9.45	
0.44	7.85	-7.41	0.18	4.76	-4.58	0.17	9.47	-9.30	

	2014*			2015*			2016*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	Dividende la participatii la capital, exclusiv la actiuni ale fondurilor de investitii	0.44	7.85	-7.41	0.18	4.76	-4.58	0.17	9.47
Dobanzi					0.09	-0.09		0.15	-0.15
Pe termen lung					0.09	-0.09		0.15	-0.15
Venituri din alte investitii	16.28	79.36	-63.08	4.33	58.10	-53.77	0.87	51.55	-50.68
Dobanzi	16.28	79.36	-63.08	4.33	58.10	-53.77	0.87	51.55	-50.68
Informativ: dobanzi, inainte de SIFIM	16.28	79.47	-63.19	4.33	57.76	-53.43	0.87	51.29	-50.42
Active de rezervă (credit)	30.00		30.00	23.76		23.76	23.68		23.68
Dobanzi (credit)	30.00		30.00	23.76		23.76	23.68		23.68
Alte venituri primare	-2.71	-0.93	-1.78	-2.84	-0.21	-2.63	-2.79	-0.43	-2.36
Impozite pe productie și pe importuri	-2.81	-0.93	-1.88	-2.87	-0.28	-2.59	-2.79	-0.49	-2.30
Renta	0.10		0.10	0.03	0.07	-0.04	0.06		-0.06
Venituri secundare	1,680.06	150.62	1,529.44	1,223.78	143.16	1,080.62	1,245.49	121.94	1,123.55
Administrația publică	252.35	5.92	246.43	123.66	8.46	115.20	155.97	5.81	150.16
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc. (credit)	2.69		2.69	2.53		2.53	2.62		2.62
Contribuții sociale (credit)	4.35		4.35	4.12		4.12	3.99		3.99
Beneficii sociale (debit)		0.17	-0.17		0.28	-0.28		0.32	-0.32
Cooperarea internațională curentă	205.93	5.46	200.47	77.68	6.82	70.86	110.11	5.29	104.82
Transferuri curente diverse ale administrației publice	39.38	0.29	39.09	39.33	1.36	37.97	39.25	0.20	39.05
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,427.71	144.70	1,283.01	1,100.12	134.70	965.42	1,089.52	116.13	973.39
Transferuri personale (transferuri curente între gospodăriile casnice rezidente și nerezidente)	1,012.08	73.79	938.29	756.97	70.77	686.20	750.39	65.16	685.23
Alte transferuri curente	415.63	70.91	344.72	343.15	63.93	279.22	339.13	50.97	288.16
Impozite curente pe venit, patrimoniu, etc.(debit)		52.65	-52.65		39.29	-39.29		29.45	-29.45
Beneficii sociale	1.60	0.04	1.56	1.58		1.58	3.01		3.01
Prime nete de asigurare, cu excepția asigurărilor de viață	0.73	7.48	-6.75	0.34	4.94	-4.60	0.37	5.42	-5.05
Despăgubiri de asigurare, cu excepția asigurărilor de viață	3.52	1.42	2.10	4.25	0.93	3.32	5.34	1.00	4.34
Cooperarea internațională curentă	142.75	2.30	140.45	118.74	2.08	116.66	106.87	1.52	105.35
Transferuri curente diverse	267.03	7.02	260.01	218.24	16.69	201.55	223.54	13.58	209.96
Contul de capital	230.73	83.55	147.18	132.58	77.71	54.87	50.52	71.31	-20.79
Achiziționarea brută (debit) / disponibilizarea brută (credit) a activelor nefinanciare neproduse	0.10		0.10		0.08	-0.08		0.03	-0.03
Transferuri de capital	230.63	83.55	147.08	132.58	77.63	54.95	50.52	71.28	-20.76
Administrația publică	158.10		158.10	89.34		89.34	16.16		16.16
Alte transferuri de capital	158.10		158.10	89.34		89.34	16.16		16.16
Societăți financiare, societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	72.53	83.55	-11.02	43.24	77.63	-34.39	34.36	71.28	-36.92
Anularea datoriei									
Alte tranferuri de capital	72.53	83.55	-11.02	43.24	77.63	-34.39	34.36	71.28	-36.92

	2014*			2015*			2016*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	IFSLISGP								
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	5,985.51	6,406.02	-420.51	4,652.17	5,065.02	-412.85	4,634.28	4,940.65	-306.37
Contul financiar									
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	3,025.02	2,524.21	-500.81	1,692.64	1,234.59	-458.05	1,430.55	1,215.99	-214.56
Investiții directe	542.38	241.36	-301.02	385.37	176.25	-209.12	237.56	162.88	-74.68
Retragerea activelor financiare (Ct) / Achiziționarea activelor financiare (Dt)	22.77	63.60	40.83	14.03	21.05	7.02	10.31	26.60	16.29
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	0.17	37.76	37.59	0.83	16.17	15.34	2.00	11.13	9.13
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor	0.17	37.76	37.59	0.83	16.17	15.34	2.00	11.13	9.13
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	0.17	37.76	37.59	0.83	16.17	15.34	2.00	11.13	9.13
Instrumente de natura datoriei	22.60	25.84	3.24	13.20	4.88	-8.32	8.31	15.47	7.16
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	0.69	4.69	4.00	0.14	2.28	2.14		0.31	0.31
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	21.91	21.15	-0.76	13.06	2.60	-10.46	8.31	15.16	6.85
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	519.61	177.76	341.85	371.34	155.20	216.14	227.25	136.28	90.97
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	184.32	12.98	171.34	185.57	18.32	167.25	159.15	24.15	135.00
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor	140.72	12.98	127.74	62.20	18.32	43.88	68.12	24.15	43.97
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	140.72	12.98	127.74	62.20	18.32	43.88	68.12	24.15	43.97
Reinvestirea profiturilor	43.60		43.60	123.37		123.37	91.03		91.03
Instrumente de natura datoriei	335.29	164.78	170.51	185.77	136.88	48.89	68.10	112.13	-44.03
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	335.29	164.78	170.51	185.77	136.88	48.89	68.10	112.13	-44.03
Investiții de portofoliu	19.42	12.19	-7.23	4.04		-4.04	0.45	0.09	-0.36
Retragerea activelor financiare (Ct) / Achiziționarea activelor financiare (Dt)	1.61		-1.61	0.01		-0.01			
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții				0.01		-0.01			
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală				0.01		-0.01			
Instrumente de natura datoriei	1.61		-1.61						
Alte sectoare	1.61		-1.61						
Pe termen lung	1.61		-1.61						
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1.61		-1.61						
Pe termen lung	1.61		-1.61						
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	17.81	12.19	5.62	4.03		4.03	0.45	0.09	0.36
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	17.81	12.19	5.62	3.96		3.96		0.03	-0.03
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	17.81	12.19	5.62	3.96		3.96		0.03	-0.03
Instrumente de natura datoriei				0.07		0.07	0.45	0.06	0.39
Administrație publică				0.07		0.07	0.45	0.06	0.39

	2014*			2015*			2016*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
	Pe termen scurt				0.07		0.07	0.45	0.06
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0.72	0.11	-0.61	0.74	0.04	-0.70	1.17	1.66	0.49
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-0.72	0.11	-0.61	-0.74	-0.04	-0.70	-1.17	-1.66	0.49
Retragerea activelor financiare (Ct) / Achiziționarea activelor financiare (Dt)		0.11	0.11						
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		0.11	0.11						
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	0.72		0.72	0.74	0.04	0.70	1.17	1.66	-0.49
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.72		0.72	0.74	0.04	0.70	1.17	1.66	-0.49
Alte investiții	1,748.01	2,094.51	346.50	724.16	786.46	62.30	1,116.79	445.64	-671.15
Retragerea activelor financiare (Ct) / Achiziționarea activelor financiare (Dt)	839.48	1,161.13	321.65	347.54	346.54	-1.00	541.60	119.95	-421.65
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	908.53	933.38	-24.85	376.62	439.92	-63.30	575.19	325.69	249.50
Numerar și depozite	933.71	1,120.63	186.92	336.08	413.74	77.66	453.74	112.88	-340.86
Retragerea activelor financiare (Ct) / Achiziționarea activelor financiare (Dt)	638.41	717.45	79.04	336.08	293.99	-42.09	441.42	101.39	-340.03
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	620.37	440.72	-179.65	35.07	207.80	172.73	8.16	85.85	77.69
Pe termen scurt	620.37	440.72	-179.65	35.07	207.80	172.73	8.16	85.85	77.69
Alte sectoare	18.04	276.73	258.69	301.01	86.19	-214.82	433.26	15.54	-417.72
Pe termen scurt	18.04	276.73	258.69	301.01	86.19	-214.82	433.26	15.54	-417.72
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	18.04	276.73	258.69	301.01	86.19	-214.82	433.26	15.54	-417.72
Pe termen scurt	18.04	276.73	258.69	301.01	86.19	-214.82	433.26	15.54	-417.72
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	295.30	403.18	-107.88		119.75	-119.75	12.32	11.49	0.83
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	295.18	401.70	-106.52	-0.02	117.17	-117.19	12.24	11.17	1.07
Pe termen scurt	295.18	401.70	-106.52	-0.02	117.17	-117.19	12.24	11.17	1.07
Alte sectoare	0.12	1.48	-1.36	0.02	2.58	-2.56	0.08	0.32	-0.24
Pe termen scurt	0.12	1.48	-1.36	0.02	2.58	-2.56	0.08	0.32	-0.24
Alte societăți financiare	0.12	1.48	-1.36	0.02	2.58	-2.56	0.08	0.32	-0.24
Pe termen scurt	0.12	1.48	-1.36	0.02	2.58	-2.56	0.08	0.32	-0.24
Împrumuturi	512.62	563.81	51.19	350.37	325.82	-24.55	435.78	312.52	-123.26
Retragerea activelor financiare (Ct) / Achiziționarea activelor financiare (Dt)	6.93	41.90	34.97	10.97	11.13	0.16	0.94	2.42	1.48
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.60	8.45	4.85	0.95	0.34	-0.61	0.22	0.01	-0.21
Pe termen scurt	3.34	3.57	0.23	0.27	0.04	-0.23	0.03		-0.03
Pe termen lung	0.26	4.88	4.62	0.68	0.30	-0.38	0.19	0.01	-0.18
Alte sectoare	3.33	33.45	30.12	10.02	10.79	0.77	0.72	2.41	1.69
Pe termen scurt	0.06	0.07	0.01	0.57	0.04	-0.53	0.01	0.11	0.10
Pe termen lung	3.27	33.38	30.11	9.45	10.75	1.30	0.71	2.30	1.59
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	3.33	33.45	30.12	10.02	10.79	0.77	0.72	2.41	1.69
Pe termen scurt	0.06	0.07	0.01	0.57	0.04	-0.53	0.01	0.11	0.10

	2014*			2015*			2016*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Pe termen lung	3.27	33.38	30.11	9.45	10.75	1.30	0.71	2.30	1.59
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	505.69	521.91	-16.22	339.40	314.69	24.71	434.84	310.10	124.74
Banca centrală		29.27	-29.27		35.16	-35.16	11.74	48.65	-36.91
Credite și împrumuturi de la FMI (altele decât rezervele)		29.27	-29.27		35.16	-35.16	11.74	48.65	-36.91
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	78.30	218.63	-140.33	24.62	111.50	-86.88	20.52	75.99	-55.47
Pe termen scurt	27.87	54.59	-26.72	4.43	4.28	0.15	3.13	3.09	0.04
Pe termen lung	50.43	164.04	-113.61	20.19	107.22	-87.03	17.39	72.90	-55.51
Administrația publică	155.98	53.18	102.80	138.71	40.39	98.32	233.13	57.66	175.47
Credite și împrumuturi de la FMI (altele decât rezervele)					5.56	-5.56	24.10	24.33	-0.23
Altele pe termen lung	155.98	53.18	102.80	138.71	34.83	103.88	209.03	33.33	175.70
Alte sectoare	271.41	220.83	50.58	176.07	127.64	48.43	169.45	127.80	41.65
Pe termen scurt	11.71	50.17	-38.46	7.22	1.70	5.52	16.31	1.84	14.47
Pe termen lung	259.70	170.66	89.04	168.85	125.94	42.91	153.14	125.96	27.18
Alte societăți financiare	40.77	34.22	6.55	29.91	33.86	-3.95	42.85	28.49	14.36
Pe termen scurt		0.19	-0.19	4.32	0.02	4.30		0.20	-0.20
Pe termen lung	40.77	34.03	6.74	25.59	33.84	-8.25	42.85	28.29	14.56
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	230.64	186.61	44.03	146.16	93.78	52.38	126.60	99.31	27.29
Pe termen scurt	11.71	49.98	-38.27	2.90	1.68	1.22	16.31	1.64	14.67
Pe termen lung	218.93	136.63	82.30	143.26	92.10	51.16	110.29	97.67	12.62
Credite comerciale și avansuri	265.00	4.55	-260.45	37.46	42.18	4.72	189.17	16.24	-172.93
Retragerea activelor financiare (Ct) / Achiziționarea activelor financiare (Dt)	157.46	1.63	-155.83	0.49	41.42	40.93	61.14	16.14	-45.00
Alte sectoare	157.46	1.63	-155.83	0.49	41.42	40.93	61.14	16.14	-45.00
Pe termen scurt	152.63	1.63	-151.00	0.49	21.63	21.14	59.77	15.07	-44.70
Pe termen lung	4.83		-4.83		19.79	19.79	1.37	1.07	-0.30
Alte societăți financiare		1.63	1.63	0.49	0.10	-0.39	1.58	0.01	-1.57
Pe termen scurt		1.63	1.63	0.49	0.10	-0.39	1.58	0.01	-1.57
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	157.46		-157.46		41.32	41.32	59.56	16.13	-43.43
Pe termen scurt	152.63		-152.63		21.53	21.53	58.19	15.06	-43.13
Pe termen lung	4.83		-4.83		19.79	19.79	1.37	1.07	-0.30
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)	107.54	2.92	104.62	36.97	0.76	36.21	128.03	0.10	127.93
Alte sectoare	107.54	2.92	104.62	36.97	0.76	36.21	128.03	0.10	127.93
Pe termen scurt	104.40	2.92	101.48	35.88	0.76	35.12	125.10	0.10	125.00
Pe termen lung	3.14		3.14	1.09		1.09	2.93		2.93
Alte societăți financiare	1.10	2.92	-1.82	0.36	0.76	-0.40	1.04	0.10	0.94
Pe termen scurt	1.10	2.92	-1.82	0.36	0.76	-0.40	1.04	0.10	0.94
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	106.44		106.44	36.61		36.61	126.99		126.99
Pe termen scurt	103.30		103.30	35.52		35.52	124.06		124.06
Pe termen lung	3.14		3.14	1.09		1.09	2.93		2.93
Alte creanțe / pasive	36.68	405.52	368.84	0.25	4.72	4.47	38.10	4.00	-34.10

	2014*			2015*			2016*		
	credit	debit	net	credit	debit	net	credit	debit	net
Retragerea activelor financiare (Ct) / Achiziționarea activelor financiare (Dt)									
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	36.68	400.15	363.47				38.10		-38.10
Pe termen scurt	36.68		-36.68						
Alte sectoare		400.15	400.15				38.10		-38.10
Pe termen scurt		400.15	400.15				38.10		-38.10
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		400.15	400.15				38.10		-38.10
Pe termen scurt		400.15	400.15				38.10		-38.10
Acumularea pasivelor (Ct) / Stingerea pasivelor (Dt)									
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală		5.37	-5.37	0.25	4.72	-4.47		4.00	-4.00
Pe termen scurt		1.37	-1.37	0.25	0.72	-0.47			
Alte sectoare		1.37	-1.37	0.25	0.72	-0.47			
Pe termen lung		4.00	-4.00		4.00	-4.00		4.00	-4.00
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP		4.00	-4.00		4.00	-4.00		4.00	-4.00
Pe termen lung		4.00	-4.00		4.00	-4.00		4.00	-4.00
Active de rezervă	714.49	176.04	-538.45	578.33	271.84	-306.49	74.58	605.72	531.14
Drepturi speciale de trageri	12.92	7.99	-4.93	12.35	29.24	16.89	27.91	10.60	-17.31
Alte active de rezervă	701.57	168.05	-533.52	565.98	242.60	-323.38	46.67	595.12	548.45
Numerar și depozite	219.66	142.11	-77.55	300.82	242.60	-58.22	46.67	370.19	323.52
Creanțe față de autorități monetare	15.14	115.62	100.48	62.33	29.50	-32.83	46.67	85.07	38.40
Creanțe față de alte instituții	204.52	26.49	-178.03	238.49	213.10	-25.39		285.12	285.12
Titluri de valoare	481.91	25.94	-455.97	265.16		-265.16		224.93	224.93
Instrumente de natura datoriei	481.91	25.94	-455.97	265.16		-265.16		224.93	224.93
Pe termen scurt	25.23		-25.23						
Pe termen lung	456.68	25.94	-430.74	265.16		-265.16		224.93	224.93
Erori și omisiuni nete	44.00	124.30	-80.30	45.87	91.07	-45.20	145.50	53.69	91.81
Articole suplimentare									
Arierate neincluse în finanțarea excepțională	21.02		21.02	11.36		11.36		9.58	9.58
Remiteri personale: Credit	1,965.94		1,965.94	1,449.93		1,449.93	1,377.78		1,377.78

* date revizuite

Anexa 4. Sinteza bilanței de plăți a Republicii Moldova în prezentare analitică, 2012-2016, conform MBP6

milioane dolari SUA

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Contul curent	-643.62	-490.31	-567.69	-467.72	-285.58
Bunuri	-3,067.87	-3,138.41	-3,040.71	-2,123.47	-2,087.98
Servicii	107.91	154.50	121.25	125.02	218.20
Venituri primare	810.09	894.13	822.33	450.11	460.65
Venituri secundare	1,506.25	1,599.47	1,529.44	1,080.62	1,123.55
Contul de capital	21.23	107.10	147.18	54.87	-20.79
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului curent și de capital)	-622.39	-383.21	-420.51	-412.85	-306.37
Capacitatea netă (+)/ necesarul net (-) de finanțare (soldul contului financiar)	-868.91	-602.06	8.37	-192.28	-782.84
Investiții directe	-224.17	-211.12	-301.02	-209.12	-74.68
<i>Achiziționarea netă de active financiare (ANA)</i>	<i>26.60</i>	<i>30.76</i>	<i>40.83</i>	<i>7.02</i>	<i>16.29</i>
<i>Acumularea netă de pasive (ANP)</i>	<i>250.77</i>	<i>241.88</i>	<i>341.85</i>	<i>216.14</i>	<i>90.97</i>
Investiții de portofoliu	-21.34	-2.98	-7.23	-4.04	-0.36
<i>Achiziționarea netă de active financiare (ANA)</i>	<i>-6.98</i>	<i>0.02</i>	<i>-1.61</i>	<i>-0.01</i>	
<i>Acumularea netă de pasive (ANP)</i>	<i>14.36</i>	<i>3.00</i>	<i>5.62</i>	<i>4.03</i>	<i>0.36</i>
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni pe acțiuni ale angajaților	0.12	-0.11	-0.61	-0.70	0.49
Alte investiții	-623.52	-387.85	317.23	21.58	-708.29
<i>Achiziționarea netă de active financiare (ANA)</i>	<i>-316.77</i>	<i>418.31</i>	<i>321.65</i>	<i>-1.00</i>	<i>-421.65</i>
<i>Acumularea netă de pasive (ANP)</i>	<i>306.75</i>	<i>806.16</i>	<i>4.42</i>	<i>-22.58</i>	<i>286.64</i>
Împrumuturi	288.51	210.33	13.05	65.43	161.88
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	47.64	36.66	-140.33	-86.88	-55.47
Administrația publică	99.40	36.70	102.80	103.88	175.70
Alte sectoare	141.47	136.97	50.58	48.43	41.65
Alte fluxuri financiare	18.24	595.83	-8.63	-88.01	124.76
Erori și omisiuni nete	113.62	84.81	-80.30	-45.20	91.81
Balanța globală	360.14	303.66	-509.18	-265.77	568.28
Finanțarea bilanței globale	-360.14	-303.66	509.18	265.77	-568.28
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI	138.51	-21.61	-29.27	-40.72	-37.14
Banca centrală	138.51	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91
Administrația publică				-5.56	-0.23
Active de rezervă	498.65	282.05	-538.45	-306.49	531.14

* date revizuite

Anexa 5. Balanța de plăți a Republicii Moldova pentru 2012-2016, prezentare standard, conform MBP5

milioane USD

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Contul curent	-553.61	-388.85	-421.98	-372.29	-267.57
Bunuri	-2,936.04	-2,999.43	-2,899.99	-1,994.98	-1,945.20
<i>Credit</i>	2,233.11	2,469.62	2,354.31	1,984.86	2,060.67
<i>Debit</i>	-5,169.15	-5,469.05	-5,254.30	-3,979.84	-4,005.87
Export total (FOB)	2,233.11	2,469.62	2,354.31	1,984.86	2,060.67
Mărfuri generale	1,668.30	1,863.96	1,760.19	1,482.24	1,519.83
Bunuri pentru prelucrare	529.38	567.83	559.85	471.47	508.20
Prelucrare peste hotare	3.03	2.09	2.11	1.19	1.17
Prelucrare în interiorul țării	526.35	565.74	557.74	470.28	507.03
Reparații de bunuri	1.89	1.08	1.86	2.42	4.35
Bunuri procurate în porturi de către cărauși	31.50	36.17	31.58	28.26	27.91
Aur nemonetar	2.04	0.58	0.83	0.47	0.38
Import total (FOB)	-5,169.15	-5,469.05	-5,254.30	-3,979.84	-4,005.87
Mărfuri generale	-4,720.07	-4,993.03	-4,805.11	-3,584.45	-3,591.03
Bunuri pentru prelucrare	-398.89	-417.92	-385.53	-332.91	-362.07
Prelucrare peste hotare	-2.91	-3.25	-1.86	-2.76	-2.70
Prelucrare în interiorul țării	-395.98	-414.67	-383.67	-330.15	-359.37
Reparații de bunuri	-14.88	-14.59	-11.57	-16.52	-8.49
Bunuri procurate în porturi de către cărauși	-35.20	-43.49	-52.04	-45.93	-44.26
Aur nemonetar	-0.11	-0.02	-0.05	-0.03	-0.02
Servicii	9.14	24.31	-32.87	2.03	77.01
<i>Credit</i>	902.01	992.81	974.35	828.60	893.43
<i>Debit</i>	-892.87	-968.50	-1,007.22	-826.57	-816.42
Transport	0.66	29.79	3.72	11.54	45.12
<i>Credit</i>	363.13	406.83	382.09	307.91	338.72
<i>Debit</i>	-362.47	-377.04	-378.37	-296.37	-293.60
Pasageri	-6.83	1.49	-2.92	-4.05	11.72
<i>Credit</i>	80.89	94.30	94.18	81.31	88.10
<i>Debit</i>	-87.72	-92.81	-97.10	-85.36	-76.38
Mărfuri	13.90	31.68	13.62	22.84	36.78
<i>Credit</i>	247.73	269.73	247.85	200.54	211.31
<i>Debit</i>	-233.83	-238.05	-234.23	-177.70	-174.53
Auxiliar și alte servicii	-6.41	-3.38	-6.98	-7.25	-3.38
<i>Credit</i>	34.51	42.80	40.06	26.06	39.31
<i>Debit</i>	-40.92	-46.18	-47.04	-33.31	-42.69
Călătorii	-109.18	-102.28	-118.09	-71.22	-11.00
<i>Credit</i>	198.45	229.80	233.56	210.26	243.36
<i>Debit</i>	-307.63	-332.08	-351.65	-281.48	-254.36
Călătorii de afaceri	-107.50	-120.30	-111.26	-58.70	-25.46
<i>Credit</i>	56.60	63.85	63.57	66.60	79.40
<i>Debit</i>	-164.10	-184.15	-174.83	-125.30	-104.86
Călătorii personale	-1.68	18.02	-6.83	-12.52	14.46
<i>Credit</i>	141.85	165.95	169.99	143.66	163.96
<i>Debit</i>	-143.53	-147.93	-176.82	-156.18	-149.50
Servicii de comunicații	99.88	85.80	77.52	58.07	42.51
<i>Credit</i>	140.04	137.41	129.81	106.00	84.62
<i>Debit</i>	-40.16	-51.61	-52.29	-47.93	-42.11
Servicii de construcții	-5.57	-3.80	-1.72	-0.38	-4.99
<i>Credit</i>	3.32	5.25	5.28	3.60	3.32
<i>Debit</i>	-8.89	-9.05	-7.00	-3.98	-8.31
Servicii de asigurări	-3.86	-5.38	-8.03	-5.17	-6.17
<i>Credit</i>	0.88	0.70	0.79	0.26	0.19
<i>Debit</i>	-4.74	-6.08	-8.82	-5.43	-6.36
Servicii financiare	-3.48	-1.01	-2.24	-1.34	-2.57
<i>Credit</i>	3.67	5.29	5.57	4.53	5.07
<i>Debit</i>	-7.15	-6.30	-7.81	-5.87	-7.64

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Servicii de informatică și informaționale	18.70	20.47	29.01	28.01	44.70
<i>Credit</i>	55.84	61.49	71.41	70.03	80.24
<i>Debit</i>	-37.14	-41.02	-42.40	-42.02	-35.54
Royalty și onorarii pentru licențe	-14.14	-18.03	-18.04	-13.85	-12.83
<i>Credit</i>	4.56	6.13	7.04	4.48	6.24
<i>Debit</i>	-18.70	-24.16	-25.08	-18.33	-19.07
Alte servicii de afaceri	22.14	23.39	6.30	0.24	-17.36
<i>Credit</i>	91.63	99.36	100.71	87.57	93.23
<i>Debit</i>	-69.49	-75.97	-94.41	-87.33	-110.59
Servicii personale, culturale și de recreare	-0.21	-1.37	-0.65	-2.41	-0.89
<i>Credit</i>	1.33	1.51	1.98	2.08	2.11
<i>Debit</i>	-1.54	-2.88	-2.63	-4.49	-3.00
Servicii guvernamentale neincluse în altă parte	4.20	-3.27	-0.65	-1.46	0.49
<i>Credit</i>	39.16	39.04	36.11	31.88	36.33
<i>Debit</i>	-34.96	-42.31	-36.76	-33.34	-35.84
Venituri	810.08	894.73	824.10	453.04	463.21
<i>Credit</i>	1,049.22	1,163.90	1,118.01	819.70	747.49
<i>Debit</i>	-239.14	-269.17	-293.91	-366.66	-284.28
Compensare pentru muncă	960.57	1,074.20	990.58	699.81	643.32
<i>Credit</i>	1,009.95	1,118.02	1,063.84	783.15	713.83
<i>Debit</i>	-49.38	-43.82	-73.26	-83.34	-70.51
Venituri din investiții	-150.49	-179.47	-166.48	-246.77	-180.11
<i>Credit</i>	39.27	45.88	54.17	36.55	33.66
<i>Debit</i>	-189.76	-225.35	-220.65	-283.32	-213.77
Venituri din investiții directe	-111.48	-132.39	-125.98	-212.39	-143.86
<i>Credit</i>	6.16	7.12	7.35	8.25	8.94
<i>Debit</i>	-117.64	-139.51	-133.33	-220.64	-152.80
Venituri din titluri de participare	-105.90	-127.22	-119.91	-208.66	-141.13
<i>Credit</i>	6.10	6.16	6.51	6.16	7.46
<i>Debit</i>	-112.00	-133.38	-126.42	-214.82	-148.59
Dividende și profituri distribuite ale filialelor	-116.91	-127.82	-76.31	-85.29	-50.10
<i>Credit</i>	6.10	6.16	6.51	6.16	7.46
<i>Debit</i>	-123.01	-133.98	-82.82	-91.45	-57.56
Venit reinvestit și profituri nedistribuite ale filialelor	11.01	0.60	-43.60	-123.37	-91.03
<i>Debit</i>	11.01	0.60	-43.60	-123.37	-91.03
Dobânzi	-5.58	-5.17	-6.07	-3.73	-2.73
<i>Credit</i>	0.06	0.96	0.84	2.09	1.48
<i>Debit</i>	-5.64	-6.13	-6.91	-5.82	-4.21
Venituri din investiții de portofoliu	24.06	18.46	20.33	17.44	8.99
<i>Credit</i>	27.30	24.87	28.18	22.29	18.61
<i>Debit</i>	-3.24	-6.41	-7.85	-4.85	-9.62
Dividende	-3.03	-5.97	-7.41	-4.58	-9.30
<i>Credit</i>	0.21	0.44	0.44	0.18	0.17
<i>Debit</i>	-3.24	-6.41	-7.85	-4.76	-9.47
Dobânzi	27.09	24.43	27.74	22.02	18.29
<i>Credit</i>	27.09	24.43	27.74	22.11	18.44
<i>Debit</i>				-0.09	-0.15
Venituri din alte investiții	-63.07	-65.54	-60.83	-51.82	-45.24
<i>Credit</i>	5.81	13.89	18.64	6.01	6.11
<i>Debit</i>	-68.88	-79.43	-79.47	-57.83	-51.35
Transferuri curente	1,563.21	1,691.54	1,686.78	1,167.62	1,137.41
<i>Credit</i>	1,684.24	1,829.80	1,841.44	1,314.17	1,262.51
<i>Debit</i>	-121.03	-138.26	-154.66	-146.55	-125.10
Guvernamentale	192.58	204.50	317.26	150.88	149.22
<i>Credit</i>	200.83	214.35	326.04	162.24	157.83
<i>Debit</i>	-8.25	-9.85	-8.78	-11.36	-8.61
Alte sectoare	1,370.63	1,487.04	1,369.52	1,016.74	988.19
<i>Credit</i>	1,483.41	1,615.45	1,515.40	1,151.93	1,104.68
<i>Debit</i>	-112.78	-128.41	-145.88	-135.19	-116.49
Transferuri personale	932.88	1,023.47	938.29	686.20	685.23

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
<i>Credit</i>	976.49	1,073.52	1,012.08	756.97	750.39
<i>Debit</i>	-43.61	-50.05	-73.79	-70.77	-65.16
Alte transferuri	437.75	463.57	431.23	330.54	302.96
<i>Credit</i>	506.92	541.93	503.32	394.96	354.29
<i>Debit</i>	-69.17	-78.36	-72.09	-64.42	-51.33
Contul de capital și financiar	471.98	312.13	488.77	423.33	177.61
Contul de capital	-36.67	13.73	-12.04	-34.72	-36.95
<i>Credit</i>	18.12	68.07	71.51	42.99	34.36
<i>Debit</i>	-54.79	-54.34	-83.55	-77.71	-71.31
Transferuri de capital	-36.67	13.73	-12.14	-34.64	-36.92
<i>Credit</i>	18.12	68.07	71.41	42.99	34.36
<i>Debit</i>	-54.79	-54.34	-83.55	-77.63	-71.28
Comercializarea activelor nefinanciare neproduse			0.10	-0.08	-0.03
<i>Credit</i>			0.10		
<i>Debit</i>				-0.08	-0.03
Contul financiar	508.65	298.40	500.81	458.05	214.56
Investiții directe	145.71	150.27	158.20	154.64	89.05
Peste hotare	-19.78	-13.11	-41.59	-17.48	-9.44
Capital social	-18.40	-10.86	-37.59	-15.34	-9.13
Alte sectoare	-18.40	-10.86	-37.59	-15.34	-9.13
Alt capital - alte sectoare	-1.38	-2.25	-4.00	-2.14	-0.31
În economia națională	165.49	163.38	199.79	172.12	98.49
Capital social	144.55	92.76	127.74	43.88	43.97
Bănci	-6.39	34.47	43.11	-0.03	-1.60
Alte sectoare	150.94	58.29	84.63	43.91	45.57
Venit reinvestit	-11.01	-0.60	43.60	123.37	91.03
Bănci	5.26	-1.48	-4.08	23.12	18.80
Alte sectoare	-16.27	0.88	47.68	100.25	72.23
Alt capital - alte sectoare	31.95	71.22	28.45	4.87	-36.51
Creanțe față de investitorii străini	-9.76	-8.67	-4.21	11.72	-7.17
Angajamente față de investitorii străini	41.71	79.89	32.66	-6.85	-29.34
Investiții de portofoliu	21.34	2.98	7.23	4.04	0.36
Active	6.98	-0.02	1.61	0.01	
Titluri de participare	-0.18			0.01	
Bănci				0.01	
Alte sectoare	-0.18				
Titluri de creanță	7.16	-0.02	1.61		
Bănci	7.16	-0.02			
Alte sectoare			1.61		
Pasive	14.36	3.00	5.62	4.03	0.36
Titluri de participare	14.36	3.04	5.62	3.96	-0.03
Bănci	13.10	3.20	5.62	3.96	-0.03
Alte sectoare	1.26	-0.16			
Titluri de angajamente		-0.04		0.07	0.39
Alte sectoare		-0.04			
Sector guvernamental				0.07	0.39
Derivate financiare, net	-0.24	0.11	0.61	0.70	-0.49
Derivate financiare, active	-0.24	-0.12	-0.11		
Bănci	-0.24	-0.12	-0.11		
Derivate financiare, pasive		0.23	0.72	0.70	-0.49
Bănci		0.23	0.72	0.70	-0.49
Alte investiții	840.49	427.09	-203.68	-7.82	656.78
Active	319.71	-427.29	-316.68	-0.25	421.97
<i>Credite comerciale</i>	98.15	-299.12	160.80	-42.18	45.32
Alte sectoare	98.15	-299.12	160.80	-42.18	45.32
Pe termen scurt	98.15	-299.12	160.80	-42.18	45.32
<i>Împrumuturi</i>	-30.44	-38.67	-34.97	-0.16	-1.48
Bănci	-1.27	-0.17	-4.85	0.61	0.21
Pe termen lung	-1.26	-0.13	-4.62	0.38	0.18
Pe termen scurt	-0.01	-0.04	-0.23	0.23	0.03

	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
Alte sectoare	-29.17	-38.50	-30.12	-0.77	-1.69
Pe termen lung	-25.11	-37.81	-30.11	-1.30	-1.59
Pe termen scurt	-4.06	-0.69	-0.01	0.53	-0.10
<i>Valută și depozite</i>	251.45	-189.10	-79.04	42.09	340.03
Bănci	-93.06	-445.99	179.65	-172.73	-77.69
Alte sectoare	344.51	256.89	-258.69	214.82	417.72
<i>Alte active</i>	0.55	99.60	-363.47		38.10
Sector guvernamental	0.55				
Pe termen lung	0.55				
Bănci		99.60	36.68		
Pe termen scurt		99.60	36.68		
Alte sectoare			-400.15		38.10
Pe termen scurt			-400.15		38.10
Pasive	520.78	854.38	113.00	-7.57	234.81
<i>Credite comerciale</i>	31.50	410.98	116.24	40.22	138.81
Alte sectoare	31.50	410.98	116.24	40.22	138.81
Pe termen scurt	31.50	410.98	116.24	40.22	138.81
<i>Împrumuturi</i>	412.77	172.30	-31.06	23.58	108.59
Autorități monetare	138.51	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI	138.51	-21.61	-29.27	-35.16	-36.91
Trageri	154.64				11.74
Rambursări	-16.13	-21.61	-29.27	-35.16	-48.65
Sector guvernamental	99.40	36.70	102.80	98.32	175.47
Utilizarea creditelor și a împrumuturilor FMI				-5.56	-0.23
Trageri					24.10
Rambursări				-5.56	-24.33
Alte împrumuturi pe termen lung	99.40	36.70	102.80	103.88	175.70
Trageri	152.98	100.76	155.98	138.71	209.03
Rambursări	-53.58	-64.06	-53.18	-34.83	-33.33
Sector bancar	47.64	36.66	-140.33	-86.88	-55.47
Pe termen lung	24.11	33.94	-113.61	-87.03	-55.51
Trageri	170.80	257.48	50.43	20.19	17.39
Rambursări	-146.69	-223.54	-164.04	-107.22	-72.90
Pe termen scurt	23.53	2.72	-26.72	0.15	0.04
Alte sectoare	127.22	120.55	35.74	47.30	25.50
Pe termen lung	100.46	98.43	83.44	42.02	11.20
Trageri	304.92	297.95	249.80	160.16	135.82
Rambursări	-204.46	-199.52	-166.36	-118.14	-124.62
Pe termen scurt	26.76	22.12	-47.70	5.28	14.30
<i>Valută și depozite</i>	-5.45	226.12	-107.88	-119.75	0.83
Sector bancar	-5.45	226.12	-107.88	-119.75	0.83
<i>Alte pasive</i>	81.96	44.98	135.70	48.38	-13.42
Sector bancar	-0.66	3.81	-1.37	-0.47	
Pe termen scurt	-0.66	3.81	-1.37	-0.47	
Alte sectoare	82.62	41.17	137.07	48.85	-13.42
Pe termen scurt	82.62	41.17	137.07	48.85	-13.42
FE - Total arierate	82.62	41.17	137.07	48.85	-13.42
FE - Acumularea arieratelor	127.76	90.85	198.65	105.74	22.27
FE - Plata arieratelor	-45.14	-49.68	-61.58	-56.89	-35.69
Active de rezervă	-498.65	-282.05	538.45	306.49	-531.14
Drepturi speciale de tragere	-0.73	-4.76	4.93	-16.89	17.31
Devize străine	-497.92	-277.29	533.52	323.38	-548.45
Valută și depozite	-389.44	105.89	77.55	58.22	-323.52
Inclusiv autorități monetare	-18.44	102.66	-100.48	32.83	-38.40
Inclusiv bănci	-371.00	3.23	178.03	25.39	-285.12
Titluri de valoare	-108.48	-383.18	455.97	265.16	-224.93
Erori și omisiuni	81.63	76.72	-66.79	-51.04	89.96

* date revizuite

	Anul							Ponderea în total							2016 / 2015	Gradul de influență*	
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015			2016
	milioane USD							%									
Elveția	3.05	45.59	45.72	32.73	41.96	0.2	2.5	2.6	2.2	2.8	0.2	2.5	2.6	2.2	2.8	128.2	0.6
Turcia	24.39	97.19	80.59	45.31	39.82	1.5	5.3	4.6	3.1	2.6	1.5	5.3	4.6	3.1	2.6	87.9	-0.4
Irak	22.55	13.16	10.29	17.09	26.28	1.4	0.7	0.6	1.2	1.7	1.4	0.7	0.6	1.2	1.7	153.8	0.6
Georgia	18.40	28.04	24.48	17.94	16.90	1.1	1.5	1.4	1.2	1.1	1.1	1.5	1.4	1.2	1.1	94.2	-0.1
S.U.A.	29.10	24.27	31.47	21.71	16.37	1.8	1.3	1.8	1.5	1.1	1.8	1.3	1.8	1.5	1.1	75.4	-0.4
China	8.30	6.51	8.20	8.27	13.91	0.5	0.4	0.5	0.6	0.9	0.5	0.4	0.5	0.6	0.9	168.2	0.4
Liban	1.67	2.15	10.27	8.61	11.24	0.1	0.1	0.6	0.6	0.7	0.1	0.1	0.6	0.6	0.7	130.5	0.2
Malaezia		1.16	5.23	3.09	10.36		0.1	0.3	0.2	0.7		0.1	0.3	0.2	0.7	de 3.4 ori	0.5
Israel	2.23	4.69	2.87	2.27	7.74	0.1	0.3	0.2	0.2	0.5	0.1	0.3	0.2	0.2	0.5	de 3.4 ori	0.4
Republica Arabă Siria	0.94	0.64	2.64	5.71	5.64	0.1	0.0	0.2	0.4	0.4	0.1	0.0	0.2	0.4	0.4	98.8	0.0
Macedonia	0.78	0.81	1.26	1.86	4.83	0.0	0.0	0.1	0.1	0.3	0.0	0.0	0.1	0.1	0.3	de 2.6 ori	0.2
Myanmar			0.22	1.04	4.62			0.0	0.1	0.3			0.0	0.1	0.3	de 4.4 ori	0.2
Egipt	0.40	0.38	8.41	3.10	4.21	0.0	0.0	0.5	0.2	0.3	0.0	0.0	0.5	0.2	0.3	135.8	0.1
Indonezia	0.34	1.77	6.27	11.63	3.88	0.0	0.1	0.4	0.8	0.3	0.0	0.1	0.4	0.8	0.3	33.4	-0.5
Serbia	3.42	1.46	2.32	2.55	3.72	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	145.9	0.1
Iordania	0.26	0.12	0.95	0.60	2.56	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.2	de 4.3 ori	0.1
Canada	1.04	1.19	1.20	2.57	2.41	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	93.8	0.0
India	3.67	0.72	0.64	0.29	1.94	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	de 6.7 ori	0.1
Arabia Saudită	0.11	0.07	1.68	0.53	1.76	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	de 3.3 ori	0.1
Taiwan	0.41	1.70	1.53	1.29	1.68	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	130.2	0.0
Bosnia și Herțegovina	1.04	0.94	0.97	0.77	1.60	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	de 2.1 ori	0.1
Bangladesh			0.19	0.56	1.43			0.0	0.0	0.1			0.0	0.0	0.1	de 2.6 ori	0.1
Vietnam	0.51	3.42	3.16	0.90	1.32	0.0	0.2	0.2	0.1	0.1	0.0	0.2	0.2	0.1	0.1	146.7	0.0
Total	1632.48	1826.59	1749.39	1468.38	1503.39	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	102.4	2.4

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 7. Importul de bunuri pe grupuri de țări, fără bunurile pentru/după prelucrare, prețuri CIF

	Anul						Ponderea în total						2016 / 2015		Gradul de influență*
	2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016		2016	2015	
	milioane USD						%								
Uniunea Europeană, din care:	2245.82	2426.30	2553.44	1939.81	1955.45		46.8	48.0	51.9	53.3	53.6		100.8		0.4
România	778.86	898.88	1000.15	717.16	712.40		16.2	17.8	20.3	19.7	19.5		99.3		-0.1
Germania	355.22	370.85	385.53	274.82	290.96		7.4	7.3	7.8	7.5	8.0		105.9		0.4
Italia	193.65	213.41	209.41	157.97	151.08		4.0	4.2	4.3	4.3	4.1		95.6		-0.2
Polonia	164.38	156.96	173.82	136.89	148.89		3.4	3.1	3.5	3.8	4.1		108.8		0.3
Ungaria	96.98	106.01	98.16	84.82	88.47		2.0	2.1	2.0	2.3	2.4		104.3		0.1
Austria	95.29	93.53	107.57	79.73	82.77		2.0	1.8	2.2	2.2	2.3		103.8		0.1
Olanda	51.88	63.83	73.53	55.25	64.60		1.1	1.3	1.5	1.5	1.8		116.9		0.3
Bulgaria	97.73	102.46	95.69	76.82	62.07		2.0	2.0	1.9	2.1	1.7		80.8		-0.4
Lituania	46.73	46.95	43.23	38.53	48.94		1.0	0.9	0.9	1.1	1.3		127.0		0.3
Cehia	43.87	56.16	53.43	39.44	44.58		0.9	1.1	1.1	1.1	1.2		113.0		0.1
Franța	47.94	54.15	45.99	39.63	39.41		1.0	1.1	0.9	1.1	1.1		99.4		0.0
Marea Britanie	17.68	21.87	28.45	23.50	35.60		0.4	0.4	0.6	0.6	1.0		151.5		0.3
Belgia	41.59	45.67	42.54	37.60	30.54		0.9	0.9	0.9	1.0	0.8		81.2		-0.2
Spania	27.99	29.25	29.87	27.82	29.55		0.6	0.6	0.6	0.8	0.8		106.2		0.0
Slovenia	31.98	32.91	30.27	27.52	26.34		0.7	0.7	0.6	0.8	0.7		95.7		0.0
Slovacia	23.86	21.04	22.25	18.46	20.11		0.5	0.4	0.5	0.5	0.6		108.9		0.0
Grecia	42.02	37.10	34.21	40.07	16.34		0.9	0.7	0.7	1.1	0.4		40.8		-0.7
Letonia	13.91	13.86	16.41	13.22	15.51		0.3	0.3	0.3	0.4	0.4		117.3		0.1
Suedia	14.28	11.60	12.05	10.50	12.69		0.3	0.2	0.2	0.3	0.3		120.9		0.1
Finlanda	30.32	15.61	18.03	11.74	10.98		0.6	0.3	0.4	0.3	0.3		93.5		0.0
Danemarca	12.58	11.76	13.66	12.24	9.67		0.3	0.2	0.3	0.3	0.3		79.0		-0.1
Estonia	6.88	6.93	5.61	5.92	6.37		0.1	0.1	0.1	0.2	0.2		107.6		0.0
Portugalia	4.22	4.37	3.58	2.66	3.80		0.1	0.1	0.1	0.1	0.1		142.9		0.0
Croația	1.02	1.78	1.32	1.71	1.26		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		73.7		0.0
Irlanda	3.37	6.99	4.95	4.02	1.12		0.1	0.1	0.1	0.1	0.0		27.9		-0.1
CSI, din care:	1689.31	1739.13	1518.53	1059.41	1073.78		35.2	34.4	30.9	29.1	29.5		101.4		0.4
Rusia	737.27	702.65	715.47	537.73	524.86		15.4	13.9	14.6	14.8	14.4		97.6		-0.4
Ucraina	748.02	815.47	628.51	419.26	444.36		15.6	16.1	12.8	11.5	12.2		106.0		0.7
Belarus	168.22	179.10	141.92	83.68	99.33		3.5	3.5	2.9	2.3	2.7		118.7		0.4
Uzbekistan	8.65	9.60	14.98	11.06	2.54		0.2	0.2	0.3	0.3	0.1		23.0		-0.2
Kazahstan	23.47	22.82	16.71	5.22	1.56		0.5	0.5	0.3	0.1	0.0		29.9		-0.1
Alte țări, din care:	861.01	890.46	845.32	643.45	616.88		18.0	17.6	17.2	17.7	16.9		95.9		-0.7
Turcia	348.31	344.60	281.86	234.06	244.34		7.3	6.8	5.7	6.4	6.7		104.4		0.3

	Anul						Pondere în total						2016 / 2015		Gradul de influență* p.p.**
	milioane USD						%								
	2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016	2016	2015		
China	260.09	275.20	277.65	204.46	214.55		5.4	5.4	5.6	5.6	5.9	5.6	5.6	104.9	0.3
Elveția	34.39	41.55	37.66	31.00	26.93		0.7	0.8	0.8	0.9	0.7	0.9	0.9	86.9	-0.1
S.U.A.	34.50	33.09	29.58	17.26	16.85		0.7	0.7	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	97.6	0.0
Coreea de Sud	14.99	19.58	21.71	13.95	12.75		0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4	0.4	91.4	0.0
Serbia	13.67	17.32	18.47	11.87	11.38		0.3	0.3	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	95.9	0.0
India	14.91	17.64	19.25	16.49	11.11		0.3	0.3	0.4	0.5	0.3	0.5	0.3	67.4	-0.1
Hong-Kong	7.92	10.17	9.97	6.90	10.97		0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3	159.0	0.1
Israel	41.29	41.92	18.59	24.88	8.06		0.9	0.8	0.4	0.7	0.2	0.7	0.2	32.4	-0.5
Taiwan	5.91	7.70	6.22	4.99	7.29		0.1	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	146.1	0.1
Macedonia	0.77	0.68	1.51	1.55	5.53		0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	0.2	de 3.6 ori	0.1
Argentina	6.00	3.63	3.76	3.53	4.65		0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	131.7	0.0
Emiratele Arabe Unite	6.78	6.75	5.46	3.08	4.55		0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	147.7	0.0
Ecuador	3.93	1.87	2.36	2.10	4.48		0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	de 2.1 ori	0.1
Japonia	2.79	5.33	18.08	23.30	3.56		0.1	0.1	0.4	0.6	0.1	0.6	0.1	15.3	-0.5
Vietnam	8.31	9.67	7.69	4.44	3.50		0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	78.8	0.0
Malaezia	2.96	4.60	4.79	3.92	2.74		0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	69.9	0.0
Georgia	3.65	5.37	2.51	4.44	2.19		0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	49.3	-0.1
Bangladesh	1.76	2.83	3.21	1.82	2.13		0.0	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	117.0	0.0
Bosnia și Herțegovina	2.16	2.07	2.12	1.70	1.83		0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	107.6	0.0
Egipt	2.09	2.16	2.11	1.78	1.78		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0
Indonezia	3.17	2.07	2.42	1.85	1.64		0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	88.6	0.0
Canada	5.38	4.26	5.37	1.71	1.60		0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	93.6	0.0
Iran	0.49	0.81	0.74	0.82	1.19		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	145.1	0.0
Șri Lanka	2.03	2.00	1.91	1.81	1.11		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	61.3	0.0
Uruguay	1.14	1.12	1.19	1.10	1.08		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	98.2	0.0
Brazilia	8.74	8.36	29.52	0.87	1.05		0.2	0.2	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	120.7	0.0
Iordania	0.41	0.64	0.74	0.64	1.03		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	160.9	0.0
Total	4796.14	5055.89	4917.29	3642.67	3646.11		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.1	0.1

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS, selecții la import după principiul țării de livrare

* gradul de influență la creșterea (+), scăderea (-) importurilor de bunuri

** puncte procentuale

Anexa 8. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free, prețuri FOB

	Anul						Ponderea în total						2016 / 2015
	2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016		
	milioane USD						%						
I. Animale vii și produse animale	37.82	37.17	59.73	37.50	40.16		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	107.1
Uniunea Europeană	1.79	2.88	9.30	8.69	8.36		4.7	7.7	15.6	23.2	20.8	20.8	96.2
CSI	26.88	24.96	43.26	12.54	18.28		71.1	67.2	72.4	33.4	45.5	45.5	145.8
Alte țări	9.15	9.33	7.17	16.27	13.52		24.2	25.1	12.0	43.4	33.7	33.7	83.1
II. Produse vegetale	354.10	501.26	539.94	493.82	519.35		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	105.2
Uniunea Europeană	134.90	193.49	238.97	302.05	333.51		38.1	38.6	44.3	61.2	64.2	64.2	110.4
CSI	149.90	158.66	138.38	102.52	68.08		42.3	31.7	25.6	20.8	13.1	13.1	66.4
Alte țări	69.30	149.11	162.59	89.25	117.76		19.6	29.7	30.1	18.1	22.7	22.7	131.9
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	89.72	44.04	77.52	72.01	54.27		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	75.4
Uniunea Europeană	86.38	43.53	72.50	68.13	36.84		96.3	98.8	93.5	94.6	67.9	67.9	54.1
CSI	0.57	0.31	0.35	0.42	0.50		0.6	0.7	0.5	0.6	0.9	0.9	119.0
Alte țări	2.77	0.20	4.64	3.48	16.93		3.1	0.5	6.0	4.8	31.2	31.2	de 4.9 ori
IV. Produse alimentare, băuturi alcoolice și nealcoolice, tutun	389.84	398.73	354.07	280.35	294.01		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	104.9
Uniunea Europeană	109.42	133.74	110.97	101.25	148.53		28.1	33.5	31.3	36.1	50.5	50.5	146.7
CSI	229.27	212.51	185.90	123.52	87.00		58.8	53.3	52.5	44.1	29.6	29.6	70.4
Alte țări	51.15	52.48	57.20	55.58	58.48		13.1	13.2	16.2	19.8	19.9	19.9	105.2
V. Produse minerale	33.07	41.72	27.89	16.87	14.25		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	84.5
Uniunea Europeană	20.77	25.88	19.18	12.60	8.56		62.8	62.0	68.8	74.7	60.1	60.1	67.9
CSI	12.10	10.23	5.99	2.62	4.57		36.6	24.5	21.5	15.5	32.1	32.1	174.4
Alte țări	0.20	5.61	2.71	1.66	1.12		0.6	13.4	9.7	9.8	7.9	7.9	67.5
VI. Produse chimice	145.67	162.93	163.34	114.96	85.40		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	74.3
Uniunea Europeană	7.58	9.99	14.54	14.14	10.72		5.2	6.1	8.9	12.3	12.6	12.6	75.8
CSI	136.19	148.71	144.77	92.83	70.29		93.5	91.3	88.6	80.7	82.3	82.3	75.7
Alte țări	1.90	4.23	4.03	7.99	4.39		1.3	2.6	2.5	7.0	5.1	5.1	54.9
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	55.01	58.52	40.73	37.51	34.42		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	91.8
Uniunea Europeană	4.62	5.98	10.92	9.25	11.55		8.4	10.2	26.8	24.7	33.6	33.6	124.9
CSI	47.02	48.15	24.54	23.41	18.99		85.5	82.3	60.3	62.4	55.2	55.2	81.1
Alte țări	3.37	4.39	5.27	4.85	3.88		6.1	7.5	12.9	12.9	11.3	11.3	80.0
VIII. Piele crude, piei tăbăcite, blănuri și produse din acestea	7.98	8.35	7.74	5.51	5.36		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	97.3
Uniunea Europeană	4.91	6.31	6.28	4.57	3.92		61.5	75.6	81.1	82.9	73.1	73.1	85.8
CSI	2.46	1.64	1.27	0.68	1.01		30.8	19.6	16.4	12.3	18.8	18.8	148.5
Alte țări	0.61	0.39	0.18	0.25	0.43		7.6	4.7	2.3	4.5	8.0	8.0	172.0
IX. Lemn și produse din lemn (fără mobilier)	12.15	9.43	8.26	7.92	9.61		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	121.3
Uniunea Europeană	4.08	3.12	4.81	5.83	7.10		33.6	33.1	58.2	73.6	73.9	73.9	121.8

	Anul						Pondere în total						2016 / 2015		
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2015	2016	2015
	milioane USD						%								
CSI	6.19	4.72	1.86	1.03	0.27	0.27	50.9	50.1	22.5	13.0	2.8	2.8	13.0	2.8	26.2
Alte țări	1.88	1.59	1.59	1.06	2.24	2.24	15.5	16.9	19.2	13.4	23.3	23.3	13.4	23.3	de 2.1 ori
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	19.78	25.53	19.00	9.80	10.99	10.99	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	112.1
Uniunea Europeană	9.30	10.26	7.70	3.70	2.95	2.95	47.0	40.2	40.5	37.8	26.8	26.8	37.8	26.8	79.7
CSI	10.29	14.74	10.17	5.44	7.30	7.30	52.0	57.7	53.5	55.5	66.4	66.4	55.5	66.4	134.2
Alte țări	0.17	0.53	1.13	0.66	0.74	0.74	0.9	2.1	5.9	6.7	6.7	6.7	6.7	6.7	112.1
XI. Materiale textile și articole din acestea	91.84	81.87	78.17	62.33	79.18	79.18	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	127.0
Uniunea Europeană	10.74	15.04	28.80	27.36	23.67	23.67	11.7	18.4	36.8	43.9	29.9	29.9	43.9	29.9	86.5
CSI	78.95	65.44	45.65	31.55	51.80	51.80	86.0	79.9	58.4	50.6	65.4	65.4	50.6	65.4	164.2
Alte țări	2.15	1.39	3.72	3.42	3.71	3.71	2.3	1.7	4.8	5.5	4.7	4.7	5.5	4.7	108.5
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	10.11	11.32	5.53	4.21	6.44	6.44	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	153.0
Uniunea Europeană	0.41	0.54	1.08	1.33	1.97	1.97	4.1	4.8	19.5	31.6	30.6	30.6	31.6	30.6	148.1
CSI	9.70	10.79	4.41	2.87	4.39	4.39	95.9	95.3	79.7	68.2	68.2	68.2	68.2	68.2	153.0
Alte țări				0.01	0.06	0.06				0.2	0.9	0.9	0.2	0.9	de 6 ori
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	37.79	58.09	58.63	41.64	44.22	44.22	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	106.2
Uniunea Europeană	15.39	26.41	27.85	29.03	37.37	37.37	40.7	45.5	47.5	69.7	84.5	84.5	69.7	84.5	128.7
CSI	13.32	12.72	9.35	4.13	2.45	2.45	35.2	21.9	15.9	9.9	5.5	5.5	9.9	5.5	59.3
Alte țări	9.08	18.96	21.43	8.48	4.40	4.40	24.0	32.6	36.6	20.4	10.0	10.0	20.4	10.0	51.9
XIV. Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placcate sau suflate cu metale prețioase și obiecte din acestea, bijuterii de fantezie, monede	0.51	0.20	0.15	0.14	0.21	0.21	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	150.0
Uniunea Europeană	0.09	0.19	0.10	0.12	0.16	0.16	17.6	95.0	66.7	85.7	76.2	76.2	85.7	76.2	133.3
CSI			0.03	0.01	0.04	0.04			20.0	7.1	19.0	19.0	7.1	19.0	de 4 ori
Alte țări	0.42		0.01				82.4		6.7						
XV. Metale comune și articole din acestea	69.25	117.50	51.16	40.10	41.01	41.01	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	102.3
Uniunea Europeană	24.33	21.21	26.25	20.07	17.00	17.00	35.1	18.1	51.3	50.0	41.5	41.5	50.0	41.5	84.7
CSI	32.50	53.98	16.96	16.08	21.65	21.65	46.9	45.9	33.2	40.1	52.8	52.8	40.1	52.8	134.6
Alte țări	12.42	42.31	7.95	3.95	2.36	2.36	17.9	36.0	15.5	9.9	5.8	5.8	9.9	5.8	59.7
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reproduc sunetul și imaginile	97.71	87.89	100.99	109.74	102.93	102.93	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	93.8
Uniunea Europeană	14.16	18.25	45.99	61.04	64.49	64.49	14.5	20.8	45.5	55.6	62.7	62.7	55.6	62.7	105.7
CSI	76.31	66.86	50.99	45.33	35.58	35.58	78.1	76.1	50.5	41.3	34.6	34.6	41.3	34.6	78.5
Alte țări	7.24	2.78	4.01	3.37	2.86	2.86	7.4	3.2	4.0	3.1	2.8	2.8	3.1	2.8	84.9
XVII. Mijloace și materiale de transport	58.89	42.23	23.20	16.07	23.62	23.62	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	147.0
Uniunea Europeană	8.78	7.47	1.83	4.03	13.74	13.74	14.9	17.7	7.9	25.1	58.2	58.2	25.1	58.2	de 3.4 ori
CSI	41.71	32.78	12.80	8.46	8.63	8.63	70.8	77.6	55.2	52.6	36.5	36.5	52.6	36.5	102.0
Alte țări	8.40	1.98	8.57	3.58	1.25	1.25	14.3	4.7	36.9	22.3	5.3	5.3	22.3	5.3	34.9

	Anul						Ponderea în total						2016 / 2015
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2016		
	milioane USD						%						
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale, ceasuri, instrumente muzicale, părți și accesorii ale acestora	32.09	39.32	33.54	25.22	26.62	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	105.6
Uniunea Europeană	17.47	25.74	18.63	15.95	18.74	54.4	65.5	55.5	63.2	70.4	70.4	117.5	
CSI	12.53	9.90	8.73	6.69	3.68	39.0	25.2	26.0	26.5	13.8	13.8	55.0	
Alte țări	2.09	3.68	6.18	2.58	4.20	6.5	9.4	18.4	10.2	15.8	15.8	162.8	
Altele	89.15	100.49	99.80	92.68	111.33	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	120.1	
Uniunea Europeană	55.19	66.56	80.14	80.82	101.04	61.9	66.2	80.3	87.2	90.8	90.8	125.0	
CSI	33.63	33.75	18.79	10.75	8.83	37.7	33.6	18.8	11.6	7.9	7.9	82.1	
Alte țări	0.26	0.16	0.87	1.11	1.46	0.3	0.2	0.9	1.2	1.3	1.3	131.5	
TOTAL	1,632.48	1,826.59	1,749.39	1,468.38	1,503.38	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	102.4	
Uniunea Europeană	530.31	616.59	725.84	769.96	850.22	32.5	33.8	41.5	52.4	56.6	56.6	110.4	
CSI	919.52	910.85	724.20	490.88	413.34	56.3	49.9	41.4	33.4	27.5	27.5	84.2	
Alte țări	182.65	299.15	299.35	207.54	239.82	11.2	16.4	17.1	14.1	16.0	16.0	115.6	

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

Anexa 9. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri și zone, fără bunurile pentru/după prelucrare, prețuri CIF

	Anul						Pondere în total						2016 / 2015	
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016
	milioane USD						%							
I. Animale vii și produse animale	129.59	145.55	155.90	97.65	104.16	104.16	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	106.7
Uniunea Europeană	71.48	78.87	80.87	62.99	70.15	70.15	55.2	54.2	51.9	64.5	67.3	67.3	67.3	111.4
CSI	39.36	46.48	55.87	26.75	24.73	24.73	30.4	31.9	35.8	27.4	23.7	23.7	23.7	92.4
Alte țări	18.75	20.20	19.16	7.91	9.28	9.28	14.5	13.9	12.3	8.1	8.9	8.9	8.9	117.3
II. Produse vegetale	199.84	198.67	188.60	187.48	164.26	164.26	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	87.6
Uniunea Europeană	92.53	95.11	99.89	102.16	79.73	79.73	46.3	47.9	53.0	54.5	48.5	48.5	48.5	78.0
CSI	52.62	50.79	39.39	45.36	46.41	46.41	26.3	25.6	20.9	24.2	28.3	28.3	28.3	102.3
Alte țări	54.69	52.77	49.32	39.96	38.12	38.12	27.4	26.6	26.2	21.3	23.2	23.2	23.2	95.4
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale	28.38	30.03	25.58	20.28	24.41	24.41	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	120.4
Uniunea Europeană	4.51	5.35	4.86	4.96	5.43	5.43	15.9	17.8	19.0	24.5	22.2	22.2	22.2	109.5
CSI	19.40	17.61	16.38	11.67	16.51	16.51	68.4	58.6	64.0	57.5	67.6	67.6	67.6	141.5
Alte țări	4.47	7.07	4.34	3.65	2.47	2.47	15.8	23.5	17.0	18.0	10.1	10.1	10.1	67.7
IV. Produse alimentare, băuturi alcoolice și nealcoolice, tutun	379.35	402.82	338.98	271.55	304.26	304.26	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	112.0
Uniunea Europeană	139.95	147.39	133.90	111.45	127.89	127.89	36.9	36.6	39.5	41.0	42.0	42.0	42.0	114.8
CSI	217.46	234.35	185.46	146.47	165.35	165.35	57.3	58.2	54.7	53.9	54.3	54.3	54.3	112.9
Alte țări	21.94	21.08	19.62	13.63	11.02	11.02	5.8	5.2	5.8	5.0	3.6	3.6	3.6	80.9
V. Produse minerale	1,217.55	1,256.60	1,153.80	733.65	630.10	630.10	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	85.9
Uniunea Europeană	414.07	460.77	512.85	343.98	319.97	319.97	34.0	36.7	44.4	46.9	50.8	50.8	50.8	93.0
CSI	770.05	758.91	618.19	366.35	301.62	301.62	63.2	60.4	53.6	49.9	47.9	47.9	47.9	82.3
Alte țări	33.43	36.92	22.76	23.32	8.51	8.51	2.7	2.9	2.0	3.2	1.4	1.4	1.4	36.5
VI. Produse chimice	557.27	626.15	623.47	495.27	501.85	501.85	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	101.3
Uniunea Europeană	316.23	355.00	369.99	284.33	286.92	286.92	56.7	56.7	59.3	57.4	57.2	57.2	57.2	100.9
CSI	112.86	128.16	123.46	102.88	111.37	111.37	20.3	20.5	19.8	20.8	22.2	22.2	22.2	108.3
Alte țări	128.18	142.99	130.02	108.06	103.56	103.56	23.0	22.8	20.9	21.8	20.6	20.6	20.6	95.8
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	281.00	296.82	305.03	235.69	232.81	232.81	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	98.8
Uniunea Europeană	125.94	135.45	154.38	120.97	116.78	116.78	44.8	45.6	50.6	51.3	50.2	50.2	50.2	96.5
CSI	59.69	67.13	68.89	50.38	57.55	57.55	21.2	22.6	22.6	21.4	24.7	24.7	24.7	114.2
Alte țări	95.37	94.24	81.76	64.34	58.48	58.48	33.9	31.7	26.8	27.3	25.1	25.1	25.1	90.9
VIII. Piele crude, piei tăbăcite; blănuri și produse din acestea	10.38	13.00	19.29	20.01	28.17	28.17	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	140.8
Uniunea Europeană	5.28	7.83	14.24	17.35	23.94	23.94	50.9	60.2	73.8	86.7	85.0	85.0	85.0	138.0
CSI	1.47	1.23	0.64	0.83	1.30	1.30	14.2	9.5	3.3	4.1	4.6	4.6	4.6	156.6
Alte țări	3.63	3.94	4.41	1.83	2.93	2.93	35.0	30.3	22.9	9.1	10.4	10.4	10.4	160.1
IX. Lemn și produse din lemn (fără mobilier)	91.87	96.31	101.44	83.23	83.82	83.82	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.7
Uniunea Europeană	39.31	44.27	43.39	31.02	28.38	28.38	42.8	46.0	42.8	37.3	33.9	33.9	33.9	91.5
CSI	40.06	40.17	43.98	42.96	48.55	48.55	43.6	41.7	43.4	51.6	57.9	57.9	57.9	113.0
Alte țări	12.50	11.87	14.07	9.25	6.89	6.89	13.6	12.3	13.9	11.1	8.2	8.2	8.2	74.5

	Anul						Pondere în total						2016 / 2015
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2016	
	milioane USD						%						
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea	114.82	119.51	115.52	70.60	73.14	73.14	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	103.6
Uniunea Europeană	50.26	59.10	58.50	34.54	36.12	36.12	43.8	49.5	50.6	48.9	49.4	49.4	104.6
CSI	40.96	39.73	37.40	25.27	25.67	25.67	35.7	33.2	32.4	35.8	35.1	35.1	101.6
Alte țări	23.60	20.68	19.62	10.79	11.35	11.35	20.6	17.3	17.0	15.3	15.5	15.5	105.2
XI. Materiale textile și articole din acestea	214.64	215.04	190.19	142.41	188.32	188.32	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	132.2
Uniunea Europeană	93.34	100.10	90.87	63.37	70.87	70.87	43.5	46.5	47.8	44.5	37.6	37.6	111.8
CSI	18.37	19.14	20.26	18.27	21.78	21.78	8.6	8.9	10.7	12.8	11.6	11.6	119.2
Alte țări	102.93	95.80	79.06	60.77	95.67	95.67	48.0	44.5	41.6	42.7	50.8	50.8	157.4
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	28.16	30.00	25.11	16.05	23.88	23.88	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	148.8
Uniunea Europeană	9.57	11.39	13.03	7.96	9.49	9.49	34.0	38.0	51.9	49.6	39.7	39.7	119.2
CSI	3.15	3.46	3.06	1.49	2.83	2.83	11.2	11.5	12.2	9.3	11.9	11.9	189.9
Alte țări	15.44	15.15	9.02	6.60	11.56	11.56	54.8	50.5	35.9	41.1	48.4	48.4	175.2
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare	128.82	140.30	134.06	101.47	103.47	103.47	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	102.0
Uniunea Europeană	54.22	65.53	59.62	42.90	41.78	41.78	42.1	46.7	44.5	42.3	40.4	40.4	97.4
CSI	52.45	51.11	51.98	41.44	45.25	45.25	40.7	36.4	38.8	40.8	43.7	43.7	109.2
Alte țări	22.15	23.66	22.46	17.13	16.44	16.44	17.2	16.9	16.8	16.9	15.9	15.9	96.0
XIV. Perle naturale sau de cultură, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placcate sau suflate cu metale prețioase și obiecte din acestea, bijuterii de fantezie, monede	8.27	8.82	8.72	7.05	7.22	7.22	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	102.4
Uniunea Europeană	2.37	2.95	2.85	2.43	2.27	2.27	28.7	33.4	32.7	34.5	31.4	31.4	93.4
CSI	4.98	4.85	4.55	3.94	4.28	4.28	60.2	55.0	52.2	55.9	59.3	59.3	108.6
Alte țări	0.92	1.02	1.32	0.68	0.66	0.66	11.1	11.6	15.1	9.6	9.1	9.1	97.1
XV. Metale comune și articole din acestea	277.36	312.55	337.86	280.16	268.30	268.30	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	95.8
Uniunea Europeană	118.87	134.06	161.15	145.02	135.54	135.54	42.9	42.9	47.7	51.8	50.5	50.5	93.5
CSI	87.86	103.85	93.06	69.25	72.11	72.11	31.7	33.2	27.5	24.7	26.9	26.9	104.1
Alte țări	70.63	74.64	83.65	65.89	60.65	60.65	25.5	23.9	24.8	23.5	22.6	22.6	92.0
XVI. Mașini și aparate, echipamente electrice, aparate de înregistrat sau de reproducere sunetul și imaginile	633.20	668.71	664.82	506.35	516.12	516.12	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	101.9
Uniunea Europeană	363.04	398.65	418.77	313.34	325.48	325.48	57.3	59.6	63.0	61.9	63.1	63.1	103.9
CSI	104.20	97.61	88.96	70.83	86.97	86.97	16.5	14.6	13.4	14.0	16.9	16.9	122.8
Alte țări	165.96	172.45	157.09	122.18	103.67	103.67	26.2	25.8	23.6	24.1	20.1	20.1	84.9
XVII. Mijloace și materiale de transport	301.71	297.57	327.20	189.93	230.04	230.04	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	121.1
Uniunea Europeană	226.73	212.97	219.39	150.68	181.24	181.24	75.1	71.6	67.1	79.3	78.8	78.8	120.3
CSI	39.57	47.28	45.10	18.44	23.65	23.65	13.1	15.9	13.8	9.7	10.3	10.3	128.3
Alte țări	35.41	37.32	62.71	20.81	25.15	25.15	11.7	12.5	19.2	11.0	10.9	10.9	120.9
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale, ceasuri, instrumente muzicale, părți și accesorii ale acestora	80.04	82.78	95.53	79.55	56.75	56.75	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	71.3

	Anul						Pondere în total						2016 / 2015	
	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016
	milioane USD						%							
Uniunea Europeană	55.87	52.58	60.98	41.57	38.06	38.06	69.8	63.5	63.8	52.3	67.1	67.1	91.6	
CSI	5.66	8.42	3.90	2.15	2.51	2.51	7.1	10.2	4.1	2.7	4.4	4.4	116.7	
Alte țări	18.51	21.78	30.65	35.83	16.18	16.18	23.1	26.3	32.1	45.0	28.5	28.5	45.2	
Altele	113.89	114.66	106.19	104.30	105.03	105.03	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.7	
Uniunea Europeană	62.24	58.92	53.93	58.78	55.42	55.42	54.6	51.4	50.8	56.4	52.8	52.8	94.3	
CSI	19.14	18.85	17.99	14.69	15.35	15.35	16.8	16.4	16.9	14.1	14.6	14.6	104.5	
Alte țări	32.51	36.89	34.27	30.83	34.26	34.26	28.5	32.2	32.3	29.6	32.6	32.6	111.1	
TOTAL	4,796.14	5,055.89	4,917.29	3,642.68	3,646.11	3,646.11	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.1	
Uniunea Europeană	2,245.81	2,426.29	2,553.46	1,939.80	1,955.46	1,955.46	46.8	48.0	51.9	53.3	53.6	53.6	100.8	
CSI	1,689.31	1,739.13	1,518.52	1,059.42	1,073.79	1,073.79	35.2	34.4	30.9	29.1	29.5	29.5	101.4	
Alte țări	861.02	890.47	845.31	643.46	616.86	616.86	18.0	17.6	17.2	17.7	16.9	16.9	95.9	

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

Anexa 10. Exportul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare și fără vânzările magazinelor duty-free, prețuri FOB

	Anul					Structura anul 2016 %	2016 / 2015	Gradul de influență** p.***
	2012	2013	2014	2015	2016			
	milioane USD							
EXPORT - TOTAL	1632.48	1826.59	1749.39	1468.38	1503.38	100.0	102.4	2.4
I. Animale vii și produse ale regnului animal, din care:	37.82	37.17	59.73	37.50	40.16	2.7	107.1	0.2
Animale vii din specia bovine	7.56	6.29	4.72	9.61	9.54	0.6	99.3	0.0
Miere naturală	2.32	3.25	9.69	9.52	8.85	0.6	93.0	0.0
Carne de animale din specia bovine	5.04	2.43	2.33	6.55	6.56	0.4	100.2	0.0
Unt și alte grăsimi care provin din lapte	0.13	2.29	1.64	1.87	4.68	0.3	de 2.5 ori	0.2
Brânză și caș	4.61	4.90	5.37	4.02	3.41	0.2	84.8	0.0
Lapte și smântână din lapte		0.12	0.83	0.62	2.58	0.2	de 4.2 ori	0.1
II. Produse vegetale, din care:	354.10	501.26	539.94	493.82	519.35	34.5	105.2	1.7
Semințe de floarea-soarelui	72.65	136.16	105.55	143.70	178.71	11.9	124.4	2.4
Grâu și meslin	16.01	65.88	81.30	52.48	96.51	6.4	183.9	3.0
Alte fructe cu coajă, proaspete sau uscate	95.60	91.92	101.19	93.35	75.51	5.0	80.9	-1.2
Porumb	13.71	28.08	82.01	43.90	45.86	3.1	104.5	0.1
Mere, pere și gutui, proaspete	40.39	48.02	25.26	18.25	24.83	1.7	136.1	0.4
Struguri, proaspeți sau uscați	14.50	17.02	20.13	16.82	20.39	1.4	121.2	0.2
Orz	6.78	26.62	17.61	16.91	15.55	1.0	92.0	-0.1
Caise, cireșe, vișine, piersici, prune și porumbe	28.95	26.21	21.68	32.37	15.05	1.0	46.5	-1.2
Semințe de rapiță	5.26	20.70	27.28	7.52	11.97	0.8	159.2	0.3
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale, din care:	89.72	44.04	77.52	72.01	54.27	3.6	75.4	-1.2
Uleiuri din semințe de floarea-soarelui, de sofranaș, de bumbac și fracțiunile lor	80.73	41.64	74.06	69.01	51.49	3.4	74.6	-1.2
IV. Produse alimentare, băuturi, tutun, din care:	389.84	398.73	354.07	280.35	294.01	19.6	104.9	0.9
Vinuri din struguri proaspeți	142.07	148.15	110.46	96.46	106.14	7.1	110.0	0.7
Zahăr din trestie sau din sfeclă	29.32	23.37	49.78	33.83	38.84	2.6	114.8	0.3
Alcool etilic nedeenaturat cu tărie alcoolică sub 80 % vol	64.93	73.35	54.10	35.86	29.60	2.0	82.5	-0.4
Sucuri de fructe și sucuri de legume	33.67	52.02	37.63	34.25	25.43	1.7	74.2	-0.6
Alcool etilic nedeenaturat cu tărie alcoolică de minimum 80 % vol		0.38	1.67	5.14	16.64	1.1	de 3.2 ori	0.8
Produse de brutărie, de patiserie și biscuiți	13.12	16.73	16.50	12.95	13.33	0.9	102.9	0.0
Turte și alte reziduuri solide	12.09	7.08	17.24	13.11	10.30	0.7	78.6	-0.2
Alte legume preparate sau conservate	14.69	14.26	12.81	7.52	8.70	0.6	115.7	0.1
Înghețate și alte produse similare sub formă de înghețată	4.82	7.29	6.14	5.77	5.89	0.4	102.1	0.0
V. Produse minerale, din care:	33.07	41.72	27.89	16.87	14.25	0.9	84.5	-0.2
Gips, anhidrit, ipsos	16.29	9.70	6.90	4.80	7.05	0.47	146.90	0.15
Uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase	9.04	18.39	14.96	9.96	6.55	0.4	65.8	-0.2
VI. Produse ale industriei chimice, din care:	145.67	162.93	163.34	114.96	85.40	5.7	74.3	-2.0
Medicamente	93.40	112.40	124.46	75.65	48.61	3.2	64.3	-1.8
Săpunuri, produse și preparate organice tensioactive folosite ca săpun	14.51	15.28	10.78	14.64	14.82	1.0	101.2	0.0

	Anul					Structura anul 2016	2016 / 2015	Gradul de influență**		
	milioane USD								%	p.p.***
	2012	2013	2014	2015	2016					
Preparate pentru îngrijirea părului	28.09	21.55	16.37	7.89	5.83	0.4	73.9	-0.1		
Agenți organici de suprafață	0.26	0.33	0.19	2.08	3.02	0.2	145.2	0.1		
Uleiuri esențiale	1.09	2.37	2.50	1.97	2.69	0.2	136.5	0.0		
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, din care:	55.01	58.52	40.73	37.51	34.42	2.3	91.8	-0.2		
Articole de transport sau de ambalare, deșeuri și alte articole din materiale plastice	18.33	21.51	19.39	16.98	16.00	1.1	94.2	-0.1		
Anvelope pneumatice noi, din cauciuc	6.99	6.99	2.56	9.27	10.50	0.7	113.3	0.1		
Rășini aminice, rășini fenolice și poliuretani	0.88		0.10	1.53	1.29	0.1	84.3	0.0		
VIII. Piel brute, tăbăcite; blănuri și produse din acestea, din care:	7.98	8.35	7.74	5.51	5.36	0.4	97.3	0.0		
Piel brute de bovine sau de ecvidee	4.51	5.07	5.06	4.01	3.48	0.2	86.8	0.0		
Piel prelucrate după tăbăcire sau după uscare și piel pergamentate de bovine	1.73	1.48	1.20	0.68	0.49	0.0	72.1	0.0		
Alte articole din piele naturală sau reconstituită		0.46	0.45	0.08	0.40	0.0	de 5 ori	0.0		
IX. Lemn și articole din lemn (fără mobilier), din care:	12.15	9.43	8.26	7.92	9.61	0.6	121.3	0.1		
Lemn, cărbune de lemn și articole din lemn	11.21	8.06	7.41	7.48	8.80	0.6	117.6	0.1		
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea, din care:	19.78	25.53	19.00	9.80	10.99	0.7	112.1	0.1		
Hârtii și cartoane	5.56	5.80	4.74	2.84	4.05	0.3	142.6	0.1		
Etichete de toate genurile, din hârtie sau carton	1.81	1.66	2.79	3.05	3.20	0.2	104.9	0.0		
Cuții, saci, pungi, cornete și alte ambalaje din hârtie, carton, vată de celuloză	1.18	1.56	2.25	1.55	1.75	0.1	112.9	0.0		
XI. Materiale textile și articole din acestea, din care:	91.84	81.87	78.17	62.33	79.18	5.3	127.0	1.1		
Articole din materiale tricotate sau croșetate	22.31	23.89	26.73	24.10	43.09	2.9	178.8	1.3		
Covoare și alte acoperitoare de podea din materiale textile	31.75	31.78	28.74	15.76	13.35	0.9	84.7	-0.2		
Fire și țesături din fibre sintetice	8.68	3.11	1.25	1.92	4.75	0.3	de 2.5 ori	0.2		
Fire și țesături din filamente sintetice	3.73	4.14	3.38	3.09	4.60	0.3	148.9	0.1		
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare, din care:	10.11	11.32	5.53	4.21	6.44	0.4	153.0	0.2		
Încălțăminte	10.00	11.27	5.30	4.16	6.36	0.4	152.9	0.1		
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare, din care:	37.79	58.09	58.63	41.64	44.22	2.9	106.2	0.2		
Damigene, sticle, baloane, borcane, căni, ambalaje tubulare, fiole și alte recipiente, din sticlă	31.54	46.32	46.42	30.79	31.81	2.1	103.3	0.1		
Fibre de sticlă	0.18	5.27	7.52	8.04	9.02	0.6	112.2	0.1		
XIV. Perle, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate și articole din acestea, imitații de bijuterii, monede, din care:	0.51	0.20	0.15	0.14	0.21	0.0	150.0	0.0		
XV. Metale comune și articole din acestea, din care:	69.25	117.50	51.16	40.10	41.01	2.7	102.3	0.1		
Articole, deșeuri și resturi din fier sau din oțel	31.91	59.56	18.48	13.75	14.56	1.0	105.9	0.1		
Articole, deșeuri și resturi din cupru	16.18	13.09	16.87	12.04	8.48	0.6	70.4	-0.2		
Decorațiuni, articole de feronerie și articole similare	5.93	27.73	1.21	2.10	7.69	0.5	de 3.7 ori	0.4		
Articole, deșeuri și resturi din aluminiu	7.80	8.88	8.46	7.26	3.84	0.3	52.9	-0.2		
XVI. Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de produs sunetul și imaginile, din care:	97.71	87.89	100.99	109.74	102.93	6.8	93.8	-0.5		
Fire, cabluri și alte conductoare electrice	2.09	3.29	27.78	33.51	38.01	2.5	113.4	0.3		
Pompe pentru lichide, chiar cu dispozitiv de măsurare	12.91	11.69	11.51	13.15	11.11	0.7	84.5	-0.1		
Aparatură pentru comutarea, tăierea, protecția, branșarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice	0.50	0.52	1.61	8.00	9.16	0.6	114.5	0.1		
Aparate și dispozitive, chiar încălzite electric	4.22	11.71	11.95	10.51	7.69	0.5	73.2	-0.2		

	Anul						Structura anul 2016	2016 / 2015	Gradul de influență**
	milioane USD								
	2012	2013	2014	2015	2016	%			
Transformatoare electrice, convertizoare statice, bobine de reactanță și de inductanță:	0.30	0.82	0.15	2.15	2.57	0.2	119.5	0.0	
Aparate telefonice pentru beneficiari, inclusiv telefoanele pentru rețeaua de telefonie mobilă și pentru alte rețele fără fir	3.35	2.68	2.97	3.34	2.45	0.2	73.4	-0.1	
Deșeuri și resturi de pile, de baterii de pile și de acumulatori electrice	2.72	2.83	3.06	2.59	2.17	0.1	83.8	0.0	
Mașini și aparate mecanice cu funcție proprie	2.74	0.96	1.68	3.78	2.02	0.1	53.4	-0.1	
Mașini automate de prelucrare a datelor și unități ale acestora	0.58	0.58	0.66	0.59	1.98	0.1	de 3.4 ori	0.1	
XVIII. Vehicule, aeronave, vase și echipamente auxiliare de transport, din care:	58.89	42.23	23.20	16.07	23.62	1.6	147.0	0.5	
Autoturisme și alte autovehicule	6.87	7.67	7.58	5.13	14.72	1.0	de 2.9 ori	0.7	
Părți și accesorii de autovehicule	25.88	22.64	3.76	2.73	6.64	0.4	de 2.4 ori	0.3	
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora, din care:	32.09	39.32	33.54	25.22	26.62	1.8	105.6	0.1	
Contoare de gaze, de lichide sau de electricitate	16.55	26.81	22.88	15.16	16.48	1.1	108.7	0.1	
Busole, inclusiv compasuri de navigație	2.22	1.28	1.20	1.39	2.88	0.2	de 2.1 ori	0.1	
Instrumente, aparate și mașini de măsură sau de control nedenumite și necuprinse în altă parte	6.30	5.70	4.12	3.39	2.34	0.2	69.0	-0.1	
Mașini și aparate pentru încercări de duritate, tracțiune, comprimare, elasticitate sau de alte proprietăți mecanice	1.00	1.10	1.09	0.89	0.99	0.1	111.2	0.0	
Altele, din care:	89.15	100.49	99.80	92.68	111.33	7.4	120.1	1.3	
Scaune, mobilier și părți ale acestuia	81.81	93.94	95.77	87.27	103.90	6.9	119.1	1.1	
Aparate de iluminat și părțile lor	1.30	1.22	0.27	0.29	2.45	0.2	de 8.4 ori	0.1	
Pensule și perii	3.62	2.75	2.10	2.11	1.46	0.1	69.2	0.0	

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* Ponderea grupei de bunuri în total, iar pentru bunuri - ponderea acestora în totalul grupei

** Gradul de influență al grupelor de mărfuri la creșterea (+) / scăderea (-) exportului

*** Puncte procentuale

Anexa 11. Importul de bunuri pe principalele categorii de mărfuri, fără bunurile pentru / după prelucrare, prețuri CIF

	Anul						Structura anul 2016	2016 / 2015	Gradul de influență**
	2012	2013	2014	2015	2016	%			
	milioane USD								
IMPORT - TOTAL	4,796.14	5,055.89	4,917.29	3,642.68	3,646.11	100.0	100.1	p.p.***	
I. Animale vii și produse ale regnului animal, din care:	129.59	145.55	155.90	97.65	104.16	2.9	106.7	0.2	
Pești congelați	32.07	34.09	31.96	22.11	27.20	0.7	123.0	0.1	
Lapte, smântână din lapte și alte produse din lapte	19.67	26.33	24.21	16.44	21.72	0.6	132.1	0.1	
Carne și organe comestibile de păsări	22.07	24.13	23.60	14.91	13.14	0.4	88.1	0.0	
Brânză și caș	13.55	15.71	13.87	10.46	11.91	0.3	113.9	0.0	
Carne de animale din specia porcine	14.07	15.19	24.49	8.69	7.51	0.2	86.4	0.0	
Ouă de păsări	4.13	4.14	3.45	5.25	4.04	0.1	77.0	0.0	
Fileuri de pește și carne de pește	5.24	4.53	3.97	2.71	3.23	0.1	116.6	0.0	
Animale vii din specia porcine	4.00	3.70	6.64	4.89	3.01	0.1	61.6	-0.1	
Pește proaspăt sau refrigerat	1.22	1.70	1.89	1.97	2.10	0.1	106.6	0.0	
Cocoși, găini, rațe, găște, curcani, curci și bibilici	2.99	2.36	5.93	2.01	1.84	0.1	91.5	0.0	
II. Produse vegetale, din care:	199.84	198.67	188.60	187.48	164.26	4.5	87.6	-0.6	
Semințe de floarea-soarelui	9.57	12.93	14.94	16.76	20.56	0.6	122.7	0.1	
Citrice, proaspete sau uscate	15.48	17.31	15.24	11.68	15.28	0.4	130.8	0.1	
Porumb	5.21	5.80	8.84	8.02	9.96	0.3	124.2	0.1	
Banane	9.56	9.56	8.00	7.05	8.08	0.2	128.8	0.1	
Făină de grâu sau de meslin	21.51	16.12	11.84	9.93	8.36	0.2	84.2	0.0	
Cartofi	4.08	6.39	5.19	5.87	7.39	0.2	125.9	0.0	
Tomate	12.89	11.85	11.83	6.85	7.35	0.2	107.3	0.0	
Ceai	6.94	7.47	7.32	6.97	7.28	0.2	104.4	0.0	
Boabe de cereale	5.78	6.00	5.77	5.40	5.95	0.2	110.2	0.0	
Semințe, fructe și spori, destinate însămânțării	6.92	7.85	6.45	5.47	5.82	0.2	106.4	0.0	
Alte plante vii, butași și altoi, spori de ciuperci	7.96	10.89	8.24	8.94	5.05	0.1	56.5	-0.1	
Cafea	2.70	3.12	3.69	3.95	4.67	0.1	118.2	0.0	
Malt	11.14	10.30	9.11	5.25	4.56	0.1	86.9	0.0	
Alte fructe, proaspete	11.89	9.77	9.13	13.59	4.33	0.1	31.9	-0.3	
Orez	6.37	6.35	6.40	5.23	4.23	0.1	80.9	0.0	
III. Grăsimi și uleiuri animale sau vegetale, din care:	28.38	30.03	25.58	20.28	24.41	0.7	120.4	0.1	
IV. Produse alimentare, băuturi, tutun, din care:	379.35	402.82	338.98	271.55	304.26	8.3	112.0	0.9	
Preparate alimentare	67.64	72.38	69.94	53.51	56.49	1.5	105.6	0.1	
Țigări de foi, trabucuri și țigarete	66.99	65.57	51.54	54.27	54.27	1.5	100.0	0.0	
Ape	18.42	18.30	18.73	14.53	19.40	0.5	133.5	0.1	
Alcool etilic nedenaturat	33.38	41.46	25.63	15.52	19.26	0.5	124.1	0.1	
Zahăr din trestie sau din sfeclă	20.73	25.14	7.33	3.59	16.09	0.4	de 4.5 ori	0.3	
Produse de brutărie, de patiserie și biscuiți	22.22	25.60	22.14	15.64	15.98	0.4	102.2	0.0	
Preparate pentru sosuri și sosuri preparate; condimente și produse de sezonare	17.33	18.79	17.25	13.21	14.37	0.4	108.8	0.0	
Extracte, esențe și concentrate de cafea, de ceai sau de mate	18.84	18.07	18.52	11.84	13.86	0.4	117.1	0.1	
Preparate de tipul celor folosite pentru hrana animalelor	12.62	14.77	15.91	13.40	12.88	0.4	96.1	0.0	

	Anul						Structura anul 2016	2016 / 2015	Gradul de influență**
	2012	2013	2014	2015	2016	%			
	milioane USD								
Turte și alte reziduuri solide	7.03	6.65	9.61	9.38	12.05	0.3	128.5	p.p.***	
V. Produse minerale, din care:	1217.55	1256.60	1153.80	733.65	630.10	17.3	85.9	-2.8	
Uleiuri din petrol sau uleiuri din minerale bituminoase	584.81	620.53	581.22	396.34	365.82	10.0	92.3	-0.8	
Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase	496.44	457.78	458.36	288.99	229.44	6.3	79.4	-1.6	
Huili și brichete	24.18	27.02	16.17	18.71	8.85	0.2	47.3	-0.3	
Cocs de petrol, bitum de petrol și alte reziduuri de uleiuri din petrol	31.83	25.58	25.89	10.15	8.51	0.2	83.8	0.0	
VI. Produse ale industriei chimice, din care:	557.27	626.15	623.47	495.27	501.85	13.8	101.3	0.2	
Medicamente	201.43	225.37	249.05	171.49	168.37	4.6	98.2	-0.1	
Insecticide, rodenticide, fungicide, erbicide, inhibitori de germinare și regulatori de creștere pentru plante	53.83	61.38	58.08	54.11	61.07	1.7	112.9	0.2	
Preparate pentru igiena personală	85.79	85.16	79.99	61.70	59.44				
Îngrășăminte minerale sau chimice	40.40	52.58	51.44	51.22	51.45	1.4	100.4	0.0	
Agenți organici de suprafață, preparate tensioactive, preparate pentru spălat	30.45	31.44	30.89	27.07	28.22	0.8	104.2	0.0	
Săpunuri, produse și preparate organice tensioactive folosite ca săpun	22.53	23.46	18.46	21.13	21.76	0.6	103.0	0.0	
VII. Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea, din care:	281.00	296.82	305.03	235.69	232.81	6.4	98.8	-0.1	
Plăci, folii, benzi, panglici, pelicule	39.22	43.32	47.32	41.22	42.45	1.2	103.0	0.0	
Anvelope pneumatice noi, din cauciuc	39.72	37.72	37.36	32.40	36.59	1.0	112.9	0.1	
Monofilamente, inele, tije, bare și profile	26.14	25.93	28.33	21.03	21.05	0.6	100.1	0.0	
Articole de transport sau de ambalare din materiale plastice	24.13	26.55	27.01	21.26	19.14	0.5	90.0	-0.1	
Tuburi, țevi și accesorii ale acestora din materiale plastice	25.45	29.60	37.05	19.02	16.96	0.5	89.2	-0.1	
Articole din cauciuc vulcanizat	19.20	20.37	18.99	15.99	16.04	0.4	100.3	0.0	
Alte articole din materiale plastice	9.17	11.67	11.75	10.89	13.08	0.4	120.1	0.1	
Polimeri de etilenă	13.61	12.82	13.56	11.21	10.38	0.3	92.6	0.0	
Articole pentru echiparea construcțiilor, din materiale plastice	9.57	11.26	10.06	7.25	8.15	0.2	112.4	0.0	
Poliacetali, alți polieteri și rășini epoxidice	14.02	12.50	10.45	9.53	7.01	0.2	73.6	-0.1	
VIII. Piele brute, tăbăcite; blănuri și produse din acestea, din care:	10.38	13.00	19.29	20.01	28.17	0.8	140.8	0.2	
Articole din piele naturală sau reconstituită	0.07	2.42	8.94	13.55	19.62	0.5	144.8	0.2	
Valize, geamantane și cufere	4.65	5.29	6.31	3.64	4.75	0.1	130.5	0.0	
IX. Lemn și articole din lemn (fără mobilier), din care:	91.87	96.31	101.44	83.23	83.82	2.3	100.7	0.0	
Plăci aglomerate, panouri numite „oriented strand board” (OSB) și panouri similare	25.94	28.02	28.92	21.13	21.43	0.6	101.4	0.0	
Lemn tăiat sau despicat longitudinal	16.84	19.09	21.10	20.16	20.27	0.6	100.5	0.0	
Panouri fibrolemoase sau din alte materiale lemnoase	15.27	15.62	18.69	15.20	15.12	0.4	99.5	0.0	
Lucrări de tâmplărie și piese de dulgherie pentru construcții, inclusiv panouri celulare	12.14	12.02	12.41	9.52	9.30	0.3	97.7	0.0	
X. Pastă de lemn, hârtie, carton și articole din acestea, din care:	114.82	119.51	115.52	70.60	73.14	2.0	103.6	0.1	
Hârtii și alte articole similare	78.45	86.69	82.66	46.29	47.31	1.3	102.2	0.0	
Cutii, saci, pungii, cornete și alte ambalaje din hârtie	7.49	7.70	7.82	6.93	7.96	0.2	114.9	0.0	
Alte imprimare, inclusiv imagini, gravuri și fotografii	3.47	2.82	5.72	4.32	4.78	0.1	110.6	0.0	
Cărți, broșuri și tipărituri similare	4.76	3.73	4.42	2.88	3.87	0.1	134.4	0.0	
XI. Materiale textile și articole din acestea, din care:	214.64	215.04	190.19	142.41	188.32	5.2	132.2	1.3	
Articole din materiale tricotate sau croșetate	51.12	53.98	54.33	46.45	75.26	2.1	162.0	0.8	
Țesături	24.62	30.32	34.50	28.27	31.94	0.9	113.0	0.1	

	Anul					Structura anul 2016	2016 / 2015	Gradul de influență**
	2012	2013	2014	2015	2016			
	milioane USD							
Îmbrăcăminte pentru bărbați sau băieți	10.70	15.59	10.21	7.12	12.65	0.3	177.7	0.2
Îmbrăcăminte pentru femei sau fete	11.48	14.56	12.25	9.28	12.26	0.3	132.1	0.1
Articole neșesute, chiar impregnate, îmbrăcate, acoperite sau stratificate	5.46	4.40	5.26	5.15	5.98	0.2	116.1	0.0
Îmbrăcăminte purtată sau uzată	7.92	8.18	7.31	4.98	5.69	0.2	114.3	0.0
Lenjerie de pat, de masă, de toaletă sau de bucătărie	8.03	6.68	5.11	3.70	5.40	0.1	145.9	0.0
XII. Încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare, din care:	28.16	30.00	25.11	16.05	23.88	0.7	148.8	0.2
Încălțăminte	25.71	27.29	22.18	14.10	21.61	0.6	153.3	0.2
XIII. Articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din materiale similare, din care:	128.82	140.30	134.06	101.47	103.47	2.8	102.0	0.1
Plăci și dale din ceramică pentru pavaj sau pentru acoperit pereții	29.36	28.70	30.46	24.73	24.62	0.7	99.6	0.0
Sticlă, articole din sticlă și deseuri din sticlă	26.57	29.70	29.26	23.05	24.54	0.7	106.5	0.0
Damigene, sticle, baloane, borcane, căni, ambalaje tubulare, fiole și alte recipiente	12.77	15.20	12.87	9.16	8.69	0.2	94.9	0.0
Articole din ciment, din beton sau din piatră artificială	8.00	9.65	8.46	7.13	7.82	0.2	109.7	0.0
Articole din asfalt sau din materiale similare	7.00	8.53	7.56	5.50	5.87	0.2	106.7	0.0
XIV. Perle, pietre prețioase sau semiprețioase, metale prețioase, metale placate și articole din acestea, imitații de bijuterii, monede, din care:	8.27	8.82	8.72	7.05	7.22	0.2	102.4	0.0
Articole de bijuterie sau de giovaagerie și părți ale acestora, din metale prețioase	6.64	7.10	7.18	6.17	6.30	0.2	102.1	0.0
XV. Metale comune și articole din acestea, din care:	277.36	312.55	337.86	280.16	268.30	7.4	95.8	-0.3
Obiecte și articole din fier și oțel	180.62	202.02	198.21	150.75	143.80	3.9	95.4	-0.2
Sărmă	11.04	17.34	56.75	56.39	47.13	1.3	83.6	-0.3
Decorațiuni, articole de feronerie și articole similare	19.24	18.78	14.71	13.90	19.77	0.5	142.2	0.2
Bare, tije și profile din aluminiu	9.01	9.26	9.36	7.28	6.73	0.2	92.4	0.0
Dopuri, capace, capsule pentru sticle, cepuri filetate, acoperitoare de cepuri, sigilii și alte accesorii pentru ambalaje	5.06	5.84	5.12	5.06	4.47	0.1	88.3	0.0
Produce laminat plate din oțeluri inoxidabile	5.44	6.87	4.70	5.17	4.13	0.1	79.9	0.0
XVI. Mașini și aparate; echipamente electrice; aparate de înregistrat sau de produs sunetul și imaginile, din care:	633.20	668.71	664.82	506.35	516.12	14.2	101.9	0.3
Mașini și aparate	443.39	460.07	466.89	349.82	359.92	9.9	102.9	0.3
Fire, cabluri și alte conductoare electrice	23.79	27.43	23.29	19.59	20.92	0.6	106.8	0.0
Articole de robinetărie și articole similare pentru țevi	13.07	16.95	18.70	13.44	13.39	0.4	99.6	0.0
Aparatură pentru comutarea, tăierea, protecția, bransarea, racordarea sau conectarea circuitelor electrice	10.93	13.73	12.99	10.64	12.03	0.3	113.1	0.0
XVII. Vehicule, aeronave, vase și echipamente auxiliare de transport, din care:	301.71	297.57	327.20	189.93	230.04	6.3	121.1	1.1
Autoturisme și alte autovehicule	110.92	131.81	132.22	87.10	107.29	2.9	123.2	0.6
Tractoare	54.44	48.96	60.68	31.77	40.64	1.1	127.9	0.2
Părți și accesorii de autovehicule	57.80	57.20	36.71	28.73	35.62	1.0	124.0	0.2
Autovehicule pentru transportul mărfurilor	15.39	16.52	16.75	11.01	12.18	0.3	110.6	0.0
XVIII. Instrumente și aparate optice, fotografice, cinematografice, medico-chirurgicale; ceasuri; instrumente muzicale; părți și accesorii ale acestora, din care:	80.04	82.78	95.53	79.55	56.75	1.6	71.3	-0.6
Instrumente și aparate pentru medicină, chirurgie, stomatologie sau medicina veterinară	20.89	21.43	31.08	30.60	12.47	0.3	40.8	-0.5
Articole și aparate de ortopedie	6.71	7.88	8.35	6.54	8.34	0.2	127.5	0.0
Instrumente, aparate și mașini de măsură sau de control	5.09	5.41	3.80	4.27	6.03	0.2	141.2	0.0

	Anul						Structura anul 2016	2016 / 2015	Gradul de influență**		
	milioane USD									%	p.p.***
	2012	2013	2014	2015	2016	2016					
Osciloscopae, analizoare de spectru și alte instrumente și aparate pentru măsurarea sau controlul mărimilor electrice	1.85	4.72	3.97	1.85	3.96	3.96	0.1	de 2.1 ori	0.1		
Instrumente și aparate pentru analize fizice sau chimice	3.89	5.93	6.11	8.83	3.58	3.58	0.1	40.5	-0.1		
Altele, din care:	113.89	114.66	106.19	104.30	105.03	105.03	2.9	100.7	0.0		
Scaune, mobilier și părți ale acestuia	66.34	64.72	55.82	38.53	37.55	37.55	1.0	97.5	0.0		
Tampoane igienice și tampoanele interne, șervețele și scutece pentru copii	0.00	0.00	0.00	19.65	18.68	18.68	0.5	95.1	0.0		
Aparate de iluminat și părțile lor	10.60	13.08	12.43	10.70	12.04	12.04	0.3	112.5	0.0		
Triciclete, trotinete, automobile cu pedale și jucării similare cu roți	8.90	10.13	10.59	7.52	9.19	9.19	0.3	122.2	0.0		

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS

* Ponderea grupei de bunuri în total, iar pentru bunuri - ponderea acestora în totalul grupei

** Gradul de influență al grupelor de mărfuri la creșterea (+) / scăderea (-) importului

*** Puncte procentuale

Anexa 12. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, sinteza generală (MBP6), milioane USD

	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Poziția investițională internațională netă	-3,726.72	-3,663.61	-3,324.05	-3,479.02	-3,550.57
Active	4,471.65	5,210.71	4,924.38	3,960.34	4,092.31
Investiții directe	167.10	195.54	231.52	233.76	249.74
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	104.39	115.25	152.84	168.18	177.31
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	104.39	115.25	152.84	168.18	177.31
Instrumente de datorie	62.71	80.29	78.68	65.58	72.43
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	3.81	6.06	10.06	12.20	12.51
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	58.90	74.23	68.62	53.38	59.92
Împrumuturi	36.62	47.54	55.75	46.17	53.65
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	3.81	6.06	10.06	12.20	12.51
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	32.81	41.48	45.69	33.97	41.14
Credite comerciale	26.09	32.75	22.93	19.41	18.78
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	26.09	32.75	22.93	19.41	18.78
Investiții de portofoliu	5.20	5.22	5.10	5.09	5.09
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	2.58	2.58	2.58	2.57	2.57
Administrația publică	0.39	0.39	0.39	0.39	0.39
Alte sectoare	2.16	2.16	2.16	2.16	2.16
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	2.16	2.16	2.16	2.16	2.16
Titluri de creanță	2.62	2.64	2.52	2.52	2.52
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.50	2.52	2.52	2.52	2.52
Pe termen lung	2.50	2.52	2.52	2.52	2.52
Alte sectoare	0.12	0.12			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0.12	0.12			
Pe termen lung	0.12	0.12			
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni de procurare a acțiunilor de către angajați	3.77	3.89	4.00	4.00	4.00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.77	3.89	4.00	4.00	4.00
Derivate financiare (altele decât rezervele)	3.77	3.89	4.00	4.00	4.00
Contracte de tip forward	3.77	3.89	4.00	4.00	4.00
Alte investiții	1,780.58	2,185.43	2,527.13	1,960.68	1,627.55
Numerar și depozite	792.49	1,042.96	1,266.99	1,176.45	900.39
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	389.37	843.68	593.04	524.32	486.75
Pe termen scurt	389.37	843.68	593.04	524.32	486.75
Alte sectoare	403.12	199.28	673.95	652.13	413.64
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	403.12	199.28	673.95	652.13	413.64
Pe termen scurt	403.12	199.28	673.95	652.13	413.64
Împrumuturi	35.79	74.46	109.43	109.59	111.07
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4.33	4.50	9.35	8.74	8.53
Pe termen scurt	0.01	0.05	0.28	0.05	0.02
Pe termen lung	4.32	4.45	9.07	8.69	8.51
Alte sectoare	31.46	69.96	100.08	100.85	102.54
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	31.46	69.96	100.08	100.85	102.54
Pe termen scurt	4.74	5.43	5.44	4.91	5.01
Pe termen lung	26.72	64.53	94.64	95.94	97.53
Credite comerciale și avansuri	843.68	1,058.99	741.54	627.52	607.07
Alte sectoare	843.68	1,058.99	741.54	627.52	607.07
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	843.68	1,058.99	741.54	627.52	607.07
Pe termen scurt	818.37	1,027.22	719.29	608.70	588.86
Pe termen lung	25.31	31.77	22.25	18.82	18.21
Alte creanțe - altele	108.62	9.02	409.17	47.12	9.02
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	99.60				
Pe termen scurt	99.60				

	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Alte sectoare	9.02	9.02	409.17	47.12	9.02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	9.02	9.02	409.17	47.12	9.02
Pe termen scurt			400.15	38.10	
Pe termen lung	9.02	9.02	9.02	9.02	9.02
Active de rezervă	2,515.00	2,820.63	2,156.63	1,756.81	2,205.93
Aur monetar	3.94	2.86	2.83	2.55	2.73
Lingouri de aur	3.94	2.86	2.83	2.55	2.73
Drepturi speciale de tragere	1.60	6.41	1.19	17.69	0.28
Poziția de rezervă la FMI	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
Alte active de rezervă	2,509.45	2,811.35	2,152.60	1,736.56	2,202.91
Numerar și depozite	1,062.54	960.41	841.51	748.09	1,006.85
Creanțe față de autorități monetare	162.72	58.20	154.08	109.15	145.79
Creanțe față de alte instituții	899.82	902.21	687.43	638.94	861.06
Titluri de valoare	1,446.91	1,850.94	1,311.09	988.47	1,196.06
Titluri de creanță	1,446.91	1,850.94	1,311.09	988.47	1,196.06
Pe termen scurt	0.30	25.46			
Pe termen lung	1,446.61	1,825.48	1,311.09	988.47	1,196.06
Pasive	8,198.37	8,874.32	8,248.43	7,439.36	7,642.88
Investiții directe	3,535.09	3,472.62	3,360.86	2,980.08	3,037.51
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	2,020.13	1,788.58	1,572.42	1,198.91	1,312.97
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	2,020.13	1,788.58	1,572.42	1,198.91	1,312.97
Instrumente de datorie	1,514.96	1,684.04	1,788.44	1,781.17	1,724.54
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,514.96	1,684.04	1,788.44	1,781.17	1,724.54
Împrumuturi	1,001.06	1,102.76	1,104.20	1,075.86	1,030.87
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,001.06	1,102.76	1,104.20	1,075.86	1,030.87
Credite comerciale	102.35	133.74	116.65	96.43	103.78
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	102.35	133.74	116.65	96.43	103.78
Alte angajamente	411.55	447.54	567.59	608.88	589.89
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	411.55	447.54	567.59	608.88	589.89
Investiții de portofoliu	170.29	208.11	176.14	131.52	90.84
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	170.25	208.11	176.14	131.45	90.38
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	149.45	187.47	155.50	110.81	69.74
Alte sectoare	20.80	20.64	20.64	20.64	20.64
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	20.80	20.64	20.64	20.64	20.64
Titluri de angajamente	0.04			0.07	0.46
Administrația publică				0.07	0.46
Pe termen scurt				0.07	0.46
Alte sectoare	0.04				
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0.04				
Pe termen lung	0.04				
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni de procurare a acțiunilor de către angajați	3.13	3.36	4.08	4.78	4.29
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.13	3.36	4.08	4.78	4.29
Derivate financiare (altele decât rezervele)	3.13	3.36	4.08	4.78	4.29
Contracte de tip forward	3.13	3.36	4.08	4.78	4.29
Alte investiții	4,489.86	5,190.23	4,707.35	4,322.98	4,510.24
Numerar și depozite	144.80	371.33	233.57	137.30	135.84
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	144.74	366.57	230.17	136.46	135.24
Pe termen scurt	144.74	366.57	230.17	136.46	135.24
Alte sectoare	0.06	4.76	3.40	0.84	0.60
Alte societăți financiare	0.06	4.76	3.40	0.84	0.60
Pe termen scurt	0.06	4.76	3.40	0.84	0.60
Împrumuturi	3,141.08	3,332.73	3,157.55	3,063.20	3,138.64
Banca centrală	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Credite și împrumuturi de la FMI	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	440.29	482.59	327.32	232.46	175.10
Pe termen scurt	52.38	55.10	28.38	28.53	28.57
Pe termen lung	387.91	427.49	298.94	203.93	146.53
Administrația publică	1,084.14	1,123.89	1,149.88	1,190.44	1,323.47

	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Credite și împrumuturi de la FMI	146.44	146.30	137.60	126.20	121.95
Altele pe termen lung	937.70	977.59	1,012.28	1,064.24	1,201.52
Alte sectoare	1,149.31	1,281.18	1,289.65	1,301.01	1,347.79
Pe termen scurt	55.21	77.52	38.74	44.06	58.21
Pe termen lung	1,094.10	1,203.66	1,250.91	1,256.95	1,289.58
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,068.09	1,186.38	1,188.30	1,203.61	1,236.03
Pe termen scurt	54.39	76.36	37.77	38.79	53.14
Pe termen lung	1,013.70	1,110.02	1,150.53	1,164.82	1,182.89
Alte societăți financiare	81.22	94.80	101.35	97.40	111.76
Pe termen scurt	0.82	1.16	0.97	5.27	5.07
Pe termen lung	80.40	93.64	100.38	92.13	106.69
Credite comerciale și avansuri	921.12	1,203.67	1,049.89	867.85	933.98
Alte sectoare	921.12	1,203.67	1,049.89	867.85	933.98
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	921.12	1,203.67	1,049.89	867.85	933.98
Pe termen scurt	893.49	1,167.56	1,018.39	841.81	905.97
Pe termen lung	27.63	36.11	31.50	26.04	28.01
Alte angajamente - altele	101.41	101.22	95.85	91.38	144.03
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	5.67	9.48	8.11	7.64	64.29
Pe termen scurt	5.67	9.48	8.11	7.64	64.29
Alte sectoare	95.74	91.74	87.74	83.74	79.74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	95.74	91.74	87.74	83.74	79.74
Pe termen scurt	95.74	91.74	87.74	83.74	79.74
Drepturi speciale de tragere	181.45	181.28	170.49	163.25	157.75

* date revizuite

Anexa 13. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, sinteza generală (MBP6), milioane EUR**

	milioane EUR**				
	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Poziția investițională internațională netă	-2,810.39	-2,662.02	-2,732.37	-3,184.31	-3,396.22
Active	3,372.15	3,786.16	4,047.84	3,624.86	3,914.41
Investiții directe	126.01	142.08	190.31	213.96	238.88
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	78.72	83.74	125.63	153.93	169.60
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	78.72	83.74	125.63	153.93	169.60
Instrumente de datorie	47.29	58.34	64.67	60.02	69.28
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	2.87	4.40	8.27	11.17	11.97
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	44.42	53.94	56.41	48.86	57.32
Împrumuturi	27.62	34.54	45.83	42.26	51.32
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	2.87	4.40	8.27	11.17	11.97
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	24.74	30.14	37.56	31.09	39.35
Credite comerciale	19.67	23.80	18.85	17.77	17.96
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	19.67	23.80	18.85	17.77	17.96
Investiții de portofoliu	3.92	3.79	4.19	4.66	4.87
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	1.95	1.87	2.12	2.35	2.46
Administrația publică	0.29	0.28	0.32	0.36	0.37
Alte sectoare	1.63	1.57	1.78	1.98	2.07
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1.63	1.57	1.78	1.98	2.07
Titluri de creanță	1.98	1.92	2.07	2.31	2.41
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1.89	1.83	2.07	2.31	2.41
Pe termen lung	1.89	1.83	2.07	2.31	2.41
Alte sectoare	0.09	0.09			
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0.09	0.09			
Pe termen lung	0.09	0.09			
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni de procurare a acțiunilor de către angajați	2.84	2.83	3.29	3.66	3.83
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.84	2.83	3.29	3.66	3.83
Derivate financiare (altele decât rezervele)	2.84	2.83	3.29	3.66	3.83
Contracte de tip forward	2.84	2.83	3.29	3.66	3.83
Alte investiții	1,342.77	1,587.96	2,077.30	1,794.59	1,556.80
Numerar și depozite	597.63	757.83	1,041.47	1,076.79	861.25
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	293.63	613.03	487.48	479.90	465.59
Pe termen scurt	293.63	613.03	487.48	479.90	465.59
Alte sectoare	304.00	144.80	553.99	596.89	395.66
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	304.00	144.80	553.99	596.89	395.66
Pe termen scurt	304.00	144.80	553.99	596.89	395.66
Împrumuturi	26.99	54.10	89.95	100.31	106.24
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	3.27	3.27	7.69	8.00	8.16
Pe termen scurt	0.01	0.04	0.23	0.05	0.02
Pe termen lung	3.26	3.23	7.46	7.95	8.14
Alte sectoare	23.72	50.83	82.27	92.31	98.08
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	23.72	50.83	82.27	92.31	98.08
Pe termen scurt	3.57	3.95	4.47	4.49	4.79
Pe termen lung	20.15	46.89	77.79	87.81	93.29
Credite comerciale și avansuri	636.23	769.47	609.55	574.36	580.68
Alte sectoare	636.23	769.47	609.55	574.36	580.68
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	636.23	769.47	609.55	574.36	580.68
Pe termen scurt	617.15	746.39	591.26	557.14	563.26
Pe termen lung	19.09	23.08	18.29	17.23	17.42
Alte creanțe - altele	81.91	6.55	336.34	43.13	8.63
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	75.11				

	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Pe termen scurt	75.11				
Alte sectoare	6.80	6.55	336.34	43.13	8.63
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	6.80	6.55	336.34	43.13	8.63
Pe termen scurt			328.92	34.87	
Pe termen lung	6.80	6.55	7.41	8.26	8.63
Active de rezervă	1,896.61	2,049.50	1,772.75	1,607.99	2,110.03
Aur monetar	2.97	2.08	2.33	2.33	2.61
Lingouri de aur	2.97	2.08	2.33	2.33	2.61
Drepturi speciale de tragere	1.21	4.66	0.98	16.19	0.27
Poziția de rezervă la FMI	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01
Alte active de rezervă	1,892.42	2,042.76	1,769.44	1,589.46	2,107.15
Numerar și depozite	801.28	697.85	691.72	684.72	963.08
Creanțe față de autorități monetare	122.71	42.29	126.65	99.90	139.45
Creanțe față de alte instituții	678.57	655.56	565.07	584.82	823.63
Titluri de valoare	1,091.14	1,344.92	1,077.72	904.74	1,144.07
Titluri de creanță	1,091.14	1,344.92	1,077.72	904.74	1,144.07
Pe termen scurt	0.23	18.50			
Pe termen lung	1,090.91	1,326.42	1,077.72	904.74	1,144.07
Pasive	6,182.54	6,448.19	6,780.21	6,809.17	7,310.63
Investiții directe	2,665.88	2,523.25	2,762.63	2,727.64	2,905.46
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	1,523.42	1,299.60	1,292.53	1,097.35	1,255.89
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,523.42	1,299.60	1,292.53	1,097.35	1,255.89
Instrumente de datorie	1,142.46	1,223.64	1,470.10	1,630.29	1,649.57
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,142.46	1,223.64	1,470.10	1,630.29	1,649.57
Împrumuturi	754.92	801.28	907.65	984.72	986.06
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	754.92	801.28	907.65	984.72	986.06
Credite comerciale	77.18	97.18	95.89	88.26	99.27
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	77.18	97.18	95.89	88.26	99.27
Alte angajamente	310.36	325.19	466.56	557.30	564.25
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	310.36	325.19	466.56	557.30	564.25
Investiții de portofoliu	128.42	151.22	144.79	120.38	86.89
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	128.39	151.22	144.79	120.31	86.45
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	112.70	136.22	127.82	101.42	66.71
Alte sectoare	15.69	15.00	16.97	18.89	19.74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	15.69	15.00	16.97	18.89	19.74
Titluri de angajamente	0.03			0.06	0.44
Administrația publică				0.06	0.44
Pe termen scurt				0.06	0.44
Alte sectoare	0.03				
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	0.03				
Pe termen lung	0.03				
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni de procurare a acțiunilor de către angajați	2.36	2.44	3.35	4.38	4.10
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.36	2.44	3.35	4.38	4.10
Derivate financiare (altele decât rezervele)	2.36	2.44	3.35	4.38	4.10
Contracte de tip forward	2.36	2.44	3.35	4.38	4.10
Alte investiții	3,385.88	3,771.28	3,869.44	3,956.78	4,314.17
Numerar și depozite	109.20	269.81	191.99	125.67	129.93
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	109.15	266.35	189.20	124.90	129.36
Pe termen scurt	109.15	266.35	189.20	124.90	129.36
Alte sectoare	0.05	3.46	2.79	0.77	0.57
Alte societăți financiare	0.05	3.46	2.79	0.77	0.57
Pe termen scurt	0.05	3.46	2.79	0.77	0.57
Împrumuturi	2,368.75	2,421.60	2,595.51	2,803.72	3,002.20
Banca centrală	352.43	323.39	321.16	310.55	279.57
Credite și împrumuturi de la FMI	352.43	323.39	321.16	310.55	279.57
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	332.03	350.66	269.06	212.77	167.49
Pe termen scurt	39.50	40.04	23.33	26.11	27.33
Pe termen lung	292.53	310.62	245.73	186.66	140.16

	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Administrația publică	817.57	816.63	945.20	1,089.60	1,265.94
Credite și împrumuturi de la FMI	110.43	106.30	113.11	115.51	116.65
Altele pe termen lung	707.14	710.33	832.09	974.09	1,149.29
Alte sectoare	866.72	930.92	1,060.09	1,190.80	1,289.20
Pe termen scurt	41.63	56.33	31.84	40.33	55.68
Pe termen lung	825.08	874.59	1,028.25	1,150.47	1,233.52
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	805.47	862.04	976.78	1,101.65	1,182.30
Pe termen scurt	41.02	55.48	31.05	35.50	50.83
Pe termen lung	764.45	806.55	945.74	1,066.15	1,131.47
Alte societăți financiare	61.25	68.88	83.31	89.15	106.90
Pe termen scurt	0.62	0.84	0.80	4.82	4.85
Pe termen lung	60.63	68.04	82.51	84.33	102.05
Credite comerciale și avansuri	694.63	874.60	863.01	794.33	893.38
Alte sectoare	694.63	874.60	863.01	794.33	893.38
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	694.63	874.60	863.01	794.33	893.38
Pe termen scurt	673.80	848.36	837.12	770.50	866.59
Pe termen lung	20.84	26.24	25.89	23.83	26.79
Alte angajamente - altele	76.48	73.55	78.79	83.64	137.77
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4.28	6.89	6.67	6.99	61.50
Pe termen scurt	4.28	6.89	6.67	6.99	61.50
Alte sectoare	72.20	66.66	72.12	76.65	76.27
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	72.20	66.66	72.12	76.65	76.27
Pe termen scurt	72.20	66.66	72.12	76.65	76.27
Drepturi speciale de tragere	136.83	131.72	140.14	149.42	150.89

* date revizuite

** recalculat din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul perioadei

Anexa 14. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2016, cu detalii suplimentare (MBP6)

	Stoc la 31.12. 2015*	Modificări care reflectă:				Stoc la 31.12. 2016*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	
Poziția investițională internațională netă	-3,479.02	-71.55	-214.56	-34.98	88.15	-3,550.57
Active	3,960.34	131.97	125.78	-0.66	-67.63	4,092.31
Investiții directe	233.76	15.98	15.25		0.73	249.74
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	168.18	9.13	9.13			177.31
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	168.18	9.13	9.13			177.31
Instrumente de datorie	65.58	6.85	6.12		0.73	72.43
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	12.20	0.31	0.31			12.51
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	53.38	6.54	5.81		0.73	59.92
Împrumuturi	46.17	7.48	7.48			53.65
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	12.20	0.31	0.31			12.51
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	33.97	7.17	7.17			41.14
Credite comerciale	19.41	-0.63	-1.36		0.73	18.78
Întreprinderea cu investiții directe în investitorul său direct (investiție inversă)	19.41	-0.63	-1.36		0.73	18.78
Investiții de portofoliu	5.09					5.09
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	2.57					2.57
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0.02					0.02
Administrația publică	0.39					0.39
Alte sectoare	2.16					2.16
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	2.16					2.16
Titluri de creanță	2.52					2.52
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	2.52					2.52
Pe termen lung	2.52					2.52
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni de procurare a acțiunilor de către angajați	4.00					4.00
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4.00					4.00
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4.00					4.00
Contracte de tip forward	4.00					4.00
Alte investiții	1,960.68	-333.13	-420.61		12.98	1,627.55
Numerar și depozite	1,176.45	-276.06	-340.03		-10.53	900.39
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	524.32	-37.57	77.69		-10.49	486.75
Pe termen scurt	524.32	-37.57	77.69		-10.49	486.75
Alte sectoare	652.13	-238.49	-417.72		-0.04	413.64
Pe termen scurt	652.13	-238.49	-417.72		-0.04	413.64
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	652.13	-238.49	-417.72		-0.04	413.64
Pe termen scurt	652.13	-238.49	-417.72		-0.04	413.64
Împrumuturi	109.59	1.48	1.48			111.07
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	8.74	-0.21	-0.21			8.53
Pe termen scurt	0.05	-0.03	-0.03			0.02
Pe termen lung	8.69	-0.18	-0.18			8.51
Alte sectoare	100.85	1.69	1.69			102.54

	Stoc la 31.12. 2015*	Modificări care reflectă:				Stoc la 31.12. 2016*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	
Pe termen scurt	4.91	0.10	0.10			5.01
Pe termen lung	95.94	1.59	1.59			97.53
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	100.85	1.69	1.69			102.54
Pe termen scurt	4.91	0.10	0.10			5.01
Pe termen lung	95.94	1.59	1.59			97.53
Credite comerciale și avansuri	627.52	-20.45	-43.96		23.51	607.07
Alte sectoare	627.52	-20.45	-43.96		23.51	607.07
Pe termen scurt	608.70	-19.84	-42.65		22.81	588.86
Pe termen lung	18.82	-0.61	-1.31		0.70	18.21
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	627.52	-20.45	-43.96		23.51	607.07
Pe termen scurt	608.70	-19.84	-42.65		22.81	588.86
Pe termen lung	18.82	-0.61	-1.31		0.70	18.21
Alte creanțe - altele	47.12	-38.10	-38.10			9.02
Alte sectoare	47.12	-38.10	-38.10			9.02
Pe termen scurt	38.10	-38.10	-38.10			
Pe termen lung	9.02					9.02
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	47.12	-38.10	-38.10			9.02
Pe termen scurt	38.10	-38.10	-38.10			
Pe termen lung	9.02					9.02
Active de rezervă	1,756.81	449.12	531.14	-0.66	-81.34	2,205.93
Aur monetar	2.55	0.18		0.18		2.73
Lingouri de aur	2.55	0.18		0.18		2.73
Drepturi speciale de trager	17.69	-17.41	-17.31		-0.10	0.28
Poziția de rezervă la FMI	0.01					0.01
Alte active de rezervă	1,736.56	466.35	548.45	-0.84	-81.24	2,202.91
Numerar și depozite	748.09	258.76	323.52		-64.74	1,006.85
Creanțe față de autorități monetare	109.15	36.64	38.40		-1.76	145.79
Creanțe față de alte instituții	638.94	222.12	285.12		-62.98	861.06
Titluri de valoare	988.47	207.59	224.93	-0.84	-16.50	1,196.06
Titluri de creanță	988.47	207.59	224.93	-0.84	-16.50	1,196.06
Pe termen lung	988.47	207.59	224.93	-0.84	-16.50	1,196.06
Passive	7,439.36	203.52	340.34	34.32	-155.78	7,642.88
Investiții directe	2,980.08	57.43	90.95	17.44	-35.60	3,037.51
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	1,198.91	114.06	135.00	17.44	-23.02	1,312.97
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,198.91	114.06	135.00	17.44	-23.02	1,312.97
Instrumente de datorie	1,781.17	-56.63	-44.05		-12.58	1,724.54
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,781.17	-56.63	-44.05		-12.58	1,724.54
Imprumuturi	1,075.86	-44.99	-35.94		-9.05	1,030.87
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	1,075.86	-44.99	-35.94		-9.05	1,030.87
Credite comerciale	96.43	7.35	10.88		-3.53	103.78
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	96.43	7.35	10.88		-3.53	103.78

	Stoc la 31.12. 2015*	Modificări care reflectă:				Stoc la 31.12. 2016*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	
Alte angajamente	608.88	-18.99	-18.99			589.89
Investitorul direct în întreprinderea cu investiții directe	608.88	-18.99	-18.99			589.89
Investiții de portofoliu	131.52	-40.68	0.36	16.88	-1.27	90.84
Acțiuni și participații în fonduri de investiții	131.45	-41.07	-0.03	16.88	-1.27	90.38
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	110.81	-41.07	-0.03	16.88	-1.27	69.74
Alte sectoare	20.64					20.64
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	20.64					20.64
Titluri de angajamente	0.07	0.39	0.39			0.46
Administrația publică	0.07	0.39	0.39			0.46
Pe termen scurt	0.07	0.39	0.39			0.46
Derivate financiare (altele decât rezervele) și opțiuni de procurare a acțiunilor de către angajați	4.78	-0.49	-0.49			4.29
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	4.78	-0.49	-0.49			4.29
Derivate financiare (altele decât rezervele)	4.78	-0.49	-0.49			4.29
Contracte de tip forward	4.78	-0.49	-0.49			4.29
Alte investiții	4,322.98	187.26	249.52		-118.91	4,510.24
Numerar și depozite	137.30	-1.46	0.83		-2.29	135.84
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	136.46	-1.22	1.07		-2.29	135.24
Pe termen scurt	136.46	-1.22	1.07		-2.29	135.24
Alte sectoare	0.84	-0.24	-0.24			0.60
Pe termen scurt	0.84	-0.24	-0.24			0.60
Alte societăți financiare	0.84	-0.24	-0.24			0.60
Pe termen scurt	0.84	-0.24	-0.24			0.60
Împrumuturi	3,063.20	75.44	124.76		-68.38	3,138.64
Banca centrală	339.29	-47.01	-36.91		-10.10	292.28
Credite și împrumuturi de la FMI	339.29	-47.01	-36.91		-10.10	292.28
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	232.46	-57.36	-55.47		-1.89	175.10
Pe termen scurt	28.53	0.04	0.04		0.00	28.57
Pe termen lung	203.93	-57.40	-55.51		-1.89	146.53
Administrația publică	1,190.44	133.03	175.47		-42.44	1,323.47
Credite și împrumuturi de la FMI	126.20	-4.25	-0.23		-4.02	121.95
Altele pe termen lung	1,064.24	137.28	175.70		-38.42	1,201.52
Alte sectoare	1,301.01	46.78	41.67		-13.95	1,347.79
Pe termen scurt	44.06	14.15	14.47		-0.32	58.21
Pe termen lung	1,256.95	32.63	27.20		-13.63	1,289.58
Alte societăți financiare	97.40	14.36	14.36			111.76
Pe termen scurt	5.27	-0.20	-0.20			5.07
Pe termen lung	92.13	14.56	14.56			106.69
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	1,203.61	32.42	27.31		-13.95	1,236.03
Pe termen scurt	38.79	14.35	14.67		-0.32	53.14
Pe termen lung	1,164.82	18.07	12.64		-13.63	1,182.89
Credite comerciale și avansuri	867.85	66.13	127.93		-42.74	933.98

	Stoc la 31.12. 2015*	Modificări care reflectă:				Stoc la 31.12. 2016*
		dinamica totală	fluxul din BP	schimbări de preț	fluctuația ratei de schimb	
Alte sectoare	867.85	66.13	127.93		-42.74	933.98
Pe termen scurt	841.81	64.16	125.00		-41.78	905.97
Pe termen lung	26.04	1.97	2.93		-0.96	28.01
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	867.85	66.13	127.93		-42.74	933.98
Pe termen scurt	841.81	64.16	125.00		-41.78	905.97
Pe termen lung	26.04	1.97	2.93		-0.96	28.01
Alte angajamente - altele	91.38	52.65	-4.00			144.03
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	7.64	56.65				64.29
Pe termen scurt	7.64	56.65				64.29
Alte sectoare	83.74	-4.00	-4.00			79.74
Pe termen scurt	83.74	-4.00	-4.00			79.74
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	83.74	-4.00	-4.00			79.74
Pe termen scurt	83.74	-4.00	-4.00			79.74
Drepturi speciale de tragere	163.25	-5.50			-5.50	157.75

* date revizuite

Anexa 15. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2012 - 31.12.2016, prezentare analitică, sectorială (MBP6)

	31.12.2012*			31.12.2013*			31.12.2014*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	2,515.00	467.34	2,047.66	2,820.63	445.07	2,375.56	2,156.63	390.70	1,765.93
Alte investiții		467.34	-467.34		445.07	-445.07		390.70	-390.70
Active de rezervă	2,515.00		2,515.00	2,820.63		2,820.63	2,156.63		2,156.63
Administrația publică	0.39	1,265.59	-1,265.20	0.39	1,305.17	-1,304.78	0.39	1,320.37	-1,319.98
Investiții de portofoliu	0.39		0.39	0.39		0.39	0.39		0.39
Alte investiții		1,265.59	-1,265.59		1,305.17	-1,305.17		1,320.37	-1,320.37
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	499.60	743.28	-243.68	854.62	1,049.47	-194.85	608.94	725.18	-116.24
Investiții de portofoliu	2.53	149.45	-146.92	2.55	187.47	-184.92	2.55	155.50	-152.95
Derivate financiare	3.77	3.13	0.64	3.89	3.36	0.53	4.00	4.08	-0.08
Alte investiții	493.30	590.70	-97.40	848.18	858.64	-10.46	602.39	565.60	36.79
Alte sectoare	1,456.66	5,722.16	-4,265.50	1,535.07	6,074.61	-4,539.54	2,158.42	5,812.18	-3,653.76
Investiții directe	167.10	3,535.09	-3,367.99	195.54	3,472.62	-3,277.08	231.52	3,360.86	-3,129.34
Investiții de portofoliu	2.28	20.84	-18.56	2.28	20.64	-18.36	2.16	20.64	-18.48
Alte investiții	1,287.28	2,166.23	-878.95	1,337.25	2,581.35	-1,244.10	1,924.74	2,430.68	-505.94
TOTAL	4,471.65	8,198.37	-3,726.72	5,210.71	8,874.32	-3,663.61	4,924.38	8,248.43	-3,324.05

	31.12.2015*			31.12.2016*		
	active	pasive	net	active	pasive	net
Banca centrală	1,756.81	339.29	1,417.52	2,205.93	292.28	1,913.65
Alte investiții		339.29	-339.29		292.28	-292.28
Active de rezervă	1,756.81		1,756.81	2,205.93		2,205.93
Administrația publică	0.39	1,353.76	-1,353.37	0.39	1,481.68	-1,481.29
Investiții de portofoliu	0.39	0.07	0.32	0.39	0.46	-0.07
Alte investiții		1,353.69	-1,353.69		1,481.22	-1,481.22
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	539.60	492.15	47.45	501.82	448.66	53.16
Investiții de portofoliu	2.54	110.81	-108.27	2.54	69.74	-67.20
Derivate financiare	4.00	4.78	-0.78	4.00	4.29	-0.29
Alte investiții	533.06	376.56	156.50	495.28	374.63	120.65
Alte sectoare	1,663.54	5,254.16	-3,590.62	1,384.17	5,420.26	-4,036.09
Investiții directe	233.76	2,980.08	-2,746.32	249.74	3,037.51	-2,787.77
Investiții de portofoliu	2.16	20.64	-18.48	2.16	20.64	-18.48
Alte investiții	1,427.62	2,253.44	-825.82	1,132.27	2,362.11	-1,229.84
TOTAL	3,960.34	7,439.36	-3,479.02	4,092.31	7,642.88	-3,550.57

* date revizuite

Anexa 16. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova (MBP6) pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare analitică, pe scadențe (MBP6)

milioane USD

	31.12.2012*			31.12.2013*			31.12.2014*		
	active	pasive	net	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	1,658.20	6,845.60	-5,187.40	2,103.27	6,964.49	-4,861.22	1,659.77	6,712.77	-5,053.00
Investiții directe	141.01	3,432.74	-3,291.73	162.79	3,338.88	-3,176.09	208.59	3,244.21	-3,035.62
Investiții de portofoliu	5.20	170.29	-165.09	5.22	208.11	-202.89	5.10	176.14	-171.04
Alte investiții	65.37	3,242.57	-3,177.20	109.77	3,417.50	-3,307.73	134.98	3,292.42	-3,157.44
Active de rezervă	1,446.62		1,446.62	1,825.49		1,825.49	1,311.10		1,311.10
Termen scurt	2,813.45	1,352.77	1,460.68	3,107.44	1,909.83	1,197.61	3,264.61	1,535.66	1,728.95
Investiții directe	26.09	102.35	-76.26	32.75	133.74	-100.99	22.93	116.65	-93.72
Derivate financiare	3.77	3.13	0.64	3.89	3.36	0.53	4.00	4.08	-0.08
Alte investiții	1,715.21	1,247.29	467.92	2,075.66	1,772.73	302.93	2,392.15	1,414.93	977.22
Active de rezervă	1,068.38		1,068.38	995.14		995.14	845.53		845.53
TOTAL	4,471.65	8,198.37	-3,726.72	5,210.71	8,874.32	-3,663.61	4,924.38	8,248.43	-3,324.05

	31.12.2015*			31.12.2016*		
	active	pasive	net	active	pasive	net
Termen lung	1,340.39	6,195.00	-4,854.61	1,565.39	6,261.73	-4,696.34
Investiții directe	214.35	2,883.65	-2,669.30	230.96	2,933.73	-2,702.77
Investiții de portofoliu	5.09	131.45	-126.36	5.09	90.38	-85.29
Alte investiții	132.47	3,179.90	-3,047.43	133.27	3,237.62	-3,104.35
Active de rezervă	988.48		988.48	1,196.07		1,196.07
Termen scurt	2,619.95	1,244.36	1,375.59	2,526.92	1,381.15	1,145.77
Investiții directe	19.41	96.43	-77.02	18.78	103.78	-85.00
Investiții de portofoliu		0.07	-0.07		0.46	-0.46
Derivate financiare	4.00	4.78	-0.78	4.00	4.29	-0.29
Alte investiții	1,828.21	1,143.08	685.13	1,494.28	1,272.62	221.66
Active de rezervă	768.33		768.33	1,009.86		1,009.86
TOTAL	3,960.34	7,439.36	-3,479.02	4,092.31	7,642.88	-3,550.57

* date revizuite

Anexa 17. Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe, pe țări, stoc la sfârșit de perioadă, 2012-2016

milioane USD

	Investiții directe în economia națională, total						Capital propriu						Instrumente de datorii					
	2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016	
Total	3,423.48	3,313.32	3,039.03	2,633.29	2,611.31		2,020.14	1,788.58	1,572.42	1,198.91	1,312.97		1,403.34	1,524.74	1,466.61	1,434.38	1,298.34	
Rusia	785.79	795.99	790.81	746.52	716.49		168.63	137.99	53.23	-27.52	-41.26		617.17	657.99	737.58	774.04	757.75	
Olanda	552.82	533.14	393.26	333.52	353.95		350.27	329.18	238.52	168.73	245.01		202.55	203.96	154.74	164.79	108.94	
Spania	249.50	244.58	223.26	212.02	238.53		247.63	244.36	223.29	212.11	220.18		1.87	0.22	-0.04	-0.08	18.35	
Cipru	240.38	204.51	268.93	219.07	226.12		111.80	78.13	140.50	87.85	107.02		128.58	126.38	128.43	131.21	119.10	
Franța	269.39	258.83	238.29	206.31	218.67		262.24	248.10	231.21	199.63	213.02		7.16	10.74	7.08	6.67	5.64	
Italia	160.55	173.92	152.18	136.59	142.46		121.35	128.10	116.24	101.12	103.34		39.20	45.83	35.94	35.47	39.13	
România	179.40	175.00	173.09	146.69	139.17		126.06	116.04	114.44	96.47	99.02		53.34	58.96	58.64	50.21	40.15	
Germania	203.66	210.92	180.44	132.63	102.67		122.94	108.69	92.15	68.77	70.94		80.72	102.23	88.28	63.85	31.73	
Marea Britanie	116.72	121.85	103.88	86.25	57.44		90.44	90.86	76.13	58.79	42.68		26.29	30.98	27.75	27.46	14.77	
Elveția	50.65	54.69	42.45	22.30	47.14		36.76	36.64	30.82	16.69	36.80		13.89	18.05	11.63	5.61	10.33	
SUA	89.97	60.02	53.06	42.21	41.31		88.73	57.44	51.34	41.97	38.98		1.24	2.58	1.72	0.24	2.33	
Austria	28.78	34.31	40.11	39.24	40.70		17.04	-2.64	7.57	7.38	25.47		11.74	36.96	32.54	31.86	15.24	
Ucraina	40.60	19.48	30.67	38.70	39.26		35.61	7.37	20.26	30.66	31.14		4.99	12.11	10.40	8.03	8.12	
Liechtenstein	64.58	56.16	48.19	38.58	39.02		23.59	23.14	21.47	18.96	9.75		40.99	33.02	26.71	19.63	29.28	
Turcia	25.06	32.16	25.96	28.12	26.53		13.19	8.66	-5.02	7.54	8.86		11.87	23.50	30.98	20.58	17.66	
Letonia	9.20	8.42	22.99	20.86	20.46		8.44	7.73	23.15	21.16	20.26		0.76	0.68	-0.15	-0.30	0.20	
Israel	47.47	45.27	41.42	34.44	18.27		11.41	8.53	16.06	10.67	3.75		36.06	36.75	25.36	23.77	14.52	
Grecia	25.13	27.25	22.74	18.30	17.19		18.05	17.20	13.28	9.78	10.68		7.08	10.06	9.45	8.52	6.52	
Ungaria	25.06	22.32	18.94	17.47	15.87		9.34	6.95	5.64	5.58	5.28		15.72	15.37	13.30	11.89	10.59	
Belgia	29.02	35.78	24.74	12.46	15.44		25.56	26.40	17.10	8.90	10.23		3.46	9.38	7.64	3.56	5.21	
Polonia	12.16	10.83	5.12	8.58	12.26		11.88	9.76	4.37	6.49	10.51		0.28	1.07	0.75	2.09	1.75	
Estonia	10.25	10.85	10.73	9.45	11.50		10.19	10.78	10.65	8.78	9.51		0.06	0.07	0.09	0.67	1.99	
Bulgaria	10.72	11.66	10.17	10.41	11.37		10.08	10.15	9.60	9.49	10.43		0.64	0.57	0.57	0.93	0.93	
Emir. Arabe Unite	13.12	13.06	9.00	9.43	10.90		13.12	13.06	9.00	9.01	10.58			1.51	0.42	0.42	0.32	
Irak	0.36	0.30	7.36	6.29	7.30		0.36	0.28	7.33	6.26	7.08		0.02	0.02	0.03	0.03	0.23	
Ins. Virgine Brit.	75.13	58.25	24.15	17.56	6.84		29.26	25.17	11.01	6.84	1.23		45.86	33.08	13.14	10.72	5.62	
Canada	8.79	9.38	6.14	5.07	4.73		8.15	6.84	3.45	2.40	2.14		0.65	2.54	2.69	2.68	2.59	
Iordania	5.20	6.45	5.56	4.17	4.37		4.77	4.31	3.55	4.17	4.37		0.43	2.14	2.02			
Singapore	6.58	5.86	5.02	4.07	4.28		6.58	5.82	5.02	4.02	4.26		0.05	0.05	0.04	0.04	0.02	
Belize	24.78	29.32	23.29	16.20	4.12		11.89	14.17	18.20	12.33	4.10		12.89	15.15	5.08	3.87	0.02	
Panama	10.20	7.25	3.89	0.61	3.77		7.79	5.96	3.29	0.06	3.26		2.41	1.29	0.59	0.55	0.52	
Portugalia	-1.98	0.83	0.38	1.28	3.60		-1.56	-1.76	-1.75	-1.69	-1.42		-0.42	2.59	2.13	2.97	5.02	
Suedia	1.17	0.63	0.46	2.41	3.60		0.23	0.10	-0.52	-0.73	-0.71		0.94	0.53	0.97	3.13	4.31	
Irlanda	8.16	7.30	5.22	3.52	3.60		3.90	3.11	2.41	0.85	0.94		4.27	4.18	2.81	2.66	2.66	
Croația	3.88	4.17	4.33	3.68	2.79		3.82	3.97	4.28	3.52	2.61		0.06	0.20	0.06	0.16	0.18	

	Investiții directe în economia națională, total						Capital propriu						Instrumente de datorii					
	2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016	
Ins. Bermude	4.76	3.34	2.77	2.17	2.13		-0.18	-1.82	-1.79	-1.95	-1.83		4.94	5.16	4.56	4.12	4.12	3.96
Lituania	1.51	1.52	3.38	1.91	1.78		0.99	1.26	2.04	0.75	0.76		0.52	0.26	1.33	1.16	1.16	1.01
Vietnam	4.70	6.67	3.94	-0.48	1.58		4.70	6.67	3.94	-0.48	1.58							
Liberia	2.56	2.36	1.98	1.57	1.54		2.56	2.36	1.98	1.57	1.54							
Bangladesh	1.41	1.29	1.16	1.05	1.50		1.41	1.29	1.16	1.05	1.50							
Australia	13.52	9.99	6.56	1.85	1.38		5.47	5.11	4.02	0.68	-0.48		8.05	4.88	2.54	1.17	1.17	1.86
Danemarca	2.77	1.34	1.22	0.89	1.32		0.83	0.12	0.13	-0.11	0.48		1.94	1.22	1.09	1.00	1.00	0.84
Paraguay	1.19	1.40	1.47	1.18	1.25		1.19	1.40	1.47	1.18	1.25							
China	1.91	1.82	1.37	1.21	1.18		1.56	1.60	1.36	1.19	1.16		0.35	0.23	0.01	0.01	0.01	0.02
Belarus	-1.49	3.39	4.13	0.74	0.93		-1.70	2.10	2.27	0.65	0.95		0.22	1.29	1.86	0.09	0.09	-0.03
Slovacia	0.40	0.47	0.57	0.44	0.90		0.40	0.47	0.57	0.44	0.90							
Malta	-0.01	-0.02	-1.10	-0.16	0.75		-0.02	-0.03	-1.11	-0.16	0.75							
Liban	2.38	1.52	0.98	1.56	0.70		2.26	1.69	0.98	1.56	0.69		0.12	-0.16				0.02
San Marino	0.71	0.59	0.94	0.72	0.60		0.50	0.37	0.35	0.25	0.19		0.21	0.21	0.58	0.47	0.41	0.41
Albania	1.35	1.06	0.94	0.59	0.47		0.70	0.42	0.41	0.07			0.65	0.64	0.53	0.52	0.47	0.47
Siria	0.37	0.56	0.49	0.22	0.41		-0.10	0.02	-0.24	-0.19	-0.15		0.47	0.54	0.72	0.41	0.41	0.56
Finlanda	0.70	0.54	0.54	0.18	0.41		0.34	0.22	0.13	-0.16	0.08		0.35	0.32	0.41	0.34	0.34	0.32
Armenia	0.62	0.57	-0.05	0.23	0.29		0.58	0.54	-0.09	0.22	0.25		0.05	0.02	0.04	0.01	0.01	0.04
Mauritius	0.13	-0.04	0.01	0.02	0.27		0.13	-0.04	0.01	0.02	0.27							
Brazilia	0.31	0.27	0.21	0.17	0.16		0.31	0.27	0.21	0.17	0.16							
Iran	0.02	0.02	0.01	0.13	0.14		0.02	0.02	0.01	0.03	0.03					0.10	0.10	0.11
Kenya					0.13						0.13							
Argentina	0.23	0.22	0.18	0.14	0.12		0.01				-0.01		0.23	0.21	0.18	0.14	0.14	0.14
Niue	0.02	0.01	0.01	0.11	0.10		0.02	0.01	0.01	0.11	0.10							
Ins. Marshall	0.07	0.05	0.07	0.06	0.10		0.07	0.05	0.07	0.06	0.10							
Norvegia	0.15	0.13	0.13	0.23	0.09		-0.10	-0.12	-0.07	-0.07	-0.13		0.25	0.25	0.21	0.30	0.30	0.21
Qatar					0.05						-0.04							0.09
Georgia	0.34	0.25	0.18	0.14	0.04		0.34	0.23	0.16	0.14	0.04			0.01	0.01			
Macedonia	0.01	0.01	0.03	0.02	0.04		0.01	0.01	0.03	0.02	0.04							
Libia	-0.02	-0.02	0.04	-0.01	0.03		-0.08	-0.08	-0.01	-0.05	0.03		0.06	0.06	0.05	0.04	0.04	0.04
Kirgizstan					0.02						0.02							
Slovenia	-0.01	0.04	0.19	0.15	0.01		-1.25	-1.10	0.19	0.15	0.01		1.23	1.14				
Mexic				0.01	0.01					0.01	0.01							
Islanda	0.02	0.02	0.02	0.01	0.01		0.02	0.02	0.02	0.01	0.01							
Nepal	0.01	0.01					0.01	0.01			0.01							
Arabia Saudită	-0.01						-0.02											
St. Kitts-Nevis				0.01	-0.01					0.01	-0.01							
Niger					-0.02					-0.02	-0.02							

	Investiții directe în economia națională, total						Capital propriu						Instrumente de datorii					
	2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016		2012	2013	2014	2015	2016	
Pakistan		0.01	0.01		-0.02			0.01	-0.01		-0.02					0.01		
Republica Serbia	0.04	0.08	0.06	-0.05	-0.05		0.04	0.08	0.02	-0.09	-0.07				0.05	0.04	0.02	
Egipt	0.38	0.04		-0.08	-0.09		0.33	0.02	-0.01	-0.09	-0.09		0.06	0.02				-0.01
Uzbekistan	-0.09	-0.07	-0.09	0.67	-0.10		-0.09	-0.07	-0.09	0.66	-0.10							
Gibraltar	5.95	4.53	4.65	-0.22	-0.17		-0.58	-1.51	-2.63	-4.36	-4.31		6.53	6.03	7.29	4.14	4.14	
India	0.46	0.62	1.19	0.23	-0.27		-0.11	-0.34	0.11	-0.07	-0.44		0.57	0.97	1.08	0.30	0.17	
Dominica	0.41	0.23	0.07	-0.27	-0.28		0.41	0.23	0.07	-0.28	-0.28			0.01	0.01			
Coreea de Sud	0.04	0.02	-0.03	-0.06	-0.31		0.04	0.02	-0.06	-0.08	-0.33				0.03	0.01	0.01	
Kazahstan	-1.75	-1.70	-0.58	-0.61	-0.62		-1.99	-1.92	-0.76	-0.61	-0.62		0.24	0.22	0.19			
Seychelles	1.34	-0.07	3.28	-0.28	-0.68		-1.74	-0.15	-0.58	-1.22	-1.62		3.08	0.08	3.87	0.94	0.94	
Cehia	0.23	0.22	0.12	0.04	-0.71		0.23	0.22	0.12	0.26	-0.78			0.01		-0.22	0.07	
Luxemburg	4.24	1.97	1.14	-1.17	-1.21		4.24	1.81	0.98	-1.30	-1.37			0.16	0.15	0.13	0.15	
Ins. Man		-2.18	-1.82	-2.04	-2.09			-2.18	-1.82	-2.04	-2.09							
Noua Zeelandă	-0.03	-9.37	-6.89	-3.36	-2.99		-0.03	-9.37	-6.89	-3.36	-2.99							
Azerbaidjan	-10.57	-11.07	-10.64	-11.59	-11.23		-11.03	-11.89	-11.54	-12.78	-12.31		0.46	0.82	0.90	1.19	1.08	
Bahamas	-0.06	-0.05	-0.04				-0.06	-0.05	-0.04									
Nigeria				-0.02						-0.02								
Sri Lanka			0.04	0.03					0.04	0.03								
St. Vincentiu	0.01	0.02	0.01	0.01			0.01	0.02	0.01	0.01								

Anexa 18. Ancheta Coordonată a Investițiilor Directe, pe activități economice (CAEM rev.2), stoc la sfârșitul anului 2016

milioane USD

	Investiții directe în economia națională, total	Capital propriu	Instrumente de datorie
TOTAL	2,611.31	1,312.97	1,298.34
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	917.23	127.23	790.00
Industria prelucrătoare	457.27	383.56	73.71
Activități financiare și asigurări	393.70	392.97	0.73
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	273.60	180.87	92.74
Informații și comunicații	243.53	137.00	106.54
Tranzacții imobiliare	155.98	39.81	116.17
Construcții	45.40	-18.24	63.64
Agricultură, silvicultură și pescuit	44.46	27.42	17.03
Transport și depozitare	40.76	34.96	5.80
Activități de cazare și alimentație publică	20.07	20.40	-0.33
Sănătate și asistență socială	9.54	-1.31	10.85
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	4.44	2.48	1.96
Învățământ	2.44	1.09	1.35
Alte activități de servicii	1.32	0.81	0.50
Activități profesionale, științifice și tehnice	0.60	-12.34	12.94
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	0.57	0.57	
Industria extractivă	0.51	0.32	0.19
Artă, activități de recreere și de agrement	-0.11	-4.62	4.52

Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2013/MBP6), milioane USD

	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Administrația publică	1,265.59	1,305.17	1,320.37	1,353.76	1,481.68
<i>Pe termen scurt</i>				0.07	0.46
Investiții de portofoliu				0.07	0.46
<i>Pe termen lung</i>	1,265.59	1,305.17	1,320.37	1,353.69	1,481.22
Împrumuturi	1,084.14	1,123.89	1,149.88	1,190.44	1,323.47
Alocări de DST	181.45	181.28	170.49	163.25	157.75
Banca centrală	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
<i>Pe termen lung</i>	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Împrumuturi	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	590.70	858.64	565.60	376.56	374.63
<i>Pe termen scurt</i>	202.79	431.15	266.66	172.63	228.10
Împrumuturi	52.38	55.10	28.38	28.53	28.57
Numerar și depozite	144.74	366.57	230.17	136.46	135.24
Alte angajamente aferente datoriei	5.67	9.48	8.11	7.64	64.29
<i>Pe termen lung</i>	387.91	427.49	298.94	203.93	146.53
Împrumuturi	387.91	427.49	298.94	203.93	146.53
Alte sectoare	2,166.23	2,581.36	2,430.68	2,253.44	2,362.11
<i>Pe termen scurt</i>	1,044.50	1,341.58	1,148.27	970.45	1,044.52
Împrumuturi	55.21	77.52	38.74	44.06	58.21
Numerar și depozite	0.06	4.76	3.40	0.84	0.60
Alte societăți financiare	0.06	4.76	3.40	0.84	0.60
Credite comerciale și avansuri	893.49	1,167.56	1,018.39	841.81	905.97
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	893.49	1,167.56	1,018.39	841.81	905.97
Alte angajamente aferente datoriei	95.74	91.74	87.74	83.74	79.74
din care datoria pentru resurse energetice	94.12	90.12	86.12	82.12	78.12
<i>Pe termen lung</i>	1,121.73	1,239.78	1,282.41	1,282.99	1,317.59
Împrumuturi	1,094.10	1,203.67	1,250.91	1,256.95	1,289.58
Credite comerciale și avansuri	27.63	36.11	31.50	26.04	28.01
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	27.63	36.11	31.50	26.04	28.01
Investiții directe: creditare intragrup	1,514.96	1,684.03	1,788.44	1,781.16	1,724.53
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1,514.96	1,684.03	1,788.44	1,781.16	1,724.53
<i>Pe termen scurt</i>	110.60	138.77	126.87	106.44	115.51
Împrumuturi	8.25	5.03	10.22	10.01	11.73
Credite comerciale și avansuri	102.35	133.74	116.65	96.43	103.78
<i>Pe termen lung</i>	1,404.36	1,545.26	1,661.57	1,674.72	1,609.02
Împrumuturi	992.81	1,097.72	1,093.98	1,065.84	1,019.13
Alte angajamente aferente datoriei	411.55	447.54	567.59	608.88	589.89
TOTAL	6,004.82	6,874.27	6,495.79	6,104.21	6,235.23

Articole informative:

Arierate	224.62	233.80	254.82	266.18	275.75
Alte sectoare	137.07	143.61	160.95	169.79	177.75
<i>termen scurt</i>	9.40	9.54	18.78	19.02	19.19
<i>termen lung</i>	127.67	134.07	142.16	150.77	158.56
Investiții directe: creditare intragrup	87.55	90.19	93.87	96.39	98.00

* date revizuite

Anexa 20. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2013/MBP6), milioane EUR**

	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Administrația publică	954.40	948.35	1,085.34	1,239.08	1,417.27
<i>Pe termen scurt</i>				0.06	0.44
Investiții de portofoliu				0.06	0.44
<i>Pe termen lung</i>	954.40	948.35	1,085.34	1,239.02	1,416.83
Împrumuturi	817.57	816.63	945.20	1,089.60	1,265.94
Alocări de DST	136.83	131.72	140.14	149.42	150.89
Banca centrală	352.43	323.39	321.16	310.55	279.57
<i>Pe termen lung</i>	352.43	323.39	321.16	310.55	279.57
Împrumuturi	352.43	323.39	321.16	310.55	279.57
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	445.46	623.90	464.92	344.66	358.34
<i>Pe termen scurt</i>	152.93	313.28	219.19	158.01	218.18
Împrumuturi	39.50	40.04	23.33	26.11	27.33
Numerar și depozite	109.15	266.35	189.20	124.90	129.36
Alte angajamente aferente datoriei	4.28	6.89	6.67	6.99	61.50
<i>Pe termen lung</i>	292.53	310.62	245.73	186.66	140.16
Împrumuturi	292.53	310.62	245.73	186.66	140.16
Alte sectoare	1,633.59	1,875.65	1,998.02	2,062.55	2,259.43
<i>Pe termen scurt</i>	787.68	974.81	943.88	888.24	999.11
Împrumuturi	41.63	56.33	31.84	40.33	55.68
Numerar și depozite	0.05	3.46	2.79	0.77	0.57
Alte societăți financiare	0.05	3.46	2.79	0.77	0.57
Credite comerciale și avansuri	673.80	848.36	837.12	770.50	866.59
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	673.80	848.36	837.12	770.50	866.59
Alte angajamente aferente datoriei	72.20	66.66	72.12	76.65	76.27
din care datoria pentru resurse energetice	70.98	65.48	70.79	75.16	74.72
<i>Pe termen lung</i>	845.92	900.84	1,054.14	1,174.31	1,260.31
Împrumuturi	825.08	874.60	1,028.25	1,150.47	1,233.52
Credite comerciale și avansuri	20.84	26.24	25.89	23.83	26.79
Societăți nefinanciare, gospodăriile populației și IFSLISGP	20.84	26.24	25.89	23.83	26.79
Investiții directe: creditare intragrup	1,142.46	1,223.64	1,470.10	1,630.28	1,649.56
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1,142.46	1,223.64	1,470.10	1,630.28	1,649.56
<i>Pe termen scurt</i>	83.41	100.83	104.29	97.42	110.49
Împrumuturi	6.22	3.65	8.40	9.16	11.22
Credite comerciale și avansuri	77.18	97.18	95.89	88.26	99.27
<i>Pe termen lung</i>	1,059.05	1,122.80	1,365.81	1,532.85	1,539.07
Împrumuturi	748.70	797.62	899.25	975.55	974.83
Alte angajamente aferente datoriei	310.36	325.19	466.56	557.30	564.25
TOTAL	4,528.34	4,994.93	5,339.54	5,587.12	5,964.17
Articole informative:					
Arierate	169.39	169.88	209.46	243.63	263.76
Alte sectoare	103.37	104.35	132.30	155.41	170.02
<i>termen scurt</i>	7.09	6.93	15.44	17.41	18.36
<i>termen lung</i>	96.28	97.42	116.86	138.00	151.67
Investiții directe: creditare intragrup	66.02	65.53	77.16	88.22	93.74

* date revizuite

** recalculat din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul perioadei

Anexa 21. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 31.12.2012-31.12.2016, prezentare sectorială (SDE 2003/MBP5)

milioane USD

	31.12. 2012*	31.12. 2013*	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*
Sector guvernamental	1,265.59	1,305.17	1,320.37	1,353.76	1,481.68
<i>Pe termen scurt</i>				0.07	0.46
Obligațiuni și alte titluri de angajamente				0.07	0.46
<i>Pe termen lung</i>	1,265.59	1,305.17	1,320.37	1,353.69	1,481.22
Împrumuturi	1,084.14	1,123.89	1,149.88	1,190.44	1,323.47
Alocări de DST	181.45	181.28	170.49	163.25	157.75
Autorități monetare	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
<i>Pe termen lung</i>	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Împrumuturi	467.34	445.07	390.70	339.29	292.28
Bănci	590.76	863.40	569.00	377.40	375.23
<i>Pe termen scurt</i>	202.85	435.91	270.06	173.47	228.70
Împrumuturi	52.38	55.10	28.38	28.53	28.57
Valută și depozite	144.80	371.33	233.57	137.30	135.84
Alte angajamente aferente datoriei	5.67	9.48	8.11	7.64	64.29
<i>Pe termen lung</i>	387.91	427.49	298.94	203.93	146.53
Împrumuturi	387.91	427.49	298.94	203.93	146.53
Alte sectoare	2,653.62	3,121.54	3,077.68	2,931.78	3,020.84
<i>Pe termen scurt</i>	1,713.64	2,088.28	2,002.78	1,851.72	1,924.15
Împrumuturi	45.81	67.98	19.96	25.04	39.02
Credite comerciale	1,023.47	1,337.41	1,166.54	964.28	1,037.76
Alte angajamente aferente datoriei	644.36	682.89	816.28	862.40	847.37
Arierate	137.07	143.61	160.95	169.79	177.75
Altele	507.29	539.28	655.33	692.61	669.62
din care datoria pentru resurse energetice	505.67	537.66	653.71	691.00	668.01
<i>Pe termen lung</i>	939.98	1,033.26	1,074.90	1,080.06	1,096.69
Împrumuturi	939.98	1,033.26	1,074.90	1,080.06	1,096.69
Investiții directe: creditare intragrup	1,027.51	1,139.09	1,138.04	1,101.98	1,065.20
Angajamente față de investitorii străini	1,027.51	1,139.09	1,138.04	1,101.98	1,065.20
Arierate	87.55	90.19	93.87	96.39	98.00
Împrumuturi de la investitorii străini	939.96	1,048.90	1,044.17	1,005.59	967.20
TOTAL	6,004.82	6,874.27	6,495.79	6,104.21	6,235.23

* date revizuite

În cadrul atribuțiilor sale de bază și în conformitate cu articolul 5, lit. k) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca Națională a Moldovei, Departamentul raportări și statistică, este responsabilă de întocmirea balanței de plăți, a poziției investiționale internaționale și de elaborarea datoriei externe a Republicii Moldova.

ISBN 978-9975-3015-1-0

ISBN 978-9975-3138-8-9